

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ

ಅಂಬಲಗಿಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ವಿರಚಿತ ಶಿಖರಾಯನ ಸ್ಮೃತಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಪೊಲಿಸ ಪಾಟೀಲ

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗುಲಬರ್ಗಾ-೫೮೪೧೦೬

ಅಂಬಲಗಿಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ವಿರಚಿತ
ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಯೋಜನೆ - ೨

ಅಂಬಲಗಿಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ವಿರಚಿತ ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಪೋಲಿಸ ಪಾಟೀಲ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಮಾಯಾದೇವಿ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಗುಲಬರ್ಗಾ - ೫೮೫ ೧೦೬

AMBALAGIYA CHANNAMALL VIRACHITA
SHIBIRAYANA STUTI

Chief Editor : Dr. Basavaraj Police Patil Professor Institute of
Kannada studies Gulbarga University, Gulbarga

Editor : Dr. Mayadevi Malipatil

Published by : Institute of Kannada Studies
Gulbarga University, Gulbarga

Funding Agency : Government of Karnataka
Institute of Kannada Studies

First Impression : 2012

Total Pages : LXIV+221

Paper Used : 80 G. S.M. Maplitho

Price : Rs. 250.00

ಅಂಬಲಗಿ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ವಿರಚಿತ ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು ಡಾ.ಬಸವರಾಜ ಪೋಲಿಸ ಪಾಟೀಲ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗುಲಬರ್ಗಾ

ಸಂಪಾದಕರು ಡಾ. ಮಾಯಾದೇವಿ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಗುಲಬರ್ಗಾ

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೧೨

ಪುಟಗಳು: LXIV + ೨೨೧

ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ : ೮೦ ಜಿ.ಎಸ್. ಎಮ್. ಮ್ಯಾಪಲಿಥೊ

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೫೦.೦೦

ಕೃತಿ ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಮುದ್ರಕರು :

ಪ್ರಿಂಟ್ ಪಾರ್ಕ್

ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಆಫ್ ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್

೧೪೯೬/೪, ೩ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮರಿಯಪ್ಪನಪಾಳ್ಯ

ಶ್ರೀರಾಂಪುರಂ ಅಂಚೆ,

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೨೧.

ದೂ : ೦೮೦-೨೩೪೨೨೮೩೮

ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗುಲಬರ್ಗಾ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪ್ರೊ. ಈ.ಟಿ. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ

ಕುಲಪತಿಗಳು

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಎಲ್. ಹಿರೇಮಠ

ಕುಲಸಚಿವರು

ಸಂಚಾಲಕರು

ಪ್ರೊ. ನಾಗಾಬಾಯಿ ಬಿ. ಬುಳ್ಳಾ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಪಿ.ಕೆ.ಖಂಡೋಬಾ

ಡಾ. ವೈ.ಜಿ.ಪೂಜಾರ

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆ

ಡಾ. ಎಚ್.ಟಿ.ಪೋತೆ

ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ದಂಡೆ

ಡಾ. ಡಿ.ಬಿ.ನಾಯಕ

ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಸಬರದ

ಡಾ. ಬಿ.ಎಸ್. ಪೋಲಿಸ ಪಾಟೀಲ

ಡಾ. ಎಸ್.ಎಂ. ಹಿರೇಮಠ

ಡಾ. ರಾಜಪ್ಪ ದಳವಾಯಿ

ಶುಭ ಹಾರೈಕೆ

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆತಿದ್ದು, ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ತಲಾ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಡಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರರಾಗಿರುವುದು ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ಸಂಗತಿ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ತತ್ವಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜಾನಪದ, ಶಾಸನ, ಇತಿಹಾಸ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ರಂಗಭೂಮಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಕನ್ನಡೇತರರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಪರಿಚಯ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರೂಪಿಸಲಾದ ವಿವಿಧ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನಾಸಕ್ತರು ಪಾಲುಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅವರ ಎಲ್ಲ ಸಂಶೋಧನೆ, ಅಧ್ಯಯನ, ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಸಮೃದ್ಧವೂ, ಪ್ರಬುದ್ಧವೂ ಆದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ಭಾಷಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅನನ್ಯತೆಯಿಂದ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕನ್ನಡದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕವಿಗಳೂ, ಲೇಖಕರೂ, ಕಲಾವಿದರೂ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ

ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪರಂಪರೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿದೆ. ಈ ಮಹಾಪರಂಪರೆಯ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಟ್ಟುವ ಈ ಮಹತ್ವದ ಕೈಂಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೈಜೋಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಹಲವಾರು ಅಪ್ರಕಟಿತ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ, ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಅಭಿನಂದಿಸಿ, ಈ ಕೃತಿಗಳು ನಾಡಿನ ಸಹೃದಯರ ಮನ ಗೆಲ್ಲಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ ಶುಭ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಡಿ.ವಿ. ಸದಾನಂದಗೌಡ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಗೋವಿಂದ. ಎಂ. ಕಾರಜೋಳ
ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ,
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ನಂ. 330, 3ನೇ ಮಹಡಿ
ವಿಧಾನಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು- 560 001
ದಿ: 16.11.2011

ಶುಭಹಾರೈಕೆ

ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಈ ನಾಡು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಡಿನ ಕವಿಗಳು, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರು, ಸಂಶೋಧಕರು, ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾತುಗಳು ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಂಶೋಧಕರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ 450 ರ ಹಲ್ಮಿಡಿಶಾಸನ ಕನ್ನಡದ ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವ ಮೊದಲ ಲಿಖಿತ ರೂಪದ ಶಾಸನ. ಕನ್ನಡದ ಆದಿ ಮಹಾಕವಿ ಪಂಪನಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಂದು ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಂಡಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಶೋಧಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಾತವಾಹನರು, ಕದಂಬರು, ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಗಂಗರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಹೊಯ್ಸಳರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು, ಮೈಸೂರು ಅರಸರು ಈ ನಾಡಿನ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಸಂಗೀತ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂಥ ಅಪೂರ್ವ ಪರಂಪರೆ ಹೊಂದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 'ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ'ಗೆ ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಇತಿಹಾಸ, ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪರಂಪರೆ, ಜಾನಪದ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಮಾನವಿಕ ಇನ್ನಿತರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು

ಅಪ್ರಕಟಿತದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ, ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆನು.

ಕನ್ನಡ ತೇರು ಎಳೆಯುವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ, ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ಆ ಎಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯುಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀ ಮನು ಬಳಿಗಾರ್ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದಾಗಲಂತೂ ನನಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಹದಾನಂದವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲಿ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಯೋಜನೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನ ಶಿಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಧ್ಯಯನ ಆಸಕ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲು ವಿವಿಧ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಹೊಸ ಸಂಚಲನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಅನನ್ಯ ಪರಂಪರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿದೆ.

ಈ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿ. ಕನ್ನಡದ ಅಪೂರ್ವ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಡು-ನುಡಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸದಾ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವದು. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒಳಿತಾಗಲಿ, ಸರ್ವರೂ ಸುಖ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಬದುಕಿ ಬಾಳಲೆಂದು ಹೃದಯತುಂಬಿ ಹಾರೈಸುವೆ.

ಗೋವಿಂದ. ಎಂ. ಕಾರಜೋಳ
ಸಚಿವರು

ಬಿ. ಬಸವರಾಜು ಭಾ.ಅ.ಸೇ.
ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಹಾಗೂ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

2, ನೆಲಮಹಡಿ, ವಿಕಾಸ ಸೌಧ,
ಬೆಂಗಳೂರು- 560 001
[22205781ಮ 2203400
ಫ್ಯಾಕ್ಸ್: 22353105

ಇ-ಮೇಲ್: sery-ke@karnataka.Gov.in

ದಿ: 24.10.2011

ಶುಭಹಾರೈಕೆ

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪರಂಪರೆಯ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಎದ್ದುಕಾಣುವಂತಿದೆ. ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನಿಖರವಾಗಿಯೇ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.450ರ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ವ್ಯಾಸಕೃತ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಶಾತವಾಹನರು, ಕದಂಬರು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಅರಸು ಮನೆತನದವರೆಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಗುರುತಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರದ ಟಾಲೆಮಿಯ ಪ್ರವಾಸಿ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇರುವುದನ್ನು ಸಂಶೋಧಕ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದರು. ಅಶೋಕನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸಿದ ಶಾಸನಗಳು ಮೊದಲು ದೊರಕಿರುವುದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ! ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಸಿದ್ಧಾಪುರ, ರಾಯಚೂರಿನ ಮಸ್ತಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಶಾಸನದಿಂದಲೇ ಅಶೋಕನಿಗೆ 'ದೇವನಾಂಪ್ರಿಯ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಇದ್ದಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅಶೋಕನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದನೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಭಾಷಾಪ್ರದೇಶಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ನೆಲೆಯೂರಿದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾಲ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಐಹೊಳೆಯ ಮೇಗುತಿ ದೇವಾಲಯದ ರವಿಕೀರ್ತಿಯ 5ನೇ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನ. 'ಅಯ್ಯಾಹೊಳೆಯ' ಐನೂರು ಜನ ವ್ಯಾಪರಸ್ಥರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಅಂದರೆ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡಿದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಈ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಿರುವುದರ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸಮಂಜಸ

ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಎಂಬುವುದಕ್ಕಾಗಿ. 2009ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ದೊರೆತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ನವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೂ ಎರಡೆರಡು ಕೋಟಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂವರ್ಧನೆಯ ಯೋಜನೆಗಳು ನೆರವೇರುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಭಾಗದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಕುರಿತಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಪುಟಗಳ ಪ್ರಕಟಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅಪ್ರಕಟಿತ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಆಸಕ್ತರು ನಮ್ಮ ನಾಡು, ನುಡಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆ ಕುರಿತಂತೆ ಸಮಗ್ರ ಅರಿವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ರಚಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥದೊಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಗೆಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿರುವ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಈ.ಟಿ.ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತು ಕುಲಸಚಿವ ಪ್ರೊ.ಎಸ್.ಎಲ್.ಹಿರೇಮಠ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂಪುಟದ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಪೋಲಿಸ ಪಾಟೀಲ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ನಾಗಾಬಾಯಿ ಬಿ. ಬುಳ್ಳಾ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬಿ. ಬಸವರಾಜು

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಮನು ಬಳಿಗಾರ್ ಕ.ಆ.ಸೇ
ಆಯುಕ್ತರು
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜಿ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು- 560 001
ದಿ: 15.10.2011

ನಲ್ಲಡಿ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯೇ ಕುತೂಹಲಕರ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದುದು. ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ಮತ್ತು ಅದರ ಪೂರ್ವಯುಗವನ್ನು 'ವೀರಯುಗ' ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕರೆದಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕ್ಷಾತ್ರಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನೇ ಹೇಳುವಂಥವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪಂಪ ಬರೆದದ್ದು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯವಾದರೆ ರನ್ನ ಬರೆದದ್ದು ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರನು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನಗಳನ್ನು ಕಲಿಗಳೆಂದೂ, ಕವಿಗಳೆಂದೂ ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಆರಂಭ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ, ಕುತೂಹಲಕರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರನು ಕನ್ನಡ ಜನರು ಕವಿಗಳೂ, ಕಲಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರೆಂದರೆ, ಪಂಪ ತಾನೇ ಸತ್ಕವಿ, ಕಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪಂಪ, ರನ್ನರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರಗಳು ಕೂಡ ಪುರುಷ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತವೆ. ಇದು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ಮತ್ತು ಅದರ ಪೂರ್ವ ವಿವರವಾದರೆ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸಂಗತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯರ ನಡುವೆ ಬಂದು ಚಳುವಳಿಯ ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಕುಂತ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಸಂಗತಿ ಮುಖ್ಯವೆಂಬ ಧೋರಣೆಯ ವಚನಕಾರರು ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನೇ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಹೊರಬಂದದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಬಸವಣ್ಣ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಹರಿಹರ, ರಾಘವಾಂಕ ಇವರೆಲ್ಲ ಅರಸನ ವೈಭವದ ಆಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದವರೆ. ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ, ಸರ್ವಸಮಾನತೆ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು; ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಕಥೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು.

ವಚನಕಾರರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ನಡುವೆ ಬಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ದಾಸವರೇಣ್ಯರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜನಸಮೂಹದ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ರಾಗ, ತಾಳಗಳ ಮುಖೇನ ಕಾಂತಾಸಮ್ಮಿತ ಭಾವದ ಮೂಲಕವೇ ಮುಟ್ಟತೊಡಗಿತು. 'ವೀರನಾರಾಯಣನೇ ಕವಿ, ಲಿಪಿಕಾರ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಕೇಳುವ ಸೂರಿಗಳೆ ಜಂಗಮ ಜನಾರ್ದನರು' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ. ಹೀಗೆ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರವಹಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯೇ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದುದು. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಂದರ್ಭದ ಕವಿ, ಕಥೆಗಾರ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಬರವಣಿಗೆಯಂತೂ ಸಮಸ್ತ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದಿರುವಂಥದ್ದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ 2009ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ತಲಾ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತತ್ಸಂಬಂಧದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹಲವು ಸಂಪುಟಗಳ ಪ್ರಕಟಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟನಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ ಈ.ಟಿ.ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ, ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ ಎಸ್.ಎಲ್. ಹಿರೇಮಠ ಅವರಿಗೆ, ಈ ಸಂಪುಟದ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಪೋಲಿಸ ಪಾಟೀಲ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ನಾಗಾಬಾಯಿ ಬುಳ್ಳಾ ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮನು ಬಳಿಗಾರ್

ಆಯುಕ್ತರು

ಕುಲಪತಿಗಳ ನುಡಿ

ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. 1970-71ರಲ್ಲಿ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಒಂದು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ, ಮುಂದೆ 1980ರಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಬೋಧನೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ. ಇವು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರಕಟನೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗವು ಅನೇಕ ಮೌಲಿಕವಾದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರುಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದು ತುಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರೆದ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನ 'ಜ್ಞಾನ ಗಂಗಾ' ಸಂಚಿಕೆಗಳಂತೂ ತುಂಬ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರಕಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉನ್ನತ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲೆಂಬ ಧ್ಯೇಯವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ನೀಡಿದ ಅನುದಾನ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ತತ್ವಪದಕಾರರ ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ಕೀರ್ತನಕಾರರ ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯಕೋಶ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಆಧುನಿಕ ನಾಟಕಗಳು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟನೆ, ಶರಣಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಾ

ಸಂಪುಟಗಳ ಪ್ರಕಟನೆ ಈ ಮುಂತಾದ ಮಹತ್ವದ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟನಾ ಯೋಜನೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಹತ್ವದ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಈ ಸಂಪುಟದ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ನಾಗಾಬಾಯಿ ಬಿ. ಬುಳ್ಳಾ ಅವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಬಿ.ಬಸವರಾಜು ಅವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯುಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀ ಮನು ಬಳಿಗಾರ ಅವರಿಗೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಪ್ರೊ. ಈ.ಟಿ. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ
ಕುಲಪತಿಗಳು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತು. ಇವು ಇಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ಸಾಗಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು. ಪುರಾತನ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಂದಿನದು. ಕನ್ನಡ ನಾಡು ತನ್ನ ಕವಿ, ಲಿಪಿಕಾರ, ಓದುಗ, ಪೋಷಕ ಹಾಗೂ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿಕೊಂಡ ಚರಿತ್ರೆಗಳೇ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು. ಹಲವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದವುಗಳು. ದಾನಕ್ಕಾಗಿ, ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗಾಗಿ, ಮೋಕ್ಷ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ, ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಪುತ್ರ ಸಂತಾನಕ್ಕಾಗಿ - ಹೀಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಗಳು ಹಾಗೂ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು.

ಕನ್ನಡದ ಹಲವು ಅಮೂಲ್ಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಜನತೆಯ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾಗಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಹುಳಗಳಿಂದ, ನೀರಿನಿಂದ, ತೇವಾಂಶದಿಂದ - ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈಗಲೂ ಹಲವು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮಠಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ, ಪೂಜಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಓಲೆಕಟ್ಟುಗಳು ಇಟ್ಟಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ಬಂದ ಪವಿತ್ರ ಆಸ್ತಿ ಹೊರಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಯಾವ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಕಾಣದೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿವೆ. ರಚಿಸಿದ ಒಂದು ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನಸಂಪತ್ತು ನಮಗರಿವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ನಾವೇ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನದ ಫಲವಾಗಿ ಅವುಗಳ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಪರಮ ವೈರಿಯಾಗಿರುವವು ಜಿರಲೆ ಮತ್ತು ಗೆದ್ದಲು ಹುಳುಗಳು. ಗೆದ್ದಲು ಮೊದಲಾಗಿ ಕ್ರಿಮಿ- ಕೀಟಗಳಿಂದ ಹಲವಾರು ಮಠ- ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ಹಲವು ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಕಟ್ಟಿ ದಶಕಗಳಿಂದ ಬಿಚ್ಚದೆ ಯಾವ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ತಲುಪುತ್ತಿವೆ ನಶಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿನ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಓದುಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕು, ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಅಳಿದು ಹೋಗಬಾರದೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯನ್ನು ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಹಲವು ಸಂಶೋಧನ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸಂಗ್ರಹ - ಸಂಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟನಾ ಯೋಜನೆ ಭಾಗ - 2 ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಬಲಗಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಲ್ಲಕವಿ ವಿರಚಿತ 'ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತೋತ್ರ' ಎನ್ನುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಈಗ ಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಅಂಬಲಗಿಯ ಚೆನ್ನಮ್ಮಲ್ಲಕವಿ ಬದುಕಿದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ಸುಮಾರು 1700 ಈತ ದೀಪದ ಕಲಿಯರ ಕಾವ್ಯ, ಗಂಗಿ - ಗೌರಿ ಚೌಪದನ, ಶ್ವೇತನ ವಾರ್ಧಕ, ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಚೌಪದನ, ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿಯ ಈ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು 'ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿ' ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟವಾಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಕೃತಿಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಮಾಯಾದೇವಿ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಅವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು, ಯೋಜನೆಯ ಸಂಚಾಲಕರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ನಾಗಾಬಾಯಿ ಬುಳ್ಳಾ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು, ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳೂ ಆದ ಪ್ರೊ. ಈ.ಟಿ. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಅವರಿಗೂ ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಎಮ್. ಹಿರೇಮಠ ಅವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು, ಸುಂದರ ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮೆ|| ಪ್ರಿಂಟ್ ಪಾರ್ಕ್ ಒಡೆಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ ನೆನಕೆಗಳು.

- ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಜೋಲಿಸ ಪಾಟೀಲ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ನಾನು ೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ಅಂಬಲಗಿಯ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಡಾ||ವಿ.ಶಿವಾನಂದ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬನಾರಸ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪಡೆದೆನು. ಬಳಿಕ ಆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಸಾತ್ವಿಕ ಪ್ರಕಾಶನದಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅಂಬಲಗಿಯ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯ ದೀಪದ ಕಲಿಯರ ಕಾವ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಡಾ|| ವಿದ್ಯಾಶಂಕರ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು ೨೫ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಡಾ.ಎಂ.ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪುರ ಅವರು ಜೀವನ ಜೋಕಾಲಿ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಚೌಪದನ ಹಾಗೂ ಗಂಗೆ ಗೌರಿ ಚೌಪದನಗಳು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಡಾ || ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ ಅವರು ಹರಳಯ್ಯಗಳ ವಾದ ಖಂಡನ ಚೌಪದನ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು ಕವಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಕಥಾ ಸಂಗಮವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿಯು ಅಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಲಬುರ್ಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡುವದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಪೋಲಿಸ ಪಾಟೀಲರು ನನಗೆ ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಡಲು ಕೋರಿದರು ಅದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೊರೆತ ಕವಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲನ ಸಮಗ್ರ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಡಾ|| ಶಿವಮುಕ್ತಪ್ಪ ಮಹಂತಪೂರ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರು ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಪತಿ ಜಿ.ಎಸ್. ಮಾಲಿಪಾಟೀಲರು ಕೂಡ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು.

ಈ ಕೃತಿ ರಚನೆಗೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದವರು ಆಳಂದ

ತಾಲೂಕಿನ ತಡಕಲ್ ಗ್ರಾಮದ ನಿವೃತ್ತ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಆರ್.ಎಸ್. ಸ್ವಾಮಿ. ಕ್ಷೇತಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ವಿಷಯ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ತರಬೇತಿ ಹಾಗೂ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ ಡಾ. ಪೋಲಿಸ ಪಾಟೀಲರನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಡಾ|| ನಾಗಾಬಾಯಿ ಬುಳ್ಳಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಜನಪ್ರಿಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಈ. ಟಿ. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಹಾಗೂ ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಎಮ್. ಹಿರೇಮಠ ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ|| ಬಸವರಾಜ ಪೋಲಿಸ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆನು.

ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಿಂಟ್ ಪಾರ್ಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ. ಮಾಯಾದೇವಿ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭರತ ಖಂಡದ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ದಂಡಕಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು ಕಲಬುರ್ಗಿ ದೇಶ. ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯವರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಇದು ಭಾಗವಾಗಿ ಎರಡು ದೇಶಗಳಾದವು. ಭೀಮಾ ನದಿಯಿಂದ ಕಲ್ಯಾಣದವರೆಗಿನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಲಬುರ್ಗಿ ದೇಶವೆಂದು ಕರೆದರು. ಈ ಕಲಬುರ್ಗಿ ದೇಶದ ಉತ್ತರಕ್ಕಿರುವದೇ ಕಲ್ಯಾಣವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಕಲಬುರ್ಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಊರುಗಳೇ ಮುಗಳಿ & ಅಂಬಲಗಿ. ಈ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿದ್ದವು. ಮುಗುಳಿ ವಿರಕ್ತ ಮಠದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಸಾವಿರಾರು ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗುಳಿ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಸಿಗುವುದು. ಮುಗುಳಿ ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಆ ಊರಿನ ವಿರಕ್ತಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂಬಲಗಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಚನ್ನವಲ್ಲ ಕವಿಯೇ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ನಾಡಿನ ನಾನಾಮೂಲೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಪಾಠ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವೇದಗಳು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಅರಣ್ಯಗಳು, ಪುರಾಣಗಳು, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಗಣಿತ, ಸಾಂಗತ್ಯಗಳು, ನಾಟಕಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪಠ್ಯ ವಿಷಯಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಜೊತೆಗೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದ ವಚನಗಳು, ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗಳು ಈ ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಂಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಂಬಲಗಿಯ ಹಿರೇಮಠದ ಪಾಠಶಾಲೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂಬಲಗಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಸ್ವತಃ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದ, ನಾಟಕಕಾರನಾಗಿದ್ದ, ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನ ಹೇಳುವ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದ ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಸಂಗೀತಗಾರನಾಗಿದ್ದನು, ಬಾಳೆ ಹಳ್ಳಿ ಪೀಠದ ವೀರಗೋತ್ರದ ಪಡಿವಿಡಿ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುವುದೇ ಅಂಬಲಗಿಯ ಹಿರೇಮಠ. ಅಂಬಲಗಿಯ ಪುರಜನರು ಒಮ್ಮೆ ಬಾಳೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಂಭಾಪುರಿ ಪೀಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಆಮಂತ್ರಿಸುವರು. ಪುರಜನರ ಆಮಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ ರಂಭಾಪುರಿ ಪೀಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಅಂಬಲಗಿಗೆ ಬರುವರು. ವಾದ್ಯವೈಭವ ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಊರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಮೆರೆಸುತ್ತ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ನಡೆದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಬಲಗಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಪದವಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡಿಸುವರು.

ಇಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆ ಕಂಡು ಹರ್ಷಗೊಂಡರು. ವಿದ್ವತ್ತನ್ನು ಕಂಡು ತಲೆದೂಗಿದರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಮುಗುಳಿಯ ಶೇಷಪ್ಪಯ್ಯನಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅದೇ ಮುಗುಳಿಯ ವಿರಕ್ತ ಮಠದ ಗುರುಬಸವಾಯ್ನಿಗೂ ರಟಗಲ್ಲಪುರದ ನೀಲಕಂಠಯ್ಯನಿಗೂ ಹರಸೂರಿನ ಪರ್ವತಯ್ಯನಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅಂಬಲಗಿಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿ ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ರಂಭಾಪುರಿ ಪೀಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಕಾಶಿಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಾಶಿಯ ಜಂಗಮವಾಡಿಯ ಮಠದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಹಾವಿದ್ಯಾ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವರು. ಹಲವು ಕಾಲ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಜೊತೆಗೆ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗ ಅಷ್ಟಮಹಾ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ದೇಹದ ರೋಗವನ್ನು ಕಳೆಯುವ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಮೃತ ತತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ರಸ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಕಾಶಿಯಿಂದ ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಮರಳುವರು. ಅಂಬಲಗಿಯಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯು ಕಾವ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ರಸಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದು ಬರುವನು. ಅಮೃತರಸ ಹಾಗೂ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸುತ್ತ ಸರ್ವರ ಸರ್ವ ರೋಗಗಳನ್ನು ಕಳೆಯ ತೊಡಗಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂಬಲಗಿಗೆ ಅಮೃತಪುರವೆಂಬ ಹೊಸ ನಾಮ ಬಂದಿತು ಯಾರು ಅಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿದರೋ ಅವರೆಲ್ಲ ಈ ಊರಿಗೆ ಅಮೃತ ಪುರವೆಂದು ಕರೆದರು. ಅಂಬಲಗಿಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯು ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ರಚಿಸಿದ್ದರೂ ಇಂದು ನಮಗೆ ಅಭ್ಯವಾದದ್ದು ೧೨ ಮಾತ್ರ. ಕವಿಯೂ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗುರುವನ್ನು ಹಾಗೂ ಆರಾಧ್ಯದೈವವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಹೆಸರು ಕೂಡ ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಅಥವಾ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವರು. ತನ್ನ ಆರಾಧ್ಯದೈವವು ಶ್ರೀಗಿರಿಯ ಮಲ್ಲೇಶನೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ತನ್ನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನವೆಂದು ಕರೆದದ್ದು ಇವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಚನ್ನಮಲ್ಲನೆಂದು ಕರೆದಿರಬಹುದು. ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯ ಆರಂಭದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪರ್ವತ ಮಠದಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ ತೋರುವದು. ಹರಸೂರಿನ ಪರ್ವತ ಮಠದ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳು ಗುಲಬರ್ಗಾ

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವವು.

ಗುಲಬರ್ಗಾದ ಮುಕ್ತಂಪೂರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯಂಬ ಕವಿಯು ತಾನು ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ಅಂಬಲಗಿಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯ ವಂಶಸ್ಥನೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿರುವನು. ಅವರ ಪುರ್ನಜನ್ಮವೇ ತಾನೆಂದು ನುಡಿದನು. ಅವರ ಮಗನಾದ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳಿದ್ದು ಒಂದವರಲ್ಲಿ ಅಂಬಲಗಿಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿ ಕವಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕಾರ್ತಿಕಯ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರೆಗಿನ ವಂಶ ವೃಕ್ಷದ ಚಿತ್ರಪಟವಿರಬಹುದು. ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯ ಪುರಾಣ, ಸಾಂಗತ್ಯ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅಂಬಲಗಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಆರಾಧ್ಯದೈವವಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವರ ಮಂದಿರವಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕವಿಯು ಸಮಾಧಿಯ ಗದ್ದುಗೆಯೂ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಳಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಅಂಬಲಗಿಯು ಕವಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಚರಿತೆಕಾರರು ಹಾಗೂ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕೂಡ ಚನ್ನಮಲ್ಲಕವಿಯ ಊರು ಅಂಬಲಗಿಯೆಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ಕವಿಯೂ ಕೂಡ ಸಕಲ ಕಾವ್ಯಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದೊಳಧಿಕವಾದ ವಾಸುಳ್ಳ ಅಂಬಲಗಿ ತನ್ನ ಊರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡುವನು ಕವಿಯು ಬದುಕಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿಯೂ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿರದೆ ಒಂದು ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಆಂಗ್ಲರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿಯೂ ಗುಲಬರ್ಗಾವೆಂದು ಬದಲಾಯಿತು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನರು ಇಂದಿಗೂ ಕಲಬುರ್ಗಿಯೆಂದೇ ಕರೆಯುವರು. ಇನ್ನು ಕವಿಯೂ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುರು ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವನ್ನು ನೆನಸಿದಂತೆ ತನ್ನ ಜನ್ಮದಾತರ ಹೆಸರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಮರಿದೇವರಾಗಿ ನಿರ್ಯಮಕಗೊಂಡಾಗ ಅವರಿಗೆ ಗುರುವೇ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯಂತೆ ಕವಿಯೂ ತನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹರಳಯ್ಯಗಳ ವಾದ ಖಂಡನೆ ಚೌಪದನ ಶ್ರೀನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿ ದೇಶದೊಳು ಅಂಬಲಗಿಯ ವಾಸ ಮಲಹರನ ಜಾತ ತಾನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿರುವನು. ಇದರಿಂದ ಈತನ ತಂದೆ ಹೆಸರು ಮಲಹರನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ಈತನ ಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕವಿ ಚರಿತೆಕಾರರೂ ನಾಡಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕ್ರಿ. ಶ 1730ರಿಂದ 1780 ವರೆಗೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮದ ನಜರು ಇವನೊಬ್ಬ ಕವಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಹಾಸಿದ್ಧಿ ಪುರುಷನೆಂದೂ ನಂಬಿರುವರು. ಈತನ ಮೇಲೆ ಜನಪದರು ಕತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳುವರು. ಅನೇಕರಿಗೆ ಅಮವಾಸ್ಯೆಯ ರಾತ್ರಿ

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವನು. ಮಕ್ಕಳು ಅತ್ತಾಗ ಈತನ ಗದ್ದುಗೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕುಡಿಸಿದರೇ ಮಗು ಅಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜನರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ ಒಂದು ಹರವಿ ಅಂಬಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಕುಡಿದರೂ ತುಂಬಿದ ಹರವಿ ತುಂಬಿದಂತೆ ಇತ್ತು ಪುರಣ ಕೇಳಲು ಬಂದ ನೂರಾರು ಜನರು ಅಂಬಲಿ ಕುಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ನುಚ್ಚು ಅಂಬಲಿಗೆಯ ರುಚಿಗೆ ಈ ಅಂಬಲಿಗೆಯ ಪುರ ಹೆಸರಾಯಿತು ಅಲಂದ ಸಾಸಿರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಬಲಿಗೆಯೂ (ಮುಗಳಿ) ಕೂಡ ಇರುವುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮರಾಠಿಗರು ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಳ ಮುಗಳ ಅಂಬಲಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವರು.

ಮುಗಳಿ ಅಂಬಲಿಗೆಯ ಊರಿನ ಸೀಮೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವೀರಶೈವ ಕವಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರಚಿಸಿರುವರು. ನಿಜಾಮನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮೋಡಿ ಬಳ ಬದ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಈಗಲೂ ಆ ಊರಿನ ಅನೇಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಖರೀದಿ ಖಾತೆಗಳ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳು ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಓದುವ ಹಾಗೂ ಕವಿಯು ಭಾಷೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಜನರಾಡುವ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಈ ಕವಿಯಿಂದ ಅಂಬಲಿಗೆ ಊರು ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು.

ಚನ್ನವಲ್ಲ ಕವಿಯ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳು ಮದ್ರಾಸಿನ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಮ್ಯಾನ್‌ಸೈಪ್ಟಲೈಬ್ರರಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಔರಂಗಾಬಾದಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಈತನ ಕೃತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ದೂರದ ಲಂಡನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಈತನ ಕಾವ್ಯದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಹವ್ಯಾಸಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವನೊಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಹಾಗೂ ಜನಪ್ರಿಯ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದ. ಕಲಿಯಲು ಬಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಕಲಿಯುವದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಬರೆದ ಕಾವ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾಡಿನ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಈತನ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾದ ನಮ್ಮ ಜನರು ಈ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡದೆ ಹಾಳು ಮಾಡಿರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು - ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಈತನ ೧೨ ಕೃತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ದೊರಕಿವೆ.

ಕವಿಯು ತಾನೇ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದವನಾಗಿದ್ದನು. ಅನೇಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ತತ್ವ ಆಚರಣೆಗಳು

ಇದ್ದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ರಂಭಾಪುರಿ ಪೀಠ ಶಾಖಾಮಠ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ವೀರಶೈವ ಮಠದ ಗುರು ಆಗಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಈತನ ಮೇಲೆ ಆಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹರಳಯ್ಯಗಳ ವಾದ ಖಂಡನ ಚೌಪದನ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವೀರಶೈವ ತತ್ವ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಮಠಪತಿ ಮಹೇಶ್ವರ ವಾರ್ಧಕದಲ್ಲಿ - ಮಠಪತಿಗಳ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಮೆ ಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಸಾರಿರುವನು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಇವನೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವ ಕವಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಮಠಪತಿ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಈತನ ವಿದ್ವತ್ವವನ್ನು ಕಂಡು ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಹಿರೇಮಠದ ಅಧಿಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಹಿರೇಮಠದ ಗುರುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಾಗ “ಮಠಪತಿಯೆಂಬುದು ಸಣ್ಣದಲ್ಲ”ವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ “ಮಠಪತಿ ಮಹೇಶ್ವರ ವಾರ್ಧಕ” ವೆಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಕಾವ್ಯ ಬರೆದನು.

೧೨ನೇ ಶತಮಾನ ಶರಣರ ಪ್ರಭಾವ ಈತನ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯಗಳು ಬರೆಯುವುದುರ ಜೊತೆಗೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಕುರಿತು ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಖಂಡನ ಮಂಡನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬೇಡಾದವುಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತತ್ವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಹಸ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಇಡೀ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ನದಾಸೋಹ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಾಸೋಹ ತತ್ವಗಳು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಶಿವನ ಅಪ್ಪಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿ ಅಲ್ಲಾಡದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನು. ಈ ವಿಚಾರ ಅವನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಷೋಡಶೋಪಚಾರದಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶಿವತತ್ವ ನಿಷ್ಠನಾದ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಶಿವನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಸಾರುತ್ತ ಹೋಗುವನು.

ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯಾ ನಿರ್ಣಯ

ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯು ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ರಚಿಸಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮುದ್ರಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿದರೆ ೧೨ ಕೃತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ದೀಪದ ಕಲಿಯರ ಕಾವ್ಯ ಹಾಗೂ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಚೌಪದನವೆಂಬ

ಎರಡು ಕೃತಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಡಾ.ಎಸ್. ವಿದ್ಯಾಶಂಕರರು ಹೆಸರಿಸಿರುವ ಕೃತಿಗಳು ಏಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ

೧) ದೀಪದ ಕಲಿಯರ ಕಾವ್ಯ	-	ಸಾಂಗತ್ಯ ಸಂಧಿ -೧೦೪೬
ಪದ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.
೨) ಶಿಬಿರಾಯ ಸ್ತುತಿ	-	ಸಾಂಗತ್ಯ ಸಂಧಿ ೯೫೫
ಪದ್ಯ
೩) ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಚೌಪದನ	-	೯೨ ಪದ್ಯ
೪) ಗಂಗೆಗೌರಿ ಚೌಪದನ	-	೯೮ ಪದ್ಯ
೫) ಶ್ವೇತನ ವಾರ್ಧಕ	-	೯೭ ಪದ್ಯ
೬) ಶಿರಿಯಾಳ ಶಟ್ಟಿ ವಾರ್ಧಕ	-	೩೩
೭) ನೀಲಕಂಠಯ್ಯನ ಭಾಮಿನಿ	-	೪೩

ಬನಾರಸ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಶಿವಾನಂದ ವಿರಕ್ತ ಮಠರು ಗುರುತಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳು - ೧೦. ಡಾ. ವಿದ್ಯಾಶಂಕರ ಅವರು ಹೇಳಿದ ೭ ಕೃತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ೩ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಳಯ್ಯಗಳವಾದ ಖಂಡನ ಚೌಪದನ ಮಠಪತಿ ಮಹೇಶ್ವರರ ವಾರ್ಧಕ ಮತ್ತು ಸಿಂದು ಬಲ್ಲಾಳನ ಜೋಗಳ.

ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರವರು ತಿರುನೀಲಕಂಠಯ್ಯಗಳ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಸಂಪಾದನೆಯ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನವಗಣಂಗಳ ಸ್ತೋತ್ರ ಇದು ಕೂಡ ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ೩೪ ಪದ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಅಂಬಲಗಿ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ೧೨ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ಮಹಾಕೃತಿಗಳು :

- (೧) ದೀಪದ ಕಲಿಯರ ಕಾವ್ಯ
(೨) ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿ

(೩) ಗಂಗೆ ಗೌರಿ ಚೌಪದನ

(೪) ಶ್ವೇತನ ವಾರ್ಧಕ

(೫) ವೀರ ಸಂಗಯ್ಯನ ಚೌಪದನ

(೬) ನವಗಣಂಗಳ ಸ್ತೋತ್ರ

ಲಘು ಕೃತಿಗಳು :

(೧) ನೀಲಕಂಠಯ್ಯಗಳ ಭಾಮಿನಿ

(೨) ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಳೆಯರ ವಾರ್ಧಕ

(೩) ಸಿಂದು ಬಲ್ಲಾಳನ ಜೋಗಳ

(೪) ಮಠಪತಿ ಮಹೇಶ್ವರರ ವಾರ್ಧಕ

(೫) ಹರಳಯ್ಯಗಳ ವಾದ ಖಂಡನ ಚೌಪದನ

(೬) ಬೆಡಗಿನ ಚೌಪದನ

ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಸಾರ

ಅಂಬಲಗಿ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯ ೧೨ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ದೀಪದ ಕಲಿಯರ ಕಾವ್ಯ. ಚೋಳ ಮಂಡಲಾಧಿಪತಿ ಅಳಿನಾಭನೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತ ರಾಜನಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಸಾಧ್ವಿ ಮಂಗಳಾಂಬೆ. ಈ ಇಬ್ಬರು ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದವನೇ ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರ. ಈತನಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೆ ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವವರು ೬೪ ವಿದ್ಯೆ ಪಾರಂಗತನಾದ ಈತನ ಕೀರ್ತಿ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬುವದು ಅಷ್ಟೇಶ್ವರ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜ ತಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಮರಣ ಹೊಂದುವರು. ಅವರ ಕರ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿಸಿ ದೀಪದ ಕಲಿಯರ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಡುವನು. ಆತನ ಜೊತೆಗೆ ಸೇವಕರು ಹೊರಡುವರು. ಅರಣ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಒಂದು ಹುಲಿಯು ಅರ್ಭಟಿಸಿ ಬರುವುದು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ದಾರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋದರು. ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕೆ ಕಾಣದಷ್ಟು ಗಿಡಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದವು. ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಆತನಿಗೆ ಒಂದು ಹಾಳು ದೇವಾಲಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದು. ಆ ದೇವಾಲಯದ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದಾಗ

ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಶಿವಲಿಂಗ ಕಾಣುವುದು. ಆಗ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುವುದು ಶಿವನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ನೆನೆಯತೊಡಗುವನು. ಶಿವನ ಒಂದೊಂದು ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಹೇಳ ತೊಡಗುವನು. ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮ ಗರ್ವವನ್ನು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತನ್ನು ಮುರಿದ ಶಿವನು ತನ್ನ ಮಗನ ಶಿರವನ್ನೇ ಕೊಯ್ದು ಸತಿಯ ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ಶಿರವಿಲ್ಲದ ದಂಡಕ್ಕೆ ಕರಿಮುಖ ತಂದಿರಿಸಿದ ಶಿವನು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮದಸಿದ ಪಂಚಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನ ಒಂದು ಶಿರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಶಿವನು ತ್ರಿಮುರಾಸುರವೆಂಬ ಅಸುರನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ತ್ರಿಪುರವನ್ನು ಬಸ್ಮ ಮಾಡಿದ ಶಿವ, ಚಂದ್ರನಿಗೆ ತನ್ನ ಶಿರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಶಿವ. ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡರ ಮಧ್ಯೆ ಚಂದಾಗಿ ಬಾಳಿದ ಶಿವ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇಬ್ಬರ ಹೆಂಡರ ಕದನವ ನೋಡಿದ ಶಿವ. ಗಂಗೆ ಗೌರಿಯರು ಬೈದಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೇಸತ್ತು ಶಿವನು ಅದೆಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಕಾಂತವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಗಿರಿಗೆ ಬಂದ ಶಿವನು ಕೆಟ್ಟದೈತ್ಯರು ದುಷ್ಟತನದಿಂದ ಕುಣಿಯುವದನ್ನು ಕಂಡು ಇಂಥ ಏಕಾಂತಕ್ಕೆ ಬಂದನೇ ಶಿವನು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಕಾಡ ಮಧ್ಯದ ಹಾಳು ದೇಗುಲದ ಮಹಾಶಿವಲಿಂಗದ ಎದುರು ನಿಲ್ಲುತ್ತ ಹಾಡುವನು. ಈ ಕಾಡು ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನೀನೇಕೆ ಬಂದೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುವನು. ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮರು ಕುಲಗೆಟ್ಟರೆಂಬುವುದನ್ನು ಕೇಳಲಾರದೆ ಈ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಬಂದುನೆಲಸಿದಿಯಾ ಶಿವನೇ ಎಂದು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಶಿವಲೀಲೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಹಾಡುವನು. ಜೊತೆಗೆ ಬಂದ ಸೇವಕರು ಚಿತ್ತಿಟ್ಟು ಶಿವಲೀಲೆ ಗೀತೆಯನ್ನು ಕೇಳುವರು. ಜೊತೆಗೆ ಬಂದ ಸೇವಕರಲ್ಲೊಬ್ಬ ನಾಸ್ತಿಕನಾಗಿದ್ದ. ಆ ಕೈಲಾಸದ ಶಿವನು ಅಲ್ಲೇಕೆ ಬರುವನು. ಇವನು ಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶನಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಈ ಲಿಂಗ ಇದು ಬರಿ ಕಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಇವನ ಶಿವ ನಿಂದೆಯ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿ ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಶಿವನಿಂದ ಮಾಡಿದ ನಿನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹುಳಬೀಳುವವು. ಯಮನು ನಿನಗೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯುವನು. ಎಲೆ ಮೂಢನೇ ಈ ತ್ರಿಲೋಕಗಳನ್ನು ಸಲಹುವಂತೆ ಮಹಾ ದೊರೆಯ ಶಿವನು. ಅವನ ಪ್ರತಿರೂಪವೇ ಈ ಶಿವಲಿಂಗ. ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಜನವಾಸವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ಗುಡಿ ಹಾಳು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆದರೂ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ವೈಭವದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಾಶಿವಲಿಂಗವಿದು. ಇಂತಹ ಶಿವಲಿಂಗ ನಿನಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡಿತೆ? ಈ ಶಿವಲಿಂಗ ನೆನೆದರೆ ನನಗೆ ಶಿವನ ಪ್ರತಿ ರೂಪವೇ ಕಾಣುವುದು. ಕೆಂಪು ಜೆಡೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಕರ್ಣದೊಳಗೆ ಕರ್ಣಕುಂಡಲ ಧರಿಸಿ, ಕೊರಳೊಳಗೆ ಮಿಡಿ ನಾಗರವೇ ಆಭರಣವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಆ ಮಹಾಶಿವನನ್ನೇ ಚೋಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ದೊರೆಗಳು ತಾವು ಬೇಟೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಿತ್ಯ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಲೆಂದು ಈ ಶಿವಮಂದಿರ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವರು. ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ಯಾರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಾರದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಗೋಪುರವು ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಮಂಟಪದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯ

ಪೂಜೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣದೊಲ್ಲಭ ಮಹಾಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೆ
 ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ನೋಡಿಯೂ ಬಿಟ್ಟು
 ಹೋದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಕೇಡು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವನು.
 ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರನು ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ನಾನಾ ಬಗೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ
 ಈ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶಿವನೆಂದು ಒಪ್ಪವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬರಿ ಕಲ್ಲೆಂದು ವಾದಿಸುವನು. ಆಗ
 ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರನು ರಾಮ ರಾವಣರು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜಿಸಿದ ಕಲೆ ಹೇಳುವರು.
 ಇವರು ಇದೇ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ತಮ್ಮ ಭಾದೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು
 ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಜೊತೆಗಾರನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.
 ಆಗ ಜೊತೆಗಾರ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ನಾನು ಈ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದು
 ಕರಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವೆನು. ನಿನಗಿಂತ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಎಷ್ಟೊ ಪಾಲು ಮೇಲು
 ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಬಹಳ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದೆನೆಂದು ಹೇಳುವನು.
 ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರನಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಈಗಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ
 ಹೋಗು ಎಂದು ಜೊತೆಗಾರನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಜೊತೆಗಾರನು ಸಪ್ತ ಮುಖ
 ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅರಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ಇವನೊಬ್ಬನೆ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ
 ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರನು ಎಲ್ಲಿರುವನೆಂದು ಕೇಳುವರು. ಆಗ ಸೇವಕರು ದೀಪದ
 ಕಲಿಯಾರ ಕಾಡಿನೊಳಗೊಂದು ಹಾಳು ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಹಾಳು ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಡನು.
 ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರನೆಂದು ನಂಬಿರುವನು ಭಂಗಿ ತಿಂದವನಂತೆ ದಂಗಾಗಿ
 ಕುಳಿತಿರುವನು. ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿರುವನು.
 ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಮರೆತು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಇರುವನು ಎಂಬುವದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾರಾಣಿಗೆ
 ದುಃಖ ಉಕ್ಕಿ ಬರುವುದು. ಅರಮನೆ ತುಂಬ ಹೊರಳಾಡುವಳು. ನನಗೆ ಅತ್ತೆ
 ಮಾವಂದಿರಿಲ್ಲ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ಸಂಕಟದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ
 ಬರುವ ಬಂಧು ಬಳಗ ಇಲ್ಲ. ಈ ನನ್ನ ಬದುಕು ಶೂನ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು
 ತಿಳಿವಳು. ಆಕೆ ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸ ತೊಡಗುವಳು. ಎಲೆ ಶಿವನೇ ನನ್ನ
 ಸಿರಿಯೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭೋಗಭಾಗ್ಯವೆಲ್ಲ ಹರಿದು
 ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ನನ್ನ
 ಮುತ್ತೈದಿ ತನ್ನ ಉಳಿಸೆಂದು ಕೇಳುವಳು. ನನ್ನ ಪುರುಷನಿಗಿಂತ ಮುನ್ನವೇ
 ನನಗೆ ಮುತ್ತೈದಿ ಸಾವು ಬರಲಿ ಎಂದು ದುಃಖಿಸುವಳು. ಕಣ್ಣೀರು ಧಾರೆಯಾಗಿ
 ಹರಿಯುವುದು. ಆಗ ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲ ಬಂದು ನಮಗೆ ಶುಭಶಕುನವಾಗಿದೆ,
 ನಿಮ್ಮ ಪತಿರಾಯರಿಗೆ ಯಾವ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನಾ ಪರಿಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನ
 ಪಡಿಸುವರು.

ಕಲಿಯಾರನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಾದ ಶಿವನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಳು. ನೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಕಟ್ಟುವೆನೆಂದು ಹರಕೆ ಹೊರುವಳು. ಎಲೆ ದೇವನೆ ನಿನ್ನ ದಯೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಪತಿಯೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವಂತೆ ದಯೆ ತೋರು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ನಿನ್ನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಸುಂದರವಾದ ರಂಗಮಂಟಪ ಕಟ್ಟಿಸುವೆ. ನಿಂತ ಜಾಗದಿಂದಲೇ ಕಾಡಿನ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ಪರಿಚರರೊಂದಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಡುವಳು. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರುವಳು. ತನ್ನ ಪತಿ ಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವಳು. ಶಿಥಿಲವಾದ ಮಂದಿರವನ್ನು ನೋಡುವಳು. ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬಂದು ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಾರರೆಂದು ಅರಿವಳು. ಈ ಸುಂದರವಾದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಶಿವಮಂದಿರ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸುವಳು. ಎಲೆ ಶಿವನೇ ಈ ಕಾಡಿನಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವೆನು. ಅಲ್ಲೊಂದು ಶಿವಾಲಯ ಕಟ್ಟಿಸುವೆನೆಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಳು. ಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮೈಮರೆತು ಕುಳಿತಿದ್ದ ತನ್ನ ಪತಿಗೂ ಕೂಡ ಎಚ್ಚರಿಸುವಳು. ತನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಳು. ತಮ್ಮ ಒಡಲಿನಾಸೆಗಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಬಡವರಿಗಂತು? ಈ ಶಿವದರ್ಶನ. ಹೇಳು ಶಿವನೇ ಎಂದಳು. ಶಿವನಿಂದು ಹಾಳು ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವನು. ಮೂರು ಲೋಕದ ಒಡೆಯನಿಗೆ ಬಿಸಿಲು ಬಡಿಯುತ್ತಿದೆ, ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ, ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೋಯುತ್ತಿರುವನು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಪಾಲನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಹೀಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಗೆ ಬರಲಿ ಎಂದು ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರ ಹೇಳಿದನು. ಜಡೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಧರಿಸಿದ ಚಂದ್ರಚೂಡ ಇಂದು ಈ ಗಿರಿವಾಸವಾಗಿರುವನು. ಪಂಚಮುಖದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ೧೫ ಕಣ್ಣುಗಳು ತೆರೆದಿರುವನು. ಗಾಳಿಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪಾಗಿವೆ. ಕಿರು ಜಡೆಗಳು ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿವೆ. ಗಂಗೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳಮಯನಾದ ಮಹಾಮಹಿಮ ಶಿವನ ಅಂಗವೂ ಈ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕಲಿಯಾರನ ಮಡದಿಯು ನುಡಿದಳು. ಆಗ ಕಲಿಯಾರನಿಗೆ ಕೋಪ ಬರುವುದು. ಈ ಶಿವನಿಗೆ ಶಿಲೆಯೆಂದೆನ ಬೇಡ. ನೀನು ಈ ಶಿವನಿಗೆ ಶಿಲೆಯೆಂದು ನುಡಿದರೆ ಈಗಲೇ ನನ್ನ ಶಿರಕತ್ತಿರಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಶಿವನಿಂದೆ ನಾನೆಂದೂ ಕೇಳಲಾರನು. ಶಿವನಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ ಶಿವನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಳ್ಳೇಶ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಶರಣರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವನು. ಆದರೂ ಆಕೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಮನವರಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಸಂಸಾರವನ್ನು ತೊರೆದು ತ್ಯಾಗಿಯಾಗಿ ನೀವೊಬ್ಬರ ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವುದು

ಬೇಡವೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಆಗ ಕಲಿಯಾರ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಹಾಮಹಿಮನಾದ ಶಿವಭಕ್ತ ಶಿರೋಮಣಿ ಸಿಂಧು ಮರಾಳನ ಕಥೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುವನು. ಕಲಿಯಾರನ ಸತಿಗೆ ಶಿವನ ಮೇಲೆ ಅಪಾರವಾದ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕೇರುವುದು. ನಿಮ್ಮಂತೆಯೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವೆನು. ನಿಮ್ಮೊಡನಿದ್ದು ನಾನು ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದರೆ ಕರಚಂಗ ಪರ್ವಳೆಗಾದಿಗತಿ ನನಗೂ ಆಗಲಿ. ಚೋಳ ನರಸಿಂಗರಿಗಾದ ಅವಸ್ಥೆ ನನಗೆ ಬರಲಿಯೆಂದು ನುಡಿವಳು.

ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೇವೆಯೊಂದಿಗೆ ಶಿವನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ನೀವೊಬ್ಬರೇ ಈ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದು ಬೇಡ. ಈಗಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೊರಡೋಣವೆಂದು ನುಡಿವಳು. ಶಿವನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕಾಡೇನು ನಾಡೇನು ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೆಯೆಂದು ಕಲಿಯಾರ ನುಡಿವನು. ಎಲೆ ಸತಿಯ ಯಾವ ಪರವೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ಶಿವನಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೇ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿವರಾತ್ರಿ ಸಂಕಣ್ಣನ ಕಥೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ ಹೇಳುವನು. ದೇಗುಲದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಗಳಿಸಿದ ಅಪಾರವಾದ ಧನಕನಕಗಳನ್ನು ತಂದು ಹಾಕುವನು. ಈ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಪಿನವರನ್ನು ಶಿವ ಪೂಜೆಗೆಂದು ನಿಯಮಿಸುವೆನು ಅಲ್ಲೆ ಒಂದು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಸುವೆನು. ಹಗಲಿರುಳು ಈ ಶಿವನನ್ನು ಕಾಯುವದರಲ್ಲಿಯೆ ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರ ನಿರತನಾದನು. ಮೇಘಗಳ ಗರ್ಜನೆ ಬರುವುದು ಗುಡುಗು ಸಿಡಿಲುಗಳ ಅರ್ಬಟವೂ ಆರಂಭವಾಗುವುದು. ಗುಡುಗುಡು ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವುದು. ಕಾರ್ಮೋಡ ಕರಗಿ ಮಳೆಯು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಸುರಿಯುವುದು, ಕಲಿಯಾರನು ಇದಕ್ಕೆ ಅಂಜದೆ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಇರುವನು. ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಅಂಜಿಸಿ ರಾಕ್ಷಸರು ಈ ದೇಗುಲವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಲು ಹೊಂಚು ಹಾಕಿರುವರೆಂದೂ ಭಾವಿಸುವನು. ಎಲ್ಲ ಗಿಡ ಮರಗಳು ನೆನೆದು ಹೋಗಿವೆ. ದೇಗುಲದೊಳಗೆ ಮಳೆಯ ನೀರು ಹೊಕ್ಕಿವೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆದ ನಡಗುವ ಶಿವನನ್ನು ಬೆಚ್ಚಗಿಡುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಚಿಂತಿಸುವನು. ಉರುವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಲ್ಲ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದೇಗುಲ ತುಂಬ ಕತ್ತಲಾವರಿಸಿತು. ದೀಪ ಹಚ್ಚ ಬೇಕೆಂದರೆ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದೇಗುಲ ತುಂಬ ಕತ್ತಲಾವರಿಸಿತು. ದೀಪ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದರೆ ದೀಪಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರನು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಆಲೋಚಿಸದೆ ತನ್ನ ಕಟ್ಟಿದ ಜಡೆಗೆ ಉರಿ ಹಚ್ಚಿದನು. ಜಡೆಯು ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ದೇಗುಲ ತುಂಬ ಬೆಳಕಾಗುವುದು. ಆಗ ಆತನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಮಳೆಯೂ ಸುರಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. ಸೀತ ಪ್ರಕೋಪ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವುದು ನಿಂತಿತು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲವಾಯಿತು. ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರನ ಮುಗ್ಧ

ಭಕ್ತಿಗೆ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚುವನು. ಪುರಾತನ ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರನಿಗೆ ಶಿವನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು.

ಗಂಗೆ ಗೌರಿ ಚೌಪದನ

ಗಂಗೆ ಮತ್ತು ಗೌರಿಯರು ಜಗಳವಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯೂ ಚೌಪದನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿರುವನು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ಭಾಗದ ಜನರೂ ಚಾತ್ರ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿಸುವರು. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣನು ತನ್ನ ಸತಿ ನೀಲಲೋಚನೆಗೆ ಹೇಳುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಥೆ ಆರಂಭವಾಗುವುದು. ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನು ಶಿವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಶಿವನು ಧ್ಯಾಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ. ಬಂದ ಮಾವನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಆಗ ಕೋಪಗೊಂಡ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನು ಈ ಶಿವನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ೯ ಕೋಟಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಶಿವ ಸಂಹಾರಾರ್ಥವಾದ ಮಹಾಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವನಿಗೆ ಕೋಪ ಬರುವುದು. ಆ ಕೋಪದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವನು ಜಡೆ ಬಿಚ್ಚುವನು. ಕೋಪದ ತಾಪಕ್ಕೆ ಇಡಿ ದೇಹದಿಂದ ಬೆವರು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆವರನ್ನೆಲ್ಲ ಒರಸಿ ಭೂಮಿಗೆ ಚೆಲ್ಲುವನು. ಆಗ ಭೂಮಿ ನಡಗಿ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಗುವುದು. ನಡುಗುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸೀಳಿ ವೀರಬದ್ರನು ಜನಿಸಿ ಬರುವನು. ನಂತರ ಅವನು ಶಿವನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರವ ಕತ್ತರಿಸುವನು. ಯಜ್ಞ ಕುಂಡವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಳಿದು ದ್ವಂಸ ಮಾಡುವನು. ನವ ಕೋಟಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋಗುವರು. ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನ ಹೆಂಡತಿ ವೀರಬದ್ರನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವಳು. ತನ್ನ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಭಾಗ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಕರುಣಿಸೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಕೋಪದಿಂದ ಹರಿದು ಎಸೆದ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರವು ಎಷ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಯಜ್ಞ ಕುಂಡಕ್ಕೆಂದು ಕತ್ತರಿಸಿ ಇಟ್ಟ ಕುರಿಯ ತಲೆಯನ್ನೇ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಂಡದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಅದೇ ಯಜ್ಞದ ಬಸ್ತುವನ್ನು ಹಚ್ಚಿದಾಗ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಮರಳಿ ಪ್ರಾಣ ಬರುವರು. ಆಗ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ನರತಲೆ ಹೋಗಿ ಕುರಿತಲೆ ಬರುವುದು. ಇತ್ತ ಪಾರ್ವತಿಯೂ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಶಿವನ ಮಾತು ಮೀರಿಬಂದರೂ ಆಕೆಗೆ ಯಾರು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಅಕ್ಕ ತಂಗ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಬಂಧು ಬಳಗದವರು ದೇವಾನುದೇವತೆಗಳು ಮತಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಹೆದರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮೌನವಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಪಾರ್ವತಿಯೂ ತನಗಾದ ಅವಮಾನವ ಸಹಿಸಲಾಗದೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಹಾರುವಳು. ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಹೊರಮೈಸುಟ್ಟು ಕರನೆ

ಕಪ್ಪಾಗುವುದು. ಆಗ ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಕಾಳಮ್ಮನಾಗುವಳು. ಸುಟ್ಟು ಕಪ್ಪಾದ ಈ ಮಹಾಕಾಳಿಯನ್ನು ಸತಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪುದಿಲ್ಲ. ಶಿವನು ನಾರದನೊಂದಿಗೆ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗೆಂದು ಕಾಳಮ್ಮನಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವನು. ಆಗ ಪಾರ್ವತಿಯು ನಾರದನೊಂದಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ಬರಲು ಹೋದಳು. ಮಾರು ವೇಷದಲ್ಲಿ ಕಾಶಿ ಕೇದಾರ ಹಿಮಾಲಯದ ದೇಶ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ನಾರದ ಮುಂದೆ ಹೊರಡುವನು. ಹಾಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸುಂದರವಾದ ರಾಜಗಿರಿಯ ತೋಟ ಸಿಗುವುದು. ಆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಫಲಮುಷ್ಟ ಭರಿತವಾದ ಸಾಲುಮರಗಳು ಕಾಣವವು. ನಾರದನೊಂದಿಗೆ ಗಂಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಳು. ಹೀಗೆ ಕುಳಿತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಗಭೂಷಣ ಶಿವನು ಹಿಗ್ಗಿದನು. ಈ ಕಾಡು ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಜೋಡು ಇಲ್ಲದೆ ಕುಳಿತುರುವಳು ಯಾರಿವಳು? ಯಾರ ಮಗಳು? ಎಂದು ವೇಷಧಾರಿ ನಾರದನಿಗೆ ಶಿವನು ಕೇಳುವನು. ಪರಹೆಣ್ಣು ಮಾಡಿಕೊಂಬುದು ಬೇಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಹುಟ್ಟುವುದು. ಸವತಿಯರ ಜಗಳ ತಾಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಬಂದು ಕಿವಿ ಹಿಂಡಿ ತಿವಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ನೋವು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾರದನು ಹೇಳುವನು.

ನಾರದನ ಮಾತು ಕೇಳದೆ ಶಿವನು ಈ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವನು. ಶಿವನು ಆಕೆಗೆ ಕನಕ ಮತ್ತು ಮಾಣಿಕ್ಯದ ನವರತ್ನಗಳ ಆಸೆ ತೋರಿಸುವನು. ಮತ್ತು ಅವಳ ಹೆಸರು ಕೇಳುವನು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಗಂಗಾದೇವಿಯೆಂದು ಉತ್ತರಿಸುವಳು. ಧರೆಯೊಳಗೆ ಶಿವನು ಲಳಿ ಕೋಟಿ ಜೀವರಾಶಿಗಳನ್ನು ಶೃಷ್ಟಿಸಿರುವನು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಸನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿರುವನು. ಇಂತಹದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ನೆಲೆಯಾವುದೆಂದು ಶಿವನಿಗೆ ಕೇಳುವಳು. ಆಗ ಶಿವನು ತನ್ನ ನೆಲೆ ಹೇಳುತ್ತ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು. ಆಗ ಅವಳು ಈತ ಶಿವನೆಂದು ಅರಿವಳು. ಈಗಲೇ ನಿನಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂಬ ಹೆಂಡತಿ ಇರುವಳು ಆಕೆ ನನಗೆ ಸವತಿಯಾಗುವಳು. ಅಲ್ಲಿ ಸತಿಯ ಮಗ ಗಣಪತಿ ಇರುವನು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಬರಲಾರೆನೆಂದು ಶಿವನಿಗೆ ಬಯ್ಯು ತೋಡಗುವಳು. ನೀನೊಬ್ಬ ನಾನಾ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಕಲಿತ ಸಿದ್ಧ. ಮಲಿಯಾಳಿ ಮಂತ್ರದ ಮಾಟಗಾರ. ನೀನಾರೆಂಬುವುದನ್ನು ನಾನೆ ಬಲ್ಲೆ. ಮಲಹರನ ತೋರಿಸಿದೆಯಾದರೆ ನಿನಗೆ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನೆಂದಳು. ಆಗ ಶಿವನು ಎಲೆ ಕಬ್ಬರ ಪೋರಿ ರಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಸೇರಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಎಳಸುವೆನು. ನೀನು ಛೇ ವ್ಯಭಿಚಾರಿ ಎಂದು ಬೈಯುವನು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಗಂಗೆಯೂ ನನಗೆ ನೀನು ಹಳಿಯಬೇಡ ನನ್ನ ಶಾಪಕ್ಕೆ ನೀನು ಗುರಿಯಾಗಬೇಡ. ಈಗಲೇ ನಿನ್ನ ಊರೆಲ್ಲ ಉಗುಳುತ್ತಿರುವರು. ಹಾಗೆ

ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗತ್ತಿರುವೆ. ನಾನಾರೆಂಬುದು ಮೊದಲು ಅರಿ. ನಾನು ಹರಿ
 ಪಾದದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಳಲ್ಲ. ನಾನು ಗುರು ಬಸವರಾಜನ ಮಗಳೆಂದು ಹೇಳುವಳು.
 ತಲೆ ಕೂದಲು ಬಿಳಿಯಾಗಿ ಮುದುಕಿಯಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನೆರೆ ಮುತ್ತಿಗೆ
 ಹೋದ ಸೂಳೆ ನಾನಲ್ಲ. ಸೀರೆ ಹೊಲಿಸದವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.
 ಶಿವನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಿನ್ನ ಮೂಳೆ ಮುರಿಯುವನು. ನಿನ್ನ ಕಿವಿ ಮೂಗ
 ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುವನು. ಓಜಗೇಡಿ ಸುಳ್ಳೆ ಜಗಳ ಮಾಡಬೇಡ. ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ
 ನಿನಗೆ ಯಾವ ನೆಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಂದಿದೆಯಂತೆ
 ಬಡಿವಾರ ಬಹಳ. ದುಸಮಾನ ಸವತಿ ಇವಳು ಇರುವದರಿಂದ ವಿಷ ಬೆರೆಸಲು
 ಹೆದರುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವಳನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕಬೇಕು. ನನ್ನಿಂದ ತಲೆ
 ಕೇಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕುಲಗೇಡಿ ನೀನು ನಿನಗ್ಯಾಕೆ ಬೈತುಲ. ತಳಮು ಮಾಡಿಕೊಂಡವಳಿಗೆ
 ಸಾವು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಕೆ ಸುಳ್ಳು ಮಾಡಿ ಹೇಳುವಳು. ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ದೋಷವನ್ನು
 ಕಂಡು ಹೊರ ಹಾಕಿದನೆಂದು ಗಂಗೆಗೆ ಪಾರ್ವತಿ ನುಡಿವಳು. ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ
 ದೋಷವನ್ನು ಕಂಡು ಹೊರ ಹಾಕಿದನೆಂದು ಗಂಗೆಗೆ ಪಾರ್ವತಿ ನುಡಿವಳು.
 ಆಗ ಗಂಗೆಯು ಶಕೆ ತಾಳದೆ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಜಡೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವನು. ೧೨
 ವರ್ಷ ಹಾರೈಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆ ತಂದಿರುವನು. ನಂಬಿಯಣ್ಣನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ
 ಶಿವನು ಆತನಿಗೆ ಕುಂಟಣಿಯಾದ. ಏಕೆ ದೇವ ನನ್ನ ಜೀವ ತಿನ್ನುವ ದುರ್ಬಾವ
 ನಿನ್ನಲೇತಕೆ? ಎಂದು ಶಿವನಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಶಿವನು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ನಾನು
 ಸರಿಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿರುವೆನು. ಸುಮ್ಮನೆ ಕೊಬ್ಬಿ ಬೈದವಳಿಗೆ ಈಗಲೇ ಕೊಂದು
 ಹಾಕುವೆನು. ಕಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಡು ಮಾಡಿದಂತೆ ಈಗಲೇ ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡಿ
 ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುವೆನೆಂದು ಶಿವನು ಅರ್ಬಟಿಸುವನು. ಅಂದ ಮಾತನು ನಿಜ
 ಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಮಾತೆ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಈ ಕಬ್ಬಲಗಿತ್ತಿ ವಾದಿಸುತ್ತಾಳೆ.
 ನಾನು ಇವಳಿಗೆ ಸಮವೇನು? ಏಡಿ ತಿನ್ನುವ ಚಾತಿ ಇವಳದು. ನಿನ್ನ
 ಮಾಡಿಕೊಂಡವನ ಬಚಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವೆನು ಮೊದಲು ಮದುವೆಯಾದ ಪಟ್ಟದ
 ರಾಣಿ ನಾನು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬಗಲಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದವಳು.
 ನೀನು ನನಗೆ ಮನೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸುವಿಯಾ? ಎಲೆ ಬೋರೆ ಹಣ್ಣು ಮಾರಿ
 ತಿನ್ನುವವಳೆ ಹೊಲೆ ಮಾದಿಗಳೇ ನೀನು. ಇಳಿದು ಬಾ ನಿನಗೆ ಸಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ
 ಸರಿಯಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುವೆನೆಂದು ಪಾರ್ವತಿ ನುಡಿದಳು. ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬಂದ
 ನೀನು ಎಷ್ಟು ಪತಿವರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ತುದಿ ಮೂಗು ಕೊಯ್ಯುವೆನು.
 ಮುಂಡಿ ಎಂದು ಬೈಯ ಬೇಡ ಮುಡದಾರಗಾತಿ. ಕೊಂಡಿ ಮಂಚಕೆ ನೀನು
 ಯಾಕೆ ಮನಸೋತಿ ಕೆಂಡಗಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ನೀನು ಕುಳಿತಿ ಮದುವೆಯಾಗದ
 ಒಬ್ಬ ಮಗ ಕುಳಿತಿರುವನು. ಸುಮ್ಮನೆ ಶಿವನಿಗೆ ಬಯ್ಯಬೇಡ ಶಿವನು ಭಕ್ತ ವತ್ಸಲಾ.

ಮೇದಿ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಹಗ್ಗ ಹೊಸೆದು ಮಾರಿ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ನಿತ್ಯ ದಾಸೋಹ ಗೃಹ ನೂಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯನ ಕತೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ನೂಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯನ ಕಥೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಗಂಗೆ ಹೇಳುವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಗೌರಿ ಗಂಡಸಾದರೆ ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಹೆಂಡರಾಳುವವರು ಹೀಗಲ್ಲ. ಆ ಮಿಂಡಿವಿನೋ ಕಿವಿಯೂದಿರುವಳು ಈ ಗಂಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರದೆ ಕುಲಗೇಡಿ ಹೆಣ್ಣು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಳು. ಮನ ಬಂದಂತೆ ಬಯ್ಯುವಳೆಂದು ಗೌರಿ ಹೇಳುವಳು, ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಮೋಹದಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿನಗೇಕೆ ಬಯ್ಯುವನು. ಮೋಹದಲ್ಲಿ ಆತ ವರ್ಷವೆಲ್ಲ ಮನೆ ತೊರೆದು ಹೋದ ಆತ ಜೀವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ಹೇಸುವದಿಲ್ಲ. ನಾನೊಲ್ಲೆ ಆತ ಭೂತನಾಗಿ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಾನೆಂದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಗಿ ಈ ರೀತಿ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವುದೇಕೆ? ಭೂತನಾಧನೆಂಬ ಹೆಸರು ಶಿವನಿಗುಂಟು. ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಮೂಗು ಮುರಿಯಬೇಡ ಸುಮ್ಮನೆ ಶಿವನ ತೊಡೆಯೊಳಗೆ ಕುಳಿತು ಹಿರಿತನ ಮಾಡು. ಮೊದಲು ಬಂದವಳು ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳು ಎಲೆ ಅಕ್ಕ ಎಂದು ಗಂಗೆ ನುಡಿದಳು. ಆಗ ಗೌರಿ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ನಾನು ಬಗಲಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದವಳಲ್ಲ. ಶಿವನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮದುವೆಯಾದವಳು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಶಿವನು ಹಗರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಮೊದಲು ನಾ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತಿದ್ದೆ. ನೀ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನಿನ್ನ ಮಾತೆ ಸರಿಯೆನ್ನುವನು. ನೀನು ಬಣ್ಣದ ಮಾತು ಆಡಿ ಮರುಳ ಮಾಡಿರುವೆ. ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೀನವಾದ ಮಾತುಗಳು ಆಡುತ್ತಿರುವೆ. ಈ ಶಿವನು ಜಗದೊಳಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಜಗಳ ಹಚ್ಚಿ ಮೋಜು ನೋಡುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಗೌರಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಗಂಗೆ ಹೇಳುವಳು ಎಲೆ ಅಕ್ಕ ಇಂದಿನಿಂದ ಇಬ್ಬರ ಮನದ ಮೈಲಿಗೆ ತೊಳೆದು ಹೋಯಿತು. ನಮ್ಮೊಳಗಿರುವದೆಲ್ಲ ಖಾಲಿಯಾಯಿತು. ನಾವಿಬ್ಬರಿಂದು ನಿರ್ಮಲರು ನಳಿನಾಕ್ಷಿ ಗೌರಮ್ಮ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಸಲಹು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು.

ಶಿವನು ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸುವನು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಮಾಡುವನು. ಎಲ್ಲ ಏಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಶಿವನಿಗೆ ವಂದಿಸುವರು. ಗಂಗೆ ಗೌರಿಯರು ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಬೆರೆದಂತೆ ಬೆರೆತಿರುವರು. ಈ ಕತೆಯು ಬಸವಣ್ಣನು ನೀಲಲೋಚನೆಗೆ ಹೇಳುವನು. ಬಸವೇಶನು ಈ ಭುವನದೊಳಗೆ ಮೆರೆದು ಹೋಗಿರುವನು. ಶಿವನು ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡರ ಜೊತೆಗೆ ಚಂದಾಗಿ ಬಾಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನು ಕೂಡ ನೀಲಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ ಗಂಗಾಂಬಿಕೆಯರೊಡನೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಿರುವನೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕವಿಯು ಈ ಗಂಗೆ ಗೌರಿ ಸಂವಾದವನ್ನು ಚೌಪದನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಹಾಡಿರುವನು.

ಶ್ವೇತನ ವಾರ್ಧಕ

ಉತ್ತರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಗಜಪುರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವಿರುವದು. ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ವಿಜಯ ಭೂಪಾಲನೆಂಬ ದೊರೆಯು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ದೊರೆಗೆ ಸತಿ ಸಾವಿತ್ರಿಯೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದಳು. ವಿಜಯ ಭೂಪಾಲ ಹಾಗೂ ಸತಿ ಸಾವಿತ್ರಿಯರ ಉದರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನೇ ಶ್ವೇತ ಮಹಾರಾಜ. ಶ್ವೇತನಿಗೆ ೧೬ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯ ತುಂಬುವದು. ರಾಜಭವನದ ಸಕಲ ಸುಖಭೋಗ ಸವಿಯನುಂಡ ಇವನು ಮನ್ನಥನಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನಿಗೆ ಧನದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜರಿಗಿಂತಲೂ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಜನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟುವದು. ಅದರಂತೆ ಅವನು ಅಪಾರವಾದ ಧನದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಇವನು ಕಾಮಿನಿಯರ ವಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವನು. ಅವರ ಶೃಂಗಾರ ನಾಟ್ಯ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವನು. ಪ್ರಜೆ ಹಿತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮರೆಯುವನು. ಯಾವ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ ಹಿಂಸಿಸಿ ಧನ ಸಂಪಾದಿಸುವನು. ಬಂಧಾರದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಹಣವಿದ್ದರೂ ಧನದ ದಾಹ ಹಿಂಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಮದಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳಗಿದ ಶ್ವೇತನು ಕಾಮಿನಿಯರ ಕೈವಶವಾಗಿ ವೇಷ್ಯೆಯರಿಗೆ ದಾಸನಾಗಿ ಭೋಗ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವನು. ಅವರಲ್ಲಿ ಶಿವಣಿ ಎಂಬುವಳಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನದಲ್ಲವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಶಿವಣಿಯ ರೂಪ ಸುಂದರ ವೇಷ ಭೂಷಣ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಬಂಡಾರ ಸರ್ವ ಸಂಪತನ್ನು ತಂದು ಸುರಿಯುವನು. ಅವಳೊಡನೆ ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯ ತೊಡಗುವನು. ಇಂತಹ ಸುದ್ದಿ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ತಲುಪುವದು. ಭೋಗ ಲೋಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವಾಗ ವೈರಿ ರಾಜರುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೂಗೂಡಿ ಇವನ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬರುವರು. ಇವನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ದೋಚಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇವನ ಕೋಟೆ ಹಾಗೂ ಅರಮನೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಪರರಾಜರ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಶ್ವೇತನು ತನ್ನ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವನು. ದೇಶಬ್ರಷ್ಟನೆಂಬ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ ಇವನಿಗೆ ಹೊರ ಹಾಕುವರು. ಸುಖ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಪರಮಾನ್ನ ಸವಿದ ಶ್ವೇತನಿಗೆ ಇಂದು ಬೀಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೊದಗುವುದು. ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗಿ ಬೀಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವ ಈ ಶ್ವೇತನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವನ ಪ್ರೇಯಸಿ ಶಿವಣಿ ನೋಡುವಳು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೆ ಇವನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮರಗುವಳು. ಬ್ರಹ್ಮ ನನಗೆ ಇಂಥ ಹಣೆಬರಹ ಬರೆದನೆ ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಶಪಿಸುವಳು. ಶಿವಣಿ ತನ್ನ ಉಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರಸ್ತೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗಿ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾದ ಶ್ವೇತನನ್ನು ತನ್ನ ಪರಿಚಾರಕಿಯರಿಂದ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು.

ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಉಪಚರಿಸುವಳು. ಶ್ವೇತನಿಗೆ ೧೨ ವರ್ಷ ದೇಶ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳು. ಈ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದವರಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅನ್ನ ನೀರು ಕೊಡುವಂತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜನು ಡಂಗುರ ಸಾರಿದ್ದನು. ಇದು ಯಾವುದು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಶಿವಣಿ ಶ್ವೇತನಿಗೆ ಪರಮಾನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಉಣಬಡಿಸುವಳು. ಇವಳ ಅನ್ನವನ್ನುಂಡ ಶ್ವೇತನು ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮೃತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಒಮ್ಮೆ ಶ್ವೇತನು ಶಿವಣಿಗಾಗಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ತರಲೆಂದು ಪುಷ್ಪ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ತೋಟದಿಂದ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ತೋಟದ ಮಾಲೀಕನು ನೋಡುವನು. ಕೂಗಿ ನೆರೆ ತೋಟದವರನ್ನು ಕರೆಯುವನು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಶ್ವೇತನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವರು. ಮನಬಂದಂತೆ ಹೊಡೆಯುವರು, ಒಬ್ಬ ಭಟನು ತನ್ನ ಸುರುಗಿಯಿಂದ ಇವನ ಶಿರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವನು. ಶಿರ ಹರಿದು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವುದು. ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಪುಷ್ಪ ವತ್ತಿ ಇದು ಶಿವಣಿಗೆ ಮುಟ್ಟಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವನು. ಯಮದೂತರು ಬಂದು ಇವನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯುವರು. ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನರಕ ಕೂಪಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಒಂದೊಂದು ಕೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಮಾಡಿದ ಜೀವಿಗಳು ನರಕವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಶ್ವೇತನು ನೋಡುವನು. ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನಗೆಂಥ ಶಿಕ್ಷೆ ಸಿಗುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಭೀತಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಭಯಭೀತನಾದ ಇವನನ್ನು ಕರೆತಂದು ಯಮನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುವನು. ಅವನ ಸಾವಿನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುವರು. ಸೂರ್ಯ ಪುತ್ರನಾದ ತನ್ನ ಯೋಗ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಇವನ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಇವನು ಸಾಯುವಾಗ ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಣಿ ಅನ್ನುವುದು ತಪ್ಪಿ ಈ ಪುಷ್ಪಗಳು ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗಲಿ ಎಂದಿರುವನು. ಸಾಯುವ ಕೊನೆಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರಿಂದ ಇವನಿಗೆ ನರ್ಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸ್ವರ್ಗ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಇವನಿಗೂ ಸಿಗಲಿ. ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸರ್ವಸುಖಭೋಗ ಅನುಭವಿಸಲಿ. ಈಗಲೇ ಇವನನ್ನು ರಂಭೆಯೆಂಬ ಅಪ್ಸರೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಯಮ ರಾಜನು ಯಮಧೂತರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ನೀಡುವನು. ಮುಂದೆ ಶ್ವೇತನು ರಂಭೆ ಇರುವ ಅಮರಾವತಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಬಜಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುವನು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಐಶ್ವರ್ಯ ನೋಡಿ ಮನ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವುದು. ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಪತ್ತು ವರ್ಣಿಸಲು ಬಾರದಂತಿತ್ತು. ರಂಭೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಆಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಶಬ್ದ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ರಂಭೆಯ ಮುಂದೆ ಶ್ವೇತನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನೃದ ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲ

ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವನು. ಯಮನಲ್ಲಿ ಬಂದೊದಗಿದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವನು. ಶ್ವೇತನಿಗೆ ಬಂದ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ರಂಬೆಯು ಅವನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಭೋಗೋಪಭೋಗಗಳನ್ನು ಅರಿವಳು. ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖವು ವಿವರಿಸುವಳು. ಹಿಂದೆ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುಖ ಅನುಭವಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರ ಕಥೆಯನ್ನು ರಂಬೆಯು ಹೇಳುವಳು. ಇದು ನಿನಗೆ ವಿಧಿ ಪರೀಕ್ಷೆ. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆ ಯಾರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಉಳಿದುಕೊಂಡವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ದುಷ್ಟ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನರಕ ಅನುಭವಿಸಿದ ಕರ್ಮಿಗಳ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಳು. ಅಂತಹ ಕರ್ಮಿಗಳು ಕೂಡ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪುಣ್ಯದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವಳು. ಇದರಿಂದ ಶ್ವೇತನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿವನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ರಂಬೆ ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶ್ವೇತವು ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನವು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದಿನ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಜಯಸಿ ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತ ವಿಟಪುರುಷ ಶ್ವೇತ ಶಿವಧ್ಯಾನದಿಂದ ಯಮ ಪಾಶವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡನೆಂಬ ಕಥೆಯೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇವನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು. ಪ್ರಮಥರೆಲ್ಲರು ಶಿವಗಣ ತಿಂತಣಿ ಎಲ್ಲರೂ ಶಿವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಶಿವನಿಗೆ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಾಡುವರು. ಶಿವನಾಮ ಜಪಿಸಿದವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಮಹಾಮಂಗಳ ಪದವಿ ಸಿಗುವುದು. ಪುನಃ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ ಭಾಗ್ಯ ಲಭಿಸುವುದು. ಅಂತಹ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಬಸವೇಶ್ವರರು. ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಬಸವಣ್ಣನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವರು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಕಥೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವೀರ ಸಂಗಯ್ಯ ಚೌಪದನ

ಬಿದರೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸೋಮಲದೇವಿ ಎಂಬ ಶಿವಭಕ್ತ ದಂಪತಿಗಳಿದ್ದರು. ಹಸಿದು ಬಂದ ಜಂಗಮರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಶಿವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ವೀರ ಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ಸುಪುತ್ರ ಜನಿಸುವನು. ಇತ್ತ ಓಂಕಾರ ಪುರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವರದಪ್ಪನೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನಿದ್ದ. ಆತನಿಗೆ ಸುರಸುಂದರಳಾದ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು ಜನಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಹೆಸರು ಚಂದ್ರಣಿ. ಇವಳನ್ನು ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು ನೋಡಿ ಪ್ರೀತಿಸುವನು. ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದ ಹಿರಿಯರು ಇವರಿಬ್ಬರ ಮದುವೆ

ನಿಶ್ಚಯಿಸುವರು. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಉಡುಗರೆಗಳನ್ನು ವಸ್ತ್ರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವರು. ಓಲೆ ಹಂಚುವರು ಎಲ್ಲರೂ ಇವರಿಗೆ ಹಾಲೂಟ ಉಣ್ಣಿಸುವರು. ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು ಮರಳಿ ಬಿದರೂರ ಪುರಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಸುಂದರವಾದ ಅರಮನೆ ಅಲಂಕರಿಸುವನು. ನೆಂಟರನ್ನು ಕರೆಸುವನು, ಚಂದ್ರಣಿಯ ಮನೆಗೆ ಅರಸಿಣ ಪತ್ರಲ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವನು. ಓಂಕಾರ ಪುರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮುತ್ತುದೇರು ಬಂದು ನೆರೆಯುವರು. ಚಂದ್ರಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ನೀರು ಹಾಕುವರು ಗಂಡನ ಮನೆಯವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅರಸಿಣ ಪತ್ರಲ ಉಡಿಸುವರು, ಮುತ್ತಿನ ದಂಡೆ ಕಟ್ಟುವರು, ಇತ್ತ ಬಿದರೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಎರೆಯಲು ೧೦ ಸಾವಿರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬಂದು ನೆರೆಯುವರು. ಉಡುಗರೆ ತೊಡಿಸಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಹಾಕಿ ಅಲಂಕರಿಸುವರು. ಮದುಮಗನಿಗೆ ಅರಸಿಣ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸವಿಯೂಟ ಮಾಡುವರು. ಇತ್ತ ಓಂಕಾರ ಪುರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಣಿಯು ಗೆಳತಿಯರ ಮನೆಗೆ ಕೋಲೂಟವನ್ನು ಸವಿಯಲು ಹೋಗುವಳು. ಊಟ ಮಾಡಿ ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾಜನ ದಂಡು ಕಾಣಿಸುವುದು. ಆ ದಂಡಿನೊಡನೆ ಓಂಕಾರ ಪುರದ ಮಾಧವರಾಯನ ಮಗ ಭಾಸ್ಕರನು ಇದ್ದನು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ ರಾಶಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಚಂದ್ರಣಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಹಗೊಳ್ಳುವನು. ಚಂದ್ರಣಿಗೆ ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಬರಲು ಕರೆಯುವನು. ಇವಳು ಒಪ್ಪದಿದ್ದಾಗ ಮನ ಬಂದಂತೆ ಬೈಯ್ದು ತನ್ನ ಅರಮನೆ ಹೋಗುವನು. ಇತ್ತ ಚಂದ್ರಣಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ದುಃಖದಿಂದ ಅಳುವಳು. ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ನಡೆದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸುವಳು. ಆಗ ತಾಯಿ ಚಂದ್ರಣಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುವಳು. ಯಾವ ಜನ್ಮದ ಪಾಪದ ಫಲವೋ ನಮಗಿಂದು ಈ ಭಾಸ್ಕರರಾಯನು ವೈರಿಯಾಗಿ ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದಿರುವನು ಎಂದು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ದುಃಖಿಸುವಳು. ಅರಮನೆಗೆ ಹೋದ ಭಾಸ್ಕರನು ಚಂದ್ರಣಿಯನ್ನು ಕರೆತರಲು ರಾಜಭಟರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವನು. ರಾಜ ಭಟರು ಚಂದ್ರಣಿಯ ಮನೆಗೆ ಬರುವರು. ವರದಪ್ಪನಿಗೆ ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವರು. ನೀವು ಇದೇ ಊರಿನ ಭಾಸ್ಕರರಾಯನಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವರು. ಆಗ ಚಂದ್ರಣಿಯು ತಂದೆಗೆ ಕೋಪ ಬರುವದು. ನಾವು ಶಿವಭಕ್ತರು ವೀರಶೈವರು ನಿಮ್ಮ ರಾಜ ಹರಿಭಕ್ತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಈತನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾರೆವು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವನು. ಈಗಾಗಲೇ ಚಂದ್ರಣಿಗೆ ಬಿದರೂರಿನ ರಾಜಕುಮಾರ ಶೂರನಾದ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ ಅವನು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬರುವನು, ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಮುರಿದು ಹಾಕುವನು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಯಾವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳಿಗೂ ರಾಜಭಟರು ಮನ್ನಿಸದೆ ಚಂದ್ರಣಿಯನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಭಾಸ್ಕರನ ಎದುರು ನಿಲ್ಲಿಸುವರು. ಆಗ ಭಾಸ್ಕರನು ಎಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ ನನ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿತ್ಯ ಶ್ರೀಗಂಧದಿಂದ ಮೈತೊಳೆದು ಕಸ್ತೂರಿಯನ್ನು ಪೂಸಿಕೊಂಡು ಸುಖಭೋಗದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿರು. ಚಂದ್ರಣಿಯು ಇವನ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರು ಬಿದರೂರ ಅರಸರು. ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯಗೊತ್ತಾದರೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಎಳೆದು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಲ್ಲಿಸುವರೆಂದು ಹೇಳುವಳು. ಭಾಸ್ಕರ ರಾಯನು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲ ಬಂದವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತಲೆಗಳಿವೆ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುವೆ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲು ಕಸ ಹೊರಿಸಿ ಕಳಿಸುವೆನು. ಸುಮ್ಮನೆ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆಯುವನು. ಆಗ ಚಂದ್ರಣಿಯು ಭಾಸ್ಕರನಿಗೆ ಅಣ್ಣನೆಂದು ಕರೆಯುವಳು. “ಈಗ ನಾನು ಪರನಾರಿ ಇಂತಹ ಪರನಾರಿಯರ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಡುವದು ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಹರ ಕುಲದವನು. ನೀವು ಹರಿ ಕುಲದವರು. ನಿಮಗೆ ಕನ್ಯೆ ಕೊಡಲು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಳು. ಆಗ ಭಾಸ್ಕರನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೋಪ ಬರುವದು. ನನಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡದವರಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಎಳೆ ತಂದು ಅವರ ಬೆನ್ನು ಸೀಳಿಸುವೆನು ಎಲೆ ಚಂದ್ರಣಿಯೆ ನೀನೀಗ ಪರನಾರಿಯಾದರೇನು? ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡಾಗಿನಿಂದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನಿನ್ನ ರೂಪವೇ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಊಟ ಮಾಡುವ ಅನ್ನ ನನಗೆ ವಿಷವಾಗಿದೆ. ಹಸಿವು ತೃಷೆಗಳು ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ನಿನ್ನ ಮೋಹ ಅವರಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮುನಿಯಬೇಡ ಬೇಗ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆಯುವನು.”

ಆಗ ಚಂದ್ರಣಿಯು ಎಲೆ ಭಾಸ್ಕರನೇ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿನ್ನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ನೀನು ಹೋಗು. ಇದರ ಮುಂದಿನ ಪರಿಣಾಮ ನೆಟ್ಟಗಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಭಾಸ್ಕರರಾಯನು ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂದರೆ ಒಳಿತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಮುಂದುರುಬು ಹಿಡಿದು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು ಆಗ ಚಂದ್ರಣಿಯು ಸುಮ್ಮನಿರದೆ “ಎಲೆ ರಾಜನೆ ನೀನು ರಾಜಕುಮಾರನೆಂದು ನಾನು ಬಿಟ್ಟಿರುವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೈಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ದರ್ಪದಿಂದಲೇ ನುಡಿದಳು. ಎಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ ನಾನೀಗಲೇ ನಿನ್ನ ತಲೆ ಮೂಗು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು ಉಡುದಾರ ಇಲ್ಲದವಳೆ ನಿನ್ನ ಹಲ್ಲು ಮುರಿದು ಎಸೆಯುವೆ. ಎಲೇ ಸಂತೆ ಸೂಳೆ ಮಗಳೇ ಈಗಲೇ ಬಾ ಅರಮನೆಗೆ ನಿನಗೆ ತೊತ್ತು ಮಾಡುವೆನು ಎಂದನು. ಆಗ ಕೋಪಗೊಂಡ ಚಂದ್ರಣಿ ಎಲೊ ರಾಜಕುಮಾರ ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತನಾಡಿ ಬಾಯಿ ಹೊಲಸು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಕಾಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೂಗಿದರೇನು

ಕೋಗಿಲೆಯಾಗಬಲ್ಲದೆ? ಗೂಗಿಗೆ ಕಣ್ಣಿದ್ದರೇನು? ಹಗಲು ಅದು ಕೂಗುವುದೇ ಜಗತ್ತು ನೋಡುವುದೆ? ಎಲೆ ಜೋಗಿ ನಿನ್ನಂಥವನಿಗೆ ಭೋಗ ಸಲ್ಲುವುದೆ ಎಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಉಪದೇಶಮಯವಾಗಿ ಬಯ್ಯುವಳು, ನೀನೇನು ಮಹಾ ಶೂರ ಎಲೇ ಪಿಂಜಾರ ನಿನಗೇಕೆ ನಾ ಅಂಜಬೇಕು ಎಂದು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಚಂದ್ರಣಿ ನುಡಿವಳು. ಆಗ ಕೋಪಗೊಂಡ ಭಾಸ್ಕರ ಅವಳ ಸೆರಗು ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗುವನು. ಆಗ ತಕ್ಷಣವೇ ಚಂದ್ರಣಿಯು ಇದು ಭಟಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಸೆರಗೆಂದು ಹರಿದು ಬಿಸಾಡುವಳು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಶಿವನನ್ನು ನೆನೆಯುವಳು. ಆಗ ಮತ್ತೆ ಸೆರಗು ಬೆಳೆಯುವನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಸುದ್ದಿ ಭಾಸ್ಕರರಾಯನ ತಂದೆಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದು. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಭಾಸ್ಕರನಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಮಗನ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮನದಲ್ಲಿ ಮರಗುವನು” ಎಲೇ ಭಾಸ್ಕರ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆಯುವನು. ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಸ್ಕರನು ಇಂತಹ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಲಾರೆ ಅವಳೇ ಅರಮನೆಯ ರಾಣಿಯಾಗಬೇಕೆಂದನು, ತಂದೆ ವಿನಯದಿಂದ ಚಂದ್ರಣಿಗೆ “ಎಲೆ ಕುವರಿ ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ನಿನಗ್ಯಾವ ಕಷ್ಟವೆಂದನು” ಆಗ ಚಂದ್ರಣಿಯು ಶಿವ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು “ಮಹಾರಾಜರೇ ನಾನು ಹತ್ತು ದಿನದ ವೃತಪೂಜೆ ಹಿಡಿದಿರುವೆನು ಅದು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವೆನು” ಎಂದಳು. ಆಕೆಯ ಮಾತಿಗೆ ಭಾಸ್ಕರನ ತಂದೆ ಒಪ್ಪುವನು. ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ತಿಳಿಸುವನು. ಚಂದ್ರಣಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸುವಳು. ಚಂದ್ರಣಿಗಾದ ಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಗೆಳತಿಯರೆಲ್ಲ ಈಕೆಯ ಮನೆಗೆ ಓಡಿ ಬರುವರು. ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವ ಚಂದ್ರಣಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಡೆಸುವರು. ಚಂದ್ರಣಿಯು ಓಲೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಗಂಡನಾಗುವ ವೀರಸಂಗಯ್ಯಗೆ ಪತ್ರ (ಓಲೆ) ಬರೆಯಿಸಿ ಕಳಿಸುವಳು. ಆ ಓಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಳು. ಆಗ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು ಚಂದ್ರಣಿಯ ಪತ್ರವನ್ನೊದ್ದಿ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವನು. ಈ ಭಾಸ್ಕರನ ಶಿರಹರಿದು ಚಂಡಾಡುವೆನೆಂದು ಓಂಕಾರ ಪುರಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ವರದಪ್ಪ ಅರಮನೆಯ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಕರೆದು ತರುವನು. ಹರದಿಯರೆಲ್ಲರು ನೆರೆದು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮೂರ್ತನೋಡಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವರು. ಈ ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯಗಳ ನುಡಿ ಕೇಳಿ ಭಾಸ್ಕರನು ತನ್ನ ಸೇವಕರಿಗೆ ಚಂದ್ರಣಿಯ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವನು. ಆಗ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು ನಿಮ್ಮ ಅರಸನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತಲೆಗಳಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುವೆನು ಸುಮ್ಮನೆ ಸಾಯಬೇಡವೆಂದು ತಿಳಿ ಹೇಳಿ ಸೇವಕರಿಗೆ ಮರಳಿ ಕಳುಹಿಸುವನು. ಸೇವಕರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಭಾಸ್ಕರರಾಯ ಯುದ್ಧ ಸಾರುವನು. ಇತ್ತ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತನು. ಈ ಇಬ್ಬರ ಮಧ್ಯದ

ಘೋರ ಯುದ್ಧ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು ನಡುವೆ ಬಂದ ಪ್ರಧಾನಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಹಾಕುವನು. ಉಳಿದ ಭಟರೆಲ್ಲ ಓಡಿ ಬಂದು ಭಾಸ್ಕರ ರಾಯನ ತಂದೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಎಲೇ ಮಹಾರಾಜರೇ ನಿಮ್ಮ ಭಾಸ್ಕರರಾಯನಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕೇಡು ಬಂದೊದಗಿತು. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗಾಗಿ ೩ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೈನಿಕರು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿರುವರು. ನಂತರ ಭಾಸ್ಕರ ಸೋತು ಹೋದನು. ವಿಜಯ ಶಾಲಿಯಾದ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ ಚಂದ್ರಣಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು. ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವರು. ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವ ಸಾಧನ ಮಾಡುವರು. ಭಾಸ್ಕರನು ಮತ್ತೆ ಸೈನಿಕರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕುವನು. ಈ ವಿಷಯ ಕೈಲಾಸಾದಿಪತಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು. ಆಗ ಶಿವನು ವೀರಭದ್ರನನ್ನು ಬಿದರೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವನು. ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಯುದ್ಧವಾಗಿ ರಕ್ತದ ಹೊಳೆ ಹರಿಯುವುದು. ವೀರಸಂಗಯ್ಯನಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಚಂದ್ರಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಕೈಯತ್ತಿದಾಗ ಶಿವನು ತನ್ನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಭಾಸ್ಕರನ ಕೈಹಿಡಿದ. ಶಿವನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಭಾಸ್ಕರನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕರಮುಗಿದನು. ಆಗ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ ಶಿವನಿಗೆ ಕರ ಮುಗಿಯುವನು. “ಎಲೇ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಗೆ ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿರುವೆನು ನಿನಗ್ಯಾವ ವರಬೇಕೆಂದು ಶಿವನು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು ಎಲೇ ಶಿವನೇ ನೀನು ಮೊದಲು ಏನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೂ ಅದು ಮೊದಲು ಭಾಸ್ಕರನಿಗೆ ಕೊಡು ಅವನ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಕೃಪೆ ತೋರು. ಅವನಿಂದಲೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಪಾರ್ವತಿ ಸಮೇತವಾಗಿ ಬಂದ ಶಿವನಿಗೆ ಚಂದ್ರಣಿಯು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಳು. ಆಗ ಭಾಸ್ಕರನು ಎಲೇ ಶಿವನೇ ನೀನು ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ವರವನ್ನು ಚಂದ್ರಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಗುರುಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ ಆಕೆ ಸೆರಗು ಹಿಡಿದುದಕ್ಕೆ ನೀವು ದೊರೆತೀರಿ (ಶಿವ) ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ತಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕೆಂದಿರುವ ವರವನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವರು. ಭಾಸ್ಕರ ತನಗೆ ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಇವರೆಲ್ಲರ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಗೆ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು.

ತಿರುನೀಲಕಂಠರ ಭಾಮಿನಿ

ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯು ಎಂದಿನಂತೆ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವನಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ಮರಿಸುವನು. ಶ್ರೀಗಿರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾಗೀರಥಿಯನ್ನು ತಲೆಯ

ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತ ಶಿವನು ಭಕ್ತರ ದಾಸಾನುದಾಸ ಎನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಬಾಣನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವನು. ಈತನ ಜಗದ ಈಶನೆಂದು ಅವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವನು. ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಕವಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾದವರು, ಚಾಮರಸ, ಉದ್ಭಟ, ಮಲು ಹಣ, ನಂಬಿ, ವರರುಚಿ, ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥ ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸ, ಕಾಳಿದಾಸ ಮಯೂರ ಭೀಮಕವಿ, ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ, ಧನಂಜಯ, ಹಲಾಯುಧ ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರ ಮುಂತಾದವರು.

ತಿರು ನೀಲಕಂಠ ಹಾಗೂ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ವೆಂಕಟಮ್ಮ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಹರನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಟ್ಟು ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಿರುನೀಲಕಂಠ ಪುರದ ಜನರು ಮಾತ್ರ ವೈಕುಂಠರಮಣನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು (ವಿಷ್ಣು). ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಹಾಮಜ್ಜನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಂಧ ಧರಿಸಿ ಅಕ್ಷತೆ ಹಾಕಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈಮುಗಿದು ಶಿವನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಶಿವನು ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ನೀಡುವ ಶಕ್ತಿ ದಯಪಾಲಿಸುವನು. ಹೀಗೆ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅದೆಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟ ಧನ ದ್ರವ್ಯ ಮುಗಿದು ಹೋಗುವುದು ಎಲೆ ಶಿವನೇ ಬೇಡ ಬಂದವರಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಲೀಲೆಯನ್ನು ತೋರಿ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡು ಇದೇ ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವನು. ಎಂದಿನಂತೆ ಶಿವನು ತನ್ನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ತೋರುವನು. ಎಲೇ ಶಿವನೆ ನಿನಗೆ ಉರಿಗಣ್ಣ ಇದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆವೆ. ಅದನೊಮ್ಮೆ ನಮಗೆ ತೋರಿಸೆಂದು ಕೇಳುವರು. ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬಾ ನಿಮಗೆ ತೋರಿಸುವೆನೆಂದು ಶಿವನು ನುಡಿದನು. ಈಗ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಪತ್ತು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದಾಗ ಶಿವನು ನಿಮಗೆ ಭಾಗ್ಯದ ಬಾಗಿಲು ತೋರಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವನು.

(ಶಿವನು ಗಂಗೆಗೆ ಶಿವಗಿರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುವನು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ಇರುವಳು ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಮನಗಿರುವನೆಂದು ಕೇಳಿ ಗಂಗೆ ಶಿವನ ಜೊತೆಗೆ ವಾದ ಮಾಡುವಳು, ಗೌರಿ ಶಿವನ ಜಡೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಲು ಹವಣಿಸುವಳು. ಕೊನೆಗೆ ಶಿವನು ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಮಾಡುವನು)

ಸತಿಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ನಾಗಭೂಷಣನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಸೇವೈಯುತ್ತ ಆನಂದದಿಂದ ಇದ್ದರು. ಇವರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆದು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡಲೇಶ್ವರು ಬಂದು ಆತಂಕವನ್ನು ಒಡ್ಡುವನು. ವೈಕುಂಠಮ್ಮ ಕೈಯೊಳಗೆ

ಅಘವಣಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪುರುಷನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ನಿಂತಿರುವಳು. ಆಗ ಶರಣ ತಿರುನೀಲಕಂಠನು ದಂಡಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೊಂಡಲೇಶ್ವರನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತ ಹರನಿಗೆ ಮನದಲ್ಲಿ ವಂದಿಸುತ್ತ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿತು. ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದನು. ಬಂದು ದೇವಾಲಯದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಾಗ ಪದ್ಮಿಲಿ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಇವರ ಮೈಮೇಲೆ ಎಂಜಲ ಚಲ್ಲುವಳು. ಆಗ ತೀರುನೀಲಕಂಠ ಶಿವ ಶಿವ ಎನ್ನುವನು. ಈ ಶಬ್ದ ಕೇಳುತ್ತ ಅವಳು ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೀಪ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನೋಡುವಳು. ನಾನೆಂಥ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪ ಮಾಡಿದೆ ಮನ್ನಿಸೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಪಡುತ್ತ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಸ್ತೂರಿ ಪರಿಮಳ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವಳು. ಇತ್ತ ವೈಕುಂಠಮ್ಮ ಹರನ ಪೂಜೆ ಮರೆತು ಸೂಳೆಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಈತನ ಸಂಘ ಸುಖವನ್ನು ತೊರೆದು ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಚರಣ ಕಮಲಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸದೆ ಹಾಗೆ ಹೋಗುವಳು. ದಿನ ನಿತ್ಯದಂತೆ ಮಜ್ಜನ ಪಾದ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಮಡದಿಯ ಅನುಮಾನ ಕಂಡು ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಮರಗುವನು. ಎಲೆ ಸತಿಯೆ ವ್ಯರ್ಥ ಅನುಮಾನ ಬೇಡ ನಿನ್ನಂಥ ಮಡದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ನನ್ನ ದೇಹ ಸೊಂಕಿದರೆ ನಾಯಿ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷ ಬಾಳುವಂತಹ ಶಿಕ್ಷೆ ಶಿವನು ನನಗೆ ಕೊಡಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮಹಾಪ್ರಭುವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂದನು. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ನನಗೆ ತಾಯಿ ಸಮಾನ ಆಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಮಗನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಳು ನಾನೆಂದು ಅವಳ ಬಲಿಯೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೈಹಿಡಿದು ಎಳೆಯಲು ಹೋಗುವನು. ಆಗ ಅವಳು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಶಿವನಾಣೆ ಹಾಕುವಳು. ತಿರುನೀಲಕಂಠ ಶಿವನಾಣೆ ಕೇಳಿ ದೂರ ಸರಿದನು. ತಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಆಣೆ ಹಾಕುವನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಸರಸ ಬಯಸಿದರೆ ನನಗೂ ಶಿವನಾಣೆ ಗಣ ಪ್ರಮಥರ ಪಾದವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂದನು. ಹಾಗೆ ಇಬ್ಬರು ದೂರದಿಂದಲೇ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ಸವಿದು ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದರು. ಆಗ ಶಿವನು ಇವರ ಮನಸ್ಸು ನೋಡಲು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ತನ್ನ ಜೋಳಿಗೆಯಿಂದ ಒಂದು ಮಣ್ಣು ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆದು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಇಡುವನು. ಇದನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಯಾವ ಫಲ ಬೇಡಿದರೂ ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದಕ್ಕಿದೆ. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊರಗೆ ತಿರುಗಾಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರೆಂದು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುವನು.

ಇತ್ತ ೧೨ ವರ್ಷವಾದರೂ ಮರಳಿ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ ನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ತಟ್ಟನೆ ಜಂಗಮ ವೇಷದ ಶಿವನು ತಿರುನೀಲಕಂಠರ ಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ಇಬ್ಬರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆ ಬಾಗಿ ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವರು. ಅವನಿಗೆ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಕಳಸವನ್ನೆತ್ತಿ ಆರತಿ ಬೆಳಗುವರು. ಪ್ರಸಾದವಾದ ಬಳಿಕ ಜಂಗಮನು ತಾನು ಕೊಟ್ಟ ಬಟ್ಟಲವು ಮರಳಿ ಕೊಡೆರೆಂದು ಕೇಳುವನು. ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ದಿನವೇ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಭದ್ರವಾದ ಕಿಲಿ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಮರಳಿ ಆತನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೀಗ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬಟ್ಟಲ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಇಬ್ಬರು ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾದರು. ಇನ್ನು ನಮಗೆ ಕಾಲನ ಭಾದೆ ತಪ್ಪದು ಎಂದು ದುಃಖಿಸುವರು. ಆಗ ಜಂಗಮನು “ಎಲೆ ಶರಣರೆ ನಾನು ಇಟ್ಟ ಬಟ್ಟಲು ಪರುಷದ್ದು, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸವಿದರೂ ಮುಗಿಯದಂತಹ ಪರುಷ ಬಟ್ಟಲು. ಹಾಕಿದ ಬೀಗ ಹಾಕಿಯೇ ಇದೆ. ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅವರನ್ನು ಈಗಲೇ ಕಾರಿಸುವೆನು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂಡೆ ಹೊರಸುವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ದಂಪತಿಗಳೀರ್ವರೂ ವಿನಯದಿಂದ ಕರಮುಗಿದು ಜಂಗಮನಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಬೆಳಗಾದ ಕೂಡಲೆ ಇಂತಹದೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವೆವು ನಾವು ಬೇಕೆಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಬಟ್ಟಲು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟವರಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭಿಮಾನವಿಟ್ಟು ಕರುಣೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವರು.

ಜಂಗಮನು ಕೋಪಗೊಂಡವನಂತೆ ನಟಿಸಿ “ನನ್ನ ಬಟ್ಟಲು ನನಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನೀವು ಮನಸಿನೊಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮಂಥ ಕಳ್ಳರನ್ನು ನಾವು ಈ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಅಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವನು. ನಡು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಕೈಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವನು. ಶರಣರೆಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಚಾಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ವೈಕುಂಠಮ್ಮ ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ತಿರುನೀಲಕಂಠ ಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆವನು. ಆಗ ವೈಕುಂಠಮ್ಮ ಗಂಡನಿಗೆ ಕೂಗಿ ಎಚ್ಚರಿಸುವಳು ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ ಎಂದು ಶಿವನಾಮ ಸ್ಮರಿಸೆಂದು ಹೇಳುವಳು. ನೀವು ಶಿವನಾಣೆಯಿಟ್ಟಿರುವಿರಿ ಭಾವಪರವಶವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟದಿರಿ ಎಂದು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಆಣೆಯನ್ನು ಮರೆಯ ಬೇಡವೆಂದು ನೆನಪಿಸಿ ಕೊಡುವಳು. ಶಿವಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ಬಾಣಿಸಿಗನಾದ. ಶಿವ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ಮಾದರ ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಎಂಜಲು ಉಂಡನು ಎಂದು

ಸೂಚಿಸುವರು. ಅನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಜಗದೊಳಗೆ ಘನ ಘಾತಕ ಮಾಡುವವರುಂಟು. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರಾದ ನೀವು ಘಾತಕ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ನನ್ನ ಪರುಷ ಬಟ್ಟಲನ್ನೇ ಕದ್ದಿರುವಿರಿ ಈ ನ್ಯಾಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ಇಡುವೆನು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಹಂಡತಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಆಣೆ ಮಾಡು ಎಂದರು. ಆಗ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನಾವು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಶಿವನಾಣೆ ಮುರಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಬಂದಾಗ ಕೈಯೊಳಗಿರುವ ಒಂದು ಕೋಲನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಎಲ್ಲ ನೆರೆದ ಶರಣರೆದುರಿಗೆ ತನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿರುವ ಕೋಲನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಒಂದು ತುದಿ ನೀನು ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿ ಹೆಂಡತಿ ಹಿಡಿದು ತ್ರಿಪುರಾಂತ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಏಳಲು ತಿಳಿಸಿದನು. ಮೇಲೆ ಎಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವೃದ್ಧ ದಂಪತಿಗಳು ನವಯುವಕರಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ಹೂಮಳೆ ಸುರಿಸುವನು. ಆಗ ತಿರುನೀಲಕಂಠರು ಶಿವನೇ ನಿಮ್ಮ ದರುಶನವಾದ ಬಳಿಕ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೇನು ಕೆಲಸ? ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಮಂದಾರ ಗಿರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ಕೈಲಾಸದಿಂದ ರಥವನ್ನು ತರಿಸುವನು. ರಥಕ್ಕೆ ತಳಿರುತೋರಣ ಕಟ್ಟಿ ಉಘೆ ಉಘೆಯನ್ನುತ್ತ ವೈಕುಂಠಮ್ಮ ರಥದೊಳಗೆ ಕುಳಿತಳು. ಸುರರೆಲ್ಲರೂ ಹರುಷದಿಂದ ಪುಷ್ಪದ ಮಳೆಗರೆವರು. ಆಗ ಶಿವನು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ತನ್ನ ಮಂದಾರಗಿರಿ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು. ಸಕಲ ವಾದ್ಯ ವೈಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ತ್ರಿಶೂಲಿಗೊಂದನೆಯ ಮಾಡಿ ಜಯಗೀತೆ ಹಾಡುವರು. ಹರನ ಕರುಣ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಶಿವ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಶರಣ ತೀರು ನೀಲಕಂಠನ ಕಥೆಯು ಅಂಬಲಗಿಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶನ ನೆನಪಿನೊಂದಿಗೆ ಕಥೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುವದು.

ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಳೆಯರ ವಾರ್ಧಕ

ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಬೇಡಿದ್ದು ನೀಡುವ ಶಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಳೆಯರ ವಾರ್ತೆ ಶಿವನು ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿಯೆ ಕೇಳುವನು. ಅವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜಂಗಮ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಶಿವನು ಧರೆಗೆ ಬರುವನು. ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶೂಲ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಜಪಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು ವಾದ್ಯ ವೈಭವಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಲಿಯುತ್ತ ಬರುವನು. ಪುರದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ ಶಿರಿಯಾಳನ ಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ಚಂಗಳೆಯು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಂಗಮನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು. “ಎಲೆ ತಾಯೆ ನೀನು ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಬೇಡಿದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೀಡಿರುವಿ ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು

ಕೇಳಿ ಬಂದಿರುವೆ, ನನಗಿಂದು ಪುಣ್ಯವಂತ ನರನ ಮಾಂಸದಿಂದ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ನೀಡಬೇಕು ಇದು ನನ್ನ ಬಯಕೆಯೆಂದು ಹೇಳುವನು. ನಾನು ಊರಿನ ಒಂದು ಸುತ್ತ ಹಾಕಿ ಬರುವದರೊಳಗಾಗಿ ಅಡಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಗುವನು. ನೇರವಾಗಿ ಮಗನಿರುವ ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಗನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕರೆಯುವನು. ಎಲೆ ಮಗುವೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೊಬ್ಬ ಬೋಳು ತಲೆಯ ಮುಂಡೆಯವನು ಬಂದಿರುವನು. ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸೀಳಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ನೀಡೆಂದು ನಿನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿರುವನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನೀಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲೇ ಬೇಡ. ನಿನ್ನಂಥ ಸುಂದರ ಬಾಲಕರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನನಗೆ ಪುಣ್ಯ ಬರುವದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ವಿಷಯ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಆಗ ಅವನು “ಎಲೆ ದೇವನೇ ಮನಗೆ ಬಂದವನು ಹರನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರು ಅಲ್ಲ ಅಂತಹ ಹರನಿಗಾಗದ ಈ ದೇಹ ಏತಕ್ಕೆಂದು ಓಡಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ಮಗನಿಗೆ ಚಂಗುಳಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಶಿವ ಪೂಜೆಗೆ ಕೂಡಿಸುವಳು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮೈಮರೆತು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಗನ ಶಿರ ಹಿಡಿದು ಗರಗಸದಿಂದ ಕೊಯ್ಯುವಳು. ಅದರಿಂದ ಹರನಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡಲು ಅಡಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಳು, ನೆಲವಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಮಗನ ಶಿರವನ್ನು ನೋಡಿ ದುಃಖಿಸುವಳು. ಆಗ ನೆಲವಿನ ಮೇಲಿರುವ ಮಗನ ಶಿರವು ಮಾತನಾಡುವದು “ಎಲೆ ತಾಯಿ ಈ ಶರೀರ ಪರಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಇಂದು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿದೆ ನೀನು ದುಃಖಿಸಬೇಡವೆಂದು” ನುಡಿವನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಜಂಗಮನಿಗೆ ಪಾದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಎಡ ಬಡಿಸುವಳು. ನೆಲವಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಶಿರವು ಜಂಗಮನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದು. ಎಲೆ ತಾಯಿ ಮಗನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆನೆಂದು ದುಃಖ ಪಡುತ್ತಿರುವೆಯಾ ನಿನ್ನ ಮಗನ ನೆನಪಾದಾಗೊಮ್ಮೆ ನೋಡಲೆಂದು ಈ ಶಿರವು ನೆಲವಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟಿರುವಿಯಾ ಎಂದು ಕೇಳುವನು. ನನಗೆ ಈ ಶಿರವನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು ಕಾಯುತ್ತೇನೆಂದನು. ಅದರಂತೆ ತಾಯಿ ಆ ತಲೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ೭೭೦ ಅಮರ ಗಣಂಗಳ ನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಕುಟ್ಟಿ ಅಡಿಗೆ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವಳು. ರನ್ನ ಮಾಣಿಕ್ಯ ಗದ್ದುಗೆ ಹಾಸಿ ಶಿವನಾಮ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಜಂಗಮನನ್ನು ಕರೆಯುವಳು. ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಊಟ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕರೆ ಎಂದಾಗ ಚಂಗುಳಿಯು ಇದು ಶಿವಲೀಲೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕರೆಯುವಳು. ಜಂಗಮನು “ಚನ್ನಿಗನೆ ಹೊನ್ನ ಪುತ್ಥಳಿಯೆ ರನ್ನ ಬೊಂಬೆಯೆ ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಗೆ ಊಟ ಮಾಡಲಿ ಬೇಗ ಬಾರೋ ಎಂದು ಕರೆಯುವನು”. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದಮತೆ ಮಗನು ಎದ್ದು ಬಂದು ಪಂಥಿಗೆ ಕೂಡುವನು. ಎಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಂಸದಡಿಗೆ ಮಾಯವಾಗಿ

ಪಂಚಾಮೃತವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನೆ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಸೇವಿಸಿದರು. ಇವರ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು. ಅಲ್ಲಿ ದ್ವಾರ ಬಲಕರು ಚಂಗುಳಿಯನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಲೆ ತಾಯಿ ನೀನಾರು ಹೇಳೆಂದರು. ಆಗ ಅವಳು ವಿನಯದಿಂದ ಕೈಮುಗಿದು ಮಗನ ಬಾಣಸಮಾಡಿ ಶಿವನಿಗೆ ಉಣಬಿಸಿರುವೆನೆಂದಳು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ದ್ವಾರ ಪಾಲಕರು “ಎಲೇ ತಾಯಿ ಮಗನ ಕೊಂದು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದೆನೆಂಬ ಅಹಂಭಾವ ನಿನ್ನಲ್ಲಿದೆ ನಿನಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಶಿವಭಕ್ತೆಯೊಬ್ಬಳು ಮರ್ತ್ಯದೊಳಗಿರುವಳು. ಅವಳ ಕಥೆ ಹೇಳುವೆನು” ಕೇಳೆಂದರು

ನೀಲೂರುವೆಂಬ ಪುರದಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆಕೃನೆಂಬ ಶರಣೆಯಿದ್ದಳು. ಶಿವನಿಗಾಗಿ ಮಡಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಮಗನು ಮುಟ್ಟಿದನೆಂದು ಆ ಮಗನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಲ್ಲುವಳು “ಧರಣಿಗಿಳಿದು ಬಂದಿರುವೆ ಶಿವನಿಗೆ ನಿಂಬೆಕೃ ಮುಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೀಡಿದಾಗ ತಂಗಳದ್ದು ಬೇಡ ನನಗೆ ಪರಮಾನ್ನ ಭೋಜನ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವನು. ಆಗ ನಿಂಬೆಕೃ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವದೇ ನಿಮಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆನು ಇದೇ ಪರಮಾಮೃತವೆಂದು ಸವಿಯಿರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮಗನಿಗಾದ ಗತಿ ನಿಮಗಾಗುತ್ತದೆಂದು ಒನಕೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿವಳು. ಅವಳ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ಸತ್ತ ಮಗುವಿಗೆ ಕರೆದು ತನ್ನೊಡನೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡುವನು. ಈ ಕಥೆಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳೆಂದು ದ್ವಾರ ಪಾಲಕನು ನುಡಿದನು.

ಮತ್ತೆ ಶಿವನು ತಿರುಗಿ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಮಗನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಮಗನು ಬಾವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದನು, ಜಂಗಮನನ್ನು ಮಗು ನೋಡಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಾಗ ನೀನಾರ ಮಗನೆಂದು ಕೇಳುವನು. ಮಗು ನಿಂಬೆಕೃನ ಮಗನೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿತು. ಎಲೆ ಮಗನೆ ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ನಿತ್ಯ ನಿನಗೇನು ನೀಡುವಳು ಎಂದಾಗ ತೌಡುಂಡೆ ಎಂದು ಮಗನು ಉತ್ತರಿಸಿದ. ನಿತ್ಯ ಪಟ್ಟಣದ ಶಟ್ಟಿ ಪಭುಡನಿಗೆ ಹೋಳಿಗೆ ತುಪ್ಪ ನೀಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದೇ? ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟವಳು ಇಂತಹವಳು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಬಾಳಿದರೇನು? ಸ್ವಂತ ನೀನೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡು ನಿನ್ನ ದನಕರುಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಾಯುತ್ತ ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತಿರುವೆನೆಂದನು. ಉರಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮಗನು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮಡಿಯಿಂದ ಪರಮಾನ್ನ ಮಾಡಿ ನೆಲವಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಬಾವಿಗೆ ನೀರು ತರಲೆಂದು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಗನು ಮೀಸಲಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೋಪಗೊಂಡು ತಾಯಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒನಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಲೆಗೆ ಹೊಡೆದಳು. ಮಗನು ಸತ್ತು ಹೋದ. ಆ ದೇಹ ದನದ ಗೋದಲಿಯೊಳಗಿಟ್ಟು

ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲು ಮುಚ್ಚಿದಳು. ಎಂಜಲಾದ ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಎಸೆದು ಮನೆ ಸಾರಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದಳು. ಹಸಿದು ಬಂದ ಜಂಗಮರಿಗೆ ಪರಮಾನ್ನ ಕೊಡಲು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮೂಗುತಿಯನ್ನು ಒತ್ತಿಟ್ಟು ಬೇಳೆ ಬೆಲ್ಲ ತಂದು ಮೀಲಸಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಶಿವನಿಗೆ ಕರೆಯುವಳು. ನಿಮಗೆ ಹಸಿವೆಯಾಗಿರಬಹುದು ನನಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಯಿತು ಕ್ಷಮಿಸೆಂದು ಕೇಳುತ್ತ ಶಿವನ ಪೂಜೆಗೆ ಅಣಿ ಮಾಡುವಳು. ಪೂಜೆ ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ತಂದು ಕೊಡುವಳು. ಆಗ ಶಿವನು ನಾನೊಬ್ಬನ ಊಟ ಮಾಡಲಾರೆನು. ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಗೆ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದನು. ಆಗ ನಿಂಬೆಕ್ಕ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನಿಸುವಳು. ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿಯರ ಮಗನ ಶಿರವ ಕುಟ್ಟಿ ಊಟ ಮಾಡಿದ ಶಿವ ಈತನೆಂದು ತಿಳಿದು “ಈಗಲಾದರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸವಿಯಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನನ್ನ ಮಗನಿಗಾಗ ಗತಿಯೂ ನಿಮಗಾಗುವದೆಂದು ಒನಕೆ ಎತ್ತಿ ಹಡಿದಳು. ನಂತರ ಶಿವನು ತನ್ನ ನಿಜ ರೂಪವನ್ನು ತೋರುವನು. ಕೈಯೊಳಗಿರುವ ಒನಕೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆಯಾಗಿ ಬೀಳುವುದು. ಆಗ ಶಿವನೇ ನಿಂಬೆಕ್ಕನ ಮಗನನ್ನು ಕರೆಯುವನು.

ಗೋದಲಿಯೊಳಗೆ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದ ಮಗನು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದಂತೆ ಬರುವಯ. ಮುಖ ತೊಳೆದು ವಿಭೂತಿ ಧರಿಸಿ ಶಿವನಿಗೆ ವಂದಿಸುವನು “ಎಲೇ ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಒನಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿರುವೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾದ ಬಡ ಶರೀರ ನಿನ್ನ ದೃಢಭಕ್ತಿ ನೋಡಲೆಂದೆ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದಿರುವೆ. ಆಗ ನಿಂಬೆಕ್ಕನು ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿಯರ ಮಗನ ತಲೆ ಊಟ ಮಾಡಿದವನು ನೀನು. ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದವನು ನೀನು. ನಿನಗೆ ದಶಭುಜ ಪಂಚಮುಖಗಳುಂಟು. ಮೂರೈದು ಕಣ್ಣುಗಳುಂಟು, ಕರದೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲ, ಎಡಬದಿಯ ಜಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಚಂದ್ರ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಆ ಬೂದಿಯನ್ನೆ ಮೈತುಂಬು ಬಡಿದುಕೊಂಡಿರುವೆ. ಕುಲವಿಲ್ಲದ ಚನ್ನನೊಡನೆ ಕೊಡುಂಡೆ. ಚನ್ನನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಏಳು ದಿನ ಚಿನ್ನದ ಮಳೆಗರೆದೆ. ಕಲಿದೇವನಿಂದ ಕಾಡಿಸಿಕೊಂಡೆ, ಕಾಮದೇವ ಬಂದು ಬಡಿದರೆ ಬಡಿಸಿಕೊಂಡೆ ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಿದ ಲೋಹ ಚಿನ್ನವಾದಂತೆ ನೀನು ಚಿನ್ನಯದೇವ. ನಿನ್ನ ಗುರುಕರುಣೆ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಪ್ರಳಯವಿಲ್ಲ. ಉರಿಉಂಡ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮರಳಿ ಮರವಾಗುವುದೆ? ಹರನೆ ನಿನಗೆ ಅರ್ಚಿಸಿದ ಶರೀರ ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಹೇರೂರ ಹೇಣ್ಣುಗಳ ಅಭಿಮಾನ ನಿನಗಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರಿಗುಂಟು? ಪಾರ್ವತಿ ವಲ್ಲಭ ನೀನು ಎಂದು ಕರಮುಗಿವಳು.

ಇಂತಹ ಮತಿವಂತಿ ನಿಂಬೆವ್ವ ನಿನ್ನ ಅತಿಶಯದ ಭಕ್ತಿಗೆ ನಾನು ಒಲಿದಿರುವೆ ಏನು ಬೇಡತಿ ಬೇಡು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿಯರಿಗೆ ಒಲಿದು

ನನ್ನ ರಜತಾದಿಗೆ ಕರೆದಯ್ಯಾಯಿರುವೆನು ಈಗ ನಿನ್ನ ಸರತಿ ನೀನು ಬೇಡಿದ್ದು ಕೊಡಲೆಂದು ನಾನು ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಶಿವನು ನುಡಿದನು. ಪಾರ್ವತಿ ವಲ್ಲಭನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗನ ಶಿರಹರಿದು ನೀಡಿದನೆಂಬ ಭಕ್ತಿ ಮದವು ಚಂಗುಳಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಅವರಿಗೆ ನಿನ್ನ ದೃಢತನವ ತೊರಲೆಂದು ಬಂದಿರುವೆ. ಮರ್ತ್ಯದೊಳಗೆ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿಯರಿಗಿಂತ ನಿನ್ನ ದೃಢ ಭಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚೆಂಬುವದನ್ನು ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಲು ನಾನು ಬಂದಿರುವೆ. ನನ್ನೊಡನೆ ಸತ್ಯಲೋಕದ ಶರಣರಲ್ಲ ಬಂದಿರುವರು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಜ್ಜನ ಮಾಡಿಸಿ ಆನಂದದಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿಯೆ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದ ಸವಿಯೋನ ಎಂದರು. ಇಲ್ಲಿ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿಯರು ಅವರ ಮಗನು ಬಂದಿದ್ದನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಪ್ರಸಾದ ಸವಿದರು. ನೀಲೂರು ನಿಂಬೆಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಮಗ ನಂಬಿಯನಿಗೂ ಗಣ ಪದವಿ ಸಿಗುವುದು. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನದೊಳು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿವನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು. ಜೊತೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಉರ್ವಸಿ ರಂಜೆ ಮೇನಕಿ ನಂದಿ ಗಂಧರ್ವರು ಉಘೆ ಉಘೆ ಎನ್ನುತ್ತ ಇವರೊಡನೆ ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ನಡೆವರು. ಇವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನೆ ಕರಮುಗಿವನು. ಅಷ್ಟ ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ನಮೋ ನಮೋ ಎನ್ನುವರು. ಶಿವನ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳಗೆ ಅಮರ ಗಣಂಗಳೆಲ್ಲರೂ ಇರುವರು. ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶಿರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿಯರ ವಾರ್ಧಕ ಮುಗಿಯುವುದು.

ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನ ಜೋಗುಳ

ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನಿದ್ದನು. ಈತನಿಗೆ ೭೦೦ ಜನ ರಾಣಿಯರಿದ್ದರೂ ಸವತಿ ಮತ್ತರ ಮರೆತು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈತನ ಭಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಶಿವನು ೧೬ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯದವನಾಗಿ ಸೂಳಿಗೇರಿಗೆ ಬರುವನು. ಕಿರಿ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಉಂಗುರ, ನಡು ಬೆರಳಿಗೆ ನವರತ್ನ ಖಚಿತವಾದ ಉಂಗುರ, ಕಂಠದೊಳಗೆ ಕಂಠಿಸರ ಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆ, ಟೊಂಕಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನದ ಉಡದಾರ, ಕರಿದಟ್ಟಿಯುಟ್ಟು ಕಾಸಿದಾರ ಧರಿಸಿ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕನು. ಹೂವಿನ ಕಂಬಳಿ ಕಾವಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿ ಶಿವ ಭಕ್ತ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನ ಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ, ಕೊರಳೊಳಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಕುಸುಮ ಕಸ್ತೂರಿ ಗಂಧ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಉರಿಯ ಬಿಸಿಲೊಳಗೆ ಬಿಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳ ರಾಯನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನೇ ಬಂದನೆಂದು ಎದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು. ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿಸಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸುವನು. ಏನು ಅಪ್ಪಣೆ ನೀವು ಬಂದಿರೆಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳುವನು. ನೀವು ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ನೀಡುವಿರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವೆನು ಬೇಡುಂಬ ಜಂಗಮನಾದ ನನಗೆ ಯಾರು ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲೆ ರಾಜನೆ

ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವೆಂದು ಕೇಳುವನು. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜನು ೭೦೦ ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ದಾಸಿಯರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಅದರಂತೆ ಅವರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ, ಜಡೆಗೆ ಚೌರಿ ಶುಭ್ರವಾದ ವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ ಗಾಜಿನ ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಸ್ವಟಿಕದ ಪುತ್ಥಳಿಯಂತೆ ಕಂಡರು. ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿ ಕೊರಳೊಳಗೆ ಕಾರಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗಾಜಿನ ಬಳೆ, ಪಟ್ಟೋಳಿ ಕುಪ್ಪಸ, ಪೀತಾಂಬರ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಈ ನಿರಂಜನ ಮೂರ್ತಿ ಕಂಡಾಗ ಪಾದಕ್ಕೆ ಹಣೆ ಹಚ್ಚಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ೧೮ ಪಟ್ಟಣವನ್ನಾಳುವ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯನ್ನು ಶಿವನು ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವನು. ಪಟ್ಟದರಸಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜನು ಆ ಪಟ್ಟದರಸಿಯನ್ನೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಕಾಲುಂಗರ ಪಿಲ್ವಾ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಗುಂಗರ ಕೂದಲ ಬಾಚಿ ತುರಬ ಕಟ್ಟಿ ಸರಳ ಬೈತಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರ ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿ ಧರಿಸಿ, ಚೆಂಡುಟಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಸರ್ವಾಂಗಕ್ಕೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಪೂಸಿಕೊಂಡು ಮದನನ ಚಲುವೆಯಂತೆ ಇವಳು ಹೋದಳು. ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಮುರಹರನಿಗೆ ಮೃದುವಾಗಿ ಪಾದವನ್ನೊತ್ತಿದಳು. ಕೊರಳಿಗೆ ಹೂಮಾಲೆ ಹಾಕುವಳು. ಕಾಲು ಬತ್ತುವಾಗ ಕಾಮನ ಬಾಣ ತಾಗುವುದು. ತಾನುಟ್ಟ ಸೀರೆ ಕುಪ್ಪಸ ಬಿಚ್ಚಿ ಎಸೆವಳು. ಅವನನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪುವಳು. ಮಲಹರನೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಮಲಗುವಳು. ಆಗ ಮಲಹರನು ಈಕೆಯ ನಿರ್ವಾಣ ಶರೀರ ನೋಡದೆ ಎಳೆಯ ಬಾಲಕನಾಗಿ ಮೊಲೆಯುಣ್ಣು ತೊಡಗಿದನು. ದಾಸಿಯರೆಲ್ಲ ಬಂದು ನೋಡಿದರು. ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಗೆ ಮೂರು ಕಣ್ಣಿನ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂದು ಅರೆಮನೆಯೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಆನಂದದಿಂದ ಬಾಗಿಣಕ್ಕೆ ನೂರೊಂದು ತೆಂಗು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಬಾಲಕನಿಗೆ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಸಿ ಕೊರಳೊಳಗೆ ರತ್ನದ ಹಾರ, ಕಾಲಿಗೆ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆ, ತೋಳಿಗೆ ಬಾವುಲಿ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಶೃಂಗಾರದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಕೈಬೆರಳಿಗೆ ಉಂಗುರ, ಟೊಂಕಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನದ ಸರಪಳಿ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದಳೆಸರ ಹಾಕಿ ಶಿವನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಹಾಡಿ ಹರಿಸಿದರು. ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನ ಸತಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಬಾಗಿಣಕೆ ಬಂದು ಎಜ್ಜವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಗೆಜ್ಜೆ ರತ್ನಮಾಣಿಕ್ಯ ಖಚಿತವಾದ ತೊಟ್ಟಿಲ ತಂದರು. ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿದರು. ಶಿವನೇ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನ ಹತ್ತಿರ ಮಗುವಾದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಶಿವಲೋಕದಿಂದ ಶಿವಗಣ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಶಿವಗಣರೆಲ್ಲರೂ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನ ಅರೆಮನೆಯ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಬರುವರು. ಮಲುಹಣೆ ಕಾರಿಕಾಲಮ್ಮ, ನೀಲಾರು ನಿಂಬೆವ್ವ, ಚೋಳಕ್ಕ ಚಂಗುಳಿ, ಮೋಳಿಗೆ ಸಂಗವ್ವ, ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ, ಗೊಗ್ಗವ್ವ, ದುಗ್ಗವೆ ಮುಂತಾದವರು ತ್ರಿಪುರ ಸಂಹರನಿಗೆ

ನೀೀ ಕಂದರನಿಗೆ ರುಂಡ ಮಾಲೆ ಧರಿಸಿದವಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಶಿವಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿದರು.

ಮಠಪತಿ ಮಹೇಶ್ವರರ ವಾರ್ಧಕ

ಕವಿಯು ಬದುಕಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿರೇಮಠದವರು ದೊಡ್ಡವರು ಮಟಪತಿಯವರು ಸಣ್ಣವರೆಂಬ ವಾದವಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯ ಕವಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಉಂಟು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತನ್ನ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವೇದ ಆಗಮ ಪುರಾಣಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡ ಮಠಪತಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಿದ. ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕುರಿತು ಈ ಮಠಪತಿ ಮಹೇಶ್ವರರ ವಾರ್ಧಕವೆಂಬ ಈ ಕಿರುಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಶ್ರೀ ಗುರು ನಿಷ್ಕಳಂಕನು ಸುರತರು, ಪರಮಾಮೃತದಂತೆ ಸಂಜೀವಿನಿಯಂತೆ ಇರುವನು. ಪರಾಪರ ಅಪರಮಿತ ನಿರಾಕಾರವಾಗಿರುವನು. ಇಂತಹ ಗುರುವಿಗೆ ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ: ಎನ್ನುತ್ತಾ ಶ್ರೀ ಗುರುವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಸ್ಮರಿಸುವನು. ಜ್ಞಾನಕೋವಿದನಾದ ತ್ರಿಪುರ ಸಂಹಾರನಾದ ಸಕಲ ಜನಕರ್ತನಾದ ಶ್ರೀ ಗುರುವೆ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವನು. ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪನೆ ಹಮ್ಮಿನವರ ಹಮ್ಮುಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿದವನೇ ಹಾಗೂ ಬಲಿಯ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು, ಮಾರಹರನೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಮರಣೆಯಿಲ್ಲದವರು. ವನದೊಳಗಿನ ಜಲವ ಬತ್ತಿದಂತೆ ಬತ್ತಿ ಹೋಗುವುದು, ಬಲ್ಲಿನೆಂಬುವರಿಗೆ ಅವರ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ಏನಾದವೆಂದು ಮಠಪತಿ ಸಣ್ಣದೆನ್ನುವವರ ಮುಂದೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವನು.

ಮಠಪತಿ ಮೂಲ ಭೇದದ ಕೀಲವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಬಸವದಂಡೇಶನ ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಕಲವನ್ನು ತಿಳಿದಾಗ ಮಠಪತಿಯ ಘನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ಈ ಮಠಪತಿಯ ಪಿಂಡ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಮೂರ್ತಿ. ಚಂಡ ಪ್ರಚಂಡರಿಗೆ ಸೂತೋಕ್ತಿ (ಸೂಕ್ತವಾದ ಉಕ್ತಿ) ಪುರಾಣ ಆಗಮಗಳು ಈ ಪಠಪತಿಯೇ ಆದಿ ಜಂಗಮವೆಂದು ಸಾರುತಿರುವವು ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳು ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅಖಿಳ ಪುರಾಣಗಳು ಓದಿ ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಮಠಪತಿಯ ಮೂಲ ತಿಳಿಯುವುದು. ಕಾವ್ಯ ಕಥೆ ಶಬ್ದ ಮಂತ್ರಗಳು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವವನೇ ಮಠಪತಿ ಇದರ ಭೇದವನ್ನು ಅರಿಯದವೇ ದ್ರೋಹಿ.

ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ವಾತಳಾಗಮದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಗುರುವಾಕ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಮಠಪತಿಯೆಂಬ ನಾಮವು ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು ಎಂಬುವುದು

ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೃತಕವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿ ಇದು ಸಣ್ಣದೆಂದು ಹೇಳುವವನು ಮರ್ಕಟ. ಜಗದೀಶ ಸ್ಥಲದ ವಾಚ್ಯವನ್ನು ಆಗಮಿಕರಲ್ಲರೂ ನೋಡಿರಿ. ಈ ಪರಿಯೋಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಗುವವನು ಹೀನನು ಅವನು ಸುರಪಾನ ಕುಡಿದಂತಿರುವನು. ಇಂತಹ ಭೋಗಿ ಯಮ ಪುರದೊಳು ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದೊಳಗೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುವರು. ಮುಂದೆ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳಾಗಿ ಬಳಲುವರೆಂಬ ಸಾರಯುಕ್ತವಾದ ಮಠಪತಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ ಈ ಮಠಪತಿ ಮಹೇಶ್ವರ ವಾರ್ಧಕದಲ್ಲಿ.

ಹರಳಯ್ಯಗಳ ವಾದ ಖಂಡನ ಚೌಪದನ

ಒಮ್ಮೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು ರಾಜ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಎದುರಿಗೆ ಹರಳಯ್ಯ ಶರಣರು ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರಿಗೆ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದು ತಲೆ ಬಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂದು ತಲೆ ಬಾಗಿ ಕೈಮುಗಿವರು. ನಾನು ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂದರೆ ನನಗೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂದರಲ್ಲ ಒಂದು ಶರಣುವಿನ ಭಾರ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಹೋಗಿ ಮಡದಿಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವರು. ತಮ್ಮ ಭಾರ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹರಳಯ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮ ಈರ್ವರೂ ತಮ್ಮ ತೊಡೆಯ ಚರ್ಮದಿಂದಲೆ ಸುಂದರವಾದ ಪಾದರಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ವಾದ್ಯವೈಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಸವಣ್ಣನವರಿದ್ದ ಅರುಹಿನ ಮನೆಯೆಡೆಗೆ ನಡೆವರು. ಆಗ ಎದುರಿಗೆ ರಾಜ ಮದವೇರಿದ ಮಧುವರಸ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವನು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತಿರುವುದು ಏನೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಇವು ಬಸವಣ್ಣನವರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳೆಂದು ನುಡಿದರು ಮಧುವರಸರು ಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಪಲಕ್ಕಿಯಿಂದಿಳಿದು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮೈಉರಿ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಒದ್ದಾಡಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಗಳು ಕೂಡಲೆ ಬಸವಣ್ಣನವರಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಳು. ಮಾದರ ಮನೆಯ ದೋಣಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೈಮೇಲೆ ಸುರಿದರೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಉರಿ ನಿಲ್ಲುವುದೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಮಧುವರಸರ ಮಗಳು ಮಾದರ ಮನೆಯ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರು ತಂದು ಮೈಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲುವಳು. ತಕ್ಷಣ ಉರಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ಹರಳಯ್ಯಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವನು. ಅವರ ಮುಂದೆ ಕರಮುಗಿದು ನಿಂತು ಕ್ಷಮೆಯಾಚಿಸುವನು. ಹರಳಯ್ಯಗಳು ಅನುಭವ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ನಡೆದರು. ಅವರೊಡನೆ ಮಧುವರಸರ ಹಾಗೂ ಅವರ ಮಗಳು ಕೂಡ ಹೋಗುವರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ ಮಧುವರಸ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ

ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದು ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಹರಳಯ್ಯಗಳ ಮಗನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಶರಣರೆದುರು ನುಡಿದರು. ಆ ಎಲ್ಲ ಶರಣರು ಸಮ್ಮತಿಕೊಟ್ಟು ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಈರ್ವರ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವರು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಕೊಂಡಿ ಮಂಚಣ್ಣನಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು. ಇವನು ಬಿಜ್ಜಳ ರಾಯನೆದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೂರು ಕೊಡುವನು. ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬಿಜ್ಜಳನು ಹರಳಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಧುವಯ್ಯಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆಸುವನು. ಒಂದೇ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಮದುವೆ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ ಇದು ಅಪರಾಧವೆಂದು ಹೇಳುವನು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಧರ್ಮ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದಿದ್ದೆವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ರಾಜ ಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸದೆ ಕಲ್ಲುಗಾಣಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿರೆಂದು ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವನು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಸಂಚರಿಸುವುದು. ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ನೆರೆಯುವರು. ಜಗದೇವ ಮಲ್ಲಿ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣನವರು ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆ ಕೇಳಿ ಕೋಪಗೊಂಡು ಬರಸಿಡಲಿನಂತೆ ಗುಡುಗಿದರು. ಬಿಜ್ಜಳನ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧ ಸಾರುವರು. ಬಿಜ್ಜಳನ ದಂಡು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿ ಆಯುಧ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವನು. ಇತ್ತ ಶರಣ ಸಂಕುಲಕ್ಕೆ ಜಗದೇವ ಮಲ್ಲಿಬೊಮ್ಮಣ್ಣಗಳು ನಾಯಕರಾಗುವರು. ಈ ಸೂಳಿಯ ಮಗ ಬಿಜ್ಜಳರಾಯನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹರಿವೆವು, ಹುರಿಬೆನ್ನು ಹೊಲೆಯರ ಕೈಯಿಂದ ಸೀಳಿಸುವೆನು. ಕುನ್ನಿಯ ಹಾಗೆ ಬೊಗಳುತ್ತಿಯ ಸೂಳಿಯ ಮಗನೆ ನಿನ್ನದ್ಯಾವುದು ಕುಲ ತೊನ್ನಕುಲ. ನೀನೊಬ್ಬ ಗರತಿಯ ಮಗನಾದರೆ ತಿಳಿದು ನೋಡು. ನಿನ್ನ ಎದೆಯ ಮೇಲಣ ಹಾಲು ಕಸಿದಂತೆ ಬೆಳದ ಕೂದಲುಗಳು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುವೆ. ಕಳ್ಳ ತೊತ್ತಿನ ಮಗನೆ ತಲೆಬಾಗು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಪಕ್ಷಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುವುದು. ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದರೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ನೀನೊಬ್ಬ ಜೈನ. ನಾವು ಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೀನು ತರಡುತುಣ್ಣಿಯ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವೆ, ಪುಣ್ಯಪಾಪವ ಹೇಸದ ಕುಲಗೇಡಿ ನೀನು. ತಂಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಈ ಕುಲಗೇಡಿ ನೀವು ಮೊದಲು ಹೊಲತಿಯ ಮಕ್ಕಳು, ನೀವು ಜೈನ ಚಾರ್ವಾಕರು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹಳೆಯುವರು. ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕತ್ತೆ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಎಳಸುವೆ ಕೇಳೆಲೊ ಪರದೇಶಿ ಎಳಸದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಬಾಲು ಸೂಳೆಯ ಪುಚ್ಚಿ ಈ ಕಳ್ಳ ಕಂದಡಕರಿಗೆ ಮಚ್ಚಲಿ ಹೊಡಿರಣ್ಣ. ಇವರ ಬಾಯಿಯೊಳಗೆ ಉಚ್ಚಿ ಹೋಯಿರಣ್ಣಾ. ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಚಂಡಾಡುವೆನು ಉಚ್ಚಿಗೇಡಿ ನಮ್ಮ ದಾಸಿಯ ಮಗ ನೀನು. ಹುಚ್ಚ ನಾಯಿಯ ಹಾಗೆ ಬೊಗಳಿದರೇನು? ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದರೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ನಿಮಗಿನ್ನು ಎಂದು ಮಲ್ಲಿಬಮ್ಮಗಳು ನುಡಿದರು. ಆಗ ಬಿಜ್ಜಳ ರಾಯನ ಕಡೆಯವರು ಕೋಪಗೊಂಡು “ಎಲಗ ತಗಲ ಆನಬೇಡ ಎಲೆ ಹಳ ಪೋರ ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಮಾಸ ಇನ್ನೂ ಹಾರಿಲ್ಲ. ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಿಳಿ ನೀರ ಹೊಯಿಸುವೆನು ಭಲವಾದಿ

ಕೈಯಿಂದ ಸಂಡಾಸ ಬಳಿಸುವೆನು. ಕುಂಡಿ ಹರಕ ಪೋರ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ನೋಡಬೇಡ” ಎಂದು ಮನಬಂದಂತೆ ನುಡಿದರು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿ ಮಲ್ಲಿಬೊಮ್ಮಣ್ಣ ಕೋಪಾಗ್ನಿ ಧಗಧಗಿಸ ತೊಡಗಿತು. ಬಡ ನಾಯಿ ಎಲೇ ಜೈನ ನಿನಗೇಕೆ ಈ ಅರಸುತನ? ಈಗಲೇ ಹರಳಯ್ಯ ಮಧುವರಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು ಎಂದರು. ಈ ನುಡಿ ಕೇಳಿ ಬಿಜ್ಜಳ ಹರಳಯ್ಯ ಮತ್ತು ಮಧುವರಸರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿರೆಂದು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುವನು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಬೊಮ್ಮಣ್ಣ ಮೇಲೆರಗಿ ಬಿಜ್ಜಳ ಶಿರ ಕತ್ತರಿಸಿ ರಕ್ತ ಕುಡಿವರು. ಈ ಭಯಾನಕ ದೃಶ್ಯ ಕಂಡು ಕೆಲವರು ಓಡಿ ಹೋಗುವರು. ಇನ್ನು ಹಲವರು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬಂಧಿಸಲು ಬರುವರು.

ಇತ್ತ ಹರಳಯ್ಯ ಮಧುವರಸರಿಗೆ ಎಳೆ ಹೂಟಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದು. ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದವರಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಬೊಮ್ಮಣ್ಣಗಳು ತಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುವರು. ಪ್ರಮಥರೆಲ್ಲ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿರುವದು ಬೇಡ ಎಲ್ಲರೂ ಉಳುವಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಚಿಕ್ಕ ದಂಡ ನಾಯಕ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರು ನುಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲಜೈನರ ತಲೆಗಳನ್ನು ಮಲ್ಲಿಬೊಮ್ಮಣ್ಣಗಳು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುವರು. ಇಡಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಣ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯ ತೊಡಗಿತು. ಎಲ್ಲ ಶರಣರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಾಗುವುದು. ಆಗ ಪ್ರಮಥರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ ಹೋಗುವರು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಉಳವಿ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು. ಹರಳಯ್ಯಗಳ ಕಾಲಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ಮಲ್ಲಿಬೊಮ್ಮಣ್ಣಗಳು ಊರು ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತ ಹೊಗಳುತ್ತ ಕಲ್ಯಾಣ ಬಿಟ್ಟು ತೆರಳಿದರು.

ಮುಂದೆ ಅನೇಕರು ಕಾಲಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಊರೂರು ಹಾಡುತ್ತ ಹೋಗುವರು. ಆನಂದ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬಲದೇವರ ಸೋದರಳಿಯ ವೀರ ಬಸ್ವಂತರಾಯ ಮತ್ತೆ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಆಗ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವುದು. ಆಗ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಿ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನಾಗುವನು. ಅವರು ಬರುವ ಹಾದಿಗೆ ಬೀದಿಗೆ ತಳಿರುತೋರಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವರು. ಅವರು ನಡೆಯುವ ಹಾದಿಗೆಲ್ಲ ಹೂ ಚೆಲ್ಲುವರು. ಮುಂದೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ೧೨ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ವೈಭವದಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಡೆಸುವರು.

ಈ ಜಗದೇವ ಮಲ್ಲಿ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಗಳ ವಾದದ ಹಾಡನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಡಿ ಹರಸುವರು. ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ವಿನೋದ. ಈ ಸಂವಾದವನು ಕೇಳಿದ ಜನರೊಳಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಜರಿದರೆ ಅವರ ವಂಶ ವಿಚ್ಛೇದಿಯಾಗುವುದು.

ಚಂದ್ರ ಮುಖಿ ನೀಲಲೋಚನೆ ಅಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿದು ಬಸವ ದಂಡೇಶ ಚರಣ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಎರಗುವಳು. ಮುಂದೆ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವರು ಎಂದು ಕವಿಯೂ ಈ ಕಿರು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾರಿರುವನು.

ಬೆಡಗಿನ ಚೌಪದನ

ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು, ಹಾಡುವುದು ಅಂದಿನ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಶರಣರು ಕೂಡ ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ಈ ಕವಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕವಿಯೂ ತನ್ನ ಸಮಕಾಲೀನ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚೌಪದನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನು. ಈ ಚೌಪದನಗಳು ತಾಳ ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ರಾಗ ರಂಜಿತವಾಗಿ ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡಲು ಬರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಂಗತ್ಯವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಈ ಚೌಪದನದಲ್ಲಿ ಬೆಡಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಹ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಬೆಡಗು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟತೆರನಾದ ಕಾವ್ಯ ವಸ್ತು ವಿಷಯವನ್ನು ಗೂಢಾರ್ಥವನ್ನಾಗಿಸಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುದೇವರು, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಮೊಳಗೆಯ ಮಾರಯ್ಯ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಷಣ್ಮುಖ ಶಿವಯೋಗಿ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ರಚಿಸಿರುವ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಸರ್ವಜ್ಞನು ಕೂಡ ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳು ರಚಿಸಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕವಿ ಚನ್ನಮಲ್ಲನು ಕೂಡ ಬೆಡಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೆಡಗಿನ ಚೌಪದನವೆಂಬ ಕಾವ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಕೇಳುಗರಿಗೂ ಕೂಡ ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸವಾಲನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಒಗಟಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಒಗಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಗೂಢಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೇಳುಗರೆಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕವಿಯು ಸಹೃದಯವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಕೇಳುವ ಬಗೆ ಇಂತಿದೆ.

ಧರಿಯೊಳು ಜಾಣರು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವುದು. ಧರಿಯೊಳು ಬಲ್ಲ ಜಾಣರು ಹೇಳಿರೆಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿವಂತರು ನೀವು ಬೆಡಗು ಹೇಳುವುದು ದಿಟ್ಟ ಜಾಣರು ನೀವು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವುದು. ಹೀಗೆ ಕವಿಯೂ ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಜಾಣರಿಗಾಗಿ ಅವರಿವರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅವರ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಈ ಬೆಡಗಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ

ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

- (೧) ದೈನಂದಿನ ಉಪಯೋಗದ ವಸ್ತುಗಳು ಗೋದಿಕಲ್ಲು (ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು) ಗಂಗಾಳ ಬೋರಿಗೆ, ಕಡಗೋಲು ರೂಪಾಯಿ, ಮಕ್ಕಳ ಜೋಳ ಮುಂತಾದವು.
- (೨) ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವುಗಳು, ಗುಲಗಂಜಿ ಬೇತಲು
- (೩) ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು : ಗಡಿಯಾರ
- (೪) ಶರೀರದ ಅವಯವಗಳು - ಕಣ್ಣು
- (೫) ವಾದ್ಯ ವಿಶೇಷತೆಗಳು : ಕೊಂಬು ಮದ್ದಳೆ
- (೬) ಗಿಡಮರ ಫಲಗಳು ಪುಷ್ಪ ಜಾತಿ - ತೆಂಗು, ಬಾಳೆ ಹೂ

ಈ ಮೇಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಬೆಡಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಣ್ಣಿಸುವಾಗ ಅದನ್ನು ತಿರುವು ಮರುವಾಗಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಡಗು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಕೇಳುಗರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತದೆ, ಚಿತ್ತ ವಿಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಂತನೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಬುದ್ಧಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಹೋದಾಗ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜಾಣನಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸಾಬಿತಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಜಾಣತನವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವದೆ ಈ ಬೆಡಗು. ಮಕ್ಕಳು ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ದೊಡ್ಡವರು ಈ ಬೆಡಗನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಲು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಅಂತವರಿಗೆ ಲೋಕಾನುಭಾವಿಗಳೆಂಬ ಬಿರುದು ಬರುವುದು. ಇಂತವರಿಗೆ ಸಭೆಯೂ ಜಾಣರ ಜಾಣನೆಂದು ಹೊಗಳುತ್ತದೆ. ಜನಪದರು ಜನಪದರ ಒಡಗತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬಯಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪಂಡಿತರು ಕೂಡಿ ನಡೆಸುವ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ವಸ್ತುವಾಗಿರುವುದು ಈ ಬೆಡಗಿನ ಚೌಪದನು. ಹಿಂದಿನ ಕವಿಗಳಂತೆ ಚನ್ನಮಲ್ಲನು ಕೂಡ ಪಂಡಿತರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಈ ಚೌಪದನವನ್ನು ರಚಿಸಿ ತಾನು ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಪಂಡಿತನೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಬೆಡಗಿನ ಚೌಪದನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗೂಡಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಬೆಡಗಿಗೆ ವಸ್ತುವಾಗಿರುವ ಘಟಕಗಳನ್ನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

೧. ಬೆಡಗಿನ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ

ವರ್ಣ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು

ಬೆಳಗಿನ ರೂಪ

- (೧) ಋತುಗಾಲ : ಕಾಲಾರು ತಲೆ ಮೂರು ಮನುಜರೂಪಲ್ಲ
 (೨) ತಾವರೆ : ತಲೆಯೊಂದು ಕಿವಿಯೇಳು
 (೩) ಸಾಣಿಕಲ್ಲು : ಮೂರು ಕಾಲಿನ ಪಕ್ಷಿ ಸೇರುವುದು ಮರನ
 (೪) ಹಾಸಿನ ಹರಿ : ಚರಣ ನಾಕುಂಟದಕೆ ಕರಮೂರು ಮೇಲೆ
 (೫) ಮೇಘ : ಇರುಳೊಳು ಆಡುವುದು ಪಾತ್ರ ತಾನಲ್ಲ
 (೬) ಗಂಗಾಳ : ಕೆಂಚವರಕಿಂತ ಅವಳು ಮಿಂಚುವಳು
 (೭) ಗಡಿಯಾರ : ಬಾಲ ಬೆಳೆದಿಹುದು ಅದು ಹಣಮಂತನಲ್ಲ
 (೮) ಗುಲಗಂಜಿ : ಕಾಡೊಳಗೆ ಅವಳು ಆಡುವಳು
 (೯) ಗೋದಿತನೆ : ಹುಟ್ಟುತಲೆ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟು ಬರುತಿಹುದು
 (೧೦) ಚೇಳು : ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಉರಿವುದು ಕಿಚ್ಚುತಾನಲ್ಲ
 (೧೧) ಮೆಕ್ಕೆತನೆ : ನಡುನೆತ್ತಿ ಮೇಲೆ ಜಡಿಯ ಹೊತ್ತಿಹುದು
 (೧೨) ಗೋದಿಕಲ್ಲು : ಬಾಯಿಯಿಂದ ತಿಂದು ಬಾಯಿಲಿಂದೆ
 ಉಗುಳುವುದು
 (೧೩) ಕಣ್ಣು : ಒಡಲೊಳಗೆ ನೀರುಂಟು ಭಾವಿ ತಾನಲ್ಲ
 (೧೪) ತಗಣಿ : ಮುಳ್ಳು ಹೊಡಿಯನೆ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿ

ಚೆನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾಣ್ಣಡಿ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತಿಗಳು

- (೧) ಕಾಗೆ ಬೊಗಳಿದರೇನು ಕೋಗಿಲೆಯಾಗುವುದೆ? (ವೀ.ಸ.ಚೌ)
 (೨) ಗೂಗೆ ಕಣ್ಣಿದ್ದು ಹಗಲು ತಿರುಗುವುದೆ (ವೀ.ಸ.ಚೌ)
 (೩) ಉತ್ತಮರಿಗೆ ನಾಯಿ ಬೊಗಳಿದರೆ ಸರಿಯಬಹುದೆ (ವಿ.ಚೌ)

- (೪) ಯೋನಿಯ ಮಕ್ಕಳೆಂಬುದು ಬಲ್ಲರಲ್ಲ (ಹುವಾ.ಖ.೨೫)
- (೫) ಹಾಲು ಹಾವಿನ ಮರಿಗೆ ಊಡಿದರೆ ವಿಷವು ತಪ್ಪುವುದೆ (ತಿ.ನೀ.ಭಾ)
- (೬) ಚಂದನಕೊರಡ ಮಾದಡೆ ಕರುಹ ಹೋಗದೆ (ತಿ.ನೀ.ಬಾ)
- (೭) ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಿದ ಲೋಹ ಚಿನ್ನವಾದಂತೆ (ಶಿ.ಚ.ವಾ)
- (೮) ಉರಿ ಮುಟ್ಟಿದಾ ಕಾಷ್ಠ ಒಲಿಯಲೊಲ್ಲದೆ ಮರಳಿ ತರುಮರವಾಗುವೇ (ಶಿ.ಚ.ವಾ)
- (೯) ಸತ್ತ ಹೆಣಕತ್ತರೆ ಪಂತ ಸಲ್ಲುವದೆ? (ಗಂ.ಗೌ.ಚಾ)
- (೧೦) ಮೂಡಂಗಿ ಗಗನ ಮಾರ್ಗಗಳೇತಕೆ? (ಶಿ.ಚ.ವಾ)
- (೧೧) ಜೋಡು ಹೆಂಡರ ಕೂಡ ತಿವಿಸಿ ಕೊಂಬುವುದು. (ಗಂ.ಗೌ.ಚಾ)
- (೧೨) ಕುನ್ನಿ ಒಗಲೊಳಗೆತ್ತಿ ಸಿಂಹ ಮರಿ ಬಿಟ್ಟಿ (ಗಂ.ಗೌ.ಚಾ)
- (೧೩) ಕ್ಷೀರ ಸಾಗರದೊಳಿದ್ದವಗೆ ಚಿಂತೇಕೆ? (ಶ್ವೇ.ವಾ)
- (೧೪) ಮಂದರ ಮಲೆಯೊಳು ಅಂಧಕ ಬಿದ್ದಂತೆ (ಶಿ.ಸ್ತು)
- (೧೫) ಸೋಸಿದ ಬಂಗಾರ ಕಾಸಿ ನೋಡಿದ ಪರಿ (ಶಿ.ಸ್ತು)

ಕವಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಡುಗನ್ನಡದ ಕಾಲವನ್ನು ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ೧೮ ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಡಲು ಬರುವಂತೆ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾಲದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವವನೇ ಅಂಬಲಿಗೆಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲಕವಿ. ಹಾಡಲು ಬರುವಂತಹ ರಗಳೆಗಳು ಹರಿಹರನು ರಚಿಸಿದ್ದು ಈ ಮುಂದಿನ ಸಾಂಗತ್ಯ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುವುದು. ನಂತರ ಬರೆದ ಕವಿಗಳು ಷಟ್ಪದಿ ಹಾಗೂ ಸಾಂಗತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದರು ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಓದಲು ಬರದವರು ಓದುವವರಿಂದ ಓದಿಸಿ ಹಾಡಿಸಿ ಕೇಳಿ ಆನಂದ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಾತ್ರೆ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಸಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಹಾಡು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತತ್ತ್ವ ತಿಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮನೋರಂಜನೆಯು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಡುವಾಗ ತಾಳ ತಂಬೂರಿ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಹಾಡುವುದರಿಂದ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಇಂಪು ತರುತ್ತಿತ್ತು.

ಮನಕ್ಕೆ ಮುದ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಭಾವನೆಗಳು ಅರಳಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂಬಲಿಗೆ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕವಿಯು ಇದರಿಂದಲೇ ಸಮಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈತನ ಕೃತಿಗಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಮನ ಸೂರೆಗೊಂಡಿವೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಇವನ ದೀರ್ಘ ಕೃತಿಗಳು ಕೂಡ ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡಲು ಬರುವಂತಿರುವವು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನ ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ನಾಣ್ಣುಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಅವನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ವೀರಶೈವ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಇವನೊಬ್ಬ ಆದರ್ಶ ಕವಿಯಾಗಿ ಕಂಡನು. ಶರಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವನು. ಇವನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶಿವನಿಗೆ ಪೂಜಿಸುವರು. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವರು. ಶಿವನಿಂದ ನಾನಾ ವಿಧ ಪದವಿ ಪಡೆಯುವರು. ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಬ್ರಹ್ಮ ಮುಖ್ಯನಾದರೆ ಬೆಳೆಸಲು ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಿಸಲು ವಿಷ್ಣು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತಿ ಕೊಡುವವನು ಹಾಗೂ ಚರ್ತುವಿಧ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಹರನೇ ಮುಖ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರನನ್ನು ಸಹಸ್ರಾರು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಒಂದೊಂದು ಶಿವನ ಲೀಲೆಗಳು ಅಡಗಿರುತ್ತವೆ. ಹರಿಹರ ಹಾಗೂ ಷಡಕ್ಷರಿಯ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾವ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಇವನ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸುರಂಗ ಕವಿ ರಚಿಸಿದ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿ ಪುರಾತನರ ಚರಿತ್ರೆಯು ಈತನ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪೌರಾಣಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇವನ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಸ್ತುಗಳಾಗಿರುವರು. ಇವನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿರುವನು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಮರಾಠಿಯ ಆಭಂಗಗಳು ಉರ್ದುವಿನ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಬರೆಯುವ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದರೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಓದಿರುವ ಭಾಷೆಗಳು ಇ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇವನೊಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡನೆಂಬುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚರ್ತುವಿಧ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತನಾಗಿ ನಾನಾ ಮಠಗಳಿಂದ ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಬಿರುದು ಪಡೆದಿದ್ದನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ತನ್ನ ಕಾವ್ಯವು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಓದಿ ಆನಂದಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಥ ತಿಳಿದು ಅನುಭವಿಸಿ ಪುಣ್ಯವಂತರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಮುಖ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು

ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಓದಿದವರಿಗೂ ಓದಿಸಿದವರಿಗೂ ಕೇಳಿದವರಿಗೂ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ನೆರವೇರಬೇಕೆಂದು ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕವಿಯು ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣ ದೃಷ್ಟಿ ಎಂಥದೆಂಬುದು ಓದುಗರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವುದು. ಶಿವಕಥೆ ಕೇಳಿದ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಶಿವನು ಸರ್ವಸುಖ ಸಂಪದವನ್ನು ಕೊಡುವನೆಂದು ಕಾವ್ಯದ ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪುಣ್ಯ ಪದವಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದೆಂದು ಸಾರಿರುವನು. ಶ್ವೇತನ ವಾರ್ಧಕ ಓದಿದವರಿಗೆ ಭತ್ತ ಚತುರಂಗಬಲ ಬೇಡಿದ ಧನ ಕನಕಗಳು ವಾಹನ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಸಿಗುವವು. ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವವು. ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸಿರಿ ಸಂಪತ್ತು ದೊರೆಯುವುದು. ಶಿವ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮಗಳ ಭವಪಾಶ ಹರಿದು ಹೋಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕಲಬುರ್ಗಿ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಮಠಮಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುಡಿಗುಂಡಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇಟ್ಟಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ದೀಪದ ಕಲಿಯಾರನ ಕಾವ್ಯ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಲೆಯರ ವಾರ್ಧಕ, ತಿರುನೀಲಕಂಠರ ಭಾಮಿನಿ, ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನ ಜೋಗುಳ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರ ಮಹಿಮೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈತನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾಹಾಯ ಮಾಡಿವೆ. ಬಸವಣ್ಣನ ನಂತರದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಗಳು ಹೇಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈತನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಲ್ಯಾಣ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಚೌಪದನವು ಮನೆ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಅಮವಾಸ್ಯೆ ಪುಣ್ಯ ಪರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಚೌಪದನ ಹಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈತನ ಭಾಷೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ. ಆಡು ಭಾಷೆ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಕಾವ್ಯದ ತುಂಬ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಜನಪದರೆಲ್ಲರೂ ಅರಿಯುವಂತೆ ಸರಳವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಕಥೆಗಳು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮರಾಠಿ ಕನ್ನಡ ಉರ್ದು ಮೋಡಿ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸತ್ಯಾವ್ಯ ಬರೆದ ಸತ್ಕವಿಗಳ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಇವನೊಬ್ಬ ಮಹಾ ಸತ್ಕವಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಲೋಕ ನೀತಿ ಈತನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಇವನೊಬ್ಬ ಭಕ್ತ ಕವಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೀರಶಯವ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಮುಗ್ಧ ಭಕ್ತಿಗೆ ದೀಪದ ಕಲಿಯರ ಕಾವ್ಯ ಅಮೃತಮಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ವೀರಶೂರರಿಗೆ ವೀರ ಸಂಗಯ್ಯನ ಚೌಪದನ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುವುದು. ತಿರುನೀಲಕಂಠನ ಅಚ್ಚ ನಿಷ್ಠೆಯೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ವೃತ ನಿಯಮ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ದಾಸೋಹ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿಯರ ಕಥೆ ಮಾದರಿಯಾಗುವುದು, ತ್ಯಾಗಿಗಳಿಗೆ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಥೆ ಮಾದರಿಯಾಗುವುದು, ದಾನಿಗಳಿಗೆ ಶಿಬಿರಾಯ ಸ್ತುತಿಯ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಮಾದರಿ. ಹೀಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸಮಕಾಲಿನ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವನೊಬ್ಬ ಆದರ್ಶ ಕವಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ನಡುಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜನಪದ ಧೂರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಜನಪದರಿಗಾಗಿಯೆ ಇವನು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಈತನ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇವನೊಬ್ಬ ಎಲ್ಲರೂ ಮನ್ನಿಸುವ ಮಹತ್ಕವಿಯಾಗಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುವನು.

-ಡಾ. ಮಾಯಾದೇವಿ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ

ಸಂಪಾದಕರು

ಪರಿವಿಡಿ

ಕುಲಪತಿಗಳ ನುಡಿ	xv
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ	xvii
ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ	xix
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	xxi

ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿ

ಸಂಧಿ - ಒಂದು	೧
ಸಂಧಿ - ಎರಡು	೨೭
ಸಂಧಿ - ಮೂರು	೪೭
ಸಂಧಿ - ನಾಲ್ಕು	೭೧
ಸಂಧಿ - ಐದು	೮೯
ಸಂಧಿ - ಆರು	೧೦೫
ಸಂಧಿ - ಏಳು	೧೨೩
ಸಂಧಿ - ಎಂಟು	೧೪೩
ಸಂಧಿ - ಒಂಬತ್ತು	೧೬೧
ಮಠಪತಿ ಮಹೇಶ್ವರರ ವಾರ್ಧಕ	೧೭೧
ಬೆಡಗಿನ ಚೌಪದನ	೧೭೫
ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿ ಕಥಾಸಾರ	೧೮೧

ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿ

ಸಂಧಿ - ಒಂದು

ಶ್ರೀ ಗುರು ಬಸವ ದಂಡೇಶನೆ ಜಯ ಜಯ
ಶ್ರೀ ಶಂಭುಶಂಕರ ಜಯತು
ಗಿರಿಜೆಯ ರಮಣನ ಬೆವರಿನೊಳುದ್ಭವಿಸಿದ
ಕರಿವೀರ ಬದ್ರಾಗೊಂದಿಸುವೆ

೧

ಶರಭ ರೂಪವ ತಾಳಿ | ನಾರಸಿಂಹನ ಆಳಿದಾ
ಮಾರ ಹರನಿಗೆ ವಂದಿಸುವೆ
ಸುರರ ತಲಿಯಾ ಹೊದ್ದು | ಮ್ಯಾರದಾಡೆ ಜಗದೊಳು
ಕರಿಮುಖ ಗಣಪಗೊಂದಿಸುವೆ

೨

ಕಾಮನುರಹಿ ಮೈಯೊಳು | ಬೂದಿಯಾತಳಿದವ
ಹಿಮಗಿರಿವಾಸಗೆ ಬಲಗೊಂಬೆ
ಶರಣ ಗಣಂಗಳು | ಸುರಮುನಿಗಳಿಗಿನ್ನು
ಎರಗಿ ಬೇಡುವೆ ಮತಿಗಳನು

೩

ನಾಡೊಳು ನಿಮ್ಮಯ ಹಾಡಿಹರಸುವೆನು
ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮಯ ವಾರ್ತಿ
ಹರಿಯೊ ವಿರಂಚಿಯೊ ಗಿರಿಯೋಳಿದರ್ವರೆಲ್ಲ
ವರವ ಪಾಲಿಸಿರಿಂದಯನಗೆ

೪

ಸರಸ್ವತಿ ಗಣಪತಿ ವರವ ಬೇಡಿದೆ ನಾನು
ಕರಹಸ್ತ ಮುಗಿದು ವಂದಿಸುವೆ
ಧರೆಯ ವಳಗಿದ್ದ ಕವಿಗಳ ಪಾದಕ್ಕೆ
ಎರಗಿ ಬಲಗೊಂಬೆ ಮತಿಗಳನು

೫

ಗಿರಿಮೇರು ಪರ್ವತ | ಶರಧಿ ಸಾಗರಕಿನ್ನು
 ಎರಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಿಸಿದೆನು
 ಏನು ಅರಿಯದೆ ಮೂಢ | ಮಾನವರೊಳು ಬಂದೆ
 ಜ್ಞಾನ ಎಳೆಷ್ಟು ಎನಗಿಲ್ಲಾ

೬

ಜಾವ ಜಾವಕೆ ನಿನ್ನ ಮಹಾದ್ಯಾನವ ಮಾಡುವೆ
 ಪಾವನಾಗುವದೆನ್ನ ದೇಹ
 ಎಂದ ಮಾತನು ಕೇಳಿ | ನಂದಿವಾಹನನು ಬಂದು
 ವಂದದಿಂದಲ್ಲಿದ್ದಾ ಅವನಾ
 ಹರಶರಣರ ಸ್ತುತಿ ಭರದಿಂದೆ ಮಾಡೆಂದು
 ವರವ ಪಾಲಿಸಿನ್ನು ಮಾಯವಾದಾ

೭

ಮಾಯಾ ಕಾರನು ದೇವ ಸಾಯವಾದನು ಶರದಿ
 ತೋಯ ಬಂದಂತೆ ಹಿಗ್ಗಿದನು
 ಧರಿಯೊಳಂಬುಲಗಿ ವಾಸ | ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶ ಭಕ್ತ
 ತ್ವರಿತದಿ ಪೇಳುವ ಕತೆಯ

೮

[ದೇ]ಶ ದೊಳಧಿಕೆಂಬ ಕಾಶಿಯಾದೀಶ
 ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಕುಟಿಲ
 ಹಿಂದಣ ಹಿರಿಯರ ಸಂದಣ ಪೇಳುವೆ
 ಛಂದಾದಿ ಕೇಳಿರಿ ಸಜ್ಜನ [ರು]

೯

ತಾರಕಾಸುರ ಮೂರು ಮೇರು ಮಂದಿರಕಟ್ಟಿ
 ಮಾರಹರನ ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು
 ಮೇಲು ಗಿರಿ ಪರ್ವತ | ನಾ! ಆಳ ಬೇಕೆಂದು
 ಭಾಳ ಪರಿಯಲಿ ಆಡುತಿಹರು

೧೦

ಮೂರು ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನ ಶಿರ ಹರದು ಸಂಹರ ಮಾಡಿ
 ನಾರಿ ಪಾರ್ವತಿ ನಾ ತರುಹೆನಂದಾ
 ನಟ್ಟಗಲ್ಲಿನ ಮ್ಮಾಲೆ | ಕೋಟಿ ಕಟ್ಟ ಬೇಕೆಂದು
 ದುಷ್ಟ ದೈತರು ಆಡುತಿಹರು

೧೧

ನೆರೆದು ಅ[ಸು]ರರು | ಭಾಳಾ | ರಥಗಳು ರಚಿಸಲು
 ಸರ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ದಾನವರು
 ಕಲ್ಲು ಮ್ಯಾಲಣ ಕಲ್ಲುವಿಟ್ಟು ಕಲ್ಲು ಕೋಟೆ ರಚಿಸಲು
 ಸೀಸದ ಎರಕ ಹೊಯಿದಿಹರು

೧೨

ಏಳೂರು ಪುರದ ಮ್ಯಾಲೆ | ತ್ರಿಪುರವಯೇರಿಸಿ
 ಮೇಲು ಗಿರಿಯಾ ಕೊಂಬೆವೆಂದು
 ಬೆಳಗು ಆಗದೆ ಮುನ್ನ ಗೆಲಿವನು ಕೈಲಾಸ
 ನಲಿದಾಡುತಿರಲು ತಮ್ಮೊಳಗೆ

೧೩

ಆ ವಾರ್ತೆಯನು ಕೇಳಿ ಬೊಳಾಶಂಕರ ದೇವ
 ವ್ಯಾಳ್ಯಾ ಸೈನನಿಗೆ ಕರಸಿದನು
 ಸುರರ ವಲ್ಲಭಯಮ್ಮಾ ಕರಿಯಾಲಟ್ಟಿದ ಕೃಷ್ಣ
 ತೆರಳಿ ಬಂದನು ಹರನೆಡೆಗೆ

೧೪

ಇಂದು ಧರಗೆ ಬಂದು | ವಂದಿಸಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ
 ದ್ವಂದ್ವಸ್ತಾ ಮುಗಿದು ನಿಂದಿರಲು
 ಏನು ಕಾರಣ ನೀವು ಕರಿಯಲಟ್ಟಿರಿ ದೇವ
 ಏನು ಕಾಪಟ್ಟು ತಿಳಿಯಾವು

೧೫

ಮರುಳ ದೈತ್ಯರು ಭಾಳಾ | ನೆರೆದು ಒಬ್ಬಳೆವಾಗಿ
 ಕದನಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ನಿಂತೆಹರು
 ಬಾಳಾ ಲೋಚನ ನಿಮಗೆ ಪೇಳಲಾಗದು ಮುನ್ನೆ
 ಹೇಳಲಾಗದು ಪ್ರತಿ ಉತ್ತಾ

೧೬

ನಾಡ ಜನರಿಗೆ ನೀವು ಬೇಡಿದ್ದೊರಗಳು ಕೊಟ್ಟು
 ಹಾಳು ಮಾಡುವರೆ ಕೈಲಾಸ
 ರೂಢಿಯೊಳು ದೈತರು | ಮೋಡಂತೆ ಬಂದರೆ
 ಕೇಡು ಬಾಹುದು ನಿಮ್ಮ ಗಿರಿಗೆ

೧೭

ಬೇಡಿದ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ [ನಾ]ಡೊಳು ನಮಗಿನ್ನು
ಮಾಡುವರಾರು ಪೂಜೆಯ
ಬೇಡಿದ ಬಕುತರಿಗೆ ಬೇಡಿದೀಯದೆ ಧರ್ಮ
ಕಾಡದೆ ಒಲಿದು ಕೊಡುವ ನಾ ವರವ

೧೮

ಅಚ್ಚುತಯನ ಸಖ ಮೆಚ್ಚುಗಣ್ಣಿನ ದೇವ
ಹುಚ್ಚಂತೆ ಕುಳಿತ ನಮ್ಮೊಳಗೆ
ಚಿಂತಿಯಾತಕೆ ದೇವ | ಕಂತು ಹರನೆ ನಿಮ್ಮ
ಬ್ರಾಂತಿಯೇನೈತೆ ಹೇಳೆಂದ

೧೯

ಹುದುಗ ಬ್ಯಾಡೆಲೊ ಕೃಷ್ಣಾ | ಕದನವ ಗೆಲಿಯೆಂದು
ಮದನಾರಿ ಸೋದರ ನುಡಿದು
ನುಡಿಯ ಲಾಲಿಸಿ ಹಾಂಗೆ ಗರುಡ ವಾಹನನು ಬ್ಯಾಗೆ
ಹುಡಗಾ ನಾರದಗೆ ಕರಸಿದನು

೨೦

ಚಿಕ್ಕ ನಾರದನು | ಚಿಕ್ಕನೆ ಬರುತಲಿ
ಮುಕ್ಕಣ್ಣಾ ಶಿವಗೆ ನಮಿಸಿದನು
ಹರಿಹರ ಈರ್ವರು | ವರದು ಹೇಳಲೀಪರಿ
ಇವರ ಯುಕ್ತಿಯಾ ನುಡಿಗಳನು

೨೧

ತಾರಕಾ ಪುರಕಾಗಿ ನಾರದಾ ನೀ ಹೋಗಿ
ದೈತ್ಯರಾ ಸುಳುವು ಗಾಣೆಂದ
ಆರ್ದಾಮಾ ರಾತ್ರಿಯೊಳು | ವಿರದೆ ಕಟ್ಟಲು ಕೋಟಿ
ಬರದಿಂದ ಕೂಗು ಕೋಳ್ಯಾಗಿ

೨೨

ಹೇಳಿದಾ ಮಾತವ | ಕೇಳುತಾ ಮುನಿಯನಾ
ತೆರಳಿ ಬಂದನು ಅಸುರ ಪುರಕೆ
ಕೋಳಿಯ ಧ್ವನಿಯಂತೆ | ಕೂಗಲಾ ಕ್ಷಣದೊಳು
ಬೆಳಗಾಯಿತೆಂದು ಹೋದರು

೨೩

ಅಂದು ಕಟ್ಟುವ ಕೋಟೆ | ಅಂದಿಗೆ ಉಳಿದೀತು
ಮುಂದೆ ಪೇಳುವೆನು ಮತ್ತೊಂದು
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರಾಯನು | ಸ್ಥಿರ ಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯವ
ಸಮರಸದಿಂದ ಆಳತೆಹೆನು

೨೪

ಅಂದಾಳೈಶ್ವರ್ಯಾ ದೇವಿಂದ್ರ ನೋಡವಲಾಗೆ
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರಾಯಗೊಪ್ಪುತಿರಲು
ಸತಿಯೊಳು ತಾರಾಮತಿ | ಸುತ ಇರಲು ರೋಹಿದಾಸ
ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಿಸುತಿರಲವರು
ಧನವುಳ್ಳವ ಆವ | ಧರ್ಮಳ್ಳಾರಾಯನು
ಮಾನವ ಜನಕೆ ಪಿತ ಸಮಾನ

೨೫

ಯುಕ್ತಿ ವಿಚಾರಾದಿ | ಗುಪ್ತ ಭಾವದಲಿಂದೆ
ತಕ್ಕಷ್ಟು ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುವನು
ಕೊಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವ ತನ್ನ | ಪಟಿಯಾಗಲರಿಯದೆ
ರಾಷ್ಟ್ರದಾ ನೀತಿ ನಡೆಸುತಲಿ

೨೬

ನಾನು ನೀನೆಂಬ ಶಬ್ದ ನುಡಿಲಿಲ್ಲಾ ಬಾಯಿಂದಾ
ನಾ ಮಾತವ ನೀನೆ ಬಲ್ಲೆಂದ
ಅಪ್ಪು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು | ಮುಪ್ಪುರೇಶನೆ ಪಾದ
ಕೊಪ್ಪಿತೆಂದನು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ

೨೭

ನ್ಯಾಯ ನೀತಿಗಳಿಂದೆ | ಭಾವ ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದೆ
ಪಾವನ್ನಾ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆಪನು
ನೂರೆಂಟು ದೇವ ನಾ | ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ
ಆರಡಿ ಪಾದಕ್ಕೆರಗಿದನು

೨೮

ಇರಲೊಂದು ದಿವಸಾದಿ | ವರ ಮುನಿ ನಾರದಾ
ತಿರುಗುತಾ ಬಂದ ಅವನ ಪುರಕೆ
ಮುನಿಯಾ ಕಾಣುತಲ್ಯಾವ | ಎರಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಾದಿ
ನಮಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಾತಾಡೆ

೨೯

ಷೋಡಸಮಾರ್ಜನಿ ಗಂಧ ಕಸ್ತೂರಿ ಪರಿಮಳ
ಪರಮಾನ್ನಾ ಭೋಜನ ಉಣಿಸಿ
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಯಾಗೆ | ಆಶೀರ್ವಾದನೆನ್ನುತಾ
ತ್ಯರಳಿದಾ ಸುರಭಿಯಾ - ತನುಜ

೩೦

ದೇಶವ ತಿರಗುತ ಚರಿಸುತ ಭೂತಳ
ಕೊಂತಳ ವಾಸಾ ಮಾಡಿದೆವು
ನಾಡೆಲ್ಲ ತಿರಗುತ ರಾಜ್ಯಾರಾಯರ ಮನೆ
ಸಹಜದಿ ಕಂಡೆ ಅವನೊಬ್ಬ

೩೧

ಹರಿಚಂದ್ರ ರಾಯನೃಪ ಬಲು ಧೈರ್ಯಾವುಳ್ಳವ
ನೆಲದೊಳು ಬಲವಂತ ಭೂಪಾ
ನಾನೆಂಬ ನುಡಿಗಳವ | ತನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ನುಡಿಯಾನು
ಪರಮಾತ್ಮಾ ನೀನೆ ಬಲ್ಲೆಂಬಾ

೩೨

ಹರಮೆಚ್ಚಲವನಿಗೆ ಸುರಪಾನಿಮೋಹಿ ಭೋಗ
ದೊರ ಕೊಂಬದವಗೆ ಕಾಣಿಪದು
ಅಂದ ಮಾತಿಗೆ ಇಂದ್ರ | ನೊಂದಾನು ಮನದೊಳು
ಬಂದಾವು ಸೀತಜ್ವರ ಅವಗೆ

೩೩

ಇಳಿಯೊಳು ನೃಪರು ಮಲಹರನಿಗೆ ಪೊಲಿಸಿ
ಎಮ್ಮೆಶ್ಚರ್ಯಾಳಿಯಾ ಬೇಕೆಂದು
ಇಂದು ನಾಳಿಗೆ ಆವ | ರೈಂದಿಕಿ ಮಾಡುವೆ
ಆಡಿದಾ ಅಮರಿದ್ರಾ ರಾಜ್ಯಾ

೩೪

ದುರ್ಮತಿ ಸುರಪನು ಮನದ ಕೋಪವ ತಾಳಿ
ಕಳಪಿದಾ ವಿಧಿಯಾ ಕಲಿಯಲಿಕೆ
ಹೇಳಲಾಕ್ಷಣದೊಳು | ಬಾಳ ಹರುಷವ ತಾಳಿ
ಚರರು ಬಂದರು ವಿಧಿಯೆಡೆಗೆ

೩೫

ಇಂದು ನಿಮಗೆ ಇಂದ್ರ | ಬಂದು ಹೋಗೆನುತಾ
ಹಾಗೆಂದು ಹೇಳಲು ಬಂದಾಚರರು

ಎಂದಾ ಮಾತನು ಕೇಳಿ | ವಿಧಿ ತನ್ನಾ ಹರುಷದಿ
ಒದಗಿ ಬಂದನು ಇಂದ್ರನೆಡಿಗೆ

೩೬

ಕಾಣುತಾಲ್ಯಾವನಾ | ಸನಮಾನಾದಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ
ಹೇಳಿದ ಮನದ ಬಯಕೆಯನು
ಧರಿಯೊಳು ನೀ ಹೋಗಿ | ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರಾಯನ
ಮನವ ಗಿಡಸಿ ಬಾರಂದ

೩೭

ಹೇಳಿರೆ ಮಾತನು ಕೇಳಿ ಬಾಳಾ ಹರುಷವ ತಾಳಿ
ನಾಳಿಗೆ ಹೋಗುವೆನಂದ
ಸುರಪತಿ ಮಾತವ | ಮನಸಿನೊಳಗೆ ವಿಟ್ಟು
ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಬಂದು ವೊದಗಿತ್ತು

೩೮

ಸತಿಪತಿಮಂಚದಿ | ಪ್ರೀತಿಯೊಳು ಮಲಗಿರೆ
ರಾತ್ರಿಯೊಳಗೆ ನಿದ್ರೆಗೈಯ
ಸ್ವಪ್ನದೊಳಗೆ ವಿಧಿ ವಿಪ್ರವೇಷವ ತಾಳಿ
ಪ್ರತಿರೂಪನಿಂದಿರಲು

೩೯

ಮನವ ನೋಡಲಿ ನಮ್ಮ ತ್ರಿಣೆಯ ಬಂದಾವೆಂದು
ಕನಸಿನೊಳು ನಮಿಸಿ ಸತಿಪತಿಯು
ದೇಶ ಐವತ್ತಾರು | ಕಾಸಿಯಾ ಮೊದಲಾಗಿ
ಬ್ಯಾಸೊತ್ತು ಬಂದ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ

೪೦

ಆಸಿ ಹಿಡಿದು ನಾನು ಲೇಸಾದಿ ಬಂದೆನು
ನಿರಾಸಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡರಾಯ
ಮನಸಿನೊಳಿದ್ದ ಬ್ರಾಂತಿ | ಉಸರಿ ಹೇಳಿರಿ ಸ್ವಾಮಿ
ಶಿಶುವು ನಿಮ್ಮಯ ಪಾದಾರಜಿತಾ

೪೧

ಬೇಡಿದ ಪದವಿಯಾ ನಡಸಿಯಾ ಕುಡುವಂದಾ
ರೂಢಿಗೆ ಶಿವನಾ ಕೃಪ ನಿಮಗೆ
ಭೋಜ್ಯ ರಾಜ್ಯನೆ ನೀನು | ರಾಜ್ಯನೆ ಮಹಾರಾಜ್ಯಾ
ರಾಜ್ಯಶೆ ಶಿರೋಮಣಿ ನೀನು

೪೨

ದಿಕ್ಕು ದೇಶವ ತಿರಗಿ | ಬ್ಯಾಸತ್ತು ನಾ ಬಂದೆ
 ದೇಶಾಧಿ ಪತಿಗೆ ಬಿಚ್ಚಂದಾ
 ಕೋಣಿ ಪತಿಯೊ ತನ್ನ ರಾಣಿಯ ವನಗೂಡಿ
 ಸ್ವಪ್ನದಿ ಕೊಟ್ಟು ಭೂಮಿದಾನ

೪೩

ಸಿಕ್ಕಿ ಮುದ್ರಿಕೆಯಾ ಕೊಟ್ಟು | ನಮಿಸಲು ವಿಪ್ರಗೆ
 ಜಯತೆಂದು ಕೊಟ್ಟಾ ಆಶೀರ್ವಾದ
 ಪಾತ್ರನ್ನಾ ಭೋಜನಾ | ಉಣಲಿಕ್ಕೆ ನೀಡಿದಿ
 ದಕ್ಷಣ ಕುಡು ಹಾಂಗೆ ಅಂದಾ

೪೪

ಸತಿಪತಿ ಈರ್ವರು | ಕಾಶಿ ಪುರದೊಳು ಹೋಗಿ
 ಮಾರಿ ಕೊಂಬೆವು ದೇಹಾ ನಿಮಗೆ
 ಹಾಗೆಂದು ವಿಪ್ರಾಗೆ | ಹೇಳಿದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ
 ರಾಣಿಯಕೊಂಡು - ಹೊರ ಹೊಂಟ

೪೫

ಉಟ್ಟಾ ವಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ | ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡನು ವಿಪ್ರ
 ಉಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ತಾಡಿನ್ಯಾಲಿಯ
 ಸತಿಪತಿ ಸುತನೊಬ್ಬ | ಅತಿಸುಖ ಮರದಾರು
 ಗತಿ ಮೋಕ್ಷ ನೀನೆ ದೇವೇನುತ

೪೬

ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಯಲ್ಲಿ | ಕನಸಿನೊಳುಗಾಗಿದು
 ಜಾಗ್ರತಿ ನೋಡಲು ಅದರಂತೆ
 ಬೆಳಗಾಗಲಾಕ್ಷಣ | ದ್ವಳಿಕ ವಿಪ್ರನು ಬಂದು
 ದ್ವಳಿಕ ತಾರೆಂದಾ ದಕ್ಷಣವು

೪೭

ಸ್ವಪ್ನಾದೊಳಾದು ಮಾತು | ಪುಸಿಯಂತೆಂಬರಿ ನೀವು
 ವಸುಧೀಶಾ ನೋಡು ಮುದ್ರಿಕೆಯಾ
 ಸತ್ಯದಾ ಮಾತಿಗೆ | ಅಸತ್ಯ ಅಂಬುವರಾರೂ
 ಹುಚ್ಚ ಹತ್ತಿತ ಚೋಯಿಸಾ ನಿಮಗೆ

೪೮

ನಾನಾ ದೇಶದೊಳನ್ನಾ | ಎದರವ ಮುಗಿಯದಾಂಗೆ
 ಸುಮ್ಮನೆ ನಡಿಯೊ ವಾಟದಲಿ
 ರೋಹಿದಾಸನು ಮಗಾ | ತಂದಿಯಾ ಮುಖ ನೋಡಿ
 ನೀರಡಿಸಿದನೆಂದು ನುಡಿದಾ

೪೯

ಮುಂದಣಾ ನೀರುಂಟು | ಎಂದನು ಸುತನಿಗೆ
 ಹಾಗೆಂದು ಸಮ್ಮತಿದಾ | ಕಂದನಿಗೆ
 ಅಂದಾಳೈಶ್ವರ್ಯ ಬಿಟ್ಟು | ತುಂಗಾ ಆನಿಯಾ ಬಿಟ್ಟು
 ನಡೆದಾರು ಬರಿಯಗಾಲಿಂದೆ

೫೦

ಆರಣ್ಯದೊಳು ಬಾಳು ಕಳವಳಿಸುತಾ ಬರೆ
 ಗುರಳಿ ಬಂದಿದವು ಪಾದಕೆ
 ಮುಂದಣಾ ಸತಿ | ಗೂ[ಡಿ] ನಡೆದಾನು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ
 ಹಿಂದಾ ಹಿಂದಣ ವಿಧಿ ಬರಲು

೫೧

ಕಾಶಿಯ ಪುರಕಾಗಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಯನು
 ಸೀಮಿಯ ದಾಟೇದ ಶಿಲಿ
 ಮಾಯಾ ರೂಪದಾ ವಿಧಿ | ವಿಪ್ರರೂಪವ ತಾಳಿ
 ಕಾಶಿ ನದಿಯಾ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ

೫೨

ರಾಯ ರಾಣಿಯೊ ಕೂಡಿ | ಸ್ನಾನ ಮಾನಗಳಿಂದೆ
 ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದರು
 ತಲಿಮೇಲೆ ಹೊರಿ ಹೊತ್ತು ಪುರದೊಳು
 ಮಾರಿ ಕೊಂಬೆ ಭರದಿಂದ ಬರುತಿರೆ ಸತಿಪತಿಯೊ

೫೩

ಹುಲ್ಲಸೂಡನೆ ಹೊದ್ದು ಬಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಯೊಳು ನಿಂತಿರೆ
 ಬಂದ್ವೋಗವರು ಕೇಳುತಿರಲು
 ಬಲ್ಲಿದಾರ್ ವಿಪ್ರಾಗೆ ಜನರು ಕೇಳಾಲು
 ಬೈಲಿ ಹೇಳು ಇಂದುಯಿರುವರಿಗೆ

೫೪

ಮೂರು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಪುರುಷಗೆ ಹೇಳಿದೆ
ಮಾರಿ ಮಗನಿಗೆ ಆರು ಸಹಸ್ರಾ
ಗುಜರಿ ಬಾಜರಾದಾ ಅಂಗಡಿಯೊಳು ಒಬ್ಬರಲೊಬ್ಬ
ಹೊರ ಕುಲದ ಪಡೊಬಾ ಹೊಲಿಯು

೫೫

ಕಾಡು ಕಾಯುವನು ಊರ | ಪೊಡ ವರಾನು ಆವಾ
ಬೇಡಿದು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಗೆ
ಮೂರು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು | ಅಳಿದು ವಿಪ್ರಗೆ ಕೊಟ್ಟು
ಕರದು ಕೊಂಡೊಯಿದಾ ತನ್ನ ಮನಿಗೆ

೫೬

ಪುರದೊಳಗಿರುತಿರೆ ಪುರೋಹಿತಾ ಜೋಯಿಸಿ
ಒಂದಾಸಾಂಬಟೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು
ಮೂರು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು | ಅಳಿದು ಕೊಟ್ಟನು ಅವ
ತಾಯಿ ಮಗನಿಗೆ ಕರದೊಯಿದಾ

೫೭

ದೇಹ ಮಾರಿದ ಹೊನ್ನು | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗೆ ಕೊಟ್ಟಿನ್ನು
ತಾವು ಹೋದಾರು ವ್ಯಾಪಾರಾಗಿ
ತಾರಾಮತಿಯು ತಾನು ಹಾರವರ ಮನಿಯೊಳು
ಕೆಲಸ ಮಾಡುತಾ ಮಗನ ಗೂಡಿ

೫೮

ತಾಯಿ ಮಗನು ಮತ್ತೆ ಮನಿಯೊಳಿದರ್ವರೆಲ್ಲ
ವನಗೂಡಿವಿರೆ ಸುಖದೊಳು
ಇತ್ತಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ | ಹೊಲಿಯರಾ ಮನಿಯೊಳು
ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪರಿಹಾಂಗಗೆ

೫೯

ಹೆಗಲು ಕಾವಡಿ ಹೊದ್ದು ದಿನಕೆ ಸಾವಿರ ಕೊಡ
ನೀರು ಹೊಯ್ಯಲು ಹವದಿಗೆ
ನಾನೆಂಬ ನುಡಿ ಇವನಾ | ಬಾಯಿಂದ ನುಡಿಸಾಬೇಕೆಂದು
ಕಾದಿತು ವಿಧಿಯಾನ್ನಾನೊಳಗೆ
ಮಾಡು ಬೇಕೆವನೊಡ ತುಡಗು ಗುಣಗಳಿಂದೆ
ವಡಿಯಾ ಬೇಕೆವನ ನೀರ ಕೊಡನು

೬೦

ಮರಳಿದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕಾವಡಿ ಹೊದ್ದು ಬರುವಾಗೆ
ಕೊಡವೊಡದು ಕಾವಡಿ ಮುರಿ ವಿಧಿಯಾ
ಹೊತ್ತು ಮುಣಗಾಲು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಮಾಡುಂಡೆನೆಂಬ
ಮತ್ತೆ ನಿಲ್ಲಲು ವಿಧಿ ಬಂದು

೬೧

ಸಪ್ಪಳಿಲ್ಲದೆ ಬರೆ ವಿಪ್ರರೂಪದಿ ನಿಲ್ಲೆ
ಪ್ರಸಾದಾಭುವಗೆ ಭಿಕ್ಷೆನಲು
ಒಡಸಿದನ್ನದ ಪಾತ್ರಾ ತಡಿಯಾದೆ ನೀಡಿದಾ
ಒಡಿಯಾ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಪಿತೆಂದಾ

೬೨

ಡೋಬಾನಾ ಸತಿಯಳು ಗಂಡ ಹೇಳಲು ಮನೆ
ಕೊಡನೆಲ್ಲಾ ಒಡದ ನೆಂದು ಸುರೆ
ನಾಳಿಗೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ನೀರಿಗೆ ಕೊಡವಿಲ್ಲ
ನಾರಿ ಹೇಳಲು ಪುರುಷನಿಗೆ

೬೩

ಮನಿಕೆಲಸಾ ಇವನಿಂದೆ | ಮಾಡಲಾಗದುಯೆಂದು
ಕಾಡು ಕಾವಲಿಗೆ ವೈದಿಡಲು
ಸತ್ತಾ ಶ[ವಾ]ವನುಹೊತ್ತು ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಂದಾರೆ
ಮತ್ತೆ ಕಾವಲಿಯ ಹೇಳಿದನು

೬೪

ಮುರೊರಿ ವರ[ಹಾ]ಗಳು | ಅಳದು ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ
ಸುಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕುಡುಯೆಂದು
ಈ ಪರಿದಿಂದಲ್ಲಿ | ವಿವರವಾ ಹೇಳಿನ್ನು
ದೊರಿಯಾ ಪೋಗಿದನು ತನ್ನ ಮನಿಗೆ

೬೫

ತಪ್ಪತಳ್ಳಾತಿರಲಿ ಉಲ್ಲಿಗೆಗಳ ಮತ್ತೆ
ಮುಂದಗದಾ ಶ್ರುತಿಯ ಕೇಳಿರೆ
ದಿನದಿನಕೆ ತಾರಾಮತಿ ಮನಿಯಾ ಕೆಲಸವ ಮಾಡಿ
ಅನ್ನಾ ಉಣ್ಣದೆ ಒರಗುವಳು

೬೬

ಪುರುಷನಾ ದ್ಯಾನದಿ ಮನದೊಳು ಮರಗುತಾ
ತರುಳಾಗೆ ಉಣಿಸಿ ಮಲಗಿಸಲು
ಬೆಳಗಾದ ಮ್ಯಾಲಿನ್ನು ಸೆಗಣೆಯ ಕಲಿಸಿ
ಅಂಗಳಿಗೆ ಭಳಿಯಾ ಕುಡುವಳು

೬೭

ಒಂದು ದಿವಸಾದಿ ತರುಳರೆಲ್ಲರು ಕೂಡಿ
ಕೆರಿಗೆ ಪೋದರು ಕಮಲ ಕಡಿಯಾ
ತಾರಾಮತಿಯೊ ಮಗಾ ಆಡುತ ಆಡುತಾ
ಅವರಂತೆ ಕಲಿದಾನು ಇವನು

೬೮

ಕರಿಯ ಕಮಲದ ಪುಷ್ಪ ಕಡಿದು ತರುವ ವ್ಯಾಳ್ಯಾ
ಉರಗ ಕಚ್ಚಿತು ರೋಹಿದಾಸನಿಗೆ
ಮಾಯಾರೂಪದಿ ವಿಧಿ ಉರಗಾ ರೂಪವ ತಾಳಿ
ಮುಟ್ಟಿತು ತಾರಾಮತಿ ಮಗನಾ

೬೯

ಕಚ್ಚಲು ತಡವಿಲ್ಲಾ ಚೆಟ್ಟಾಸಿ ಚೇರುತಾ
ತಟ್ಟಾನೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಾ ಹುಡಗಾ
ಸತ್ತಾ ತರುಳಾನೆ ಬಿಟ್ಟ ಬಲ್ಲಿದಾರ್ ಹುಡುಗಾರು
ತೆರಳಿ ಬಂದರು ತಮ್ಮನಿಗೆ

೭೦

ಕೊಂಡಾವರ ಮನಿಯೊಳು ಅಡಗಿ ಮಾಡುತಾ ತಾಯಿ
ಮಡದಿದ್ದಾ ಮಗನು ಗುರುತಿಲ್ಲಾ
ವ್ಯಾಳ್ಯಾವಾಯಿತು ಕಂದ | ಮರಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲಾವೆಂದು
ಹಡದವಳು ಬಳಲುತಾ ಮನದೊಳಗಾ

೭೧

ಇಂದು ಹಸಿದನು ಕಂದ ಮರಗುತಾ ತಾಯಿ ಮನದಿ
ಬೀದಿಗೆ ಬರಲಿ ಕೇಳುತಲಿ
ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರ ನೀವು ಕಂಡಿರೆಯೆನ್ನ ಮಗನಾ
ಬಣ್ಣಿಸಿ ಕೇಳಿದಳವರಾ

೭೨

ಕೆರಿಗೆ ಕಮಲದ ಪುಷ್ಪ ತರಲಿ ಹೋದರೆ ನಿನ್ನ
ತರುಳಿಗೆ ಕಚ್ಚಿತ್ತು ಉರಗಾ
ಹೇಳಾಲಾಕ್ಷಣದೊಳು ಬಾಲಿಯಾಯದಿವೊಡೆದು
ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳುತಲಿ

೭೩

ಒಳಲುತಾ ಹೊರಳು ತಾ[ಬಿ]ಕ್ಕುತಾ ದುಃಖಾದಿ
ಚಕ್ಕಾನೆ ಪೋದಾಳು ಕೆರಿಗೆ
ಸತ್ತ ಮಗನ ಪಿಡಿದು ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡುತಾ
ಎತ್ತಿಕೊಂಡೊಯಿದಾಳು ಗಂಗಿ ಹೊಳಿಗೆ

೭೪

ಕತ್ತಲೆಯೊಳು ಬಳಿಕ್ಕೊತ್ತು | ಹೆತ್ತವರಿಲ್ಲಾ
ಮತ್ತಾರು ಬಳಗ ಬಳಿಲಿಲ್ಲಾ
ಗಂಗಿಯಾ ಥಡಿಯು | ದುರಗಿಯಾ ಗುಡಿಯೊಳು
ಪವಳಿಯಾ ಬಳಗೆ ಮಗನಿಳವಿ

೭೫

ಮಡಿದಾ ಮಗನಾ ಬಾಲಿ ಉಡಿಯೊಳು ವಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ಬಳಲುತ ದುಃಖಿಸುತಿಹಳು
ಮಗನದಿಂದಲು | ತ್ರೈಜಗವೆಲ್ಲ ಮುಣಗಿತ್ತು
ಹರಗೋಲು ಮುಣಗಿತು ಇಂದ್ಯಮಗೆ

೭೬

ಗಂಡನಾ ನೋಡನೆ | ಹನ್ನೆರಡೊರುಷಾಗಲಿ ಬಂತು
ನಿನ್ನಿಂದ ಹೀನಗಳದೆನು
ಮಾಯ ರೂಪದಿ ವಿಧಿ ಮಾನ್ವಾರೂಪವ ತಾಳಿ
ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ ಅವಳಿಗೆ

೭೭

ಕತ್ತಲೆಯೊಳು ಬಂದು ಭೂತಾವೈಯಲು ನಿನ್ನ
ದುಃಖಿಸದಿರೆ ಸುಮ್ಮನಿರೆ
ಕಿರಣ ಮೂಡದೆ ಮುನ್ನ ಕಾಡಿನ ಬಳಿಲೊಯಿದು
ಬೇಗನೆ ಸುಡು ನಿನ್ನ ಮಗನಾ

೭೮

ನಿನ್ನಾ ಬಳಿಲಿನ್ನು ಕುಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನಿಲ್ಲಾ
 ಬ್ಯಾಳಗಾದ ಮ್ಯಾಲೆ ಸುಡಗುಡರು
 ಮುರೋರಿ ವರ ಹೊನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿ ಬೇಕೆಂದು
 ಹೇಳಿತು ವಿಧಿಯಾ ಅವಳಿಗೆ

೭೯

ಎಂದ ಮಾತನು ಕೇಳಿ ಕಂದ ನಾಯೆತ್ತಿಕೊಂಡು
 ತಂದುಳು ಕಾಡಿನಾ ಒಳಿಗಾಗಿ
 ಕಟ್ಟಗಿ ಸವರೂತ ಕತ್ತಲೆಯೊಳು ಬಾಲಿ
 ಸಟ್ಟಾನೆ ಸರಹೊತ್ತಿನ್ಯಾಳ್ಯಾ

೮೦

ಸೃಷ್ಟಿಯು ತಿರಗುತ ಬೆಟ್ಟಗಾ ನಾರದಾ
 ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಬಂದಾ ಅವನು
 ವಿಧಿಯಾ ಕಾಡೊದು ಕಂಡು ಒದಗಿ ನಾರದ
 ಒಂದು ಮದನ ಸಂಹರಗೆ ಪೇಳಿದನು

೮೧

ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿ ದೇವ ಅನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದೆ
 ಮುನ್ನೆ ಕಾಡುವದು ವಿಧಿಯೆಂದಾ
 ಮರಣ ವಿರಹಿತನು ಕರಣಾದಿ ಕೇಳುತ
 ಧರಣಿಗಿಳಿದನು ಆಕ್ಷಣದಿ

೮೨

ಇತ್ತಲಿ ವಿಧಿಬ್ಯಾಗೆ ಕಿಚ್ಚು ರಚಿಸುವೆಂದು
 ಮುಕ್ತಿ ಹೇಳಿತು ಅವಳಿಗೆ
 ಗುಜು ಗುಜು ನುಡಿಗಳ ಆಡುವ ದನಿ ಕೇಳಿ
 ಓಡಿ ಬಂದನು ಕಾವಲವನು

೮೩

ಮುರೋರಿ ವರ ಹೊನ್ನು ಅಳದು ಮುಂದಣ ರುದ್ರ
 ಭೂಮಿಯೊಳಿಡು ನಿನ್ನಮ[ಗನ]
 ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದರೆ ಬಾಲಿ | ಕಾಸು ಕವಿಡಿಯಿಲ್ಲಾ
 ಕಾಡು ಕಾಯಿವನು ಬಿಡದಿಲ್ಲಾ

೮೪

ಏನು ಮಾಡಲಿಯೆಂದು [ಮಾ]ನುಣಿ ಮನದೊಳು
 ನೋವ ತಾಳಿದಳು ದುಶ್ಚಿತ್ತವಾ
 ಎಲೆ ಕಂದ ನಿನ್ನ ದೇಹ | ನಾಯಿ ನರಿ ಪಾಲ್ಪಾಗೋದು ಬಂತು
 ಬಳಲಿ ದುಃಖವನು ಮಾಡಿದಳು ೮೫

ದುಃಖ ಮಾಳ್ವದು ಕೇಳಿ | ಮುಕ್ಕಣ್ಣಾ ಶಿವ ತಾನು
 ಅಂತರಕ್ಷದಲಿ ನಿಂತಿಹನು
 ಕೊರಳು ತಾಳಿಯ ಬಿಟ್ಟ | ಕಾವಲಾವಗೆ ಕೊಟ್ಟು
 ಕಿಚ್ಚು ರಚಿಸಿಂದು ವಿಧಿ ಪೇಳೆ ೮೬

ಸುರಪನಾ ಪಂಥವು | ಗೆಲಿಸಾಬೇಕೆನುತಲಿಂದು ಬಾಳಾ
 ಕಕುಲಾತಿ ಬರತಿಹಳು
 ಇರದೆ ತಾಳಿಯಾ ಬಿಟ್ಟು ಪುರುಷಣೆ ಕುಡುವರೆ
 ಪರಮಾತ್ಮಾ ಬಂದು ನಿಂತಿಹನು ೮೭

ರೂಡಿಯೊಳಧಿಕ ನಿನ್ನ ಸತ್ವಾಭಾವನು ನೋಡಿ
 ಓಡಿ ಬಂದನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ
 ಬೇಡು ಬೇಡಲೊ ರಾಯ ಭಾನು ಶಂಕರಾ ಒಂದೆ ೮೮

ರೂಢಿ ಪಾಲಪ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ
 ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು ಕುಡು ಪೊಡವಿ ರಾಜ್ಯವು ಕೊಡು
 ಕಾಡುವ ವಿಧಿಯ ಅನುಗಾಲಾ ೮೯

ಕುಸಮೇಶನ ವೈರಿ | ಅಸಮಲೋಚನ ಶಿವ
 ನಸುನಗಿಯೆ ತನ್ನ ಮನದೊಳು
 ಸತ್ತ ಮಗನಾ ಪ್ರಾಣಾ | ಪಿಡಿದಾನ ಮೈಯಾನು
 ಹಡದ ಜನಕನಾ ಕಯ್ಯಕುಡಲು ೯೦

ಇಳಿಯೊಳು ರಾಜ್ಯಾವು ಸುಖಿ ಬಾಳುಯೆನುತಲಿ
 ಅಭಯ ಹಸ್ತ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಗಿಟ್ಟು

ಎನ್ನ ಭಕ್ತಗೆ ವಿಧಿ ಮುಂದೆ ಕಾಡಿದಿಯೆಂದು
ಪನ್ನಂಗಧರನು ಕೋಪಿಸಿದಾ

೯೧

ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ಸುಡು | ಗಾಡಿನೊಳು ಹುಗಿದಿನ್ನು
ಸುಡುವೆನು ಕುರಳಾಥಾಳ್ವೊಳಗೆ
ಹರನಾ ಮುಂದಣೆ ಬಂದು ಥರಥರ ನಡುಗುತಾ
ಕರಮುಗಿದು ವಿಧಿಯು ನಿಂದಿರಲು

೯೨

ಎಣಾಂಕಧರ ಶಿವ | ಜಾಣತನದಲಿಂದೆ
ಕೋಣಾವಾಹಾನನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು
ಇಂದು ವಿಧಿಗೆ ಮೈದು ಎತ್ತಾ ನಲ್ಲಡಾದ್ವಾಂಗೆ
ಸಾಂಕಳಿಯಾ ಹಾಕೆಂದಾ

೯೩

ಹರಿಚಂದ್ರ ರಾಯಾಗೇ ಅಭಯ ಹಸ್ತ ಕೊಟ್ಟಿನ್ನು
ಹರನು ಪೋದನು ತನ್ನ ಗಿರಿಗೆ
ಅಯೋದ್ಯಾ ಪುರ ರಾಜ್ಯ | ಮಗನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಂಗಟ್ಟಿ
ತಾನು ಪೋದನು ಬದ್ರಾಶ್ರಮಕೆ

೯೪

ಶೂಲ ಪಾಣಿಯು ತನ್ನ ಬಾಲಿಗೆ ಹೇಳಿದಾ
ಬೋಳಿ ಭಾವದ ಭಕ್ತಿ ಕಥಿಯಾ
ಹಿಂದಣಾ ಸ್ತುತಿಗಳು | ಹಿಂದಾಗಿ ಹೋದಾವು
ಮುಂದಣ ಕೇಳಿರಿ ಮತ್ತೊಂದು

೯೫

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನಂಶದ | ವಿರಲೊಬ್ಬ ನೃಪನಾಥಾ
ಧರಿಯ ನಾಳುವ ಸಮರಸದಿ
ಶಿಖರಾಯನು ಶರಣಾ | ಎಳೂರಾ ಪುರದೇಶಾ
ಅರ್ಥಿಲಿ ರಾಜ್ಯಾನಾಳುವನು

೯೬

ಕೆಂಚರು ಐವರು | ಪಂಚ ಪ್ರಧಾನರು
ಸಂಚಿತಾ ಬೋಗು ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯಾ

ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯ ನೇಮ | ಜಂಗಮಾ ಪೂಜಿಕಾ
ಮಂಗಲ್ಯಾ ಪೂಜಿ ಹಿತವಾಗೆ

೯೭

ನಂದನಾ ವನದಾ | ಗೋವಿಂದಾ ಮಿಗಲೆನಿಸುವ
ಶೃಂಗಾರಯೇನು ಬಣ್ಣಿಸುವೆ
ನರಮನುಜಗಿಗಿನ್ನು | ಅಳವಲ್ಲಾ ಏಳೂರಾ
ಮೇರು ಗಿರಿಯಾ ಕಿಂದ ಮಿಗಿಲು

೯೮

ಬಸ್ಮಾಸುರರನು ಯೆಂಬ | ಲಿಂಗಾದಾ ಪೂಜಿಯಾ
ನಿತ್ಯಾ ನೆಮದಿ ಮಾಡುತಿಹನು
ಗಂಧ ಅಕ್ಷತಿ ಪುಷ್ಪ ನಂದಾ ದೀವಗಿ ಧೂಪಾ
ಭಂದಾ ಭಂದದಿ ಕಡ್ಡಿ ಬತ್ತಿ
ಕಿಚ್ಚು ಗಣ್ಣಿಯಾನಾ | ಮೆಚ್ಚಿಸಾ ಬೇಕೆಂದು
ಹೆಚ್ಚಿದಾ ಬಿರದು ಕಟ್ಟಿಹನು

೯೯

ಭಪ್ಪನ್ನಾ ದೇಶದೊಳು ಕಳವು ಮಾಡುವ ಬಂದು
ಬೆನ್ನರಿ ಹೊಕ್ಕವಗೆ ಕುಡೆನೆಂದಾ
ಉತ್ತು ಕದ್ದರೆ ಕುಡೆ | ತೊತ್ತು ಕದ್ದರೆ ಕುಡೆ
ಪೃಥ್ವಿ ರಾಯರಿಗೆ ಕುಡೆನೆಂದಾ

೧೦೦

ಸುರಲೋಕ ಕಳವು ಮಾಡಿ ಬೆನ್ನು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ
ಎಂದಿಗೆ ಕುಡುನೆಂದಾ ರಾಯ
ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು ಕುಡುವೆ | ಮನಿಯಾ ಬಂಗಾರ ಕುಡುವೆ
ಅರಸುತನವ ಮೊದಲಾಗಿ

೧೦೧

ಸುರರ ಭಾದೆಗೆ ಅಂಜಿ ಹರಬಂದು ಮೊರೆ ಹೊಗಲು
ಕೈ ಸೆರಿಯ ಕುಡದಿಹನು ಎಂದಿಗೆ
ಮೇಲಾದ ಬಿರದಿನ ಕಾಳಿಯಾ ಹಿಡಿಸಿದ
ಕಾಲ ಪಿಂಡವ ಧರಿಸಿದನು

೧೦೨

ಮೂರು ಹೊತ್ತಿನ ಕಾಳಿ ಪುರದೊಳು ಸಾರುವಗೆ
ದೂರ ಮುಟ್ಟಿತು ಮೇರು ಗಿರಿಗೆ
ಹರನಾ ಓಲಗದೊಳಿನ್ನು | ನೆರದಿರೆ ಸಭೆಜನಾ
ಸುರರು ದೇವತರು ಮೊದಲಾಗಿ

೧೦೩

ಶಿವಗಣ ಪ್ರಮಥರು ಹರಿಬ್ರಹ್ಮ ವಿರಂಚಿ
ವರಮುನಿಗಳು ಗಣಸ್ತೋಮ
ಕಾಳಿಯದ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಮರುಗಿರಿ ಅವರೆಲ್ಲ
ಮೂರು ಜಗದೊಡಿಯಗೆ ಪೇಳೆ

೧೦೪

ನರಲೋಕದವರಿನ್ನು | ಬಿರದು ಕಟ್ಟಿರೆ ಮೇರು
ಗಿರಿಯಾ ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲಾ
ನಂದಿ ವಾಹನ ಮುಂದೆ | ದ್ವಂದ್ವ ಹಸ್ತವ ಮುಗಿದು
ವಂದಿಸಿ ಹೇಳಿದ ಹರಿಯೆ

೧೦೫

ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಬೋಳಾಶಂಕರ ದೇವ
ತಾಳಿದ ಮನದೊಳು ಕೋಪಾ
ಅಸಮ ಲೋಚನ ಶಿವ ಒಸೆದು ಹೇಳಿದ ಪರಿ
ಮಿಸುನಿಗೆ ಹೋಗವರು ಯಾರೆಂದ

೧೦೬

ನುಡಿದಾ ನುಡಿಯಾ ಕೇಳಿ ಹುಡುಗ ನಾರದ ಬಂದು
ಕರ ಮುಗಿದು ನಿಂದಾ ಸನ್ಮುಖದಿ
ಏನು ಹೇಳಿರಿ ದೇವ ಜ್ಞಾನ ಸಾಗರಾ ನಿಧಿಯೆ
ಮನದ ನಿಮ್ಮಯ ಬ್ರಾಂತಿಗಳನು

೧೦೭

ಮಿಸುನಿಯೊಳು ರಾಯರಾ | ಪೊಸದು ಮನವನೊರದು
ದಶಗಿಡಸಿ ಅವರ ಪಂಥವನು
ಲಿಂಗಯ್ಯ ಹೋಗುವ ಪರಿ | ಹ್ಯಾಂಗೆಂದೆನುತಲಿ
ವೊಂದು ಕೇಳಿದ ನಾರದನು

೧೦೮

ನಾನಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಭೇದ ವಿದ್ಯಗಳಿಂದ
ಸಾದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನೀನೆಂದಾ
ವಿಪ್ರ ರೂಪವ ತಾಳಿ ಪೃಥ್ವಿಯಾ ಚರಿಸುತಾ
ಚಕ್ರನೆ ತಿರುಗಿ ಬಾರೆಂದಾ

೧೦೯

ಹರನಾ ನುಡಿಯಾ ಕೇಳಿ | ವರದು ಸುತನಾರಂದ
ತಡಿಯಾದೆ ಧರಿಸಿದ ವೇಷಾ
ಧರಿ ಮೂರು ಲೋಕವ ತಿರಗೂತ ಮುನಿಯೆನು
ಏಳೂರಾ ಪುರಕೆ ತಾ ಬರಲು

೧೧೦

ತಲಿಮ್ಯಾಲೆ ಕಿರಿಜಡಿ ಹೈಗಳು ಪುಸ್ತಕಗಂಟು
ಬಲ ಹಸ್ತ ಪಿಡಿದಾ ನಾಗಬೆತ್ತಾ
ಕೊರಳು ಜನಿವಾರ ದಾರಾ ಕರದೊಳು ಜಪಮಲಿ
ಕರ್ಣ ಕುಂಡಲ ಕಟಿ ಸೂತ್ರ

೧೧೧

ಸ್ಥಾನ ಸ್ಥಾನದಲಿನ್ನು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧರಿಸಿದಾ
ಪಾದದಿ ಹಾವಿಗಿ [ಮೈ]ಯೊಳು ಬೂದಿ
ಪರಿಪರಿದಿಂದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರವನು ತಾಳಿ
ಪುರವನು ಹೋಗಲು ಪರಿಹ್ಯಾಂಗೆ

೧೧೨

ಏಳೂರಾ ಪುರದಾ ವಿಸ್ತಾರವನು ನೋಡುತಾ
ಮುನಿಯಾ ನಾರಂದಾ ಬೆರಗಾದಾ
ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿದ ಕೋಟಿ ಮಿಗಿಲಾದಾ ಕೊತ್ತಳ
ಝಗಿ ಝಗಿಸುವ ಡಂಕಣಿ ದ್ವಾರಾ

೧೧೩

ಮೇಲು ಗಿರಿಯಾಗಿದ್ದು | ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು
ಬಾಗಿಲು ಹುಗುವ ಪರಿ ಹ್ಯಾಂಗೆ
ಮುಲಗುತ ಹುದಗುತಾ ನಲಗುತ ಬರುವಾಗೆ
ತಳವಾರಾ ತಡಿಯಂದಾ ಮುನಿಗೆ

೧೧೪

ನಾಡ ದೇಶವ ತಿರಗಿ | ಬೇಡಿ ಉಂಬವರಿಗೆ
ತಡಿಯಾದು ಯಾಕ ಇಂದೆಮಗೆ

ಪುರದೊಳು ಮನಿಮನಿ | ತಿರಗಿ ಶಕುಣವ ಹೇಳಿ
ಕರದಲ್ಲಿ ಉಂಡು ಮೆರಿಹುವೆವು ೧೧೫

ನಮ್ಮನ್ನು ತಡಿವದು ಸುಮ್ಮನೆ ಯಾಕಯ್ಯಾ
ಉಮ್ಮಾಯಾ ಶಿವನಾ ಸೇವಕರು
ಕರುಣಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪುರದೊಳನ್ನವನುಂಡು
ಹಾಡಿ ಹರಸುವೆ ನಿಮಗೆಂದಾ ೧೧೬

ರಾಯನಾ ದ್ವಾರಾ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯುವ ಮಾನ್ಯನು
ವಿರದೆ ಕೇಳಿದ ನಾರದಗೆ
ಏನು ಬಲ್ಲಿರಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲೇನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳುಂಟು
ಏನು ವಿದ್ಯೆವ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಹದು ೧೧೭

ಹಿಂದಣಾ ಹೋದು ಪೇಳೆ | ಮುಂದಣಾ ಹೋದು ಪೇಳ್ವೆ
ಮನದೊಳು ಚಿಂತಿಸಿದು ಪೇಳುವೆನು
ಸ್ವಪ್ನಾದೊಳಾದ ಮಾತು ನಿಪುಣಾದೆ ಹೇಳುವೆ
ಅಪ್ಪಣೆಯಾಯೆನ್ನ ಗುರುವಿದು ೧೧೮

ಇಂದು ಎಮ್ಮಯ ಮಾನಾ | ಪ್ಲೇಳಾಗಿದರ್ ಮಾತವ
ವರದು ಹೇಳಿದರು ನಿಜವೆಂಬೆ
ಕಡಿಯಾ ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವಾ | ಉಡಿಯಾ ಮಾನ್ಯನಿ ಕೇಳು
ಚಿತ್ತ ಒಡದವು ಹೆದರಬ್ಯಾಡಯ್ಯಾ ೧೧೯

ನಿನ್ನ ಸ್ವಪ್ನಾದೊಳು ಸತಿಯಾಳು ಬಸುರಲ್ಲಿ
ಶಿಶವು ಪಡದಾಳು ಆಕ್ಷಣದಿ
ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಕಂದಾ | ಅರಸುತನವು ಮಾಡಿ
ಮರಣಾವಾದನು ಆಗಳವನು ೧೨೦

ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಕಾವಲಾವನು ಬಂದು
ವಂದಿಸಿ ಮುನಿಗೆ ಎರಗಿದನು
ಮನದೊಳಗಿದರ್ ಮಾತು ಅನುವ ಹೇಳಿದಿ ದೇವ
ಚಿನುಮಯ ನಿಮಗೆ ಭಿನ್ನಪವಾ ೧೨೧

ಮುಂದಿನ ಬಾಗಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೇಳಿದ
ಎನಗೊಂದು ಶಕುಣ ಹೇಳೆಂದಾ
ನಿನ್ನಾ ಸ್ವಪ್ನಾದೊಳು ಬುಜಂಗಾ ಆಡರಿತು
ಮಾಯಾದು ಪಶು ತೊಳಾಗಿತ್ತು

೧೨೨

ಚಿಂತಿ ಮಾಡುವಲಿರೆ ಮರಗುತ ಮನದೊಳು
ಮತ್ತೊಂದು ಕಂಡಿಕೆ ಸ್ವಪ್ನಾ
ರಾಯನ ರಾಣಿಗೆ | ಸಾವಾಸಾಮಗಿದಡೆ
ಬಿಡದೆ ಸಾಂಕಳಿ ಹಾಕಿದರು

೧೨೩

ಕನಸಿನೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಮನ್ನಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿದ
ಮಂತ್ರಿ ಮಗನು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯಾ
ಬಾಗಿಲಾ ಬಾಗಿಲಾ ಹೇಳುತಾ ಬರುವಾಗೆ
ಅಂಗಳದಿ ಕಂಡನು ಮುನಿಯಾ

೧೨೪

ಸಾಲ್ಕು ವೇದದ ಖಣಿ | ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಬೀದಿ
ಹದಿನೆಂಟೈಸಳಿಗಾ ಸದರ ಚ್ಯಾವಡಿ
ಆರು ಚಕ್ರದ ಮ್ಯಾಲೆ ಏರಿತ್ತು ಕಳಸವು
ಮೇರುಗಿರಿಗೆ ಅಳವಲ್ಲಾ

೧೨೫

ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಗಾರಾ ನೋಡುತಾ
ಅರಮನಿ ಕಂಡಯತಿ ಮುನಿಯಾ
ಸೃಷ್ಟಿ ಪಾಲಿಪ ದೊರಿ | ಸಬಿಯೊಳು ಕುಳಿತಿರೆ
ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಪೋದ ಮುನಿಯಾ

೧೨೬

ಹರನ ರೂಪವ ಕಂಡು | ಧರಣಿ ಪಾಲಿಪರಾಯ
[ಎ]ರಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಮುನಿವರಗೆ
ಪವಳ ಮಂಟಪದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮ್ಯಾಲೆ
ಇಂದು ಬಾಳಾಕ್ಷ ಮುನಿಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಸಿ

೧೨೭

ದಾವ ದೇಶವ ನಿಮ್ಮ | ದಾವ ಸೀಮಿಯಾ ದೇವ
ದಾವ ಸ್ಥಳ ನಿಮ್ಮ ಮಹಾ ಮಾನ್ಯ
ದೇಶಾ ತಿರುಗುವರಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ವ್ಯಾತಕೆ ರಾಯಾ
ನೀರಾಸಿಕ ಮುನಿಗಳಿಗಿನ್ನು

೧೨೮

ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ವಿದ್ವಾ | ನಾಡಾ ನಾಳ್ವಾರ ಮನ
ನೋಡುತಾ ಬಂದೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ
ಶಿವನಾ ಭಕ್ತರುಯೆಂದು | ಹವಣಿಸಿ ನಾ ಬಂದೆ
ಜವನಂತೆ ಬಯಿದು ದೊಬ್ಬಿದರು

೧೨೯

ಮೊಡವಿಯೊಳಗೆ ಬಿಕ್ಷಾ ಬೇಡಾ ಬಂದೆವು ಸತ್ಯಾ
ನೀಡುವರ್ಯಾರು ಕಾಣೆಪರು
ಎಂದು ಮಾತಿಗೆ ರಾಯ | ದ್ವಂದ್ವ ಹಸ್ತವ ಮುಗಿದು
ವಂದಿಸಿ ಕೇಳಿದ ಮುನಿಗೆ

೧೩೦

ಏನು ಬೇಡಿದ ದ್ರವ್ಯಾ | ಜ್ಞಾನ ಸಾಗರ ಮುನಿಯ
ಮನಸಾರೆ ಬೇಡು ಬೇಡೆಂದಾ
ನಾಡೊಳು ನಮಗಿನ್ನು ಬೇಡಿದದು ಕೊಟ್ಟರೆ
ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ತಾವವಿಲ್ಲ ನಮಗೆ

೧೩೧

ಇರದೆ ಕುಡುವೆನು ಭಾಗ್ಯಾ ಪರಮುನಿ ಕೇಳೈಯಾ
ಬಿರಿದು ಹೊರತಾಗಿ ಬೇಡೆಂದಾ
ಧರಣಿ ಪಾಲಿಪ ರಾಯಾ ಬಿರಿದು ಕಟ್ಟಿದ ಪರಿ
ಬರಿದು ಹೇಳಯ್ಯ ನಮಗೆಂದಾ

೧೩೨

ಇಳಿಯೊಳು ಕಳವು ಮಾಡಿ ಬೆನ್ನ ಮೊರೆಯಾ ಬಂದವರಿಗೆ
ಕೈ ಸರಿಯಾ ಕುಡುಹೆನುಯಂದಿಗವರಾ
ಸುರಲೋಕದವ ಬಂದು ಬೆನ್ನ ಮರಿ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ
ಎಂದಿಗೆ ಕುಡೆನು ಕೈ ಸೇರಿಯಾ

೧೩೩

ನಾಡ ತಿರಗುತ ಮುನಿ | ಬೇಡ ಬಂದಿರಿ ಬಿಕ್ಷಾ
 ಬೇಡೆಂಬಾ ಬಿರದು ಹೊರತಾಗಿ
 ಆನಿ ಕುದರಿಯಾ ಕುಡುವೆ | ಮಾಣಿಕ ಮುತ್ತ ನಾ ಕುಡುವೆ
 ಪಂಚ ರಾಣಿಯರು ಸಹವಾಗಿ

೧೩೪

ಒಡಲಾ ತನವು ಕುಡುವೆ ಪೊಡವಿ ರಾಜ್ಯವು ಕುಡುವೆ
 ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಮಾರು
 ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಾತವ | ಸೃಷ್ಟಿ ಪಾಲಿಪ ಪೇಳೆ
 ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಮುನಿ ತಿಳಿದಾ

೧೩೫

ನರಲೋಕಾದವರಿನ್ನು ಬಿರದು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ
 ಪರಮಾತ್ಮ ನಿಮಗೆ ದೂರಾದಾ
 ಇಳಿಯೊಳು ನೃಪನೋರ್ವ ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಯೊ
 ಬಿರದು ಕಟ್ಟರೆ ಶನಿಮ್ಯಾಲೆ

೧೩೬

ಆಂದಾಳೈಶ್ವರ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾ | ಹಾಳು ಮಾಡ್ವವನಿಗೆ
 ಒಡಸಿತ್ತು ಚೆನ್ನದೊಲಗವನಾ
 ಹಿಂದಣಾ ಹಿರಿಯರು ಸಂದಾಣಾ ಮಾತವ
 ಹೇಳೊದು ಕೇಳಿ ಕಂಡಿರಿಯೆ

೧೩೭

ಮುನಿಯ ಮಾತಿಗೆ ರಾಯ ಘನ ಹರುಷವ ತಾಳಿ
 ಚೆನ್ನಯ ಮುನಿಗೆ ಶರಣೆಂದಾ
 ಪರಹಿತಾರ್ಥದಾ ಬಿರದು | ಇರದೆ ಕಟ್ಟಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ
 ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ಗೂಡಿತಭಿಮಾನಾ

೧೩೮

ಹಮ್ಮಿನಾ ಬಿರದಲ್ಲಾ | ದಿಮ್ಮಿನಾ ಬಿರದಲ್ಲಾ
 ಉಮ್ಮಯ ಶಿವನು ತಾನೆಬಲ್ಲ
 ಮೃಡನ ಭಕ್ತರ ಮನಾ | ನೊರದು ನೋಡುವೆನಿಲೆ
 ಗಾಣಾಬಾರದು ಮನಯಿವನಾ

೧೩೯

ಭೂವರಾ ಕೇಳೆಲೊ ರಾಯ | ಬಿರದು ಕಟ್ಟಿದವರಿಗೆ
 ಬಹು ಬಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ಕಾಡೆ
 ಮಾನದೊಳಗಿದ್ ಮಾತು | ಅನುವ ಹೇಳುವ ಸ್ವಾಮಿ
 ಚಿನ್ನಯ ಮುನಿ ನಿ ಕೇಳೈಯ್ಯಾ

೧೪೦

ಹರಬೇಡ ಬಂದಾರೆ | ಇರದೆ ಕುಡುವೆನು ದಾನಾ
 ಬಿರದಿಗೆ ಕುಡುವೆನು ಪ್ರಾಣಾ
 ಬಿರಿದು ಕಟ್ಟಿದ ಮುನ್ನೇ | ಮುಟ್ಟಲಾಗದು ದಾನಾ
 ಸಿಟ್ಟಿಲಿ ನಡಿಯ ನಾರದನು

೧೪೧

ಕಂದುಗೊರಳಿನ ದೇವ | ಅಂದ ಕಾಸುರನಳಿದಾ
 ಮಂದರಾಗಿರಿ ವಾಸನ ಸಭಿಗೆ
 ಹರನಾ ಮುಮದಣಾ ನಿಂದು | ಕರಮುಗಿದು ಹೇಳಿದಾ
 ನರಲೋಕದವರ ವಿಸ್ತಾರವಾ

೧೪೨

ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರಾ ಮಹಿಮಾ | ಪೇಳಲಾಗದು ಮುನ್ನೆ
 ಉಮ್ಮಾಯ ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪಿಯಾ
 ನೀನು ಒಲಿದಾ ಮ್ಯಾಲೆ | ಯೆನೊಂದಾಗದು ದೇವಾ
 ನೀ ಮುನಿದರೇನು ಉಳಿಹುವದು

೧೪೩

ಹರಸುರರೋಲಗದಿ | ನೆರದಿದಾರ್ ಸಭೆಯೊಳು
 ಉಸರಿದಾ ನಾರಂದಾ ಮುನಿಯಾ
 ಗರುಡ ಗಂದರ್ವ ಕಿನ್ನರರು ಕಿಂಪುರುಷರು
 ವೃಷಭ ರೂಢಾ ನಂದಿ ಬಸವ

೧೪೪

ಹರನಾ ಮೂವ್ವರು ಗೂಡಾ | ವರದು ಹೇಳಿದ ಮುನಿ
 ತಿಳಿಪಿದಾ ಕುಳಿತಿದಾರ್ ಸಭೆಯೊಳಗೆ
 ಶರದಿ ಜಡಿಯೊಳಗಿಟ್ಟು ಗಿರಿಜೆಯಾರಮಣಾನು
 ಗೌತುಮಾ ಮುನಿಗರ್ಘಾ ಚಾರಿ

೧೪೫

ಮಿಗಿಲಾದ ಗಣಸ್ತೋಮ ಎಮ್ಮನು ಅಗ್ನಿದೇವ
ವಾಯು ರೂಪಾದ ವೀರಭದ್ರ
ಸುರಪತಿ ಸಹವಾಗಿ | ನೆರದಿರೆ ವಾಲಗದಿ
ಹರಿಯೊ ವಿರಂಚಿ ಮೊದಲಾಗಿ

೧೪೬

ವರಮುನಿ ನಾರಂದು | ಕರ ಮುಗಿದು ಹೇಳಿದಾ
ಏಳೂರಾ ಪುರದು ವಿಸ್ತರವಾ
ಮಿಸುನಿ ಭಕ್ತರಾ ಮಹಿಮಾ | ಅಸಮಾಯಾ ದೇವಗೆ
ಬೆಸಗೊಂಡು ಪೇಳಿದ ಮುನಿಯ

೧೪೭

ಹರನಾ ಗಿರಿಯ ಲಿಂದಾ | ಮಿಗಿಲೆನಿಸುವ ಪರಿಯ
ಏಳೂರಾ ಪುರವಾ ಬಲಬಿಗವು
ಸುರಲೋಕಾದವ ಬಂದು ಬೆನ್ನ ಮೊರೆಯ ಹೊಕ್ಕರೆ
ಕೈಸರಿಯ ಕುಡದಿಹನೆಂಬ ಬಿರಿದಾ

೧೪೮

ಅಷ್ಟಾ ಸಂಪದ ಭೋಗಾ | ಮುಟ್ಟಿ ಕುಡುವೆನು ಕೈಯ್ಯಾ
ಕಟ್ಟಿದಾ ಬಿರದು ಹೊರತಾಗಿ
ಭಪ್ಪನ್ನ ದೇಶದ ರಾಯಾರೊಳಧಿಕೆಂಭ
ಹೆಚ್ಚಾದಾ ಬಿರದು ಕಟ್ಟಿಹೆನು

೧೪೯

ಮೂರು ವ್ಯಾಳ್ಯಾದಿ ಕಾಳಿ ಸಾರುವುದು ಪುರದೊಳು
ವೀರ ಕಂಕಣ ಧರಿಸಿದನು
ಹಸು ಮಗ ನಾರಂದಾ | ಉಸರಾ ಲಾಕ್ಷಣದೊಳು
ಶಶಿಧರಾನಗಿಯೊ ಮನದೊಳು
ತನ್ನ ಭಕ್ತರು ಕತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದು
ಕನ್ನೆ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ವಿನಯದಲಿ
ಕಂದರ್ಪ ಧರಗಿರಿ ತಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದಾ
ಸಂದೊಂದು ಮುಗಿಯೊ ಸಮರಸದಿ

೧೫೦

೧೫೧

ಸಂಧಿ - ಎರಡು

ಭೂದರಾ ಧರನಿಗೆ ಮೇದಿನಿ ರಕ್ಷಿಪಗೆ
ಗಾದಿಗಾದಿಗೆ ಶರಣೆಂಬೆ
ಮೂಜಗದೊಡಿಯನಾ ಭಾಗಿರತಿಯ ಪೊದ್ದಾ
ಲ್ಯಾಗಾದಿ ಪತಿಗೆ ವಂದಿಸುವೆ

೧

ಹರಿಮುನಿ ನಾರಂದಾ | ಧರ ಧರ ನಡಗುತಾ
ಹರನಾ ಮುಂದಣಾ ಒಂದು ನಿಂತಾ
ಇಳಿಯೊಳು ಇರಲೊಬ್ಬ ಏಳೂರಾ ಪುರನಾಳ್ವಾ
ಬಾಳ ಲೋಚನ ನಾ ಪೂಜಿಕನು

೨

ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟಿ ಅಳವಲ್ಲಾ ಜಲದುರ್ಗಾ
ಕೋಲ ಕೊಂಠಳವು ಭಯಂಕರಾ
ಮುಗಲು ಮುಟ್ಟಿದಾ ಕೋಟಿ | ತೃನಿಗೊಂಬಾರಾಗಾಲಾದೆ
ಆಳು ಮಾನ್ಯರು ಕಾಯುತಿಹರು

೩

ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಮಾಳ್ವಾ ಸಂಗಾನ ಶರಣರಾ
ಅಂಗವೆ ಕೈಲಾಸ ಸ್ವಾಮಿ
ಪುರದಾ ಶೃಂಗಾರವ ಉಸರಲಕೆ ಅಳವಿಲ್ಲಾ
ಅಸಮಯಾ ಗಿರಿಗಿಂದೆ ಬಿಗವು

೪

ಏಳೂರಾ ಪುರದಾ | ವಿಸ್ತಾರವನು ಹೇಳುತಾ
ವಾರ್ಯಾಗಿ ನಿಂತಾ ನಾರದನು
ಕುಳಿತಿರ್ದಾ ಸಭಿಗಿನ್ನು | ಕಳವೀಕಿಯನು ಮಾಡಿ
ತಾವು ಮೂವ್ವರು ಕುಳಿತಿಹರು

೫

ಹರನ ಮೂವರು ಗೂಡಿ ನಾರಂದಾ ಸಹವಾಗಿ
ತಾವು ತಮ್ಮೊಳು ಮಾತನಾಡಿ
ಮುಪ್ಪರಾ ಹರಿದಾಂವ | ಕಪ್ಪುಗೊರಳ ದೇವ
ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೇಳಿದ ಹರಿಗೆ

೭.

ಧರಣಿ ಪಾಲಿಪರಮ್ನಾ | ಬಿರದು ಕಟ್ಟಿದ ಮ್ಯಾಲೆ
ಗಿರಿಯಾ ನಮಗೆ ಸಾಯವಲ್ಲಾ
ಹರಿಯಾ ವಿರಂಚಿಯೊ | ಇರವರು ಗೂಡನ್ನು
ಕರತಳ ಮುಗಿದು ಹೇಳಿದರು

೭.

ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರಾ ಮಹಿಮ ನೀವೆ ಬಲ್ಲಿರಿಯೆಂದು
ಪನ್ನಂಗ ಶಯಿ ನಾನು ನುಡಿದಾ
ನಾವು ಹೇಳಿದ ಮಾತು | ನೀವು ಕೇಳಿರಿಯೆಂದು
ವ್ಯಾಳ ಕಂಕಣಧರ ಉಸುರೆ
ಬ್ಯಾಡ ರೂಪವ ತಾಳಿ ಪೊಡವಿ ಭಕ್ತರಿಗಿನ್ನು
ಕಾಡುವೆ ಮನಕೆ ಬಂದಂತೆ

೮

ಹರಿಯೊಗಿಡಗ ಪಕ್ಷಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಪೊತ ಪಕ್ಷಿ
ಮುಂಗೈಯಾ ಗಿಣಿಯಾ ನಾರದನು
ಕಾಟ ಕಬ್ಬೆರಾ ಕುಲ ಬ್ಯಾಟಿಕಾರನು ಆಗಿ
ನೈಟಾದಿ ನಡದಾ ಪರಶಿವನು

೯

ಎಳೂರಾ ಪುರದಾ | ದಾರಿಗೆ ಶಿವ ಬಂದಾ
ಬಲದಾ ಮುಂಗಯ ಮ್ಯಾಲೆ ಗಿಣಿಯಾ
ಬಿಸಿಯಾ ಗಣ್ಣಿನ ದೇವ | ಹಸರದುಡಗಿಯನುಟ್ಟು
ವಸಂತ ವನಕೆ ತಾ ಬಂದಾ

೧೦

ನೆಲದೊಳು ಬಂದನು ಅಘಹರಾ ದೇವನು
ಬಗಿ ಬಗಿರೂಪ ತಾಳಿದನು
ವಾರಿದುರ್ಬುಲಾಯಾ ಛೂರಿ ಬಿಲ್ಲಂಬುಭರ ಚಿ ||
ಕಾಟಿರಿ ಯಡದಾಸ್ತಾ ಬೈರಿ

೧೧

ಹೆಗಲು ತಿತ್ತಿಯಾ ಕಯ್ಯ ಕೋಲು ಕಮಂಡಲಾ
ನಸಲೋಳು ಧರಸಿದ ವಿಭೂತಿ ಭಸಿತಾ |
ಎಸಳು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮೈಯೋಳು ಭಸಿತು ಹಾವಿಗಿ ಪಾದಾ
ಬಿಸಿಲೋಳು ಬಂದಾವ ನಾಂತ್ರಕೆ

೧೨

ಮಂಡಲಾದೊಳು ಪಕ್ಷಿ ಕಂಡಾರೆ ಬಿಡೆನೆಂಬ
ಕಾಲು ಪಿಂಡವ ಧರಿಸಿದನು
ಭಪ್ಪನ್ನಾ ದೇಶದ ರಾಯಾರ ಮರಿ ಬೆನ್ನ
ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಿಡನೆಂದು ನುಡಿದಾ

೧೩

ಮೂರು ಲೋಕದ ಕರ್ತಾ ಶಬರ ರೂಪವ ತಾಳಿ
ಗಿರಿ ಇಳಿದು ಬಂದಾ ಏಳೂರಿಗೆ
ಹರಿಯೊ ಗಿಡಗವಾದಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಪೋತ ಪಕ್ಷಿ
ವರ ಮುನಿ ಸಹ ತ್ಯರಳಿದನು

೧೪

ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರವನು ತಾಳಿ
ಕಂಠುಹರನು ಬಂದಾ ಮಲಗೆ
ವನದೊಳು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗಜಬಿಜಿ ನುಡಿಗೇಳಿ
ಜಾಳಗಿ ಬಲಿಯಾ ಬೀಸಿದನು

೧೫

ಸಾಲು ಹಿಡಿದು ಪಕ್ಷಿ ಮೇಲಾಗಿ ಬರುವಾಗೆ
ಜ್ವಾಲಾ ನೇತ್ರದ ಶಬರ ಕಂಡಾ
ಗಿಡಗಿಡ ಮರೆ ಆಗಿ ಅಡಗುತ ಹೆಚ್ಚುತ
ಗಿಡುಗಾ ಪಕ್ಷಿಯೊ ಹುದಗುತಲಿ

೧೬

ತರು ಮರದೊಳು ಪಕ್ಷಿ | ಶಬರಾನಾ ಕಾಣುತ
ಬೆದರಿ ಓಡಲು ದೇಶ ದೇಶಗೆ
ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಯಲ್ಲಿ | ಕಂಠುಹರನು ತನು
ಸಂತೋಷದಿ ಬ್ಯಾಟಿ ನಾಡುತಲಿ

೧೭

ಇತ್ತಲ್ಲಿ ಪುದೊಳು ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಿಪ ರಾಯ
ಅರ್ಥಿಲಿ ರಾಜ್ಯಾನಾಳುವನು
ಅಸಮಾಕ್ಷ ಶಿವಯೆಂದು | ಬಸ್ಮೇಶಾ ದೇವರಿಗೆ
ನಮಿಸಿ ಪೂಜಿಪ ದಿನದಿನಕೆ

೧೮

ಷೋಡಶಮಾರ್ಜನಿಯೊ | ಉಡುರಾಜಾಧರ ನಿಗೆ
ಸಡಗರಾದಿಂದ | ಭಜಿಸುವನು
ಅಗರು, ಕಸ್ತೂರಿ, ಗಂಧಾ | ಮೊಗ್ಗಿ ಜಾಳಿಗಿ ಪುಪ್ಪ
ಅಕ್ಷತಿ ಬಿಲ್ವದಳ ಪತ್ರಿ

೧೯

ಎಸಳಾ ಕಡ್ಡಿಯ ಬತ್ತಿ | ಗಡ್ಡಿ ಧೂಪದ ಜ್ಯೋತಿ
ಕರ್ಪೂರದಾರತಿ ಬೆಳಗುತಲಿ
ಅಷ್ಟಾ ವಿದಾರ್ಚನೆ | ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದಲಿ ಮನ
ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಪನು ಬಸ್ಮೇಶ್ವರಗೆ

೨೦

ತಾಳಾ, ಮದ್ದಳಿ ಧಿಮಿ ಧಿಮಿಸುತ ನವೂಬಾಜಿ
ವಾದ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನುಡಿಸುವರು
ಅಷ್ಟಾಂಗದಿಂದಲ್ಲಿ | ಸಾಷ್ಟಾಂಗಯೆರಗಿದಾ
ವರವ ಬೇಡಿದನು ಕೈಲಾಸ

೨೧

ರಂಗ ಮಂಟಪದ ಹೊರ | ಬಾಗಿಲಾ ಫವಳಿಯಾ
ಬಂದು ಕುಳಿತಾನು ಶಬಿರಾಯಾ
ಮಾಡುತಾ ಗಾಯನಾ | ಆಡು ಪಾತ್ರವ ನಾಟ್ಯಾ
ನೋಡುತಲಿಹ ಸಭಿಯೊಳಗೆ

೨೨

ರೂಢಿಗೀಶ್ವರ ತಾನು ಬ್ಯಾಡ ರೂಪವ ತಾಳಿ
ಗಾಡಾದಿ ಬರಲು ವಾಟದಲಿ
ಚತುರ್ಮುಖದವ ಬ್ರಹ್ಮ | ಕಪೋತಾ ಪಕ್ಷಿಯ ನಾದಾ
ಕುಟಿಲಾದ ಪಕ್ಷಿ ಬೂರಳಿ ಕೃಷ್ಣ

೨೩

ಎರಳಿಯ ಮ್ಯಾಲಿನ್ನು | ಪುಲಿಯಾನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ
 ಶಬರಾ ಬಿಟ್ಟನು ಕಪೋತಕ್ಕೆ
 ವ್ಯಕ್ತದಾ ಮರಿ ಆಗಿ | ಅಡಗುತಿಹದು ಗಿಡಗಾ
 ಹಾರಿತ್ತು ಕಪೋತಾ ಗಗನಕ್ಕೆ ೨೨

ಥರಾ ಥರಾ ನಡಗಿ | ಬಾಯಿ ಬಿಡುತಲಿ ಬುರಳಿಯೊ
 ರಾಯಾನಾ ಸಭಿ ನೋಡಿ ಬರಲು
 ಪೊರಳು ತಾ ಭೂಪಾನಾ | ಮರಿ ಹೊಕ್ಕು ಗಿಡಗನು
 ಬಾಯ ಬಿಡತಲಿ ದುಃಖಿಸುತಲಿ ೨೩

ಪ್ರಾಣಾವ ಕಾಯೊಯೆನ್ನ ಧರ್ಮದಾ ದೊರಿ ತಂದಿ
 ಬೆನ್ನತ್ತಿದಾ ಬ್ಯಾಟಿಯಾ ಕಾರಾ
 ಬಿರದುಳ್ಳ ರಾಯಾನೆ | ದೃಡವುಳ್ಳ ಶರಣನೆ
 ಕೀರ್ತಿ ಉಳ್ಳವನೆ ಮಹಾರಾಯ ೨೪

ಮೊರೆಯ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೈಸೇರಿ ಕುಡದಿಹನೆಂಬ
 ಬಿರುದಿನಾ ಕಾಳಿ ಸಾರುತಿಹದು
 ಹ್ಯಾವಾನುಳ್ಳವನೆಂದು | ಧಾವಿಸಿ ಬಂದಯೆನ್ನ
 ಜೀವ ಉಳವಿಕೆ ನೃಪ ತಂದೆ ೨೫

ಅನ್ನದಾತನೆಯೆನ್ನ | ಬಿನ್ನಮನ್ನಿಸುಯೆಂದು
 ಚನ್ನಾಗಿ ಪೇಳಿ ಭೂಪನಿಗೆ
 ಇಷ್ಟೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಸಮಯಾದಿ
 ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಬಂದಾ ಶಬರಾ. ೨೬

ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಚಿಂತಿ ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶಾ ಬಲ್ಲಾ
 ಮನ್ನಿಸಿ ಪೇಳ್ತಾ ಪಕ್ಷಿಗೆ
 ಅಂಜದೀರೆಲೆ ಪಕ್ಷಿ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಿ
 ಎಂದಿಗೆ ಕೊಡೆನು ಕೈಸರಿಯಾ ೨೭

ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಕೆ ಯೆನ್ನ | ಪ್ರಾಣವ ಕೊಡುವೆನು
 ಚನ್ನಾಗಿ ಇರು ಎಮ್ಮೆ ಬಳಿಯಾ
 ರಾಯನಾಡುವ ಮಾತು | ಬ್ಯಾಡ ತಾ ಕೇಳುತ
 ತಡಿಯಾದೆ ಬಂದು ಗುಡಿಗಾಗಿ (ಗಿಡಗಿಗಾಗಿ) ೨೮

ನೆಲದೊಡಿಯನಾ ಬೆನ್ನ | ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕು ಪಕ್ಷಿಯ
 ತೊಡಿಯಾ ಮ್ಯಾಲಣಾ ಆಡುತಿಹುದು
 ಕುಂಬಿಣಿ ಪಾಲಪನಾ | ಸಭಿಯಾ ಕುಳಿತಿರೆ ಜನಾ
 ಬಂದು ಕೇಳಿದ ಬ್ಯಾಟಿಕಾರಾ ೨೯

ಕುಂಚಳದಿ ಪತಿಗಿನ್ನು ಪಂಚಮುವಿದ ಶಬರಾ
 ವಂಚನಿಲ್ಲದೆ ಕೇಳಿದನು
 ಅಡವಿಯೊಳಿರೆ ಪಕ್ಷಿ | ಬಲಿಯ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು
 ಹೆದರಿ ಬಂದಿತು ಗುಡಿಗಾಗಿ ೩೦

ಶಬರನಾ ನುಡಿಕೇಳಿ | ಅಡಗಿತು ಪಕ್ಷಿಯಾ
 ಒಡಿಯಾನಾ ತೋಳು ತೊಡಿ ಮರಿಯಾ
 ಆದಿ ಪತಿ ಭೂಪಾಣಾ ಬೆನ್ನ ಮೊರೆ ಆಗಿ ಹುದುಗಲು
 ನದರಿಂದ ನೋಡಿ ಬ್ಯಾಟಿಕಾರಾ ೩೧

ನೋಡಿ ನೋಡದೆ ಹಾಂಗೆ | ಬ್ಯಾಡಾ ನಾಯಿಕಾ ಆಟಾ
 ನಾಡಾನಾಳ್ವಾ ಸಿಬಿ ಬಂದೆ
 ಕಾಮಾನಾ ಬಿಲ್ಲಂತೆ | ಯೇರಿಸಿದನು ಹುಬ್ಬು
 ಕಣ್ಣು ನಿಂಬಿಯಾ ಹೋಳು ಪರಿಯಾ ೩೨

ಚಾತುರ್ಯ ಚಲ್ಲಿರೆ | ಮಾತಿಲಿ ಸುಗುಜ್ಯಾಣ
 ಭೂನಾಥಾ ನೋಡಿಯಾನು ಶಬರಾ ||
 ಭಾನು ಪ್ರಕಾಶಾದ ಹೊಳಪಂತೆ ಉರಿಗಣ್ಣಾ
 ಝಗಿಝಗಿಸುವ ಮಯಿಬಣ್ಣಾ ೩೩

ತರುಮರದೊಳಿರೆ ಪಕ್ಷಿ ಬೆದರಿ ಹಾರಿತ್ತು ರಾಯ
ಸೇರಿತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಚಿನ್ನರಿಯಾ
ಅಧಿಪತಿ ಬೆನ್ನಿಂದೆ | ಅಡಗುತಾ ಹುದಗುತ
ನಡಗುತ ಬಾಯ ಬಿಡುತಿಹದು

೩೪

ಅಡಗಿದ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಶಬರಾನು ಕಾಣುತ
ಹುಂಕಾರಿಸುತ ಹ್ಯಾಗೆಂದಾನು
ದಿಕ್ಕು ನಾಳುವೆಂದೆ | ದಕ್ಕಿದಿಯಲೆ ಪಕ್ಷಿ
ದಕ್ಕಿತು ಮರಣ ಇಂದಿವಗೆ

೩೫

ತರು ಬಂದಾವಡವಿಗೆ | ಮಾರಿಯಾ ಮಾಡುವದ್ಯಾಕೆ
ಕುಡುರಾಯ ಪಕ್ಷಿಯನಗೆಂದಾ
ಧನುಜ್ಯಾನಾಡಿದ ಮಾತು | ಜನಪಾಲಾ ಕೇಳಿದಾ
ಮನದೊಳು ಚಿಂತಿ ಮಾಡುವನು

೩೬

ಉಮ್ಮಯ ಶರಣಾನು | ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರೆ
ಘಮ್ಮನೆ ನುಡಿಯಲು ಶಬರಾ
ಮೊಡವಿ ಪಾಲಿಪರಾಯ | ತಡವುಯಾತಕೆ ಪಕ್ಷಿ
ಕುಡು ಬ್ಯಾಗೆ ಹೋಗುವೆಮನಿಗೆ ||

೩೭

ಬ್ಯಾಟಿಕಾರನುರನು | ಆಡುವ ಮಾತಿಗೆ |
ಭೀತಿಗೊಂಡಿತು ಪಕ್ಷಿ ಮನಕೆ
ದರಣಿ ಪಾಲಿಪಯನ್ನ | ಶಬರಾಗೆ ಕುಡುಬ್ಯಾಡಾ
ಮರಣ ಮಾಡದೆ ಬಿಡ ಅವನು

೩೮

ಪಕ್ಷಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಇಕ್ಷುಚಾಪನು ವೈರಿ
ಕುಕ್ಷಾದೊಳಗಿನ ಶವಗಿಯೊ
ಬಲಿಯಾ ತಪ್ಪಿಸಿ ನೀನು ಗೆಲಿದು ನ್ಯಲ ದೊಡಿಯನಾ
ಒಳಿಯು ಸೇರಿದ ಜೀವದಿಂದ

೩೯

ಇಂದು ದಕ್ಕಿದೆ ಜೀವ | ಎಂದಿಗಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ
ಕೊಂದು ಹಾಕುವೆ ಬಿಡೆನೆಂದಾ
ನಾಡಾನಾಳ್ವನಾ ಕಂಡು | ಬಾಳಾ ನೆಂಬಿದಿ ನೀನು
ಸೀಳಿ ಬಿಸಟುವೆ ನಿನ್ನ ಕರುಳು

೪೦

ಲಗಿಸಿ ನಿನ್ನನು ನುಗ್ಗು ಮಾಡದೆ ಬಿಡೆ
ನಿನ್ನ ಮನದೊಳು
ಸಭಿಯೊಳು | ನೆರದಿದರ್ ಜನರೆಲ್ಲ
ತಾವು ತಮ್ಮೊಳು ಮಾತನಾಡಿ

೪೧

ಮರಣಾವಾಗಾದಿವನಿಗೆ ಪರಿಹ್ಯಾಂಗನುತಾಲಿ
ತಿಳು ಪಿದಾ ಕುಳಿತ ಸಭಿಜನಕೆ
ಅಡವಿ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಒಂದು | ಪೊಡವೀಶಾನಾ ಮೊರಿ ಹೋಗಲು
ಕೈ ಸೆರಿಯಾ ಕುಡುವದು ರೀತಿಲ್ಲಾ

೪೨

ಇಳಿಯಾನಾಳ್ವನಾ ಬಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ನಾಯಕರೆಲ್ಲಾ
ಅವನಂತೆ ನುಡಿವರು ಇವರು
ಸೃಷ್ಟಿ ಪಾಲಿಪ ನೀವು ಇಷ್ಟ ಹೇಳಿರಿ ಪಿಕ್ಕಿ
ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವನು ನಾನಲ್ಲ

೪೩

ಪ್ರಥಮಾ ಸಿಕ್ಕಿದು ಪಕ್ಷಿ ವೃತವ ಪಾಲಿಸಿದನು
ಶಿತಕಂಠ ಶಿವಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವೆ
ಧರಧರು ಹಿರಿಯರು ಗುರುಕೊಟ್ಟಾ ಕಾಯಿಕಾ
ಹರಕಿ ಒಪ್ಪಿಸುವ ದೇವರಿಗೆ

೪೪

ಮೊದಲಿನ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಮದನಾರಿಗರ್ಪಿಸಿ
ಹಿಂದಾಣಾ ದೊರಕಿದುರುಣವೆ
ಭೂಮಿ ಪಾಲಿಪ ರಾಯ | ಹ್ಯಾಮಾವ ತೊಟ್ಟಾರೆ
ನಾವು ಪಕ್ಷಿಯಾ ಬಿಡೆವೆಂದಾ

೪೫

ಹಮ್ಮದಿಮ್ಮಗಳೆಲ್ಲಾ | ಉಮ್ಮಾಯಾ ಶಿವ ಬಲ್ಲ
 ಸುಮ್ಮನೆ ಪಕ್ಷಿ ಕುಡುರಾಯ
 ಮೊರೆಯ ಬಂದವರಿಗೆ | ಕೈ ಸರಿಯಾ ಕುಡುಹಿನೆಂದು
 ನುಡಿದಾನು ರಾಯ ಶಬರಾಗೆ

೪೬

ಧರಣಿ ಪತಿಯ ಮಾತು ಕರ್ಣದಿ ಕೇಳುತಾ
 ಉರಿದದ್ದು ಮಸಗುತ ಮನದಿ
 ನರಲೋಕಾದಿರೆ ಪಕ್ಷಿ | ಸುರ ಲೋಕ ಸೇರಲು
 ಇರದೆ ತಾಹೆನು ಕೈಯ ಸರೆಯ

೪೭

ಪಾತಾಳಾದೊಡಿಯನಾ | ಶೇಷನಾ ಮೊರೆ ಹೋಗಲು
 ಕಳೆದು ತಾಹೆನು ಬಿಡನೆಂದು
 ದೃಷ್ಟ ಬೇಡನು ಆಂವಾ | ಸಿಟ್ಟಿಲಿ ನುಡಿವಾಗೆ
 ರಾಷ್ಟ್ರಾದೊಲ್ಲಭನು ಕೇಳಿದನು

೪೮

ಒಡಲಾ ಆಶಿಗೆ ನೀನು | ಹೊಡೆದು ತಿಂಬುವೆ ಪಕ್ಷಿ
 ಸಡಗಾರಾಯೇನುಂಟು ಬೇಗ
 ಸಂಶಾವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವ | ಹಿಂಸಾ ಮಾಡುವೆ ಪಕ್ಷಿ
 ಎಸೆವ ಪ್ರಪಂಚ ನಡೆಸುವೆನು

೪೯

ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬದಕಿನ್ನು | ಕಷ್ಟ ಬಿಡುವೆನು ತಂದೆ
 ಪಟ್ಟಣ ದೊರಿ ಕುಡು ಪಕ್ಷಿ
 ಒಡಲಾದೊಳಗಿದಾರ್ | ಹಿಂಡಿನೊಳಿರೆ ಪಕ್ಷಿ
 ಪುಂಡ ರಾಜ್ಯನು ಪಕ್ಷಿಯಿದನು

೫೦

ಇಂತಪ್ಪ ಪಕ್ಷಿನಾ | ನೆಂತು ಬಿಡಲಿರಾಯ
 ಸಂತೋಷದಿಂದೆ ಕುಡು ತಂದೆ
 ಹರನಾ ರೂಪವ ಶಬರಾ | ವರದು ಹೇಳುವೆ ನಿನ್ನ
 ತರವಲ್ಲ ಪಕ್ಷಿ ಬೇಡುವದು

೫೧

ಉದರ ಪೋಷಣೆ ಕಾಗಿ | ತಿರಗಿದೆ ಜಗವೆಲ್ಲಾ
 ದೊರಕಿತ್ತು ವಿಧು ಪಕ್ಷಿಯಾನಗೆ
 ವನದಲ್ಲಿ ಬಲಿಯನು | ಬಿಸಟುವ ಸಮಯಾದಿ
 ನೆಗೆದು ಬಂದಿತು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ

೫೨

ದೇಶ ದೇಶವ ತಿರುಗಿ | ಬ್ಯಾಸೊತ್ತು ನಾ ಬಂದೆ
 ಸಾಸುಳ್ಳ ದೊರಿಯ ಶಿಬಿರಾಯಾ
 ವಸವಂತ ಬಿಸಲೊಳು | ಹಸದು ಬಂದೆನೆ ತಂದೆ
 ಎನ್ನಗ್ರಾಸವ ಕುಡುಸ್ವಾಮಿ

೫೩

ಪೊಡವೇಶಾ ನೀ ಕೇಳು ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ
 ಬಳಲೀತಿಹರು ಮನಿಯೊಳು
 ಒಂದು ಪಕ್ಷಿಯಾ ಬೆನ್ನ | ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿತು ಶಬರಾ
 ಎಂದಿಗೆ ಕುಡೆನು ಕೈಸೆರಿಯಾ

೫೪

ಹೊನ್ನು ಹಣವನು ಕುಡುವೆ | ಅನ್ನ ಉದಕವ ಕುಡುವೆ
 ಚನ್ನಾಗಿ ಉಂಡು ಸುಖಿ ಬಾಳು
 ಪೊಡವೇಶಾ ನಿಮ್ಮನಿ ಬಾಗ್ಯವ ಹೆಚ್ಚಿದಡೆ
 ತೊಡಿ ಮರಿ ಮಾಡಿ ಉಣು ಅಯ್ಯಾ

೫೫

ಮದ್ದು ಮಾಂಸ ತಿಂಬಾ | ಕಾಟ ಕಬ್ಬೆರ ಕುಲಾ
 ಅನ್ನ ಹೊನ್ನಿನಾ ಆಶಿಯಾಕೆ |
 ಸಡಗಾರಾದುಣಾಲಿಕೆ | ಮೈ ಬಡಕನ್ಯಾಲಡಾಗಲು
 ಬಡಿಯಲು ಶರೀರಕ್ಕೆ ರೋಗಾ

೫೬

ಎನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕುಡು | ಪುಣ್ಯಾದಾಯನೆ
 ತನುವಿಗೆ ಅನ್ನಾ ನೀಡಯ್ಯಾ
 ಸಿಸುವಿಗೆ ಪಾಲ್‌ಬೆಣ್ಣೆ | ಉಣಸಿ ಸಲವಿದಂತೆ
 ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನಾ

೬೦

ಎನ್ನ ಗ್ರಾಸವ ನೀವು | ಕುಡವದಿರ್ದಡೆ ರಾಯಾ
ಮುನ್ನೆ ಹೊಂದುವದು ಪಾಪಾ ನಿಮಗೆ
ಗರುಡಾನಾ ಗ್ರಾಸವ | ತಗದಾನು ಜಾಲಿಂದ್ರ
ಸರ್ಪನಾ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋದಾದರಿಯಾ

೬೧

ರಾಹುನಾ ಗ್ರಾಸವ | ತೆಗೆದಾನು ಚಂದ್ರನು
ಕಾಳಾ ಗ್ರಾಸುವದು ನೀನರಿಯೆ
ಎನ್ನ ಗ್ರಾಸವ ನೀನು ತಗದಿದಿ ಎಲೆ ರಾಯ
ಪಾತಕ ಹೊಂದುವದು ನಿಮಗೆ

೬೨

ಲಕ್ಷಕೋಟಿಯ ದ್ರವ್ಯಾ | ದಾನಾ ಮಾಡಿದರೇನು
ಗ್ರಾಸಾ ಪಾತಕಾ ನಿಮಗೆ ಬಿಡದು
ಶಬರನಾ ಮಾತಿಗೆ ಧರುಣೇಶಾ ಹರುಷದಿ
ನುಡಿಯೆ ಲಾಲಿಸಿ ಬ್ಯಾಟಿಕಾರ

೬೩

ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವ | ಹಿಂವುಸ ಮಾಡಿದಿ ಪಕ್ಷಿ
ಮುಕ್ಕಣ್ಣಾ ದೊರಿಯಾನು ನಿಮಗೆ
ಇಂದು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ | ಎಂದಿಗೆ ತಪ್ಪದು
ಕಂದಾ ಕೇಳೆಲೋ ಶಬರಣ್ಣಾ

೬೪

ಎಷ್ಟು ಮಾಡುವಿ ದಾನಾ | ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದು ಕರ್ಮ
ಬಹು ಕಾಷ್ಟೋಗೊಳಿನ್ನು ಮುಂದೆ
ಅಷ್ಟ ಸಂಪತ ಭಾಗ್ಯ | ಕೊಟ್ಟು ನಡಸುವೆ ನಿನ್ನ
ಪಕ್ಷಿಯ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡು ಬ್ಯಾಡಾ

೬೫

ಸೀಮಿಭೂಮಿಯ ಕುಡುವೆ | ಅಂದಾಳ್ವೆಶ್ವರ್ಯಾ ಕುಡುವೆ
ಸೋಮಸೂರ್ಯನು ಇರೊತನಕ
ಕಂತು ರೂಪದ ಶಬರಾ | ಚಿಂತಿ ಮಾಡಲಿಬ್ಯಾಡ
ಸಂತೋಷದಿರು ಎಮ್ಮ ಮನಿಯಲಿ

೬೬

ನಾಡಾ ನಾಳುವ ದೊರಿ | ಬ್ಯಾಡ ನಾಯಿಕನಿಗೆ
ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದನು ವಾಜಿಯಲಿ
ವಸುಧಿ ಪಾಲಿಪ ನಿಮ್ಮಾ | ಮಿಸನಿಯೊಳಿದ್ ಪಕ್ಷಿ
ಯಸದು ಕೊಂದಿದದು ಎಣಕಿಲ್ಲಾ (ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲ) ೬೭

ಚಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂದ
ಜೊಕಾ ತುಂಬಿದನು ಜಾಳಿಗಿಯಾ
ಕಪಾಲಧರ ಶಿವ ಕೊಟ್ಟಾಕಾಯಿಕ ಮುಂದೆ
ಪಕ್ಷಿಯ ಪಾಪ ಹೊಂದಲರಿಯೊ ೬೮

ಪೃಥ್ವಿ ಬಂಡಾರವೆಲ್ಲ | ಅಳು ಕುಡುವಿರಿ ಬಂದು
ಪಕ್ಷಿಯ ಪಂಕಾಪರಿಗಾಣಿ
ಇಂದುಧರನಾ ಕೃಪಿ [ಇ]ಹದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿತ್ತು
ಅಂದವ ಏನು ಪೇಳುವೆನು ೬೯

ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರದ ನೆಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ ಪಕ್ಷಿ
ಮೂರು ಲೋಕವ ಚರಿಸುವದು
ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣವ ಮತ್ತೆ | ಪಡೆವದು ಈ ಪಕ್ಷಿ
ಮುಪ್ಪಗಳಿವದು ಶರಣರಿಗೆ ೭೦

ಇಂತಪ್ಪ ಪಕ್ಷಿನಾ | ಎಂತು ಬಿಡಲಿರಾಯ
ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷಿ ಕಧಿ ಕೇಳು
ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಬಂದು ಹೇಮ ಪಕ್ಷಿಯೊನೆಂಬ
ಆ ಮಹಾ ಪಕ್ಷಿಯಾಳೊಳು ಹಿರಿಯಾ ೭೧

ಗಿರಿ ಲಕ್ಷ ಯೋಜನಾ ಸಾಲು ಹಿಡಿದು ಬರೆ
ತನ್ನ ಬಳಗವ ಸಹವಾಗಿ
ಬಹುಕಾಲದೊಳು ಪಕ್ಷಿ | ವಿರತಿರೆ ಸುಖದೊಳು
ಸಖವಾಗಿ ಮಿತ್ರಜನಕೆಲ್ಲ ೭೨

ಹಿಂದಾ ಪಕ್ಷಿಯೆರೊಳು | ಅರಸಾನೊ ನಾಯಕ
ಹೇಮಾ ಪಕ್ಷಿ ಚಿಂತಾನರಿಯೆ
ನಾಗಾ ಅರ್ಜುನಾಯೆಂಬ | ಬ್ಯಾಡಾ ಬ್ಯಾಟಿಯಾಕಾರಾ
ಬಹುಕಾಲ ಜಪಿಸುತವಿರಲು ೭೩

ಹೊರಹೊರಟಿ ಶಬರಾನು | ಗಿರಿಲಕ್ಷ ಯೋಜನಾ
ರನ್ನಾ ಬಾಣವ ಪಿಡಿಕೊಂಡು
ಹಸರಾದುಡಗಿಯಾ ಹೊದ್ದು | ಮೇಲುಗಾಸಿಯಾ ಬಿಗಿದು
ಜಾಳಿಗಿ ಬಲಿಯಾ ಬೀಸುತಲಿ ೭೪

ಆಡುತ ಬರುತಿರೆ ಸರವರದೊಳು ಪಕ್ಷಿ
ಕಿರಹಕ್ಕಿ ಬಲಿಗಳ ಬೀಸಿ
ಆ ಮಹಾ ವನದೊಳು | ನಲಿದಾಡುತಿರೆ ಪಕ್ಷಿ
ನಾಗಾ ಅರ್ಜುನಾ ಬೆನ್ನಾಗೊಳಲು ೭೫

ಶಬರಾನು ಗಿರಿಯೊಳು ಬರುವ ಸಂಭ್ರಮದೊಳು
ಕೂಡಿದವೂ ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲಾ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಪಕ್ಷಿ ಬಳಗಾವು ಕದಲಿತ್ತು
ಹೇಮಾ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಬಂದು ಎಳೆಯೊ ೭೬

ಮಲಿಯೊಳಗಿಪಕ್ಷಿ | ನೆಗದಾವು ಗಗನಕ್ಕೆ
ಅಘಹರನಗಿರಿ ಮರಿ ಆಗಿ |
ಗಿಡಗಿಡ ಮರಿ ಆಗಿ | ಅಡಗುತ ಹುದಗುತ
ಪಕ್ಷಿ ಬಳಿಗೆ ಅನುವಾದಾ ೭೭

ನಾಗಾರ್ಜುನಾ ಬೈಡ | ಹೇಮ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕಂಡು
ಹಿಗ್ಗಿದ ತನ್ನ ಮನದೊಳು
ನರನಾ ಕಂಪವ ಕಂಡು ಬೆವರಿತ್ತು ಮನದೊಳು
ನೆಗಿಯಾ ಬೇಕೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತಾ ೭೮

ಹಾರುವ ಪಕ್ಷಿಗೆ ನೋಡಿದಾ ಶಬರಣ್ಣಾ
ಬಿಲ್ಲು ಹಬ್ಬಿದಾ ಜ್ಯಾವಳಿಯಾ
ಚ್ಯುಪಾದ ಬಾಣಾವ | ಬೆರಳಲಿ ಬಿಗಿದಾನು
ಬಿಟ್ಟ ಬಾಣವ ಬಲು ಬಿಗವು

೭೯

ಹೇಮ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಬಾಣ | ನೆಟ್ಟಿತ್ತು ಎದಿಯೊಳು
ಕಿಕ್ಕಿಯಾ ಬಿಟ್ಟು ಕದಲಿತ್ತು
ಮಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲಾ | ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು
ದಕ್ಕಿ ಹೋದಾವು ದೆಶೆದೇಶೆಗೆ

೮೦

ಹೇಮ ಪಕ್ಷಿಯಾ ರಕ್ತಾ | ಸುರಿಯಾಲು ನೆಲದೊಳು
ಬಿದ್ದಾಂತಾವಿಲಿ ಚಿನ್ನವಾಗಿ
ಚಿನ್ನದ ಭೂಮಿಯಾ | ಝಗಿಝಗಿಸುವ ನೋಡಿ
ಚಿನ್ನ ಹತ್ತಿದ ಶಬರಣ್ಣಾ

೮೧

ಒಂಗಾದೆ ಧರಿಯೊಳು ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಆ ಪಕ್ಷಿ
ಸಿಂಗಾಳಾದಿ ಪುರ ಭೂಮಿಯಲಿ
ವಸರಾಲು ರಕ್ತಾವು | ಹೊನ್ನು ಹಣವಗಿರೆ |
ಅದರಿಂದ ರತ್ನ ಮಾಣಿಕವು

೮೨

ಪಾಷಾಣಾಮ್ಯಾಲಿನ್ನು | ಸುರಿಯಾಲು ರಕ್ತಾವ |
ವಜ್ರಾ ಆಯುದು ಸತ್ಯಾವೆಂದಾ
ಲೋಹಕ್ಕೆ ಪರುಷವಾ | ತಗುಲಿದಾರ್ ಪರಿಯಂತೆ
ಅಮೂಲ್ಯವಸ್ತ್ರ ಮಾಣಿಕವು

೮೩

ಪುರದ ಜನರು ಹೊನ್ನು ಬೆಳದು ಒಬ್ಬಳೆ ಮಾಡಿ
ತಿಳಿದು ಕೊಂಡೊಯಿಯೊ ತಮ ತಮಗೆ
ಉಳಿದ ಮಾಣಿಕ ರತ್ನ ಬತ್ತಿ ಮುಚ್ಚಲು ಮಣ್ಣು
ಹತ್ತು ಬೆಳದಿರೆ ಜಗಲಿಯಾ

೮೪

ಅದರಿಂದೆ[ದ]ನವರತ್ನಾ | ಜಗದೊಳು ಪಸರಿತ್ತು
ಕೇಳೆಲೊ ರಾಯಾ ಪುಸಿ ಅಲ್ಲಾ |
ಅಂತಪ್ಪ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿತು ರಾಯಾ
ಚಿತ್ರ ಕೂಟದ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ

೮೫

ತನ್ನ ಆಶೆಗೆ ಶಬರಾ | ಸತ್ತ ಪಕ್ಷಿಯಾಕಂಡು
ಮತ್ತಾಮೊಟ್ಟಿಯಾ ಕಟ್ಟಿದನು |
ಎಲೆರಾಯ ನೀ ಕೇಳು | ಇಳಿಯೊಳು ವಿಚಿತ್ರ ಮಾತು
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಮಹಿಮೆಯ ಪೇಳಲಳವೆ

೮೬

ಪಕ್ಷಿಯ ಉರದೊಳು | ಮೂರು ಗುಣವನುಂಟು
ತಾಂಬರಾ ಬೆಳ್ಳಿ ಚಿನ್ನವನು
ಕುಂಬಿಣಿ ಪತಿ ನಿಮ್ಮಾ ಅರಮನಿ ಭಾಗ್ಯವ
ಗುಬ್ಬಿ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಸರಿಗಾಣಿ

೮೭

ಹಿಂದಣಾ ಹಿರಿಯರು | ನಡಿನುಡಿ ಲಾವಣ್ಯಾ
ವಂದಿಸಿ ಪೇಳ್ವೆ ಕೇಳರಸಾ
ಆಯಾಸಾ ಬಿಡ ದಾಂಗೆ | ಕಾಯಿಕ ಮಾಡುಂಬೆ
ಬಾಯಿದೆರದು ಬೇಡನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ

೮೮

ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಕ ನಡಸುತ
ಚರಿಷ್ಯಾಡುವೆನು ಜಗದೊಳಗೆ
ಧರಿಯಾ ಭಾಗ್ಯದಗಿಂತ | ಅಧಿಕವೆ ಈ ಪಕ್ಷಿ
ದೊರಿ ತಂದೆ ಕುಡುಕಾಡು ಬ್ಯಾಡಾ

೮೯

ಕಾಮಿತ ಫಲವನ್ನು ಕುಡುವದು ಈ ಪಕ್ಷಿ
ನಾಲ್ಕು ವೇದವನು ಓದುವದು
ರಾಯ ನಾಡಿದ ಮಾತು ಬೇಡ ನಾಯಿಕ ನೀನು
ಹತ ಮಾಡು ಬ್ಯಾಡಾ ಪಕ್ಷಿಯನು

೯೦

ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕೊಂಬೊದಕ್ಕೆ | ನಿತ್ಯ ಬ್ಯಾಟಿಯನಾಡಿ
 ಸುಟ್ಟು ತಿಂಬೆವು ಪಕ್ಷಿಗಳನು
 ಬೇಡ ನಾ ನುಡಿಗೇಳಿ | ನಾಡನಾಳುವದೊರಿ
 ಝಾಡಿಸಿ ಮಾತ ನಾಡಿದನು

೯೧

ಕಾಟಕಾ ಕುಲನಿಮ್ಮ | ಕೇಟಕ ಜಲ್ಮವು
 ಪಾಟು ಬಾರವು ನಿಮ್ಮ ಮಾತು
 ಪಕ್ಷಿಕೊಂದರೆ ಪಾಪಾ | ತಪ್ಪದುಯಂದಿಗೆ
 ಭಾದಿ ಆಗೊದು ಯಮ ಪುರದಿ

೯೨

ಕೇಳಣ್ಣಾ ಶಬರಾನೆ | ತಾಳಯ್ಯಾ ಹರುಷವ
 ಇಳಿಯೊಳು ಪಕ್ಷಿ ಮಹಿಮೆಯನು
 ಹಿಂದಾಣಾ ಹಿರಿಯರ | ಸಂದಾಣಾ ಹೇಳುವೆ
 ವಂದಿಸಿ ಕೇಳು ಮನಸದಿ

೯೩

ಪಾಪಾದಾ ದಾರಿಯಾ | ಯೆಂದಿಗೆ ಹಿಡಿಬ್ಯಾಡಾ
 ಪುಣ್ಯಾದಾ ಮಾರ್ಗಾ ನೀ ತಿಳಿಯೊ |
 ಕೊಂಕಾಣಾ ದೇಶದಿ ಟೆಂಕಣಾ ದಿಕ್ಕಿಗೆ
 ಬಕ್ಕಣಾ ಬೇಡ ಕಿರಾತಾ

೯೪

ಊರಿಗೆ ಕೋಣಂತೆ | ಗರುಡಾನಾ ಸಲವಿದಾ
 ಪೊಡವಿಯೊಳು ಬ್ಯಾಟಿನಾಡುತಲಿ
 ಬಾರಿದುರಾಬು ಲಾಯ | ಛೂರಿ ಬಿಲ್ಲಂಬು ಬರಚಿ
 ಕರಾರಿಯಡದಸ್ತ ಬೈರಿ

೯೫

ಜ್ಯಾಳಿಗಿ ಬಲಿಯನ್ನು ನೈಲದೊಳು ಬಿಸಡುತ
 ಮಲಗೆ ಬಂದನು ಶಬರಣ್ಣಾ
 ಬ್ಯಾಡನ ಕಾಣುತ | ಓಡಿ ಹೋದವು ಪಕ್ಷಿ
 ನಾಡ ಮ್ಯಾಲಣಾ ದೇಶದೆಶಿಗೆ

೯೬

ಕಾಲಿಗೆ ಬಿರಿಮೆಟ್ಟು ಬಿಲ್ಲಂಬು ಪಡಿಕೊಂಡು
 ಸರೋವರಗಳನು ನೋಡುತಲಿ
 ಚಿಕ್ಕಾ ಹಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂದು
 ಚುಕ್ಕಾ ತುಂಬ್ಯಾದಾ ಹೈಗಲಿಗೆ

೯೭

ನೈಲದೊಳು ನೈಲದೊಳು | ಬಲಿಗಳಾ ಬೀಸುತ
 ಅರ್ಥಿಲಿ ಬ್ಯಾಟಿನಾಡುತಲಿ
 ಕಪ್ಪು ಮಲಿಯೊಳು ಬಂದು | ಕೆಂಪಾ ಪಾಳ್ಯದ ಮ್ಯಾಲೆ
 ಗೊರಟ್ಟಕ್ಕಿ ಕಂಡನಾ ಕ್ಷಣಕೆ

೯೮

ಚಿತ್ರಾದ ರೂಪವ | ಧಾತ್ರಾದಾ ಪಕ್ಷಿಯೊ
 ಕಪ್ಪುಗೊರಳು ಕಸ್ತೂರಿಯೊ
 ಚಿನ್ನಾದಂಥೊಳವುತ | ರನ್ನಾದಂತಿರೆ ಪಕ್ಷಿ
 ಚನ್ನಾಗಿ ಕಂಡ ಮನದಣಿಯಾ

೯೯

ಬ್ರಹ್ಮ ಬಾಣಾವ ತೆಗೆದು | ಮದಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದಾ ಬ್ಯಾಡಾ
 ಗರುಡ ಬಿಟ್ಟಿದ ಗಗನಕ್ಕೆ
 ಗರುಡಾ ನಾ ಕಾಣತ | ಹುದಗಾಲು ಪಕ್ಷಿಯಾ
 ಒದಗಿ ಬಂದಿನ್ನ ಶಬರಣ್ಣಾ

೧೦೦

ಗಿಡಗಾ ನೋಡುತಾ ಬೇಡ | ಮಡಿಗಾಲು ಹೂಡಿನ್ನು
 ಎದಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದಾ ಬ್ರಹ್ಮಬಾಣಾ |
 ಎದಿಗೆ ಬಿಲ್ಲವ ಹಚ್ಚಿ | ಮರದಡ್ಡಾ ಕುಳಿತಿರೆ
 ಮ್ಯಾಲೆ ಗರುಡ ಪಾರಿ ತಿರುಗೆ

೧೦೧

ಗರುಡ ಶಬರಾನಾ ಕಂಡು | ಕೈಡ ಬಡಿಸಲು ಪಕ್ಷಿ
 ಉಡುರಾಜಾಧರನಾ ದ್ಯಾನಿಸುತ
 ಥರಥರಾ ನಡುಗಿ ಬಯಿ | ಬಿಡುತಿರಲು ಪಕ್ಷಿಯಾ
 ಗರುಡ ಆಭರದಿ ಘದ್ರಿಸಲು

೧೦೨

ಮರಣ, ಯೆನಗಿನ್ನು | ಬಾಣಾದಿಂದೆ ಶಿವನು
ಪ್ರಾಣಾದಾಯಕ ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನ
ಹರನಾ ಸ್ಮರಣೆಯಾ ಪಕ್ಷಿ | ಮನದೊಳು ನೆನಿಯಾಲು
ಕರುಣಾ ಸಾಗರನು ತಾಂ ತಿಳಿದಾ

೧೦೩

ವ್ಯಾಳಾ ಕಂಕಣಕರ | ತೋಳು ಸರ್ಪವ ಬಿಡೆ
ಇಳಿಯೊಳು ಬರಲು ಆಕ್ಷಣದಿ
ಭರದಿಂದೆ ಬಂದಿನ್ನು | ಉರಗಾ ರೂಪವ ತಾಳಿ
ಕಚ್ಚಿತ್ತು ಶಬರನಾ ಮಡಕೆ

೧೦೪

ಕಚ್ಚಲಾಕ್ಷಣ ಎದಿ | ಗಿಟ್ಟಾಬಾಣವ ತಪ್ಪಿ
ತಗುಲಿತ್ತು ಮ್ಯಾಲೆ ಗರುಡನಿಗೆ
ಗರುಡ ಶರಬರಾಯೆರಡು | ಮರಣವಾದರು ಪಕ್ಷಿ
ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚೆ

೧೦೫

ಎಣಾಂಕಾಧರ ಶಿವನಾ | ದ್ಯಾನಾದೊಳಿರೆ ಪಕ್ಷಿ
ಪ್ರಾಣಾಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಪ್ರಭು ಪಾದಾ
ಪಕ್ಷಿ ಓಷ್ಕರವಾಗಿ | ವಿಕ್ಷು ಜಾಪನರಿಪು
ಆ ಕ್ಷಣಿಕೆ ಬಂದಾನು ಭಕ್ತಿಗೊಲಿದು

೧೦೬

ಹರನಾ ರೂಪವ ಕಂಡು | ಚರಣಕ್ಕೆ ಎರಗಿನ್ನು
ಸ್ಮರಣೆ ಗುರುಧ್ಯಾನಾ ಮನದೊಳು
ಬೇಡು ಬೇಡಲೆ | ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ನಿನ್ನ
ಕೈ ಗೂಡಿಸಿ ಕುಡುವೆ ಬಯಕೆಯನು

೧೦೭

ಮೃಡ ನೀನೊಲಿವುತಿರೆ | ಪೊಡವಿಯೊಳಿಡು ಬ್ಯಾಡಾ
ನಿಮ್ಮ ಚರಣಾದೊಳಡಕ ಮಾಡಯ್ಯಾ
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಮಾತಿಗೆ | ದಕ್ಷ ವೈರಿಯಾ ಪಿತಾ
ಕ್ಷಣಿಕೆ ಕೊಂಡೊಯಿದಾ ಮೇರುಗಿರಿಗೆ

೧೦೮

ಗರುಡ ಶಬರಾ ಎರಡು ಹತವಾಗಿ ಬಿದ್ದವು
 ಪಕ್ಷಿಯ ಪಾಪ ತಗುಲಿತ್ತು
 ಇಂದು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ನಾಳಿಗೆ ಬರುವದು
 ಕೇಳಲೊ ಬೇಡ ಸಟಿ ಅಲ್ಲಾ

೧೦೯

ಅನ್ನವಸ್ತ್ರವ ಕುಡುವೆ | ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ ಕುಡುವೆ
 ಉಂಡುಟ್ಟು ಸುಖದೊಳಗಿರು
 ಶಬರನು ನುಡಿದಾನು | ರಾಯಾ ನಿ ಕೇಳು ಪಕ್ಷಿ
 ಪಾಪವು ನಿಮಗೆ ತಗಲುವದು

೧೧೦

ಎನ್ನಾ ಬಾಯಿದೊಳಗಿನಾ | ತುತ್ತು ನೀ ತೆಗದಿದಿ
 ಹೊಂದುವದು ನಿಮಗೆ ಪಾತಕವ
 ಉತ್ತುಮಾ ಶಿವಭಕ್ತಾ | ಲಿಂಗಾಗಿ ಶರಣಾನೆ
 ನೀವು ಪಕ್ಷಿಯಾ ಮುಟ್ಟಬಹುದೆ

೧೧೧

ಕಾಟ ಕಬ್ಬಿರು ನಾವು ಕೀಟಕಾ ಪಕ್ಷಿಯಾ
 ತಿಂಬುವ ಕುಲ ನಮ್ಮದೈಯಾ
 ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಡಿದ ಬ್ಯಾಟಿ | ವಿಷ್ಣು ನಾಡಿದ ಬ್ಯಾಟಿ
 ರುದ್ರ ಬ್ಯಾಟಿಯಾನಾಡಿದನು

೧೧೨

ಸೀತೆಗೋಷ್ಕರವಾಗಿ | ರಾಮಾನಾಡಿದ ಬ್ಯಾಟಿ
 ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಯ ನಾಡಿದನು
 ವಿಷ್ಣು ನಾಡಿದ ಬ್ಯಾಟಿ | ಪಾಂಡವರ ಕೂಡಿಕೊಂಡು
 ವಿದ್ರ ಚಂದ್ರನು ಆಡಿದರು

೧೧೩

ಕರಿಬಂಟಾರಾಯಾನು | ಮೃಗ ಬ್ಯಾಟಿ ನಾಡಿದ
 ಮರಣಾವಾದರು ಪಾಪದಿಂದೆ |
 ಅನ್ಯಾಯಾದಿದೈನ್ಯ | ಪಕ್ಷಿಯಾ ಸೆಳಕೊಂಡಿ
 ಮುಂದೆ ತಗಲುವದು ಪಾಪ ನಿಮಗೆ

೧೧೪

ಸನ್ಮಾನದಿಂದೆನ್ನಾ | ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕುಡುಯಂದು
ನೆಲದೋಡೆ[ಯ] ನೀಗುಸುರಿದನು
ಶಿವಭಕ್ತಾ ಶಿಬಿರಾಯ | ಶಿವನಿಷ್ಠ ಕಥನವ
ಸಂದು ಮುಗಿಯೊಯರಡವನು

೧೧೫

ಸಂಧಿ - ಮೂರು

ಕಾಡಿನೊಳಮನ | ತಲಿಯೊಡಿನೊಳತಿರಿದುಂಬ
ಗಾಡಿಕಾರಿಗೆ ಬಲಗೊಂಬೆ
ಶಬಿರಾಯನು ಶಬರ | ಸಬಿಯೊಳು ಕುಳಿತಿರೆ
ಹೆದರುತ ಪಕ್ಷಿ ಬಾಯಾಬಿಡುತ

೧

ತೊಡಿಯಾ ಮ್ಯಾಲನೆ ಕುಳಿತು | ಒಡಿಯಗೆ ಹೇಳಲು
ಕುಡುಬ್ಯಾಡಾ ಯನ್ನ ಕೈ ಸೆರಿಯಾ
ಆಂಜದಿರಲೆ ಪಕ್ಷಿ | ನಂಜುಂಡೇಶನ ಸಾಕ್ಷಿ
ಎಂದಿಗೆ ಕುಡೆನಂದಾರಾಯಾ

೨

ಅರಿ ರಾಯ ದಂಡು | ಕದನಕ್ಕೆ ಬಂದಾರೆ
ಹೊಡದು ನೂಕುವೆನು ಬಂದವನಾ
ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಕೆ ಮುನ್ನೆ | ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ಕುಡುವೆ
ಮನ್ನಿಸೆ ಪಕ್ಷಿಯೆನನ ಮಾತು

೩

ಕೇಳಿದ ಶಬರನು | ಇಳಿಯಾನಾಳ್ವನಾ ಮಾತು |
ಭುಜವ ಚಪ್ಪರಸಿ ಘಡ್ಡಿಸಿದಾ
ಮೂರು ಲೋಕದ ದ್ರವ್ಯ | ರಾಯಾ ನೀ ಕುಡುವಿರಿ |
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಬಿಡುವೊದಿಲ್ಲೆಂದಾ

೪

ಕೇಳಯ್ಯಾ ಶಬರಣ್ಣಾ | ನ್ಯಾಯಾ ನೀತಿಯ ಮಾತು
ಪಕ್ಷಿಪಾತಕಾ ಬಿಡದೆಂದಾ |
ಪುಣ್ಯಾಪಾಪಗಳ್ಯಾಲ್ಲಾ | ಅರಿತವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಾ
ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷಿ ಕಥಿ ಕೇಳು

೫

ಬಾನು ಕುಲದೊಳೊಬ್ಬ | ರಾಯಾನುಗಜಪತಿ
 ಅರ್ಥಿಲಿ ಭೂಮಿನಾಳುವನು
 ಅಂದಾಳೈಶ್ವರ್ಯ ದೇವೇಂದ್ರ ನೋಡವಲಾಗಾ |
 ಗಜಪತಿ ಭೂಪಾಗೊಪ್ಪುವದೆ

೭

ದೊರಿ ಪಟ್ಟಕಥಿಪತಿ ತರುಳಾರುವಿಲ್ಲೆಂದು
 ಒಳಲುತಿಹರು | ಸತಿಪತಿಯೊ
 ಇರಲೊಂದು ದಿವಸದಿ | ವರಮುನಿ ನಾರಂದಾ
 ಗಿರಿ ಇಳಿದು ಬಂದಾ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ

೮

ದೇಶದೇಶಗಳೆಲ್ಲ | ತಿರುಗುತ ವರಮುನಿ
 ಗಜಪತಿಪುರಕ್ಕೆ ನೋಡು[ತಾ] ಬಂದಾ
 ದ್ವಾರ ಬಾಗಿಲ ಹೊಕ್ಕು | ಅರಸಾನಾ ಅರಮನಿ
 ರಾಯನಾ ಸಭಿಯೊಳು ನಿಂದಾ

೯

ಮುನಿಯ ಕಾಣುತಲ್ಯಾಂವಾ ನೆಲದೊಡಿಯಾ ಗಜಪತಿ
 ವದಗಿ ಎರಗಿದನು ಸಾಷ್ಟಾಂಗಾ
 ಸತಿಪತಿ ಈರ್ವರು | ಅತಿಶಯ ಪೂಜಿಸಿ
 [ಸ]ತಿ ಮೋಕ್ಷಾ ಬೇಡಾಲು ಮುನಿಗೆ

೯

ವರಮುನಿ ಕೇಳೈಯ್ಯಾ | ಹರದಿಯ ಮನದೊಳು
 ತರುಳಾರಿಲ್ಲೆಂದು ಚಿಂತಿಸಲು
 ಚಿಂತಿಯಾತಕೆ ಕಂತು | ಹರನಾ ಪೂಜಿಸಿದೆಡೆ
 ಮುಂತೆ ಫಲವ[ದು] ಘನ ನಿಮಗೆ

೧೦

ದಿನಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣಿನ ಲಿಂಗಾ | ಹನ್ನೊಂದು ಪೂಜಿಸಿ
 ಚಿನ್ಮಯ ಶಿವನಿಗೆ ವೊಲಿಸು
 ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಯಲ್ಲಿ | ವರವ ಪಾಲಿಸಿ ಮುನ್ನೆ
 ತ್ಯರಳಿ ಪೋದಲು ಆಲಯಕೆ

೧೧

ಸತಿಪತಿ ಈರ್ವರು | ಅತಿ ಕ್ಷಾಯದಿಂದಲ್ಲಿ
 ಸಿತಕಂಡಾ ಶಿವಗೆ ವಂದಿಸಲು
 ವಾರಿಜ್ಯಮುಖಿ ಪರ | ಮಾತ್ಮಾನು ಪೂಜಿಸಲ್ಕೆ
 ನಾರಿಗರ್ಬಿಣಿಯಾ ತುಳಿದಳು

೧೨

ನಂದಿಯಾ ವಾಹನಗೆ | ವಂದಿಸಿ ನಮಿಸಾಲು
 ಕಂದಾ ಹುಟ್ಟಿದನು ಸಹೋದರನು
 ಪುರದಾ ರಾಜೇಂದ್ರಗೆ | ತರುಳಾ ಹುಟ್ಟಿದಾನೆಂದು
 ಸಕ್ಕರಿ ಬೀರಿದರು ಮನಿಮನಿಗೆ
 ಮಂಡಲಾಕಧಿಪತಿ | ಪುಂಡಾ ಬಂದನುಯೆಂದು
 ಬಂಡೀಲಿ ಬೀರಿ ಟೆಂಗವನು

೧೩

ಪುರದೊಳಾಗಿರುತಿರೆ | ಸರಿಸಮನಿರತಿರು
 ನಾರೆರಾ ಕರಸಿದರಾಯಾ
 ಹರದೆರೆಲ್ಲರು ಕೂಡಿ ಪುರನಾಳ್ವಾನಾ ಮಗನಿಗೆ
 ನೆರದು ತೊಟ್ಟಿಲವ ಕಟ್ಟಿದರಿ

೧೪

ನೆರದು ಮುತ್ತೈದೆರು | ತರುಳಾನಾ ಹೆಸರಿಟ್ಟು
 ಕರಿಯಾಲು ಬದ್ರಸೇನನೆಂದು
 ದಿನದಿನ ಕ್ಯಾಗ್ಗನುವಾಗಿ ಬೆಳೆದನು
 ಮನಸಿಜ್ಯಾಂತಕನ ಕರುಣದಲ್ಲಿ

೧೫

ಯೆರಡಾರುವರುಷಾದ | ತರುಳಾವೋದಲಿಕಾದಿ
 ಒರಸಾಲ್ಯಾಣಾಗಳಾ ತರಸಿಂದು
 ಹನ್ನೊಂದುರುಷದೊಳು | ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾವ ಬರೆ
 ಕುದರಿ ವೈಯಾಳಿ ಕಲಿತನು

೧೬

ಇರಲೊಂದು ದಿವಸಾದಿ | ಧರಣೀಶ ಬದ್ರಸೇನಾ
 ಮನದೊಳು ಚಿಂತಸಾಲೊಂದು
 ಹರುಷದಿಂದಲ್ಲಿ ಶರದಿ | ಬ್ಯಾಟಿನಾಡುವೆನೆಂದು
 ತನ್ನ ಮಾರ್ಬಲಾ ಸಹಾನಡದಾ

೧೭

ಸರವರದೊಳು ಬ್ಯಾಟಿ | ಆಡುತ ಬರುವಾಗೆ
 ಗಿರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕಂಡಾ ರಾಜ ಹಂಸಾ
 ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕಾಣುತ | ದಿಕ್ಕು ನಾಳುವರಾಯಾ
 ಚಕ್ಕಾನೆ ತೇಜಿ ಬಿಗದಾನು

೧೮

ಬಂದಾ ಮಾರ್ಬಲಾ ಸಹಾ | ಹಿಂದಾಟಾ ಮಾಡಿದಾ
 ತನ್ನ ತೇಜಿಯಾ ನೂಕಿದನು
 ಕುದರಿ ಬಂದದು ಕಂಡು | ಬ್ಯಾದರಿತ್ತು ಪಕ್ಷಿಯಾ
 ಹಾರಿತ್ತು ಗಗನ ಅಂತರದಿ

೧೯

ಹಾರುವ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಏರಿಸಿದನು ಬಿಲ್ಲು
 ಸಾರಿಯಾಸಿಯೊ ಬದ್ರಸೇನಾ ||
 ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಿಪ ರಾಯಾ | ಬಿಟ್ಟಾ ಗುರಿಯಾ ತಪ್ಪಿ
 ದಕ್ಕಿ ಬಂದಿತ್ತು ಮುನಿಯಾ ಸ್ಥಳಕೆ

೨೦

ಹೆದರಿತು ಮನದೊಳು | ಬೆದರೂತ ಪಕ್ಷಿಯಾ
 ಒದಗಿ ಬಂದಿತು ಮುನಿ ಬಳಿಗೆ
 ಮುನಿರಾಯ ಪಕ್ಷಿಗೆ | ನ್ಯಾವರಿಸಿ ಕೇಳಿದಾ
 ಬೆದರಿ ಬಂದಿದು ಕಾರುಣೇನು

೨೧

ವನದೊಳು ನಾ ಮುನ್ನೆ | ಹಣ್ಣು ಸವಿಯಲಿ ಹೋದೆ
 ಬೆನ್ನಾ ಹತ್ತಿದನೊಬ್ಬ ಶಬರಾ
 ಬ್ಯಾಡಾನಾ ಕಾಣುತ | ನಡಗುತ ಧರಧರಾ
 ಓಡಿ ಬಂದೆನು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ

೨೨

ವನದೊಳು ಪಕ್ಷಿ ನಾವು | ಸಾಕೆ ಕೊಂಡಿದಾರ್ಡೆ
 ಸೇರರು ನಮಗೆ ಮಾನವರು
 ಧರುಣೇಶಾ ಬದ್ರಾಸೇನು | ಅರಣ್ಯ ನೋಡುತ ಬರೆ
 ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿ ಕಾಣಾ ಬಾರದೆಲ್ಲಿ

೨೩

ಸರವರದೊಳುರಾಯಾ ತಿರಗುತ ಬರುವಾಗೆ
 ವರಮುನಿ ಆಶ್ರಮ ಕಂಡಾ
 ಯತಿ ಮುನಿ ಕಾಣತ | ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಿಪರಾಯ
 ಕ್ಷಣಕೆ ಎರಗಿದನು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ

೨೪

ಎರಗಾಲಾವನ ಕಂಡು | ಬಿರಿಗೊಪ್ಪಾಗಲಿ ಮುನಿ
 ಜರಿದು ನುಡಿದನು ಬಂದವನಾ
 ದಿಕ್ಕು ನಾಳುವನೆಂದು | ಸೊಕ್ಕಿ ನೀ ಮಧಯೇರಿ
 ಉಕ್ಕೇರಿ ಬಂದಿ ಸರವಕೆ

೨೫

ಅರಣ್ಯಾದೊಳು ನಾವು | ಸಲವಿ ವನ ಚರ ಪಕ್ಷಿ
 ದಿನಗಳಿವೆವು ಹಗಲಿರುಳೆ
 ವನದೊಳು ಪಕ್ಷಿ ಹಣ್ಣು | ಸವಿಯಾಲಿ ಹೋದರೆ
 ಬೆನ್ನತ್ತಿ ಬರಲಿ ಬಹುದೇನು

೨೬

ಅಷ್ಟ ಸಂಪತ ಭೋಗ | ಶಿಷ್ಟೇನಾಳ್ವದು ಬಿಟ್ಟು
 ಬ್ಯಾಟಿನಾಡುವದು ಸಲ್ಲುವದೆ
 ದೊರಿತಾನಾ, ಗರ್ವದಿ | ಮೃಗಪಕ್ಷಿ ಕೊಂದಾರೆ
 ತಪ್ಪಾದು ಪಾಪಯಂದಿಗೆ

೨೭

ಮುಂದೆ ಗಾಣದೆ ಪಕ್ಷಿ ಕೊಂದಾರೆ ಪಾಪವು
 ತಪ್ಪಾದು ನಿಮಗೆಂದಾರಾಯಾ
 ನ್ಯಾಲಿಯಗಾಣದೆ ನಾನು | ಮಲಿಯೊಳು ಪೊರೆನ್ನು |
 ಪ್ರಾಣಾಕೊಲ್ಲಿದೆ ಪಕ್ಷಿಗಳನು

೨೮

ಹ್ಯಾವದಿಂದಲ್ಲಿ ಜೀವ | ಹಿಂಸಾ ಮಾಡಿದೆಮ್ಮಗಿ
 ಪ್ರಾಣಾದಾಯಕ ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನು
 ಹಿಂದಾಣಾಗಿದು ಮಾತು | ಮುಂದೆ ಕಾಣತಲೈತೆ
 ಮುನಿ ತಂದಿ ಹೊಂದಿಸು ಧಡಿಯು

೨೯

ಧರಣಿ ಪಾಲಿಪರಾಯಾ | ಕರಗಳಾ ಮುಗಿದಿನ್ನು |
ವರದು ಹೇಳಿದ ಋಷಿ ಮುನಿಗೆ |
ಹೇಳಿದಾ ಮಾತಾವಾ | ಕೇಳತ ಮುನಿಯ[ದಾ]ನು
ತಾಳಿದಾ ಮನದೊಳು ಹರುಷ

೩೦

ರಾಯಾ ಕೇಳಿದ ಮುನಿಗೆ | ಪಾತಕಾ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾ
ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತಿಯಾ ಹೇಳೊ ಸ್ವಾಮಿ
ಇಂದು ಈ ಪಾಪವ | ಪರಿಹಾರಸುವದ್ಯಾಂಗೆ
ತಂದಿ ಹೇಳೈಯಾ ಸದ್ಗುರವೆ

೩೧

ಋಷಿಯಾ ಹೇಳಲಿ ಮಾತು | ಮಿಸುನಿ ಪಾಲಿಪ ನೀನು
ಘಳಸಿದಾ ದ್ರವ್ಯ ದಾನಾ ಮಾಡು
ದಾನಾ ಧರ್ಮಗಳಿಂದೆ | ನೀನು ಮಾಡಿದಾ ಪಾಪಾ |
ವಾಗುವದು ಕಿಂಚಿತ ದೋಷ

೩೨

ಗೋದಾನ ಅಶ್ವದಾನ | ಗಜದಾನಾ ಕನ್ಯಾದಾನಾ |
ಜಲದಾನಾ ಅನ್ನಾದಾನಾ ಮಾಡು
ವಸ್ತ್ರಾ ಶ್ರೀ ದಾನಗಳಿಂದೆ | ಹರಿದು ಹೋಹದು ಪಾಪ
ತಿಳಿ ನಿನ್ನ ಮನದೊಳು ರಾಯಾ

೩೩

ಇಷ್ಟು ದಾನವ ನೀನು | ನಿಷ್ಪದಿಂದಲಿ ಮಾಡು
ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವದು ದೋಷವನು
ಅರಮನಿ ಭಾಗ್ಯವ | ಸುರಿಮಾಡಿ ಅರಣ್ಯಾದಿ
ತಪವ ಮಾಡಯ್ಯಾ ಅನುದಿನಾ

೩೪

ಕಿಚ್ಚು ಗಣ್ಣಿನ ದೇವ | ಮೆಚ್ಚುವ ನಿಮಗಾಗಿ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸರ್ವೇಶ
ಮುನಿಯ ಮಾತಿಗೆ ರಾಯಾ | ಚರಣಕೊಂದನೆ ಮಾಡಿ
ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಾ

೩೫

ಮಂದಿರದೊಳಗಿದ್ದರ್ದ | ಕುಂಬಿಣಿ ಭಾಗ್ಯವಾ
ತಂದಾನು ಬೀದಿ ಬಾಜರಕ್ಕೆ
ಮುನಿಯ ಹೇಳಿದ ಪರಿ ನೆಲದೊಡಿಯನಾ ದಾನಾ
ಕುಡುವನು ತನ್ನ ಮನಸಹದಿ

೩೭

ಅರಮನಿ ಭಂಡಾರಾವ | ಸುರಿ ಮಾಡಿ ಧರುಣೇಶಾ
ತ್ಯರಳಿ ನಡದಾನು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ
ಮಲ್ಲಿವೊಳು ಬಂದಾವ ಸ್ಥಳವ ನೇಮಿಸಿ ಬಂದು
ಬಲು ನಿಕಟಾ ತಪವ ಹೂಡಿದನು

೩೮

ಗಾಳಿ ಆಹಾರವ ಮಾಡಿ ವಾಯುದರ್ಪ ಚರಣವ
ಮಾಡಿದಾ ದರಣಿಯೊಳಿಟ್ಟು
ಮನದೊಳು ಶಿವಧ್ಯಾನ | ನೆನಿವುತಾ ವನಪಾಲ
ಪ್ರಾಣಾವಿಟ್ಟನು ಪ್ರಭುವಾದಾ

೩೯

ಯರಡಾರು ವರುಷವ | ತಪವ ಮಾಡುತಲಿರೆ
ಕಿಂಚಿತಮನವ ಡವಳಸದೆ
ನಿಷ್ಟಿ ತಪವ ನೋಡಿ | ಮೆಚ್ಚಿದಾ ಮನೋಹರ
ಅಚ್ಚುತ ನೈನಾ, ಸಖಾನಾತ್ಮ

೪೦

ಶರಣನಾ ಭಾವಕ್ಕೆ | ಮರಣವಿರಹಿತನು
ಬಂದೊಲಿದನು ಸದ್ಗುರು ಅವಗೆ
ಮೆಚ್ಚಿದೆ ನಿನ್ನಗೆ | ಮದನಿಚ್ಛೆಯಾ ಬೇಡೆಂದು
ಕಿಚ್ಚು ಗಣ್ಯವನು ತಾ ನುಡಿದಾ

೪೧

ನೀನು ಒಲಿದಾ ಮ್ಯಾಲೆ | ಏನೊಂದಾಗದು ದೇವ
ನೀ ಮುನಿದರೇನುಳಿಹುವದು
ತರುಳಾ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದೆ | ಹಲವ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕೊಂದಾ |
ತೊಳಿರಯ್ಯಾ ಎನ್ನಾ ಕರ್ಮವನ್ನು

೪೨

ಶರೀರದ ಪಾಪವ ಕಳಿಯೆನ್ನಾ ದೇವನೆ
ಮಾಡಯ್ಯಾ ಪುಣ್ಯದ ಶರೀರಾ
ಮುನಿಯಾ ಹೇಳಿದ ಮಾತು | ಪುಣ್ಯಾ ಮಾರ್ಗದಲಿಂದೆ
ಕಂಡೆನು ನಿಮ್ಮ ಪಾದವನು

೪೩

ಪ್ರಬುರಾಯ ಹೇಳಿದ | ಮೃಗ ಮರ್ಧನ ಸಯ್ಯಗೆ
ಶರೀರಾದಾ ಕರ್ಮ ಕಳಿಹುದತೆ
ಶ್ರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿ | ಬಸುರಿ ಲಿಜನಸಿದ
ದಂದಿಗೆ ನಿನಗೆ ಮೋಕ್ಷವನು

೪೪

ಚೇಲ್ಲಾಳನೆಂದು ನಿನ್ನ | ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರಿಯಾಲು
ಶರಣರೊಳಗೆ ನೀನುಗೆಲಿವಿ
ದಕ್ಷಿ ವೈರಿಯಾಪಿತಾ | ಬಿಕ್ಷಾ ಬೇಡಲು ನಿನ್ನ
ಮೋಕ್ಷಾ ಹೊಂದುವದು ನಿಮಗೆಂದಾ

೪೫

ಹರ ನಿಮ್ಮ ಶರೀರವ | ಕೊರದು ಉಂಡಂದಿಗೆ
ನಿಮ್ಮ ಪಾಪವು ಪರಿಹಾರಾ
ಪಕ್ಷಿ ಕೊಂದಾದು ಪಾಪ | ಹೋಗಾದು ಅಂದಿಗೆ
ಪುಣ್ಯ ಶರೀರಾ ಆಹುದರಸಾ

೪೬

ಮತ್ತೆ ಕೈಲಾಸವ | ಕಾಂಬಿಶರಣರ ಪಾದಾ
ಚಿಲ್ಲಾಳನೆಂದು ಮೆರಿದಾಡು
ಇಂದು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ಎಂದಿಗೆ ಬಿಡದಣ್ಣಾ
ಮುಂದೆ ಪಾಪವ ಬ್ಯಾಡಾ ಶಬರಾ

೪೭

ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರವ ಕುಡುವೆ | ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ ಕುಡುವೆ
ಚನ್ನಾಗಿ ಇರು ನಮ್ಮ ವಾಸಾ
ಶಾಸ್ತ್ರ ಶ್ರುತಿಯಾ ಮಾತು | ನೀತಿಯ ಕೇಳಿದಾ
ಕೋಪಾ ತಾಳಿದಾ ಶಬರಣ್ಣಾ

೪೮

ಅಡವಿ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಇಷ್ಟು | ಬಡಿವ್ಯಾರಾಯತಕೆ ದೇವ
ಕುಡುಯನ್ನಾ ಪಕ್ಷಿ ಕಾಡದಿರು
ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕದ ಪಕ್ಷಿ | ಇದು ಅಲ್ಲಾ, ಮಹಾರಾಯಾ
ಹುಚ್ಚು ಮಾಡುವದು ತ್ರಿಜಗವ

೪೯

ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಾ ಗಂಟಾವಾ | ಬೈಲಿಗೆ ಬಂದಂತೆ
ರಚ್ಚಿ ಕಟಿಗೆ ಎಳಸುವದು
ಇಂತಪ್ಪ ಪಕ್ಷಿಗೆ ನಂಬಲಾಗದುರಾಯಾ
ಕುಂಬಿಣಿ ಪತಿ ಕುಡು ಪಕ್ಷಿ

೫೦

ಸೃಷ್ಟಿ ಪಾಲಿಪ ನಿಮ್ಮ | ಗೆಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೇನು
ಎಳಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ನಿಮಗಿಲ್ಲ
ಪೃಥ್ವಿನಾಳುವ ರಾಯಾ | ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷಿ ಕಥಿ
ಚಿತ್ತಿಟ್ಟು ಕೇಳು ಹೇಳುವೆನು

೫೧

ಅಂದಾವಾ ಕೇಳೈಯ್ಯಾ | ಮಾಂಧಾರ ಮಲಿಯೊಳು
ಗಂಧಾ ಮಾಧವನೆಂಬ ಶಬರಾ
ನಿತ್ಯಾ ನೇಮದಲಿ | ಹತ್ತೆಂಟು ಪಕ್ಷಿಯ [ಮಾರಿ]
ಹೊಟ್ಟೆ ಕೃತ್ಯವ ನಡಸುವೆನು

೫೨

ಉದರಾಗೋಷ್ಕರವಾಗಿ | ಸರವರದಿರೆ ಪಕ್ಷಿ
ಹೊದ್ದು ತರುವನು ದಿನದಿನಕೆ
ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವ ಮಾಡಿ | ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುದು ಮೈಯಾ
ಬಟ್ಟೆ ಗಾಣದೆ ಇರುತಿಹೆನು

೫೩

ವನದೊಳು ನಾ ಹೋಗಿ | ಘನ ಪಕ್ಷಿ ತಾಹನೆಂದು
ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ಚಿಂತಿಸಿದಾ
ಬೆಳಗು ಆಗದೆ ಚಿಂತಿಸಿದಾ
ಬೆಳಗು ಆಗದೆ ಮುನ್ನೆ | ಮಲಿಯೊಳು ಪೋಗಿನ್ನು
ನೆಲಿಗೊಂಡು ಬಲಿಯ ಬೀಸಿದನು

೫೪

ಚಿಕ್ಕಾ ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲಾ | ಸಿಲಕೀರೆ ಬಲಿಯೊಳು
 ಕಕೋಲ ಪಕ್ಷಿ ಬೆದರಿತ್ತು
 ವಸವಂತ ವನದೊಳು | ಬಿಸಲೋಳು ಬಾಯಾರಿ
 ನೀರಡಸಿ ಹರಣಾ ಹಾರಿದನು

೫೫

ಎತ್ತ ನೋಡಲು ಪಕ್ಷಿ ಗೊತ್ತಿಗೆ ಬಾರದು
 ಚಿರಿತ್ಯಾರ್ಥಾ ಶಬರಾನು ಕುಳಿತಾ
 ಸರವರಾದೊಳಗೊಂದು | ಮರದಾ ಮ್ಯಾಲಣಾ ಯೇರಿ
 ನೋಡಿದಾ ಜಲ ಹರಿಕೊಳ್ಳಣಲಾ

೫೬

ನೀರಡಿಸಿ ಶಬರಣ್ಣಾ | ಕೊಣಲಾಥಡಿಗೆ ಬಂದು
 ಜಲವ ಮುಗಿದನು ಮನದಣೆಯಾ |
 ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಮೃಗಾ | ಆರಿಸಿ ನೋಡುತ
 ತೃಗ್ಗು ತೃವರು ಗಿಡಗಂಟಿ

೫೭

ಮಂದಾರ ಮಲಿಯೊಳು | ಅಂಧಕಾ ಬಿದ್ದಂತೆ
 ಗಂಧಾ ಮಾಧವ ತಿರಗಾಲು
 ದಿಕ್ಕು ದೇಶವನೆಲ್ಲಾ | ತಿರುಗುತ ಬರುವಾಗೆ
 ಚುಕ್ಕಾಲಾ ಪರ್ವತಾ ಗಿರಿಕಂಡಾ

೫೮

ಗಿರಿಯಾ ಕೊನಿಯ ಮ್ಯಾಲೆ | ಯೇರಿದಾ ಬ್ಯಾಡಣ್ಣಾ
 ಕಕೋಲಾ ಪಕ್ಷಿ ಆವ ಕಂಡಾ |
 ಕಾಣುತ ಲ್ಯಾವನು ಕಯ್ಯಾ | ಬಲಿಯ ಬೀಸಾಡಿದನು
 ಮುತ್ತಿಗಿಕ್ಕಿದಾನು ಗಿರಿಸುತ್ತ

೫೯

ಚಿಂತಿಯೊಳಗೆ ಇರೆ | ಕಕೋಲಾ ಪಕ್ಷಿಯೊ
 ಇಂದೆನಗೆ ಮರಣ ಬಂತೆನಲು
 ಹಾಕಿದಾ ಬಲಿಯನು | ಬಿಗಿದು ಯಳಿಯೊ ಕಯ್ಯಾ
 ಸಿಕ್ಕಿತು ಕಕೋಲಾ ಪಕ್ಷಿ

೬೦

ಬಡವರು ಬಾಗ್ಯಂತೆ | ಕೊಡಪಾನಾದೊರದಂತೆ
ಹಿಗ್ಗಿದಾ ಶಬರಾ ಮನದೊಳಗೆ |
ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ನೀನು | ಬಾಳು ಕಾಡಿದಿಯನ್ನ
ಕೈಗೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಾ ಶಿವಯೆನಗೆ

೬೧

ಭರದಿಂದೆ ಇವಳನ್ನು | ಕೊರಳಾ ಬಿಡಿಸುವೆನೆಂದು
ಶಸ್ತ್ರವ ವಸದು ಅನುವಾದಾ |
ನಡಗುತ ಪಕ್ಷಿಯೆ | ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ ಹೊರಳುತಿರೆ
ಬೇಡಿಕೊಲ್ಕುತ ಶಬರನಿಗೆ

೬೨

ಹನ್ನಾರಡೊರುಷನಾ | ಜಪಿಸಿದಲೆ ಪಕ್ಷಿ
ಕಾಡಿದಿ ಘನವ ಮಲಿಯೊಳಗೆ
ಯೇನು ಬೇಡಿದದು ಕುಡುವೆ | ಪ್ರಾಣಾ ಕೊಲ್ಲಲಿ ಬ್ಯಾಡಾ
ಆಡಿತ್ತು ಪಕ್ಷಿ ಶಬರನಿಗೆ

೬೩

ಅರಣ್ಯಾದಿರೆ ಪಕ್ಷಿ | ಏನು ಕೊಡುವಿ ಬಾಗ್ಯಾ
ಯೇನು ಸಂಭ್ರಮ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟು
ಅಡವಿಯೊಳಿರುವಂಥಾ | ಹೇಡಿ ಪಕ್ಷಿಯೆ ನೀನು
ಕುಡುವದು ಯೇನು ಕಾಣಿಪದು

೬೪

ನೀನು ಬೇಡಿದ ಬಯಕೆ | ತೀರಿಸುವೆನುಯನ್ನ
ಪ್ರಾಣಾ ಕೊಲ್ಲಲಿ ಬ್ಯಾಡ ಶಬರಾ
ಮನ್ನಿಸೊ ಯಲೋ ಬೇಡ | ನಿನ್ನ ಮನದಾ ಬ್ರಾಂತಿ
ಚನ್ನಾಗಿ ಕೈಯ ಗೂಡಿಸುವೆ

೬೫

ನೀತಿ ಮಾರ್ಗದಾ ಮಾತು | ಕರ್ಣಾದಿ ಕೇಳುತ
ರಕ್ತ ಮಲದೊಳಗೆ ಹುಮ್ಮಳಿಸಿ
ಜಾತಿ ಕುಲದಾ ಪಕ್ಷಿ | ಮಾತಿಲಿ, ಸುಗುಜ್ಯಾಣಾ |
ಘಾತಾ ಮಾಡಬಾರಾದಿವಳಾ

೬೬

ಪ್ರಾಣಾವ ಕಿಯಿದಿವಳಾ | ಕರುಣ ಕಾಣಾಬೇಕು
 ನೋಡಬೇಕಿವಳಾ ಮನಸವನು |
 ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆ | ತೀರಿಸಿ ಕುಡುವೆನು |
 ಬೇಡಣ್ಣಾ ಮನದಾ ಉಲ್ಲಾಸ

೬೭

ಪುರದೊಳು ನಿನ್ನಾನು | ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನಿಗೆ ಮಾರಿ
 ಹೆಣ್ಣು ತರುವೆನು ಅರಮನಿಗೆ
 ನರಲೋಕಾದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿ | ವೃಥವಾಯಿತು ಜನ್ಮ
 ನಾರಿ ಹಂಬಲು ಎನ್ನಗುಳಿಯೆ

೬೮

ಚನ್ನಾಗಿ ಎನ್ನಾ ಮಾತು | ಮನ್ನಿಸೋ ಶಬರಣ್ಣಾ
 ಉನ್ನಂಥಾ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವೆನು
 ಬೇಡಿದ್ದಾವರಗಳ | ಪಾಲಿಸಿ ಕುಡುವೆನು
 ಕೊರಳಾ ಬಲಿಯಾ ಬಿಡಿಸಣ್ಣಾ

೬೯

ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಹೆಣ್ಣು ಕಯ್ಯಾಗುಡಿಸುವೆಯೆನ್ನಾ
 ಪಕ್ಕದಾ ಬಲಿಯಾ ಬಿಡಿಸಣ್ಣಾ
 ಘಾಸಿ ಮಾಡನೆಂದು ಭಾಸಿಯಾ ಕುಡು ನಿನ್ನ
 ಕೈಲಾಸಾಗಿರಿಯಾ ಗುಣಿಸುವೆ

೭೦

ದೇವಿಂದ್ರನಾಳ್ವಂಥಾ | ರಂಜಿ ಮೇನಕಿಯೆಂಬ
 ಉರ್ವಸಿ ವಾಸ ಮಾಡಿಸುವೆ
 ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕದ ನಾರಿ | ಕೈ ಗೂಡಿಸುವೆಯೆನ್ನಾ
 ರಾಕ್ಷಿಯಾ ಬಲಿಯಾ ಬಿಡಿಸಣ್ಣಾ

೭೧

ಹಿಂದೊಬ್ಬ ಶಬರಾಗೆ | ಪಾಟಾದಾ ರಥಿದೇವಿ
 ಕೂಡಿಸಿದೆ ಶಿವಕುಮಾರನಿಗೆ
 ವಿನಯದಿ ಶಬರಾಗೆ | ಅನುವ ಹೇಳಿತ್ತು ಪಕ್ಷಿ
 ಪಕ್ಕಾದಾ ಬಲಿಯ ಬಿಟ್ಟಿದನು

೭೨

ಎನ್ನ ಪಾಣವ ಮುನ್ನೆ ಅಳಿಯಲಾಕಿನುಯೆಂದು
 ನೀ ನಿಜ ಸಾಕ್ಷಿ ಕುಡು ಶಬರಣ್ಣ
 ಎಂದು ಎಂದಿಗೆ ನಿನಗೆ । ಕೊಂದು ಹಾಕಿನುಯೆಂದು
 ಗಂಧಾ ಮಾಧವನು ತಾಂ ನುಡಿದಾ

೭೩

ತನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಮ್ಯಾಲೆ । ಶಬರಾನುಗೂಡಿಕೊಂಡು
 ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಿ ಬರುತಿಹನು
 ಬರುವ ದಾರಿಯೊಳಿನ್ನು । ಸರವರದೊಳಗೊಬ್ಬ
 ಋಷಿ ಕುಳಿತಿರೆ ಮುನಿ ತಪಸಿ

೭೪

ಹರನ ರೂಪವ ಕಂಡು ಇರದೆ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಶಬರಾ
 ಎರಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಿಸಿದರು
 ನರನಾ ಸಂಗದಿ ನೀನು ಬರುವದ್ಯಾಕಲೆ ಪಕ್ಷಿ
 ಗೊರದು ಕೇಳಿದನು ಮುನಿವರು

೭೫

ಸರವರಾದೊಳು ಹಣ್ಣು ಸವಿಯಾಲಿ ಹೋದಾರೆ
 ಸಿಲಕಿದೆ ಶಬರಾನಾ ಬಲಿಗೆ
 ಅಣೆ ಬಾಸಿಯಾ ಕೊಟ್ಟು । ಪ್ರಾಣಾ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು
 ಜ್ಯಾಣ ಬೇಡಗೆ ಕರತಂದೆ

೭೬

ಬೇಡಿದ್ದಾ ಬಯಕಿಯಾ । ಕಯ್ಯಾ ಗೂಡಿಸಿ ಕುಡುವೆ
 ಯೆಂದಾಡಿದ ನಾ ಬಾಯಾರಾ
 ಒಂದೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ । ಸಂಧಾನಾ ಹೇಳಿದೆ
 ತಂದಿ ಪಾಲಿಸು ಸದ್ಗುರುವೆ

೭೭

ಅಂದ ಮಾತಿಗೆ ಮುನಿ । ಗಂಧಾ ಮಾಧುವನಿಗೆ
 ಬರದು ಹೇಳಿದಾ ಮಂತ್ರಾಘೋಶಾ
 ಮಾಡಾಲಾತ ಹದಿಕಾ ಪ್ರಚಂಡಾ ರುದ್ರಾಪರಿ
 ವಂಡ ಬರಿ ಮಂತ್ರಾ ಹೇಳಿದನು

೭೮

ಸ್ವರ್ಗ ಪಾತಾಳ ಮರ್ತ್ಯಾ | ಮೂರು ಲೋಕಗಳೆಲ್ಲಾ
ಅಂಗಯ್ಯದೊಳಗೆ ಕಾಣ್ವಂತೆ
ಮಂತ್ರಾದಾ ಶಕ್ತಿಲಿಂದೆ | ಅಂತ್ರಾದಿ ಹೋಗುವಂತಾ
ತಂತ್ರದಾ ವಿದ್ಯಾ ಕಲಿಸಿದನು

೭೯

ನಾನಾ ವಿದ್ಯಾಗಳೆಲ್ಲಾ | ಕಲಿಸಿದಾ ಗುರುರಾಯ
ಅಂದಾರಾದೊಳಗೊಂದು ದಿವಸಾ
ಹೋದ ಕಾರ್ಯವು ನಿಮಗೆ | ಸಾಧ್ಯ ಆಗೊದೆಯೆಂದು
ಹೇಳಿದ ಗುರು ಅವನಿಗೆ
ಅರ್ಧಮಾ ರಾತ್ರಿಯೊಳು | ಬೇಚರಾ ಮಾರ್ಗದಿ
ಗಂಧ ಮಾಧವ ತ್ಯರಳಿದನು

೮೦

ಗಗನಾ ಮಾರ್ಗದಾ ಲಿಂದೆ | ಗಂಧ ಮಾಧುವ ನೇಡೆ
ಇಂದ್ರ ಲೋಕವ ಕಂಡಾ ಬ್ಯಾಗೆ
ಕೈಲಾಸ ಪುರಹೊಕ್ಕು | ಸುರಲೋಕಾ ನೋಡುತಾ
ಗಂಧಾ ಮಾಧವ ಬೆರಗಾದ

೮೧

ರುದ್ರನಾ ವಾಲಗವಾ | ಭಂದಾದಿ ನೋಡುತ
ಬಂದಾನು ರಾಜ ಬೀದಿಯೊಳು
ರಂಗು ಮಂಟಪ ಹಾವಳ | ಕುಂದಣಾ ಹಚ್ಚಿದಾ ಮನಿ
ರಂಬಿ ಊರ್ವಸಿ ಮಂದಿರವಾ

೮೨

ಮಂದಿರಾ ಶೃಂಗಾರ | ಸಂದು ಸಂದಿಗೆ ಕೀಲಿ |
ಭಿಂದಾವಾವೇನು ಬಣ್ಣಿಸುವೆ
ಅರಮನಿಯೊಳು ಪೊಕ್ಕು | ಪರಿಪರಿ ನೋಡಿದಾ
ರಂಬಿ ಊರ್ವಸಿ ಬಳಗಿಲ್ಲಾ

೮೩

ನಾರಿ ಮಂದಿರಪೊಕ್ಕು | ವಿಲಾಸ ಮಂಚಾದಿ
ಗಂಧಾ ಮಾದವಾ ಮಲಗಿರಲು
ಅತ್ತಾಣಾದಲಿ ಮಾತು | ಮತ್ತೆ ಪೇಳುವೆ ಕೇಳು
ಚಿತ್ತಾಜಾ ವೈರಿ ಸಖಿಯೊಳು

೮೪

ಹರನಾ ವಾಲಗದೊಳಿನ್ನು | ನೆರದಿರೆ ಸಭೆಜನಾ
ನಾರಾದಾ ಸಕಲಾ ದೇವತರು
ತುಂಬಿದು ಸಭಿಯೊಳು | ರಂಬಿ ಊರ್ವಸಿಯೊ
ಭಂದಾ ಭಂದದಲಿ ಆಡುತಲಿ

೮೫

ತಾಳಾಮದ್ದಳಿ ಕಾಲು | ಘೈಜ್ಜಿ ಕ್ರಿಕಟಾನಾದಾ
ಸಾರಂಗಾ ಸ್ವರದಿ ಪಾಡುತಲಿ
ತುಂಬಿದಾ ಸಭಿಯೊಳು | ರಂಬಿ ಊರ್ವಸಿಯೊ
ಬಿಂಬಳಿಲ್ಲದೆ ಆಡುತಿಹಳು

೮೬

ಹರನಾವಾಲ್ಗದೊಳಾಡಿ | ತೆರಳಿ ಮನಿಗೆ ಬಾರೆ
ಗಂಧಾ ಮಾಧವ ಮಂಚಾದಿರಲು
ಮಲಗಿದವನಾ ಕಂಡು | ಬೆದರಲು ಮನದೊಳು
ಎಮ್ಮರಮನಿ ಹಂಸವ ಇವನ್ಯಾರೆ
ನರಮನುಜಾರಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಾಗಾದೆಂದಾಳು
ದೇವಲೋಕದ ಇವನ್ಯಾರೆ

೮೭

ಮುಸುಕು ತೆರದು ಮುಖ | ನೋಡಲು ಊರ್ವಸಿ
ಸ್ಥಿತಿಯಾ ಕೇಳಿದಳು ನಿಜ ನೆಲಿಯಾ
ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕದ ಮಾನವ | ಎತ್ತಣಾ ಬಂದಿರಿ
ಏನು ಕಾರಣ ತಿಳಿಯಾದು

೮೮

ನರಮನುಜರಿಲ್ಲಿಗೆ | ಬಂದ ಕಾರಣವೇನು
ಏನು ಕಪಟ ತಿಳಿಯಾವು |
ಗಂಧ ಮಾಧವನು | ನುಡಿದಾನು ಅವಳಿಗೆ
ನಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಂದೆ

೮೯

ದೇವ ಲೋಕದ ಹೆಣ್ಣು | ನರಲೋಕಾದವರಿಗೆ
ಸಾಧ್ಯಾ ಆಗೊದುಂಟೆ ಮರುಳೆ
ಎಂದ ಮಾತನು ಕೇಳಿ | ಗಂಧ ಮಾಧವನು
ತಂತ್ರಾ ಮಾಡಿದಾ ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ

೯೦

ಹರಲೋಕಾದಿರೆ ರಂಜಿ | ನರಲೋಕಾದವನಿಗೆ
ಬೆರಗಾಗಿ ಬ್ಯಸಗೊಳಾಲಾವನ
ಬಂದಿರೈಮ್ಮಯ ವಾಸಾ | ಭಂದಾದಿ ಇರುಯೆಂದು
ವಂದಿಸಿ ವೇಳೆ ಬಂದವನಾ

೯೧

ಸರಸ ಸತ್ಯತಿ ಭೋಗಾ | ಸುರತಾದೊಳಗೆ ಮನಾ
ಬರದು ಕೂಡಿದರು ಸಂಭ್ರಮದಿ |
ಭೀತಿಗೊಳ್ಳದೆ ಮನಾ | ಮಾತನಾಡುತಾ ಅತಿ
ಲೋಲಾದಿಂದಿರೆ ರಂಜಿಗೂಡಿ

೯೨

ಪುರುಷನಾಸಹಂಗ್ರದಿ | ಹರುಷದೊಳಿರೆ ರಂಜಿ
ಹರನಾ ವಾಲಗದಿ ಬರಹೇಳಿ
ಮರಳಿನಾದಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯರದಿರೆ ಶಿವ ಸಭಿಗೆ
ಭರದಿ ಬಂದಳು ಪಾತ್ರಾದವಳು

೯೩

ಕನ್ನಿರಂಬಿಯೊ ತನ್ನ | ರನ್ನಾದಂಡಿಗೆ ನೇರಿ
ಚನ್ನಾಗಿ ಬರೆ ಹರನ್ನಾಡಿಗೆ
ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮಥಗಣಕೆ | ಮೇಲಾಗಿ ತೋರುವ
ಅಲ್ಲಮಹಾಪ್ರಭು ಅಮರೇಶಾ

೯೪

ಕುಳಿತಿರ್ದಾರ್ ಸಬಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಎರಗಾಲು
ನಾಟ್ಯನಾಡಲು ಪಾತ್ರದವಳು
ತಥಿಮಿಥೊಂಘಣ | ಮದ್ಯಳಿತಾಳಿನಾ
ಗತಿ ತಪ್ಪಿನಾಟ್ಯವ ನಾಡಿದಳು

೯೫

ಊರ್ವಶಿಗತಿ ತಪ್ಪಿ | ಸಭಿಯೊಳು ಆಡಲು
ಗಂಧಾ ಮಾದುವಗೆ ಮನಸೋತಿ
ಅವಳಾ ಮನದಟ್ಟಳಿ | ತಿಳಿದಾನು ಶಿವರಾಯಾ
ಸ್ವಪಾಗರಿದನು ಊರ್ವಸಿಗೆ

೯೬

ನರಲೋಕದವನಿಗೆ ಮನಸೋತಿ ಸಮುದ್ರಾದಿ
ಆರಿಗಲ್ಲು ಆಗಿ ಬೀಳೆಂದಾ
ಕಾಪಾಲಾಧರ ಶಿವ | ಸ್ರಾಪಾ ಕೊಟ್ಟರೆಮ್ಮಾ
ಉಸ್ರಾಪಾಕುಡುಯನ್ನದೇವ

೯೭

ಕಿರಣ ಪ್ರಕಾಶವ | ಬೀಳಲು ಆರಗಲ್ಲು
ಸ್ರಾಪಾ ಹೋಹದು ಎಲೆರಂಬೆ
ಬಂದಾಳು ಉರ್ವಶಿ | ತನ್ನ ಮಂದಿರಕಾಗಿ
ವಂದಿಸಿ ಪೇಳಿ ಮಾಡುವಗೆ

೯೮

ಇಂದುಧರನು ಎಮ್ಮ ಸ್ರಾಪಗರಿದನು ಎಂದು
ಗಂಧ ಮಾಡುವಗೆ ಉಸರಿದಳು
ಶರದಿಯೊಳರಗಲ್ಲು | ಆಗಿ ಬೀಳಲು ನಿನ್ನ
ತೆಗಿವೆನು ಅರಮಾಸದೊಳಗೆ

೯೯

ನೀನು ಹೋದಾ ಬಳಿಕ | ನಾನಿರ್ಧ ಫಲವೇನು
ಜಾಣಿ ಕೇಳೆಲೆಯತಿರಂಬೆ
ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಅರಗಲ್ಲು ಆಗಿರೆ ರಂಬೆ
ಮಾಡುವನು ಬಂದ ಋಷಿ ಬಳಿಗೆ

೧೦೦

ಮುನಿಯ ಕಾಣುತಲ್ಯಾವ | ಎರಗಿದಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ
ವರದು ಹೇಳಿದ ರಂಬಿ ಸ್ಥಿತಿಯಾ
ಹರನಾವಾಗ್ಗದಿ ಸ್ವಾಮಿ | ಸ್ರಾಪಾಗರಿಯಲು ರಂಬಿ
ಕಲ್ಲಾಗಿ ಬೀಳಿ ಸಮುದ್ರಾದಿ

೧೦೧

ಇದರ ವಿಚಾರ ಯುಕ್ತಿ | ವರದು ಹೇಳಿರಿಯೆಂದು
ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ವಂದಿಸಿದಾ
ಹಡಗದೊಳಗೆ ದೊಡ್ಡ | ಸಣ್ಣ ಮೀನಗಳಿಗೆ
ಅನ್ನಾದ ಮಲಾಮಾನದಣಿಯಾ

೧೦೨

ಅನ್ನದುಪಕಾರಾಲಿಂದೆ | ಸಣ್ಣಾ ಮೀನವ ಕಲ್ಲು
ತರದು ಬಿಸುಡುವರೊಂದು ಥಡಿಗೆ
ಋಷಿಯ ಹೇಳಿದ ಮಾತು | ಬ್ಯಾಸಗೊಂಡು ಮನದೊಳು
ಉಲ್ಲಾಸದಿ ಬಂದಾ ಶರಧಿ ಥಡಿಗೆ ೧೦೩

ಬಂದಾನು ಸಾಗರದಿ | ಹೊಳೆಯಲಿ ಕುಳಿತಾನು
ಅನ್ನ ಹಾಕುತ ಮೀನಗಳಿಗೆ
ಸಣ್ಣಾ ಮರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ | ಉಣುತಾಲಿ ದಣಿದಾವು
ದೊಡ್ಡ ಮೀನಗಳು ತಾ ಬರಲು ೧೦೪

ದಿನದಿನಕ್ಕಾಗ್ಗಳ | ಅನ್ನ ಹಾಕುತಾಲಿರೆ
ದಣ್ಣಾನೆ ಉಂಡು ದಣಿವುತಲಿ |
ಫಾಮ ಛಾಯನುಯೆಂಬ | ಮೀನಾ ರಾಜ್ಯನು ಆಂಪಾ
ನಿತ್ಯದಿ ಉಂಡು ಮನದಣಿಯೆ ೧೦೫

ಅನ್ನಾ ನೀಡಿದವನಾ | ಉಪಕಾರಾವಾ ಕಳಿವೆ
ಉಂಡಾಡಿದ ಮೀನ ರಾಜ್ಯವನು
ನರಮನುಜಾಗೆ ಇದರನುವ ತೇಳುವೆನೆಂದು
ಹೊರಿಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೀನ ರಾಜಾ ೧೦೬

ಸಾಗರದೊಳಗಿನಾ | ನೋಡಿದಿ ನಮಗಿನ್ನು
ಬೇಡೆಂದಾ ಮನದಾ ಬಯಕಿಯಾ
ಎಂದ ಮಾತನು ಕೇಳಿ ಗಂದ ಮಾಡುವನು
ವಂದಿಸಿದಾ ಮೀನ ರಾಜ್ಯನಿಗೆ ೧೦೭

ಬೇಡುವೆ ಅರಗಲ್ಲು | ನೀರೊಳು ಮುಣಗಿದಾ
ತರದು ಬಿಸಟಿಯಾ ಸ್ವಾಮಿ ಕಡಿಗೆ
ಗಂಧ ಮಾಧುವನಾ | ನುಡಿಯ ಲಾಲಿಸಿ-ಸಣ್ಣಾ
ದೊಡ್ಡ ಮೀನುಗಳೆಲ್ಲ ನೈರಿಯೆ ೧೦೮

ಮೀನರಾಜನ ದಂಡು ನೆರದಿತ್ತು ಮಾರ್ಬಲಾ
ಹೊರಿಕೆನೂಕಲು ಆರಿಗಲ್ಲು
ಕಲ್ಲಿನಾ ಮ್ಯಾಲಣಾ | ಕಿರಣ ಪ್ರಕಾಶ ಬೀಳೆ
ಪರಿಹಾರಾಯಿತು ಶಿವ ಸ್ತಾಪಾ

೧೦೯

ಬಾಂಡಿವಡದು ಎರ | ಡಾಯಿತು ನೈಲದೊಳು
ಉದ್ಭವಿಸಿದಳು ಉರ್ವಸಿ
ಗಂಧ ಮಾಧವ ನೊಡಗೂಡಿ ತನ್ನಾಲಯಕ್ಕೆ
ನಡದರು ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಲಿ

೧೧೦

ತನ್ನ ಮಂದಿರದೊಳಗ ಆನಂದವಿರುತಿರೆ
ಗಂಧ ಮಾಧುವಿಗೆ ಮನಸೋತು
ಇರಲೊಂದು ದಿವಸಾದಿ | ಹರನಾ ಸಬಿಗೆ ನಡೆದು
ಭರದಿ ಬಂದಳು ಪಾತ್ರದವಳು

೧೧೧

ನೀಲಕಂಠನೆ ಬಾಲಿ | ಬಾಲಿಯೊರಂಬಿ ಬಂದು
ನಾಟ್ಯನಾಡುತ ಗತಿ ತಿದ್ದು
ನಾರಲೋಕಾದವನಿಗೆ ಮನಸೊತಾಕಿವಳೆಂದು
ತಿಳಿದಾ ಗೌರೀಶಾ ತಾಂ ಮನದೊಳಗೆ

೧೧೨

ಪೊಡವಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಇವನೊಡಲು ಕೊಟ್ಟಾಳುಯೆಂದು
ಮೃಡನಿ ಶಪಿಸಿದಾ ಮತ್ತವಳಾ
ನೆಲದೊಳು ನೀನು | ಏಳು ಗಜದ ಬಂಡಿಯನಾಗಿ
ಬೀಳೆಂದಾ ಅಗ್ನಿವನದೊಳಗೆ

೧೧೩

ಆರು ಕಾಣದವನಾ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರೆಂದು
ಮಾರಾರಿ ನುಡಿದಾ ರಂಬಿಗೆ
ನಂದಿ ವಾಹನ ದೇವ | ಸ್ತಾಪ ಗರಿದಿರಿಯೆಂದು
ಮುಂದೆ ಉಸ್ತಾಪ ಹೇಳು ಸ್ವಾಮಿ

೧೧೪

ನಿಮ್ಮ ಪಾದಾವನ್ನು | ನಾನೆಂದಿಗೆ ಕಾಂಬೆನು
 ಎಂದು ನುಡಿದಾಳು ಉರ್ವಸಿ
 ಪೊಡವಿ ಜನರು ಬಂಡಿ | ಒಡದು ಪಿಸ್ವಿವ ಮಾಡಿ
 ಕಡಲೊಳಗೊಯಿದು ಬಿಸಡಿದಡೆ ೧೧೫

ಅಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪಾಪ | ಪರಿಹಾರಾಹುದು
 ಎಂದು ಕಂದುಗೊರಳಾದೇವ ನುಡಿದಾ
 ಹರನಾ ಸ್ತಾಪವ ಕೊಂಡು | ಮನಿಗೆ ಬಂದಳು ರಂಬಿ
 ವರದು ಹೇಳಿದಳು ಮಾಧುವಗೆ ೧೧೬

ನಾಳಿನಾ ದಿನದಲ್ಲಿ ಏಳುಗಜದ ಕಲ್ಲು
 ಆಗಿ ಬೀಳುವೆ ಅಗ್ನಿ ವನದಿ
 ರಂಬಿ ಮಾತವ ಕೇಳಿ | ಗಂಧ ಮಾಧುವಗಿರಿ
 ಇಳಿದು ಬಂದಾನು ಮರ್ಥ್ಯಾ ಲೋಕಾ ೧೧೭

ಮೊದಲಿನ ಮುನಿಬಲ್ಲಿ | ಒದಗಿ ಬಂದನು ಬೇಗ
 ಇದರಿಂದ ವಾ ಹೇಳು ಗುರು ತಂದೆ
 ವಿಪ್ರ ರೂಪವ ತಾಳಿ | ಪುರದೊಳು ನೀ ಹೋಗಿ
 ವರದು ಪಂಚಾಂಗ ಹೇಳು ಜನಕೆ ೧೧೮

ಊರಾ ಮ್ಯಾಲಗ ವಿಂದು | ಬಾದಿ ಬಾಹೊದು ಇಂದು
 ಏಳು ಗಜದ ಬಂಡಿ ಬೀಳೆ
 ಪಟ್ಟಣದ ಜನ ಕೂಡಿ | ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡಿರಿ ಬಂಡಿ
 ಬಿಟ್ಟು ಹೋವದು ಪುರದಾ ಕರ್ಮ ೧೧೯

ಇದರಂತೆ ವಿಕಿ | ವಿಚಾರಾ ನೀ ಮಾಡೆಂದು
 ಗಂಧ ಮಾದುವಗೆ ಮುನಿ ಪೇಳೆ
 ಗುರುವಾಕ್ಯವ ಕೊಂಡು | ಮುನಿಯ ರೂಪವ ತಾಳೆ
 ಬರದಿ ಬಂದನು ಅಗ್ನಿ ವನಕೆ ೧೨೦

ಕಡಲಾ ಸಮುದ್ರಾದಾ ಥಡಿಯೊ ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದು
 ವಡ ಬಾಗ್ನಿಯೆಂಬ ಪುರವಿರಲು
 ಬ್ರಹ್ಮ ರೂಪವ ತಾಳಿ | ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ಸೇರಿ
 ವರದು ಹೇಳಿದನು ಪಂಚಾಂಗಾ

೧೨೧

ಆರಧಾಮಾ ರಾತ್ರಿಯೊಳು | ಘದ್ರಿಸಿ ಆಕಾಶಾ
 ಮೇಘ ಬೀಳಲು ಅನಿಘಾತ್ರಾ
 ಏಳು ಗಜದ ಕಲ್ಲು ಭೂಮಿ ಮ್ಯಾಲಣ ಬೀಳೆ
 ಪ್ರಳಯ ಬಾಹೊದು ನಿಮ್ಮ ಪುರಕೆ

೧೨೨

ಪುರದ ಜನರು ಬಂದು | ವರದು ಕೇಳಲು ಮುಂದೆ
 ಪರಿಹ್ಯಾಂಗಂದನುತಯಧೀವರೆಗೆ
 ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರಭುಜನಾ | ಕುಟ್ಟಿ ಪಿಷ್ಟನೆ ಮಾಡಿ
 ಬಿಸ್ತಂದಾ ಹಳ್ಳ ಕೆರಿ ಬಾವಿ

೧೨೩

ಅಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಕರ್ಮ ತೊಳವದುದು
 ವರದು ಹೇಳಿದ ಮುನಿವರಯ
 ತಂದಿ ಮುನಿಯೊ ಎಮ್ಮ ಮ್ಯಾಲೊಂದು ಬೀಳವದು ಕಲ್ಲು
 ಅಂದು ಕೇಳಿದರು ಬಂದವನಾ

೧೨೪

ಇಂದಿನ ರಾತ್ರಿಲಿ | ಘದ್ರಿಸಿ ಮಳೆಯೊಳು
 ಬೀಳಾಲು ಕಲ್ಲು ಏಳುಗಜದಾ
 ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಪರಿ ಪುರದಾ ಜನರಿಗಿನ್ನು
 ವರದು ಹೇಳಿದನು ಮಾಧವನು

೧೨೫

ಹೊತ್ತು ಮುಣಗಿದ ಮ್ಯಾಲೆ | ಗೊತ್ತಿಗಾದರು ಜನಾ |
 ಸಟ್ಟಾನೆ ಸರಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ |
 ಘದ್ರಿಸಿ ಮಿಂಚು ಮಳೆ | ಸಿಡಲಿನೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು
 ಅರ್ಭಟದಿ ಬೀಳೆ ಧರಣಿಗೆ

೧೨೬

ಬೆಳಗಾದಾ ಮ್ಯಾಲೆ ಗ್ರಾಮ | ಜನರು ಬಂದರು ನೋಡಾ
 ನಗಿ ಅಲ್ಲಾ ಮಾತು ನಿಜವು
 ಪಟ್ಟಣಾದಾ ಜನಕಲ್ಲು | ಕುಟ್ಟಿ ಹಿಟ್ಟನೆ ಮಾಡಿ
 ಬಿಟ್ಟಿದರು ಹಳ್ಳಿ ಬಾವಿ ಕೆರಿಗೆ

೧೨೭

ನೆಲದೊಳುದ್ಭವಿಸಿದಂತೆ | ನಿಜರೂಪಾವಾದಳು
 ಗಂಧ ಮಾಧವನಾ ಕಯ್ಯಾ ಪಿಡಿದು
 ನೈಗದಾರು ಅಂತ್ರಾದಿ ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಿ ಬರೆ
 ಅಘ ಹರ ಶಿವನಾ ಸಭೆಗಾಗಿ

೧೨೮

ಹರಕೊಟ್ಟಾ ಸ್ತವಾವ | ಗೆಲಿದು ಉರ್ವಸಿರಂಜಿ
 ಶಿವನಾ ಪಾದಕ್ಕೆ ಎರಗಿದಳು
 ಎರಗಾಲಾವಳ ಕಂಡು ಭರ್ಗೊರಜಿತ ದೇವಾ
 ಬೈರಗಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿದಾರಂಬಿಗೆ

೧೨೯

ಮೆಚ್ಚಿದಾ ಶಿವರಾಯ | ರಂಜಿ ಉರ್ವಸಿ ನಿನ್ನ
 ವಿಧಿಯಾ ಬೇಡು ಮನ ಬ್ರಾಂತಿ
 ಬೇಡುವೆ ನಿಮ್ಮಗೆ | ಕೊಂಡಾಡುವೆ ಜಗದೊಳು
 ಹಾಡುವೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರುತಿಪದನು

೧೩೦

ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ಇದ್ದು | ಗಂಧ ಮಾಧವನಾ
 ಜೋಡಮಾಡಿ ಎನ್ನ ಗೂಡಿಸಯ್ಯಾ
 ನೆಲದೊಳು ನೀ ಹೋಗಿ | ಜಲಮಿಸು ಉರ್ವಸಿ
 ತನುಜ ಆಗಂದಾ ಚಂದ್ರಾಪುತಿಗೆ

೧೩೧

ಗಂಧ ಮಾಧವ ಮುಂದೆ ನಂದ ರಾಜನ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ
 ಹುಟ್ಟಿದಂದಿಗೆ ಜೋಡು ನಿನಗೆ
 ಕೈಲಾಸ ರಂಬಿಗೆ | ಗುಡಿಗುಡಿಸಿದಾ ಪಕ್ಷಿಗೆ |
 ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಡಲಿಯೆಲೆ ಭೂಪಾ

೧೩೨

ಎನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕುಡುಯೆನೆಂದ ರಾಯನೆ
ಘನ ಘಾತಕ ಮಾಡು ಬ್ಯಾಡಾ
ಮುಂದಿನ ಸಂದಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಪೇಳುವೆ
ಸಂದು ಮುಗಿಯೊ ಮೂರನ್ನು

೧೩೩

ಅಂತು ಸಂಧಿ ಮೂರು ಕಂಪದನು
ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಶಿಬಿರಾಯನ ಮೂರನೆ ಅಧ್ಯಾಯ
ಸಮಾಪ್ತಾ

ಸಂಧಿ - ನಾಲ್ಕು

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ಶಿಬಿರಾಯನು ತಾನು
ಆಣದಮರ್ಧಿಲಿಂದೆ | ದೇವರಾಪೂಜೆ
ಮಾಡುತಲಿ | ಹಿಂದಣಾ ಕಥಿಯನು ಛಂದಾದಿ ಪೇಳಿದಿ
ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷಿ ಕಥಿ ಕೇಳು ೧

ಪೃಥ್ವಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು | ಪಕ್ಷಿಯಾ ಇರುತಿರೆ
ಮೋಕ್ಷದಾಯಕನಾ ಕೃಪಿಲಿಂದೆ
ಸೃಷ್ಟಿ ಮೇಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ | ಬೇಡ ಬ್ಯಾಟಿಯ ಕಾರಾ
ಕಾಠ್ಯಾಣಯೆಂಬ ಪೆಸರವಗೆ ೨

ದಿನದಿನ ಬೆಳಗಾಗಿ | ಹಲವು ಪಕ್ಷಿಯಕೊಂದು
ಮನಿಯ ಸಂಸಾರ ನಡಸುವನು
ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವ ಮಾಡಿ | ಬ್ರಹ್ಮನಾದನು ಮೈಯಾ
ಬಟ್ಟಗಾಣದೆ ಇರುತಿಹೆನು ೩

ಮನಿಯೊಳಾಗಿರೆ | ಮಡದಿ ಕಿರಿಕಿರಿ ಮಾಳ್ವಳು
ಮನಸಾದಿ ಹೇಳು ಪುರುಷನಿಗೆ
ಖೋಡಿ ನಿನ್ನಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ ಮ್ಯಾಲೆ
ಸುಖಗಾಣಾಲಿಲ್ಲ ಬಂದಿನಕೆ ೪

ನೃರಮನೆ ಹೊರಮನೆ | ಸರಿಸಮಾನಿತರು
ಶರದಿ ಬ್ಯಾಟ್ಯಾನು ಹೆಚ್ಚು ತರಲು
ಲೇಸಾದಿಂದಲಿ ಸೀರಿ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ಮೃರದಾಡುತಿರೆ ಪುರದೊಳಗೆ ೫

ನಿನ್ನನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹನ್ನೆರಡೊರುಷಾವಾಯಿತು
ಮುಂಗಯ್ಯಾ ಬಳಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲಾ
ಸಣ್ಣ ಪಕ್ಷಿಯ ಬ್ಯಾಟಿ | ಮಣ್ಣುಗೂಡಲಿಯೆಂದು
ಉಪ್ಪೆಣ್ಣೆ ಸಾಲದು ಮನಿಗೆ

೭

ದೊಡ್ಡ ಮೃಗಿಯಾ ತಂದು | ಮಾರಿಕೊಂಡಿರೆ ಮನಿ
ಗಳಿಕೆ -- ಕಾಸು ಬಾಹುವದು
ಈ ಪರಿಹರದಿಯೊ ಕಿರಕಿರಿ ಮಾಡಲು
ಬ್ಯಾಸರದಿ ಬಂದ ಸರವರಕೆ

೮

ಆ ಮಹಾಮಲಿಯೊಳು | ಕಾಮಿಕಾವನದೊಳು
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಇರಲು ಅಸಂಖ್ಯಾ
ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಿಯಾರೊಳು | ಹಿರಿಯಾರೊಳು ಹಿರಿದಾಗಿ
ಕಾಣಾ ಬಹಾ ಚಾಣ್ಣ ಹಕ್ಕಿಯೆಂಬ ಪೆಸರವಗೆ

೯

ಕಾಠಾಣಾ ಶಬರನು | ಬ್ಯಾಟಿನಾಡುತ ಬರೆ |
ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳು ಕಂಡಾ ಚಾಣ್ಣಕ್ಕಿ
ಜೆಪಿಸಿ ನೋಡುತ | ಬಲಿಗಳಾ ಬೀಸುತ
ಅಡಗಿತ್ತು ಕುಳಿತಿರ್ದಾ ವೃಕ್ಷಾಮರಿಗೆ

೯

ಲಕ್ಷಪಕ್ಷಿಯಾರೊಳು | ಅರಸನು ಮಲಿಯೊಳು
ಬಡುವಾಗೆ ಅಡಗಿರ್ದಾ ಶಬರಾ
ಹಿಗ್ಗಿದಾ ಮನದೊಳು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದಲಿ
ಬಲಿಯೊಳು ತೊಡರೆ ಚಾಣ್ಣಕ್ಕಿ

೧೦

ಸಿಲಕಿತ್ತು ಬಲಿಯೊಳು | ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ ಚೇರುತಲಿರೆ
ಹಿಡಿದಾ ಕೈಸೆರಿಯಾ ಬ್ಯಾಟಿಕಾರಾ
ಎಷ್ಟು ದಿನದಲಿ ನಾನು ಕಾಪ್ಪ ಬಿಡುವೆನು ರೆಕ್ಕಿ
ಬಿಡದೆ ಮಲಿಯಾ ಹಾಕಿದನು

೧೧

ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಘಾತಾ | ಮಾಡ ಬ್ಯಾಡಣ್ಣಾ ನೀನು
ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು ಶಬರಣ್ಣಾ
ನ್ಯಲಿಯ ಗುಣದೆ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮುನಿದರೆ
ದೊರಕುವದೇನು ಮುಂದೆ ನಿಮಗೆ

೧೨

ಎನ್ನ ಉಳವಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನೆ ಕಾರ್ಯವು ಮಾಡು
ಹೊನ್ನು ಕುಡಸುವೆ ಮನದಣೆಯಾ
ವನದೊಳಗಿರೆ ಪಕ್ಷಿ ಏನು ಕುಡುವಿ ನೀನು
ಏನುಂಟು ಭಾಗ್ಯ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ

೧೩

ನಿನ್ನಯ ಆಸಿಗೆ ದ್ರವ್ಯಾ ನಾನು ಕುಡಸುವೆ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಬೆಲೆ ಹೇಳು
ಚೆಣ್ಣೆ ಕ್ಷಿ ನುಡಿಗೇಳಿ | ಶಬರಣ್ಣಾ ಹರುಷದಿ
ಬಂದನು ಪಟ್ಟಣರಾಗಿ

೧೪

ನಡಮಧ್ಯಾಚಾವಡಿ ಪಗಡಿ ಬಾಜರಾ ಬೀದಿ
ಅಂಗಾಡಿಯೊಳು ಬಂದಾ ಶಬರಾ
ಮುಂಗಯ್ಯಾ ಮ್ಯಾಲಿನ ಪಕ್ಷಿ ಅಂಗೈಯೊಳಾಡಲು
ಜನವೆಲ್ಲಾ ನೋಡು ತಿಹ ಅವಳಾ

೧೫

ಪುರಜನರೆಲ್ಲರು | ಬೆರಗಾಗಿ ನೋಡಲು
ರೂಪುಳ್ಳಾ ಪಕ್ಷಿ ಕಾಣಿಪದು
ಅರುಣ ಪ್ರಕಾಶಾದಂತೆ | ಹೊಳವುತಿಹದು ಪಕ್ಷಿ
ಜನರು ನೋಡುತ ಹರುಷದಲಿ

೧೬

ಸುವರ್ಣ ಪರಿಯಂತೆ | ಹೊಳವುತಿರಲು ಹಕ್ಕಿ
ಕಣ್ಣು ಗುರುಗುಂಜಿ ವರಣ [ದ]ಂತೆ
ಚಿತ್ರ ಬರದಂತೆ ಮೈಯೊ | ಪ್ರಣಮ ಬಾರದಾ ಘಣಿ
ಕಲಹನ ಸಣ್ಣ ಕಂಠದಲಿ

೧೭

ಉರದಲ್ಲಿ ಪದಕಾವೆ | ಪಾದಾದಿ ಪದ್ಮವೆ
 ನಸುಲೋಳು ಮೋಹನೆ ತಪ್ಪ
 ಮನ್ನಥನ ಪೋಲ್ವಂತೆ | ಹೊಳವು ತೀರಲು ಬಣ್ಣಾ
 ಅಮೃತ ವಾಕ್ಯ ನುಡಿವದು

೧೮

ಪುರದೊಳು ವಿರಲೊಬ್ಬ | ದೊರಶಟ್ಟಿ ಮಲಿಯಾಳ
 ಬರದಿ ಬಂದನು ಬಾಜರಕೆ |
 ಗ್ರಾಮದಾ ಜನರೆಲ್ಲ | ನೃರದ ಕಾರಣಾವೇನು
 ಬರದು ಕೇಳಿದನು ನಿಂತವರಾ

೧೯

ದೊರಿ ತಂದಿ ಕೇಳಯ್ಯ | ಪುರದೊಳವೋರ್ವನು ಬ್ಯಾಡಾ
 ಪಕ್ಷಿ ತಂದಿರೆ ಅಮೆಲಿಕಾ
 ಇಳಿಯೊಳು ಈ ಪಕ್ಷಿ | ನಲಿಗಾಣಾ ಬಾರದು
 ಮಲಿಯಾಳಾ ಶಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿದರು

೨೦

ಹೇಳಲಾಕ್ಷಣದೊಳು ತಾಳಿದ ಹರುಷವ
 ಲೋಲಾದಿ ಬಂದ ಪಕ್ಷಿ ಬಳಿಗೆ
 ಏನು ಹೇಳದಿ ಬೈಲಿ (ಬೆಲೆ) | ವನ ಪಾಲಾ ಶಬರಾನೆ
 ನಾನು ಕುಡುವೆನು ಪಕ್ಷಿ ಬೆಲಿಯಾ

೨೧

ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಬೈಲಿ ಹೇಳಿದೆ ನಾನು
 ತಿಳಿದವರು ಪಕ್ಷಿ ಕೊಳ್ಳಿರೆಂದಾ
 ಆರ್ಯಾದಿರೆ ಪಕ್ಷಿ | ಏನು ಗುಣವು ಉಂಟು
 ಏನು ಲಕ್ಷಣ ಇದರೊಳು

೨೨

ಬಳಿಲಿದಾರ್ ಜನರೆಲ್ಲಾ | ತಿಳಿದು ಪಕ್ಷಿಯಾಗುಣಾ
 ನ್ಯಾಲಿಗೊಂಡು ಪೇಳಿ ಶಟ್ಟಿಗೆ
 ಮೂರು ತತ್ವದ ಮಲಿ | ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರದ ನ್ಯಾಲಿ
 ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಅಕ್ಷರಿರಲು

೨೩

ಜ್ಯೋತಿ ಧರ್ಮದಾ ನೀತಿ | ಮಾರ್ಗ ತೋರುವ ಪಕ್ಷಿ
ಮಾತಲಿ ಸುಗುಣಾಗಾರಿಕೆವೆ
ಹೇಳಿದ ಮಾತವ | ಕೇಳಿದ ಮಲಿಯೊಳಾ |
ಅಳದು ಕೊಟ್ಟನು ಹೊನ್ನು ಅವಗೆ

೨೪

ಇಂದು ಎನ್ನಗೆ ಬಾಗ್ಯಾ | ಗಂಗಾಧರನು ಕೊಟ್ಟಾ
ಅಂದು ಹಿಗ್ಗಿದಾ ಶಬರಣ್ಣ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು | ಅಳದು ಕೊಟ್ಟನೆ ಶಟ್ಟಿ
ಮತ್ತೆ ಪಕ್ಷಿಯು ಮನಿಗೊಯಿದಾ

೨೫

ಮಂದಿರದೊಳಗೊಯಿದು | ಪಿಂಜಾರಿ ಬಳಗಿಟ್ಟು
ಖರ್ಜೂರಿ ಹಣ್ಣು ಎಣ್ಣಿಸುತ್ತಲಿ
ಅತ್ತಲಿ ಶಬರಣ್ಣಾ ಮತ್ತೆ ಮನಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಪತ್ನಿಗೆ ಕರದು ಹೊನ್ನು ಕುಡಲು

೨೬

ಅನುದಿನ ಪಕ್ಷಿಯೆ ಸಾಕಿಕೊಂಡಿರುತಿರೆ
ಮಲಿಯಾಳ ಶಟ್ಟಿ ಮನಿಯೊಳು
ಊರೊಳು ಇರುತಿರೆ | ಸುಗಂದಿ ಪಾತ್ರವ
ಶಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಲಣಾ ಮನಸಾವಳಾ

೨೭

ಈತನಾ ದ್ರವ್ಯವ ಬರಲಿಲ್ಲಾ ಎನಗೆಂದು
ಮತ್ತೆ ಉಪಾಯವ ಮಾಡಿದಳು
ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಬಂದು ಸರಸಾ ನಾಡಿದಿ ಎನ್ನಾ
ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಕುಡು ಬ್ಯಾಗೆ

೨೮

ಕೊಟ್ಟಾರೊಳಿತು | ಕುಡದಿದ್ದರಾಡೆ ನಿನ್ನಾನು
ಪಟ್ಟಾಣಾಳ್ಳನಾ ಬಳಿ ಗೊಯಿವೆ
ಮಾಲಿಯಳಾ ಶಟಗಾರ | ಪರನಾರಿ ಸಹೋದರ
ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡ ಹೆರಾ ಹೆಣ್ಣು
ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಭೋಗಾ | ಸರಸಾಗೂಡಿದಿ ಶಟ್ಟಿ
ಹರುಷದಿ ಕುಡು ಎನ್ನ ಹೊನ್ನು

೨೯

ಪಟ್ಟಣಾಳ್ವನಾ ರಾಣಿ | ದಿಟ್ಟಾತಾನದ ಲಿಂದೆ
 ಶಟ್ಟಿಯಾ ಮನಿ ಕುಳತಿರಲು
 ಕೊಟ್ಟಾರೊಳಿತು ಶಟ್ಟಿ | ಕುಡುವದಿದರ್ಡೆ ನಿನ್ನ
 ರಾಯನಾ ಬಳಿಗೆ ಎಳದೊಯಿವೆ

೩೦

ರಾಯನಾಶ್ರಯ ಮಾಡಿ | ಪಾತ್ರದವಳು ಬಾಳಾ
 ಶ್ವರ್ಯಾದಾ ಮಾತು ಆಡುತಿಹಳು
 ಪುರದಾ ಜನರು ಎಲ್ಲಾ | ಮನ್ನಿಸಿ ಪೇಳಲು
 ಕೇಳದಿಹಳು ಎಂದಿಗವಳು

೩೧

ಮಲಿಯಾಳ ಶಟ್ಟಿ ರಂಬಿ ಮುಂಗಯ್ಯಾನು ಹಿಡಿದು
 ಗುಂಜಾಡುತ ಬರೆರಾಯನ ಸಭಿಗೆ
 ರಾಯನ ಸಭಿಯೊಳು ನ್ಯರದಿರೆ ಜನಬಾಳ
 ರಂಬಿ ಹೇಳಲು ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಾ

೩೨

ಸ್ವಪ್ನಾದಿ ಬಂದೆನ್ನಾ ಮಂಚವ ನೇರಿ ಸಂ
 ಬೋಗಾ ಮಾಡಿದಾಯನ್ನ ಗೂಡಿ
 ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನನು ಆಡಿದಾ ಶೈನಕ್ಕೆ
 ಕುಡುದೆ ಕಾಡುವ ಎನ್ನಾಗರಸಾ

೩೩

ಪಾತ್ರದವಳು ವರದು ಭೂಪತಿ ಕೇಳಲು
 ಕೋಪಾದಿ ಕರಿಯಲಟ್ಟಿದನು
 ಚರರು ಹೋದರು ಬ್ಯಾಗೆ ಶಟ್ಟಿಯ ಅರಮನೆ
 ರಾಯನು ನಿಮ್ಮಗೆ ಕೈರಿ ಅಟ್ಟಿ

೩೪

ಮನದೊಳು ಚಂಚಳ ಥರಥರಾ ನಡಗುತ
 ಹೆದರುತ ಬರೆ ದೊರಿಬಳಿಗೆ
 ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಸಂಗಾ | ಮಾಡಿದಾ ಕಾರಣಾ
 ಸಾವಿರಾ ಹೊನ್ನು ಕುಡುಯೆಂದಾ
 ತೈರಳಿ ಬಂದನು ಶಟ್ಟಿ | ತನ್ನ ಮಂದಿರಕೆ
 ಚಿಂತೆಯೊಳಗೆ ಕುಳಿತಿಹೆನು

೩೫

ಕೇಳಿತು ಪಕ್ಷಿಯೊ | ಏನು ಕಾರಣ ನಿನ್ನಾ
ಮೋರಿ ಕಂಡಿತು ದೊರಿ ತಂದೆ
ರಂಬಿಯಾ ಕಥನವ ಹೇಳಿದಾ ಪಕ್ಷಿಗೆ
ರಾಯಾನು ನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ

೩೬

ಮನ್ನಣೆಲ್ಲದೆ ನಿಮಗನ್ಯಾಯವ ಮಾಡಿದಾ
ಹೊನ್ನವ ಕುಡುದಿರು ಅಯ್ಯಾ
ಹೇಳಿತು ಪಕ್ಷಿಯೊ ಮಲಿಯಾಳಾ ಶಟ್ಟಿಗೆ
ಭೂಪಾನ ಬಳಗೈನ್ನಾ ವೈಯೊ

೩೭

ಶಟ್ಟಿ ಮಹಾಜನದೈವ | ಪುರಜನರೆಲ್ಲರು
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಗೂಡಿ ರಾಯ ನೆಡಿಗೇ
ರಾಯಾ ರಕ್ಷಾಮಣಿ | ರಂಬಿಯಾ ನ್ಯಾಯಾವ
ಪಕ್ಷಿ ಮಾಡುವದು ಕೇಳರಸಾ

೩೮

ಭೂಪತಿ ಹೇಳಿದಾ | ಕೇಳೆಲೆ ಪಕ್ಷಿಯೆ
ಸನ್ನಥ ಮಾಡು ಇಬ್ಬರಿಗೆ
ಪಕ್ಷಿಯೆ ಪೇಳಾಲು | ಕೇಳಯ್ಯಾ ನೃಪತಂದೆ
ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಸಂಗು ಮಾಡಿದುದು

೩೯

ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನನು | ಆಡಿದು ಕುಡುಸುವೆ
ನೀಲಗನ್ನಡಿಯ ತರಿಸಯ್ಯಾ
ಕನಸಿನೋಳಾದುದು | ಕಣ್ಣೆಲಿ ಕಾಣಬೇಕು
ತೋರಿತ್ತು ಸಕಲ ಜನಕೆ ಪಕ್ಷಿ

೪೦

ಕನ್ನಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೊನ್ನರಾಶಿಯಾ ಹೊಯಿಯೊ
ಕುಳಿತಿದಾರ್ ಸಭಿಯಾ ನೋಡುತಲಿ
ನಿನ್ನ ಆಂಗಕೆ ಮುಟ್ಟ | ಲಿಲ್ಲೆಲೆ ಶಟ್ಟಿಯಾ
ಹೊನ್ನು ಮುಟ್ಟದಿರಲೆ ರಂಬಿ

೪೧

ನೋಡಿದಾರಾಯಾನು ಜನವೆಲ್ಲ ಬೆರಗಾಗಿ
ನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಾ ಪಕ್ಷಿಯಂದಾ
ರಮಣಿಗೆ ಹೇಳಿದಾ ಕನಸಿನ ಫಲವನ್ನು
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದಿಟ ನೋಡು

೪೨

ಸ್ವಪ್ನಾ ಸಂಗದಾ ಹೊನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗುಂಟು
ನ್ಯಾಯ ತಿಳಿದಿತ್ತು ಮಾತುಯೆಂದಾ |
ಪಕ್ಷಿಯಾ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದಾ ರಾಯನು
ಅನುವ ಕೇಳಿದಾ ಶೆಟಕಾರಗೆ

೪೩

ಪಕ್ಷಿಯನ್ನಗೆ ಮುಂದೆ | ಕುಡುಯಂದಾರಾಯಾನು
ಮುಂದೆ ಕುಡುಸುವೆ ಭಾಗ್ಯಾ ನಿಮಗೆ
ಎಂತ ಮಾತವ ಕೇಳಿ | ನೊಂದಾನು ಮನದೊಳು
ಚಿಂತಾರ್ಥ ಕುಳಿತಾ ತನ್ನೊಳಗೆ

೪೪

ಮಾನ್ಯದಾ ರಾಯಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ ಹೇಳಿದಾ
ಅನಿಗಾರ ಪಕ್ಷಿ ಕುಡುಬ್ಯಾಡ
ಶೆಟ್ಟಿ ಮಗನು ಪಕ್ಷಿ | ಕೊಟ್ಟಾನು ರಾಯಗೆ
ಅಟ್ಟಿ ಬಂದಾನು ತನ್ನ ಮನಿಗೆ

೪೫

ಕಪಟಾ ಮನದೊಳಗಿಟ್ಟು | ಪಾತ್ರಾದವಳು ತನ್ನ
ಆಲಯ ಸೇರಿಕೊಂಡಹಳು
ಇರದೆ ಪಕ್ಷಿಯಾ ನಾನು | ಮುರಿದು ತಿಂಬುವೆನೆಂದು
ಮರಗು ತಾ ರಂಬಿ ಮನದೊಳಗೆ

೪೬

ತುಂಬಿದ ಸಬಿಯೊಳು | ಸಟಿಯಾ ಮಾಡುತು ಎನ್ನಾ
ಲೇಸಾಗೊಳಿಸಿತು ಶೆಟರಾರಗೆ |
ಇರತಿರೆ ಸುಖದೊಳು ಮರಳಿ ಮತ್ತೊಂದು ದಿವಸಾ
ರಂಬಿಯು ಬರಲು ರಾಜ ಸಭಿಗೆ

೪೭

ಪಾತ್ರದವಳು ನಾಟ್ಯಾ | ನಾಡುತ್ತಾಪರಿ ಪರಿ
ಭೂಪತಿರಾಯನಾ ಸಭಿಯೊಳಗೆ
ನಾನಾ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಂದೆ | ಗೀತ ಗಾಯನ ಮಾಡಿ
ಮೋಹಿಸಿದಳು ಅರಸನಿಗೆ

೪೮

ಮೆಚ್ಚಿದ ರಾಯನು | ನಾಟ್ಯಾ ಲಕ್ಷಣ ನೋಡಿ
ಹರುಷದಾ ತಲಿಯದೂಗಿದನು
ಬೇಡು ಬೇಡುಲೆ ಹೆಣ್ಣು | ಗಾಡಾದಿ ಕುಡುವೆನು
ರೂಢೇಶಾ ನುಡಿದಾರಂಬಿಗೆ

೪೯

ಸೃಷ್ಟಿ ಪಾಲಿಪ ನಾವು | ಮೆಚ್ಚಿದುಂಟಾದರೆ
ಕೊಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವ ತಪ್ಪು ಬ್ಯಾಡಾ |
ಆಶೆ ಹಿಡಿದು ಬಂದೆ ಬಾಷೆ ಪಾಲಿಪರಾಯ
ಆಶಾನಿರಾಶಾ ಮಾಡುಬ್ಯಾಡ ||

೫೦

ಏಣಾಕ್ಷಿ ನಿನ್ನಾನು | ಏನು ಬೇಡಿದ ದ್ರವ್ಯಾ
ಮನಸಹದಿ ಬೇಡು ಬೇಡೆಂದಾ |
ಧರಣಿ ಪಾಲಿಪ ನಿಮ್ಮ | ಚರಣರಾಕ್ಷಿಯ ನಾನು
ಚಾಣ್ಣಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿ ಕುಡುಯನಗೆ ||

೫೧

ಆರಮಧಿರಾಯನು | ಮರದುಕೊಟ್ಟನು ಪಕ್ಷಿ
ಬರದಿ ಬಂದನು ರಂಬಿಮನಿಗೆ
ಅನ್ಯಾಯದಲಿ ಹೊನ್ನು | ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸಿದಿ ನಿನ್ನ
ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತೆಸುವೆ ಶಸ್ತ್ರದಿಂ

೫೨

ಚದುರಿಕೆ ತನದಿಂದೆ ಹಾವನಾಗಿಡಿಸಿದ ನಿನ್ನಾ
ಚಿದರು ಮಾಡುವೆ ಬಿಡಯೆನಲು
ಅಡಗಿ ಮಾಡುವಳಿಗೆ ವರದು ಕೊಟ್ಟಾಳಿ ದಾಸಿ
ಹ್ಯಾರದು ಪಲ್ಯವನು ಮಾಡೆಂದು

೫೩

ಛಂದಾದಿಂದಡಗಿಯಾ | ಮಾಡು ನಿಡ್ಯಗಂಧಿ
ಉಂಡುಟ್ಟು ಮನದಣಿವೆನು
ಒಡಿಯಳು ಕೊಟ್ಟಂತಾ ಪಕ್ಷಿ ಗಡಿಗೊಳು ತ್ಯರದಿಟ್ಟು | ದಾಸಿ
ಮಾಡಳು ಇವಳು ಮನಿ ಕೆಲಸಾ ||

೫೪

ಆರು ಕಾಣದೆ ಹ್ಯಾಗೆ | ಜ್ಯಾರಿತು ಪಕ್ಷಿಯೆ
ಸೇರಿತ್ತಂ ಜಲಹರಿಯೊಳಗ
ಅಡಗಿ ಮಾಡುವೆನೆಂದು | ಗಿಡಗಿಯೊಳಿರೆ ಪಕ್ಷಿ
ಹುಡುಕಿದಿರೆ ಕಾಣಬರಲಿಲ್ಲಾ

೫೫

ಅರಮನಿಯೊಳಗಿರೆ | ಸಲವಿ ಸಾಕಿದ ಕೋಳಿ
ಹರಿದು ಪಲ್ಲಾವನು ಮಾಡಿದಳು
ಮನಿಯಾದೊರಿಯೆಳಿನ್ನು | ಕಾರದು ಉಣಿಸಲು ದಾಸಿ
ಸಂಪ್ರೀತಿಗೊಂಡಳು ತನ್ನ ಮನಕೆ

೫೬

ಹೊನ್ನು ಕಳದೊಯಿರಿಗೆ | ಇನ್ನು ನೀಗಿದೆನೆಂದು
ಚನ್ನಾಗಿ ನುಡಿಯೊ ರಂಬಿಯನು
ಬಚ್ಚಲಾ ಜಲ ಹರಿ | ಅಡಗಿದು ಪಕ್ಷಿಗೆ
ಪಕ್ಕಾ ಬಂದಿರೆ ಓಡಲವಳು

೫೭

ಊರ ಹೊರಗೆ ಒಂದು | ದುರಗಿಯಾ ಗುಡಿಯಿರೆ
ಸೇರಿ ಕೊಂಡಿರೆ ಶಿಲಿ ಮರಿಯಾ
ಇರಲೊಂದು ದಿವಸದಿ | ರಂಬಿ ದೇವಾಲಯಕೆ
ಬಂದಳು ನಾಟ್ಯ ನಾಡಲಿಕೆ

೫೮

ಖಿಣ ಖಿಣಾಕೆ ತಾಳಾ ತದ್ವಿಯಿತಾ ಮದ್ದಳಿಯಾ ನಾದಾ
ಸಾರಂಗಾ ಸ್ವರದಿ ಪಾಡುತಲಿ |
ಮನ ಹರುಷದಿಂದಲಿ ಪರಿಪರಿ ನಾಟ್ಯವ
ದೇವರ ಬಳಿಯ ಆಡುತಲಿ

೫೯

ಫಕಾಫಕಾ ನೆಗಿವುತಾ | ಪಕ್ಷಿಯ ನುಡಿಯಲು
 ನಿನ್ನ ಭಾವಕ ಒಲಿದೆ ರಂಬಿ |
 ಮೆಚ್ಚಿದೆ ಮಗಳೆ | ಮನದಿಚ್ಚೆಯಾ ಬೇಡೆಂದು
 ಸಾಕಿತಾ ದುರಗಿ ನುಡಿದಂತೆ

೬೦

ದುರಗಿಯ ಬಲಿದಳುಯೆಂದು | ಹರದಿ ಪಾತ್ರಾದವಳು
 ಚರಣಕ್ಕೆ ಎರಗಿ ವಂದಿಸಲು
 ತಡವು ಯಾತಕೆ ರಂಬಿ | ಇರದೆ ಬೇಡೆಲೆ ನೀನು
 ಕೈಗುಡಿವೆ ಮನದಾ ಬಯಕೆಯನು

೬೧

ಇರಲಾರೆ ಜಗದೊಳು ನರಲೋಕಾ ಸಾಕಮ್ಮಾ
 ಹರ ಲೋಕಾಗಾಣಿಸಿ ತಾಯಿ
 ನುಡದಾ ನುಡಿಯವ ಕೇಳಿ | ರಂಭಿ ಸುಗಂದಿ ನಿನ್ನ
 ಹಿಂದಣ ಕರ್ಮ ಕಳಿಯನಲು

೬೨

ಶರೀರದಾ ದೋಷವ | ಪರಿಹಾರ್ಥಾಗೊದು ಹ್ಯಾಂಗೆ
 ಒರದು ಹೇಳೆಲೆ ದುರಗೆಮ್ಮಾ |
 ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದೆ | ದಾನ ಧರ್ಮವ ಮಾಡು
 ಮನಿಯಾ ಭಾಗ್ಯವನೆಲ್ಲ ತೊಳೆದು

೬೩

ಮಂದಿರಾ ಭಂಡಾರಾ | ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾ ಮಾಡಿ
 ಹುಟ್ಟಿದಾ ಮಾರ್ಗಾ ಬಾರಮ್ಮ
 ಜಿಡ್ಡಿ ತೈಲಾದಲ್ಲಿ | ನೈರದು ಸುಚಿಯಾಲಿಂದೆ
 ಆಡುತಾ ಬಾರೆ ಗುಡಿಗಾಗಿ

೬೪

ಹಣಿಗೆ ಕುಂಕುಮ ಬೊಟ್ಟು | ಮೈಯೊಳು ಸುಣ್ಣದ ಬೊಟ್ಟು
 ಮಂಡಿಗೂದಲು ಜಡಿ ಬಿಟ್ಟು |
 ಪರಿಪರಿದಿಂದಲ್ಲಿ | ಆಡುತಾ ಬಂದರೆ
 ತಡಿಯದೆ ಒಲಿವೆನು ನಿನ್ನಾ

೬೫

ದುರಗಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಮನಸಿಗೆ ದಿಟವಾಗಿ
ತೆರಳಿ ಬಂದಳು ತನ್ನ ಮನಿಗೆ
ಮಂದಿರ ಬಾಗ್ಯಾವ | ದಾನಾಧರ್ಮವ ಮಾಡಿ
ಮನಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯ ರಚಿಸಿದಳು

೬೬

ಜಿಡ್ಡಿ ತೈಲದಲ್ಲಿ ನೈರಕೊಂಡು ಸುಚಿಯಾಗಿ
ಗಂಡು ಬೇವನೆ ಉಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮ ನಿಟ್ಟು | ಮೈಗೆ ಸುಟ್ಟದ ಬೊಟ್ಟು
ಮಂಡಿಯಾ ಜಡಿಯಾ ಝಂಜಿ ಬಿಟ್ಟು

೬೭

ನಡ ಬೀದಿ ಬಾಜರದಿ | ಆಡುತಾ ಬರುವಾಗೆ
ನಾಡ ಜನರು ನೋಡಿ ನಗುತಿಹರು
ಕೇರಿ ಕೇರಿಯೊ ಸಂದಿ ಮೆರೆವುತಾ ರಂಬಿಯಾ
ನಾಟ್ಯ ನಾಡುತ ಬರುತಿಹಳು

೬೮

ಗ್ರಾಮನಾಳುವನಾ | ಮನಿ ಮುಂದೆ ಕುಣಿಯುತ
ರಂಬಿಯೊ ನಡಿಯೆ ಹರುಷದಲಿ
ಆಡುತಾ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಮೇಲು ಉಪ್ಪರಗಿ ಮ್ಯಾಲೆ
ರಾಯ ಕೇಳಿದ ಸುಗಂದಿಗೆ

೬೯

ನಾವಿನ್ನು ಹೋಗುವೆ ಕೈಲಾಸ ಪುರಕಾಗಿ
ರಾಯ ರಕ್ಷಾಮಣಿ ಕೇಳು |
ಬೀದಿಬೀದಿಯಾ ಲಿಂದೆ | ನಾಟ್ಯನಾಡುತ ರಂಬಿ
ಗೀತ ಗಾಯನವ ಮಾಡುತಲಿ
ನೆರದಿದಾರ್ ಪುರಜನ ಬೆರಗಾಗಿ ನೋಡುತ
ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಾ ನಗುತಿರಲು

೭೦

ವೃಕ್ಷದಾ ಮ್ಯಾಲೇರಿ | ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರೆ ಪಕ್ಷಿ
ನಗಿ ಮೊಖದಿಂದೆ ನಗುತಿಹದು
ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರು ನೀವು | ಮಣ್ಣುಮ್ಯಾಲೆ ಹಾಕರಿಯೆಂದು
ಚನ್ನಾಗಿ ನುಡಿಯೊ ಪಕ್ಷಿಯನು

೭೧

ನನ್ನ ಪಕ್ಕವ ಕಿತ್ತಿ ಹಾಕಿದಿಯಲೆ ರಂಬಿ
ನಿನ್ನ ಜಾಡಿಯ ಬಿಡಸಿದೆನು |
ಪಕ್ಷಿಯಾ ನುಡಿಗೇಳಿ ನಾಚಿತ್ತು ಊರ್ವಸಿ
ಜನವೆಲ್ಲಾ ಮಾಡ್ಯಾರ ಅಪಹಾಸ್ಯ

೭೧

ಭೂಮಿ ಪಾಲಿಕಾ ನಿಮ್ಮ | ಸೋಮಯೇರಿತು ಮಯ್ಯ
ನೀತಿ ನ್ಯಾಯವ ನಿಮ್ಮೊಳ್ಳಿಲ್ಲ
ಆತುಕೊಂಡಿಕೆ ಚೆನ್ನಾ | ಘಾತಾ ಮಾಡುವೆ ಪ್ರಾಣಾ
ಪಾತಕರಾಯ ಬಹು ಕರ್ಮ

೭೨

ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ನರ್ಕವ | ತಪ್ಪಾದುದೆಂದಿಗೆ
ಯಮರಾಜ್ಯಾಬಾದಿ ನಿಮಗುಂಟು
ಸ್ವಾಪಾವ ಕೊಟ್ಟಿನ್ನು | ಹಾರಿತ್ತು ಪಕ್ಷಿಯಾ
ತನ್ನ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ನಡಿಯಲು

೭೪

ಹೇಳಿದಾ ಕಥಿಯನು ಶಬಿರಾಯಗೆ ಬ್ಯಾಡಾ
ಕೇಳೆಲೆ ರಾಯ ಪಕ್ಷಿ ಮಹಿಮಿ
ಅದರಂತೆ ಈ ಪಕ್ಷಿ ಬೆದರಿಸು ಬ್ಯಾಡಯ್ಯಾ
ದೊರಿ ತಂದೆ ಕುಡು ಪಕ್ಷಿಯನಗೆ

೭೫

ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯ ಕುಡು | ಮಾನ್ಯದ ರಾಯನೆ
ಮುಂದೆ ಹೋಗುವೆನು ನಮ್ಮನಿಗೆ
ಪಾರಾವು ಪಕಾರಾ ಸ್ವಾರ್ಥಾ | ಮಾಡುವ ಪಕ್ಷಿಯಾ
ಅಪಹರಿಸಲಿ ಬ್ಯಾಡ | ದೊರಿಯೆ

೭೬

ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಮಾಡಿದಾ | ಏನು ಉಪಕಾರಾ ಶಬರಾ
ಹೊಸದು ಮಾತಗಳಾಡ ಬ್ಯಾಡ
ಪೃಥ್ವಿ ಮ್ಯಾಲಣ ಪಕ್ಷಿ | ಉಪಕಾರಾ ಮಾಡಿದಾ
ಸ್ಥಿತಿಯಾ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳರಸಾ

೭೭

ವಸದಿಯೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ | ಬ್ಯಾಡಾ ಬ್ಯಾಟಿಯಕಾರಾ
ಹಸದು ಬಂದನು ಮಲಿಯೊಳು |
ಸರವರಾದೊಳು ಪಕ್ಷಿ | ಆರಿಸುತಾ ಬರಲ್ಯಾವ
ಧರಿಗಿರಿ ಖೊರಿಯಾ ನೋಡುತಲಿ

೭೮

ಅರಣ್ಯದೊಳು ವೃಷ | ಕಾಣಾಬಾರಾವುಯಲ್ಲಿ
ಶಬರಣ್ಣಾ ತಿರಗಿ ಬಳಲಿದನು
ಬಡಲು ಹಸಿದು ಬಾಳಾ | ಕೈಂಗೆಟ್ಟು ಅಡವಿಯೊಳು
ಹಂಬಲಿಸುವ ಪಕ್ಷಿಗಾಗಿ

೭೯

ಗಿಡಗಿಡಾ ಮರಿ ಆಗಿ ಅಡಗುತ ಹಚುತಾ
ಮಲಿಯೊಳು ಬರಲು ಶಬರಣ್ಣಾ
ವನದೊಳು ಪಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ | ಕಾಣಾಬಾರಾವುಯಂದು
ಮನದೊಳು ಚಿಂತಿಸುತಿಹನು

೮೦

ಗುಡ್ಡಾದ ಮ್ಯಾಲೇರಿ ನೋಡಿದಾ ಶಬರಣ್ಣಾ
ಎರಡು ತತ್ತಿಯಾ ಇರಲಲ್ಲಿ |
ಬೃತ್ತಿ ಬ್ಯಾಡನು ಆಂವ | ತತ್ತಿಯಾ ಕಾಣುತ
ತನ್ನ ಹಸ್ತಾದಿ ಹಿಡಿದನು

೮೧

ಎರಡು ತತ್ತಿಯಾಕೊಂಡು ಪುರದೊಳು ಬಂದು
ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಯೊಳು ನಿಂದಿಹೆನು
ಸರವರ ದೊಳು ಹಣ್ಣು | ಸವಿಯಾ ಹೋದಂಥಾ ಪಕ್ಷಿ
ಭರಡಿ ಬಂದಿತು ತತ್ತಿತಾಯಿ

೮೨

ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಬಾಳಾ | ದುಃಖಿ ಮಾಡಲು ಅವಳು
ಮಕ್ಕಳಾ ಕಣ್ಣಿರು ಸುರಿಯೆ |
ಬಾಜಾರಾದೊಳು ತತ್ತಿ | ಮಾರುತ ಶಬರಣ್ಣಾ
ಹರದಾ ನೋರ್ವನು ಕಂಡಾ ಅಂಡಿ

೮೩

ಬ್ಯಾಟಿ ಕಾರಣಾ ಬಳಿ | ತತ್ತಿಯಾ ನೋಡಿದಾ
 ಉರಿದೆದ್ದು ಕೋಪಾದಿ ನುಡಿದಾ |
 ಪಕ್ಕಾರೆಕ್ಕಿಗಳಿಲ್ಲಾ | ಮೋರಿ ಆಕರನಿಲ್ಲಾ
 ತರಬಹುದೆ ಅಂಡಿಯಾ ನೀನು

೮೪

ಪಾತಕಾ ಶಬರಾನೆ | ಘಾತಾ ಮಾಡಿದಿ ಪ್ರಾಣಾ
 ತತ್ತಿಯಾ ದೋಷ ನಿಮಗೆಂದಾ
 ಹೊಟ್ಟೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ | ಸುಟ್ಟು ತಿಂಬೆನುಯಂದು
 ಮುಟ್ಟಿ ತಂದೆನು ಅಂಡಿ ದೊರಿಯೆ

೮೫

ಬ್ಯಾಟಿಕಾರನೆ ಕೇಳು | ನೀತಿ ಮಾರ್ಗದಾ ಮಾತು
 ತತ್ತಿದೋಷವ ನಿಮ್ಮ ಬಿಡದು
 ಕಾಪಾಲಾಧರ ಶಿವ | ಕೊಟ್ಟಾ ಕಾಯಿಕ ನಿತ್ಯ
 ನಡಸುತಾ ಬಂದ ಹಿಂದಣದಿ

೮೬

ದೋಷ ಪಾಶಗಳೆಲ್ಲಾ | ಈಶಾಗೆ ಕೂಡಿತ್ತು
 ಪಾಪ[ವು] ನಮ್ಮಗೆ ತಗಲುಂಟೆ !
 ಬಡತಾನಾ ನಮಗುಂಟು | ಹೊಡೆದು ತಿಂಬುವೆ ಪಕ್ಷಿ
 ಬಡಲು ನಿಲ್ಲುವದೇನು ಸ್ವಾಮಿ

೮೭

ನಾಡ ಮ್ಯಾಲಣಾನಾ | ಬೇಡಿವುಂಬೊದು ಹೊಟ್ಟೆ
 ಕುಲಗೇಡಿಸುವದು ಇದು ಹುಟ್ಟಿ
 ಒಡಲಾನ್ನಾ ಕೊಟ್ಟಾರೆ | ಬಿಡವೆನು ತತ್ತಿಯಾ |
 ಇಡುವೆನು ಗೂಡಿನೊಳು ಇದು

೮೮

ಶಬರನಾಡುವ ಮಾತು ಹರುದಾತಾ ಕೇಳುತಾ
 ಮನದೊಳು ಕಾರಗಿ ಹುಬ್ಬಳಸಿ
 ಬ್ಯಾಡಣ್ಣಾ ನಿನಗೇನಾ | ಹಿಡಿ ಹೊನ್ನು ಕುಡುವೆನು |
 ಗೂಡಿನೊಳು ಇಡು ಅಂಡಿಯೆಂದಾ

೮೯

ಹರುದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯನಾ ಮಾತು | ಇರದೆ ಕೇಳಿದು ಹೊನ್ನು
ಬರದಿಂದೆ ಕೂಡಿಸು ಎನಗೆಂದಾ
ಮರಿಗಾಳು ಗೂಡಿನೊಳ್ ಸೇರಿಸಿ ಬಾಯೆಂದು
ಹೇಳಿದಾ ಹರುದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯಾ

೯೦

ಘಟ್ಟ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ | ದಿಟ್ಟ ಬ್ಯಾಡನು ಅವ
ಇಟ್ಟಾನು ಅಂಡಿ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ
ತತ್ತಿಯಾ ತಾಯಿಯೊ | ದುಃಖವು ಮಾಳ್ವಳು
ತತ್ತಿಯಾ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಿದಳು

೯೧

ಸುಗಂಧಿ ಪುರದಲ್ಲಿ | ಸದ್ಭಕ್ತಾನು ಆಂವಾ
ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹರುದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯಾ
ಈಶನಾ ಶರಣಾನು | ದಾಸೋಗಾ ಮಾಡುವ
ಸಾಸುಳ್ಳ ಭಕ್ತಾ ಹೊಂಬಯ್ಯಾ

೯೨

ಕಾಸಿ ಕಾವಡಿ ಹೊತ್ತು | ದೇಶಾ ತಿರುಗುತ ಬರೆ
ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ನಾ ನೀಡೆ
ಬಂದ ಯಾಚಕರಿಗೆ | ಆನಂದದಿ ಉಣಸುವ
ವಂದಿಸಿ ನಮಿಸಲು ಆವರಾ

೯೩

ಬೇಡಿದ ಪದವಿಯ | ನಡಸಿ ಕುಡುವಂಥಾ
ಭಕ್ತಾನು ಹರುದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯಾ
ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟವ ನಿನ್ನ | ತನುವಿಗೆ ಬಿಡಸಿದಾ
ಪುಣ್ಯವಂತ ಸ್ಥಿತಿ ಪೇಳೆ

೯೪

ಕೇಳುತಾ ತಾಯಿಯೊ | ಬಾಳ ಹರುಷದಿಂದ
ಮಕ್ಕಳಾಡುತಿರೆ ಮನಿಯೊಳು
ತಿರಗಿ ಬಂದನು ಶಬರಾ | ಹರುದಾನಾ ಮನಿಗಾಗಿ
ಹೊನ್ನು ಕುಡಿಸಯ್ಯಾ ಇಂದಮಗೆ

೯೫

ಘಮ್ನನೆ ಹೊನ್ನವ | ಒಮ್ಮನದಿಂದಲ್ಲಿ
 ಸುಮ್ಮನೆ ಅಳದು ಕೊಟ್ಟಾನು
 ಹೊನ್ನು ಕಾಣುತಲ್ಯಾವಾ | ಹಿಗ್ಗಿದಾ ಮನದೊಳು
 ತನ್ನ ಮನಿಗೆ ನಾಡೆ ಬಂದಾ

೯೬

ಏಸು ದಿನದ ಮ್ಯಾಲೆ | ತತ್ತಿಯಾ ಬಲಿದಾವು
 ಮಕ್ಕಳಾದವು ಹೇಣ್ಣು ಗಂಡು
 ಹರುಷದಿ ಶಿಸುವಿಗೆ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟಳು ತಾಯಿ
 ಕುಸುಮಾಲಿಯಂದು ಕರಿಯಲು

೯೭

ಮೋಹದಿ ಮಕ್ಕಳು | ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡುತ
 ಹೇಳಲು ಹಿಂದಣ ಸ್ಥಿತಿಯಾ
 ಹಿಂದೊಬ್ಬ ಶಬರಾನು | ಬ್ಯಾಟಿನಾಡುತ ಬಂದು
 ತತ್ತಿ ನಿಮ್ಮನೆ ವೈದಿರಲು

೯೮

ಸುಗಂಧಿ ಪುರದಿರೆ | ಹೊಂಬಯ್ಯನೆಂಭಾವ
 ನಿಮ್ಮ ಬಿಡಿಸಿದಾ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
 ಧರ್ಮದಾ ಸೆರೆಯನ್ನು | ಬಿಡಸೀದ ಆವನಿಮ್ಮ
 ಜನ್ಮವ ಹೊಸ ಪರಿಮಳೆ

೯೯

ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಾ ಮಾತು | ಕೇಳುತಾ ಕುಸುಮಾಲಿ
 ಕಳಿವಳಿಸಲು ಮೌನದೊಳು
 ಹರುದಾನು ಮಾಡಿದಾ | ಉಪಕಾರಾಯಮ್ಯಾಲೆ
 ದಾವ ಪರಿಯಲಿಕಳಿಬೇಕು

೧೦೦

ಪಡೆದುದುಪಕಾರ | ಕಾಳಿಯಾದಿದಾರ್ಡೆ ಪಕ್ಷಿ
 ಜಲ್ಮಾದೊಳಗೆ ಬಾಹೊದ್ಯಾರ್ಥಾ |
 ಹೇಳಿತು ಸುಗಂಧಿ | ಕುಸುಮಾಲಿ ತಾಯಿಗೆ
 ಹರುದಾ ಮಾಡಿದನು ಧರ್ಮವನು

೧೦೧

ನಾವು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆರಣ್ಯಾದಿರುವೆವು ।
ಉಪಕಾರ ತಾಳುವದು ಹ್ಯಾಂಗೆ
ಕುಸುಮಾಲಿ ತಾಯಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಿತು
ಹೊನ್ನುಪಕಾರ ಕಳೆವೆನು

೧೦೨

ಅದರಂತೆ ಈ ಪಕ್ಷಿ ಬೃದರಿ ಬಂದಿತು ರಾಯ
ಸದರ ಚ್ಯಾವಡಿ ಸಭೆಯೊಳಗೆ
ಎನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯ ಕುಡು ಮಾನ್ಯದಾರಾಯನೆ
ಇನ್ನು ನಾ ಹೋಗುವೆ ನಮ್ಮನಿಗೆ

೧೦೩

ಮೇದಿನಿಯೊಳಿರುವಂತಾ । ಸದ್ಭಕ್ತರಾ ಕಥಿ
ನಂದೀಶ ಪೇಳೆ ತನ್ನ ಸತಿಗೆ
ಹರನ ಭಕ್ತರಾ ಶ್ರುತಿ । ಶರಣರಾ ಮಹಿಮಿಯಾ
ಸಜ್ಜನರು ಕೇಳು ಕರ್ಣದಲಿ

೧೦೪

ರೂಢೇಶಾ ತನ್ನಯ ಮಡದಿಗೆ ಹೇಳಿದಾ
ಆದಿ ನಾಲ್ಕು ಸಂದಿ ಮುಗಿದಾವು

ಸಂಧಿ - ಐದು

ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾ ಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಿ ನಮಃ
ಅಂಬುಜ ನೇತ್ರಾ ಹೇ ರಂಬಾನಾ ಜನನಿಯ
ಕುಂಬಿಗೆ ಸಲಹಿರಕ್ಷಿ ಪೆಳೆ
ಬ್ಯಾಟಿ ಕಾರಣ್ಣಾ ನೀನು | ಸಾಟಿ ಹೇಳು ವಿ ಬಾಳಾ
ಪಾಟಿ ಬಾರವು ನಿನ್ನ ಮಾತು

೧

ಧರಿಯೊಳು ಇರಲೊಂದು ಕಮರಿಯಾ ವನದೊಳು
ಪಾರಿಜಾತದಾ ಪಕ್ಷಿಯೆರಡು
ಸತಿ ಪತಿ ಈರ್ವರು ಅತಿ ಮೋಹದಿರುತಿರೆ
ಪ್ರತಾಪ ಖಳಿಯ ಯೌವನದಾ

೨

ವನದೊಳು ಬರಲೊಬ್ಬ | ಕಿರಾತಾ ಬ್ಯಾಡನು
ಗಿಡ ಗಿಡಕೆ ಬಲಿಯಾ ಹಾಕಿದನು
ಆಡುತ ಬರುತಿರೆ ನೋಡುತಾ ಗಿರಿಧರಿ
ಸರೋವರದೊಳು ಕಂಡ ಪಕ್ಷಿ

೩

ವೃಕ್ಷದಾ ಮ್ಯಾಲಣಾ | ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕಾಣುತ
ಕ್ಷಣಕೆ ಬಲಿಯಾ ಹಾಕಿದನು
ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಾ ಲಿಂದಾ | ನೆಗಿಯಲು ಗಂಡುಪಕ್ಷಿ
ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿಯಾ ಸಿಲಕೆ ಬಲಿಯಾ

೪

ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿಯಾನು ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾ ತಿಳಿಯಲು
ಹಿಂದುಳಿದೆನ್ನಾ ಪುರುಷ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು
ಚಿತ್ತಜಾ ವೈರಿಯೊ | ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಯ್ಯನಾ
ಮುತ್ತೈದಿ ತನ ಉಳವಿದನು

೫

ಬಲಿಯಾ ಹಾಕಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ಸಿಲಕಿತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿ
ಗಂಡು ಹೋಗಿತು ಪರಗಿಡಕೆ
ವೃಕ್ಷದಾ ಮೇಲೇರಿ ಒದರಿದಾ ಸತಿಯಳು
ಎತ್ತಾ ಹೋಗಿದಿ ಬರೆಯಂದಾ

೬

ಹರಳಾ ಜೀವದ ಪುರುಷ | ಒರಳುದ್ಯೇತಕೆ ಸ್ವಾಮಿ
ತೃರಳಿ ಸಾಗಿರಿ ಅರಮನಿಗೆ
ಎಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ ನೀ ಕೇಳು | ವನದೊಳು ಮಾನವನಾ
ನಂಬಲಾಗದುಯೆಂದೆಂದಿಗೆ

೭

ಏನು ಕಾರಣ ನರನಾ | ನಂಬಬಾರದು ಸ್ವಾಮಿ
ಅಂದಾವಾ ಹೇಳು ಎನ್ನ ಪುರುಷ
ರಮಣಿ ಕೇಳೆಲೆ ಮುನ್ನೆ | ಇಳಿಯೊಳೋರ್ವನು ಬ್ಯಾಡಾ
ಯರಳಿ ಬ್ಯಾಟಿಗೆ ಬಂದಾ ಮಲಿಗೆ

೮

ಸರವರದೊಳು ಬಂದು | ಆರಿಸುತಿರೆ ಪಕ್ಷಿ
ದೊರಕಾವುಯಲ್ಲಿ ಮೃಘಿಗಳು
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡಲ್ಲಿ | ನೃಲಿಯಗಾಣವು ಪಕ್ಷಿ
ಮಲಿಯೊಳು ತಿರಗಿ ಬ್ಯಾಸರದಾ

೯

ಹೊತ್ತು ಮುಣಗಲಿ ಬಂತು | ಗೊತ್ತಿಗಾಗಬೇಕೆಂದು
ಚಿತ್ತೈಸಿ ನಡದಾ ಆಲಯಕೆ
ಬರವ ದಾರಿಯೊಳಿನ್ನು | ಘುಡಿಘುಡಿಸುತಾಪುಲಿ
ಆರಡೇರಿ ಬರಲು ಅಂಜಿಸಿದನು

೧೦

ದಾರಿ ವಾಟವ ತಪ್ಪಿ | ಅರಣ್ಯಾದೊಳು ಬಿದ್ದು
ಸೇರಿಕೊಂಡಿರೆ ಬಂದು ವೃಕ್ಷ
ಮರದ ಮ್ಯಾಲಗ ಒಂದು | ಕರಡಿಕುಳಿತಿಡಾ ನೋಡಿ
ಹೆದರಿದಾ ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ

೧೧

ಪುಲಿಯಾ ಬಾಯೊಳಗಿಂದೆ | ಉಳಿದು ಬಂದೆನು ಇಲ್ಲಿ
ಕರಡಿ ಕುಳಿತಿರೆ ಮೂಲ ಜೀವಕೆ |
ಇಂದು ಎನ್ನಯ ಗ್ರಾಸಾ | ದೊರಕಿತ್ತೆಂದೆನುತಲಿ
ವರಗಿತ್ತು ಪುಲಿ ಮರದಾಡಿಯು

೧೨

ಎರಡಾರೊಳಗೆ ಎನ್ನಾ ಮರಾಣಾವ ಬಂತೆಂದು
ಬ್ಯಾಡಣ್ಣಾ ಹೆದರಿ ಮನದೊಳಗೆ
ಪುಲಿಯ ಭಾದೆಗೆ ಅಂಜಿ | ಬೈದರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ
ಎದ್ದರೆ ಕುಳಿತಿಹಾದ ಜಾಂಬು ಪಕ್ಷಿ

೧೩

ಮಾನವ ನೀಯನ್ನಾ | ನೋಡಿ ಬೆದರಲಿ ಬ್ಯಾಡಾ
ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಕೆ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣ
ನಾನು ನೀನಿಬ್ಬರು | ಜೋಡಾಗಿ ಕುಳಿತಿನ್ನು
ದಿನಗಳಿವೆವು ಬಾಳು ಘನಾ

೧೪

ಕರಡಿ ಮಾತಿಗೆ ಬ್ಯಾಡಾ | ಮನದಾ ಸಂಕಲ್ಪ ಬಿಟ್ಟು |
ಮರದ ಮ್ಯಾಲಣಾ ಕುಳಿತಿಹೆರು
ಮೊದಲಿನ ಝಾಂವಕ್ಕೆ | ನಿದ್ರಿ ಮಾಡುವೆ ನಾನು
ಜಾಗ್ರಾದಿಂದಲಿ ಮಾನವಯೆನಲು

೧೫

ಮರಳಿ ನಾ ಝಾಂವಕ್ಕೆ | ನೀನು ನಿದ್ರೆಯಾಗೈದಾರೆ
ನಾನು ಜಾಗ್ರವನು ಮಾಡುವೆನು
ಮುಂಚಿನಾ ರಾತ್ರಿಗೆ | ಎಚ್ಚರೀರಲು ಶಬರಾ |
ನಿಶ್ಚಂತಾ ಜಾಂಬು ಮಲಗಿರಲು

೧೬

ಮಲಗಿದವನಿಗೆ ಬ್ಯಾಗೆ | ಕೇಳಿಕೆನುತಲಿ
ವ್ಯಾಘ್ರಾ ನುಡಿಯಲು ಶಬರನಿಗೆ |
ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದಾ ಮ್ಯಾಲೆ | ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವೆ ನಾನು
ದಿಟ್ಟು ಬ್ಯಾಡನೆ ನೀ ಕೇಳೆಂದಾ

೧೭

ಪುಲಿಯ ಮಾತವ ಕೇಳಿ | ಮಲಗಿದಾ ಕರಡಿಗೆ
ನೂಕಲಿಕೆ ಅನುವಾದಾ ಶಬರಾ
ಮರದಾ ಘಂಟಿ ಎರಡು ಹಸ್ತಾದಿ ಪಿಡಿದನು
ಘರ ಘರೂ ನಿದ್ರಿ ಮಾಡಿತರಲು

೧೮

ತನ್ನ ಹಸ್ತದಲಿಂದ | ನೂಕುವ ಸಮಯಾದಿ
ಎಚ್ಚರಾದನು ಜಾಂಬುವಂತ
ನರ ಮನುಜರಿಗಿನು | ನಂಬಲಾಗದುಯೆಂದು
ಬರಿಗೊಪಾ ನುಡಿಯೆ ಶಬರನಿಗೆ

೧೯

ಅರ್ದಮಾ ರಾತ್ರಿಗೆ | ಶಬರಾ ನಿದ್ರಿಯಾಗ್ಯೆಯಾ
ಕರಡಿ ಜಾಗ್ರಾದಿ ಕುಳಿತಿರಲು
ನಾವು ನೀವಿಬ್ಬರು | ವಂದೆ ಠಾಂವಿಲಿ ಇರೆ
ವೈರಾವಾಖ್ಯಾಡ ಜಾಂಬು ಋಷಿಯೆ

೨೦

ಅರಣ್ಯಾದೊಳು ನಮ್ಮ | ನಿಮ್ಮನು, ಗೆಳತಾನ
ದುರಾ ನೋಡಲಿ ಬಹುದೇನು
ವನದಾ ಪಕ್ಷಿಯಾ ನಾವು | ನರನಾ ಸಂಗವುಯಾಕೆ
ಕೆಳಕ್ಕೆ ನೂಕೈಯ್ಯ ಪಾತಕನಾ

೨೧

ಹುಲಿಯಾ ರಾಜ್ಯವೇ ಚಿನ್ನಾ ಮರಿಯ ಬಂದವನಾ ಕೈ
ಸರಿಯಾ ಕುಡುವದು ರೀತಿಲ್ಲಾ
ಬೈಳಗಾಗು ತಾನಾ, ಪುಲಿ | ಗಿಡದಾಡ್ಯಾ ಮಲಗಿತು
ಹೊತ್ತು ಹೊಂಡಲು ಗೊತ್ತು ಸೇರಿ

೨೨

ಈ ಪರಿ ಕಥಿ ತನ್ನ | ರಮಣಿಗೆ ಹೇಳಲು
ಅರಣ್ಯಾದೊಳು ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿ
ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿಗೆ ತನ್ನ ಕೈ ಸರಿಯಾ ಮಾಡಿದಾ
ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿಯಾ ದೊರಲಿಲ್ಲಾ

೨೩

ಪ್ರಾಣಾದಕ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು | ಹಾರಿತ್ತು ಗಗನಕ್ಕೆ
 ಓಡಿ ಬಂದಿತ್ತು ತನ್ನ ಮನಿಗೆ
 ಮನಿಯೊಳು ಲಲನಿಯೊ | ಕಾಣಾ ಬಾರದುಯಂದು
 ಮರಳಿ ಬಂದಿತು ತಾನನಕೆ

೨೪

ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಸತಿ ಕಾಣಾದಿದಾರ್ಡೆ ಪುರುಷ
 ಒದರುತಾ ಬರೆ ವನದೊಳು
 ವೃಕ್ಷದಾ ಮೇಲೇರಿ | ವರಳಿದಾ ಸತಿಯಳಾ
 ಎತ್ತ ಹೋಗಿದೆ ಬಾರೆಂದಾ

೨೫

ಸತಿಯಳಿಲ್ಲದ ಮನಿ ಹಾಳಾಗೀಗಿಲಾ ಪರಿ
 ವರಳು ತಾ ಬಾಯ ಬಿಡುತಿಹೆನು
 ಪುರುಷನಾ ನುಡಿಗಳಾ | ಹರದಿತಾ ಕೇಳುತ
 ಪಿಂಜಾರಿಯೊಳು ಬಳಲುತಲಿ

೨೬

ಶಬರನಾ ಕೈಸೇರಿ | ಬಲಿಯೊಳು ಸಿಲಕಿದೆ
 ವರಳು ವದ್ಯಾಕೆ ಎಲೆ ಪುರುಷ
 ವಡಲೊಗೊಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಲಿಗೆ ಬಂದಾನ ಅವ
 ಶರೀರವ ನೀಡಬೇಕವನಾ

೨೭

ಸತಿಯೊಳು ನುಡಿಗಳ | ಕೀಳದ ಪುರುಷನು
 ಮರನಿಳಿದು ಬಕಗಂಡು ಪಕ್ಷಿ
 ಬ್ಯಾಟಿಕಾರಣ್ಣಾಗೆ | ಬಿನ್ನಾ ಮಾಡಿತು ಪಕ್ಷಿ
 ಚನ್ನಾಗಿ ನಡಿ ನಮ್ಮನಿಗೆ

೨೮

ಏನು ಕೂಡಲಿ ನಿನ್ನಾ | ಗೇನುಂಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
 ಶರೀರವ ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿತವ
 ಶಬರಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ | ಅಗ್ನಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು
 ಪ್ರಾಣಾ ನೀಗಿದ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು

೨೯

ಎರಡು ಪಕ್ಷಿಯೊ ತಾವು | ಉರಿಯೊಳು ಬೀಳಲು
ಶಬರಾ ನೋಡಿದ ಕಣ್ಣೆ ಲಿಂದೆ
ಮಾತನಾಡುತಾ ಪಕ್ಷಿ | ಘಾತನಾದವು ಇಂದು
ಪಾತಕಾ ಬಿಡದೆಂದಾ ಶಬರಾ

೩೦

ಇಂತಪ್ಪ ಪಕ್ಷಿಯಾ | ಪ್ರಾಣಾ ನೀಗಿದಾವೆಂದು
ಶಬರಾ ಬಿದ್ದಾನು ಉರಿಯೊಳಗೆ
ಗಿಡಗಾ ಶಬರಾ ಎರಡು ಹತವಾಗಿ ಹೋದಾವು
ತಮ್ಮ ಸತ್ತನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲಾ

೩೧

ಅಡವಿ ಪಕ್ಷಿಯ ಪಾಪಾ | ತಗುಲುವದು ನಿಮಗೆಂದು
ಮೊಡವೇಶಾ ನುಡಿದಾ ಬ್ಯಾಡನಿಗೆ
ವನದೊಳು ಕುಸುಮಾಲಿ | ಜನನಿಗೆ ಹೇಳಲು
ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟವನ ರಿಣ ಕಳಿವೆ

೩೨

ಹರುದಾನೋವುಪಕಾರಾ | ಕಳೆದು ಬಾಹುವೆನೆಂದು
ಕದಲಿತ್ತು ಗಗನು ಮಾರ್ಗದಲಿ
ಬರುತಿರೆ ಕುಸುಮಾಲಿ | ಸರೋವರ ನೋಡುತಲಿ
ಅರಗಲ್ಲುಗಿರಿ ಕಂಡಾಳವಳು
ಕೊಡಗಲ್ಲಿನಾಗಿರಿ | ಮೊಂಡಾತಿಹ್ಯದು ಮಾಲಿ
ನೋಡುತಾ ಬರೆ ಕುಸುಮಾಲಿ

೩೩

೩೪

ಬರುವ ದಾರಿಯೊಳೊಂದು | ಋಷಿಯಾ ಆಶ್ರಮಕಂಡು
ಬ್ಯಾಸಗೊಂಡು ಅವನ ಬಳಿಗಾಗಿ
ಋಷಿಯಾ ಕಾಣುತ ಪಕ್ಷಿ | ಶಿವನಾ ರೂಪವುಯೆಂದು
ಚರಣಕ್ಕೆ ಎರಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಾ

೩೫

ಇಂದು ಎನ್ನಗೆ ಗಂಗಾ | ಧರನೆ ದೊರಕಿದನೆಂದು
ವಂದಿಸಿ ಕುಸುಮಾಲಿ ಋಷಿಗೆ
ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟವಯನ್ನಾ | ಶರೀರ ಬೀಡಿಸಿದವನಾ
ಋಣವ ಕಳಿವುದು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಸ್ವಾಮಿ

೩೬

ಸುಗುನಾಗಾರಿಕೆ ಪಕ್ಷಿ | ವಿನಿಯಾದಿ ಮಾತಾಡೆ
 ನೆಗಿಮೊಖಿದಲಿಂದೆ
 ಋಷಿನಗಿಯೆ ಅರಣ್ಯಾದಿರೆ ಪಕ್ಷಿ ಶಾಣ್ಯಾತಾನವ ಬಾಳಾ
 ಜ್ಞಾನದಾ ಸಾಗರ ನೀನು ||

೩೭

ಕೊಟ್ಟಾರಿಣವ ಮುನ್ನೆ | ಕಳಿಯಾದಿದರ್ಡೆ ಪಕ್ಷಿ
 ಸ್ವಾನಾ ಜನ್ಮಕೆಯನ್ನಾಯಾ ಎಳಿದಾ
 ಶರೀರಾದಾ ಭೋಗಾವ | ತೋಳದು ಹೋಗುವ ಪರಿ
 ಗುರುತವಾ ಹೇಳೊ ಸದ್ಗುರುವೆ

೩೮

ಏನು ಹೇಳಲಿ ಪಕ್ಷಿ | ಆಣಾಕಾರಿಕೆ ನಿನ್ನ
 ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲಾ ಮಗಳೆ
 ರಿಣ ಮುಕ್ತಿ ಆಹುದಕೆ | ವರದು ಹೇಳುವೆ ಮುಂದೆ
 ತಿಳಿಯಲೆ ಪಕ್ಷಿ ನಿನ್ನ ಮನಕೆ

೩೯

ಎನ್ನಯ ಮಟದೊಳು ವಟವೃಕ್ಷ ನೆರಳಲಿ
 ಕುಟಿಕ ತೀರ್ಥದಾ ಗುಂಡಾ ಎರಡು
 ಮನದೊಳು ಬಯಸಿನು | ಜಲದೊಳು ಮುಣಗಾಲು
 ಅದರಂತೆ ಮನಕೆ ತೋರುವದು

೪೦

ಋಷಿಯ ಮಾತವ ಕೇಳಿ | ಹರುಷದಿ ಕುಸುಮಾಲಿ
 ವಟ ವೃಕ್ಷ ತೀರ್ಥಾದ್ಯಾಡಿ ಬರಲು
 ರಿಣ ಮುಕ್ತಿ ಆಗುವೆನೆಂದು ಜದೊಳು ಬೀಳಲು
 ಶ್ರೀರೂಪ ತಾಳಿದಳು ಪಕ್ಷಿ

೪೧

ಪಾರಿಜಾತದ ಹೆಣ್ಣು | ನಾರಿ ರೂಪವ ತಾಳಿ
 ಸಾಗಿ ಬಂದಳು ಮನಿಬಳಿಗೆ
 ಗುರುಪಾದಾಕ್ಷರಗುತಾ | ತೈರಳಿ ಬಂದಳು ಬೇಗೆ |
 ಹರುದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯನಾ ಪುರಕ್ಕಾಗಿ

೪೨

ಮನ್ನಫನ ರಾಣಿಯೊ | ರಥಿದೇವಿ ರೂಪಂತೆ
 ಖಿಳಿಯಾ ತೋರುವದು ಯವ್ವನವಾ
 ಈಶಾನಾ ಶರಣನು | ದಾಸೋಗಾ ಮಾಡುವ
 ಸಾಸುಳ್ಳಾ ಭಕ್ತಾ ಹೊಂಬಯ್ಯಾ

೪೩

ಪುರದಾ ಜನರಿಗಿನ್ನು | ವರದು ಕೇಳುತಬರೆ
 ಹರುದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಮನಿಗಾಗಿ
 ಇಂಧು ಧರನಾ ಭಕ್ತಾ | ಮಂದಿರದೊಳಗಿದರ್
 ಬಂದು ನಿಂತಳು ಕುಸುಮಾಲಿ

೪೪

ಶರಣಾನು ಕಾಣುತ | ರಮಣಿ ಬ್ಯಾಗನೆ ಬಂದು
 ಚರಣಕ್ಕೆ ಎರಗಿ ನಮಿಸಿದಳು
 ಇಂದು ಎಮ್ಮ ಮಂದಿರಾದೊಳಗೆ ಬಂದವಳು
 ಯಾರೆಂದು ಕೇಳಿದನು ಹೊಂಬಯ್ಯಾ

೪೫

ಯಾವರಾಯನಾ ಸೊಸಿ | ಯಾವ ರಾಯನಾ ಸತಿ
 ಯಾವ ಮಾನ್ಯನಾ ಮಗಳೆಂದಾ
 ಎಂದು ವಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ | ಮಂದಿರಾದೊಳು ಬಂದು
 ನಿಂದಾ ಕಾರುಣವು ಏನೆಂದ

೪೬

ಹಿಂದಿನ ರಿಣ ಬಾರೆ | ಇಂದು ಕೇಳಿವೆಯೆಂದು
 ಬಂದನು ನಿಮ್ಮ ಮಂದಿರತೆ
 ರಿಣ ಬಾಕಿಯೆಂಬೊದು | ತಿಳಿಯಾದುಯನಗೆಂದು
 ವರನುಡಿ, ನುಡಿದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯಾ

೪೭

ಕೊಂಡಾ ಹೊನ್ನುವ ಕೊಟ್ಟು | ಬಿಡಸಿದ ಕಾರುಣದಿಂದೆ
 ಮಡದ್ಯಾಗಿ ಬಂದೆ ನಿಮ್ಮನಿಗೆ
 ಬಂದಾರೊಳಿತು ಬಾಳಾ | ಭಂದಾದಿಂದಿರು ಮಾನ್ಯ
 ನಂದೊಂದು ಮಾತ ಮನ್ನಿಸೆಂದ

೪೮

ಮನ್ನಣೆ ಮಾತವ | ಚನ್ನಾಗಿ ಪೇಳಿರಿ
[ಮಾನಿ]ನಿ ಕುಸುಮಾಲಿ ನುಡಿದಾಳು
ದಾವ ಕಾರ್ಯಕೆ ನಿಮ್ಮ | ವ್ಯಾಳಾಕಾದೆನು ಎಂದು
ಬಾವಾರ್ಥ ಹೇಳು | ನಿಜಮನವ

೪೯

ನಿಮ್ಮಯ ಆಜ್ಞಾನುದೊಳು | ಮನ್ನಿಸಿ ನಡಿವೆ
ಹಾಗೆಂದು ನುಡಿಯೊ ಪಕ್ಷಿ ತನುಜಿ
ಅವನಂತೆ ಇವಳಾನು | ವನಗುಡಿ ಮನಿಯೊಳು
ಸತಿ ಆಗಿ ಆವನೊಡವಿರಲು

೫೦

ಸತಿಪತಿ ಈರ್ವರು | ಅತಿ ಸುಖದೊಳಗಿರೆ
ದಿನ ಪರಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುತಲಿ
ಸಾಧು ಸಂತರು ಸತ್ | ಪುರುಷರು ಬಂದರೆ
ಪರಮನ್ನಾವುಣಿಸಿ ಪ್ರೀತಿಯಲಿ

೫೧

ಂದವರಿಗೆ | ನೀಡುವ ಸಂತ್ರಪ್ಪ
ದಾನಾ ಮಾಡುವ ಅನ್ನಾಕ್ಷೇತ್ರಾ
ಹಿರಿಯರು ಘಳಸಿದ ಭಾಗ್ಯ | ಮನಿಯಲ್ಲಾ ತೊಳಿದನು
ಕಾಸು ಕವಡಿ ಕೈಯೊಳಿಲ್ಲಾ

೫೨

ಒಡಿಯಾ ಜಂಗಮರಿಗೆ | ವಿರದೆ ನೀಡಿದದಾನಾ
ಬಡತನು ಬರಲು ಮುಂದವಗೆ
ಪುರದೊಳು ಮನಿಮನಿ | ಮಾಧುಕಾರಿಯ ಬೇಡಿ
ನೀಡುವ ಯಥಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ

೫೩

ಮೊದಲಾಗಿ ದ್ಯಾಗ್ಗಳಾ | ಘನವಾಗಿ ನೀಡುವ
ತ್ರೀಣಿಯಾ ರೂಪಾದಾ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ
ದ್ವೀಷಿ ಮಾನವರಿಗೆ ಕಾಸು ಬೇಡದೆ ಹಾಂಗೆ
ಈಶನ ವೃತ ನಡೆಸುವನು

೫೪

ಹರುದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯನಾ | ಮನವ ನೋಡುವೆನೆಂದು
ಪರಮಾತ್ಮ ಮಾಡಿದ ಕುಟಿಲಾ
ಕಾಸಿ ಕಾವಡಿ ಹೊದ್ದು | ದೇಶವ ತಿರುಗುತ
ಸನ್ಯಾಸಿ ಗೋಸಾಯಿಗಳು ಬರಲು

೫೫

ಸಿರದು ಯಥಿ ಮುನಿಗಳು | ಪುರದಾ ಮುಂದಣ ಬಂದು
ವರದು ಹೇಳಿದಾರು ಸಜ್ಜನರಾ
ಬಂದ ಯಾಚಕರಿಗೆ | ಅನ್ನಾ ನೀಡುವ ದಾತಾ |
ಹರದು ಹೊಂಬಯ್ಯ ಇಹನನಲು

೫೬

ಹೇಳಲಾಕ್ಷಣದೊಳು ಒಬ್ಬಳೆವಾಗಿ ಗೋಸಾಯಿ
ಮ್ಯಾಳಾವಾ ಗೂಡಿ ಬರಲಾವರು
ಬಂದಾರು ಹೊಂಬಯ್ಯನ | ಬಾಗಿಲಿನಿಂದಾರು |
ವರದು ಕೇಳಿದರು ವಾಜಿಯಲಿ

೫೭

ಬಿಸಲೊಳು ನಾವಿಂದು | ಹಸಿದು ಬಂದೆವು ಅನ್ನಾ
ಉಣಿಸಯ್ಯಾ ನಮಗೆ ಮನದಣಿಯಾ
ಹಾಡುವೆ ನಿಮಗೆ, ಕೊಂಡಾಡುವೆ ಜಗದೊಳು
ಮಾಯಾ ಒಡಲಾ ಶಾಂತಿಯನು

೫೮

ಅಂದ ಮಾತನೇ ಕೇಳಿ ಹೊಂಬಯ್ಯ ಶರಣಾನು
ನೊಂದುಕೊಂಡನು ತನ್ನ ಮನಕೆ
ಬೇಡಾ ಬಂದವರಿಗೆ | ನೀಡದಿದ೯ಡೆ ಹಿಂದ
ಮಾಡಿದ ಬಾಳ್ವಾ ವ್ಯರ್ಥವೆಂದಾ

೫೯

ಇಂದು ನಾಳಿಗೆ ಕುಡುವೆ | ನೆಂದು ಉದ್ಧರ ಮಾಡಿ
ಛಿಂದಾದಿಂದಣಿಸಬೇಕಿವರು
ಯಥಿಗಳೊಂದಿತ ಮಾಡಿ | ಗತಿ ನೀವೆಂದೆನುತಲಿ
ಚಿತ್ಯೆಸಿ ನಡದ ಊರೊಳಗೆ

೬೦

ಬೇಡಾದವರಿಗೆ ಬಾಯಿ | ತ್ಯರದು ಬೇಡಿದರಿನ್ನು
ಕಾಳು ಜೋಳವ ಕುಡದಿಹರು
ಮರದೊಳಾಗಿರಲೊಬ್ಬ | ದೊರಿ ಶಟ್ಟಿ ಮಲಿಯೊಳನಾ
ಮನಿಗಾಗಿ ಬಂದ ಹೊಂಬಯ್ಯ

೬೧

ಶರಣ ಮಾಡುತಲಿ ಸನ್ನನಾದಿ | ಕುಳಿತನು
ಕೊಂಡಿನ್ನು ನಿಯಾದಿಯ್ವ, ಮಾತನಾಡಿದನು
ಇಂದು ನಮ್ಮನಿಗ್ಯಾಚ್ಚಾ | ತೂಗಿಕೊಡರಿ ಸ್ವಾಮಿ
ನಾಳಿಗೆ ಕುಡುವೆನು ರೊಕ್ಕಾ

೬೨

ಏನು ಕೊಡುವಿ ನೀನು | ಏನುಂಟು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಏನು ಭಾಗ್ಯವ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಹದು
ಹಗಲೆ ಸತ್ತರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲೆಣ್ಣೆ ಅಕ್ಕಿ ಕಾಳಿಲ್ಲ
ಇರುಳೆ ಸತ್ತರೆ ಸೊಡರಲ್ಲ

೬೩

ನಿಮ್ಮ ಮಡದಿಗೆ ತಂದು | ಅಡವ ವಿಟ್ಟರೆ ಯಚ್ಚಾ
ತೂಗಿ ಕುಡುವೆ ನಿಮಗೆಂದಾ
ಒಂದಿನಾ ರಾತ್ರಿಗೆ ಅವಳ ಹೊಂದಿಕಿ ಆದರೆ
ಮುಂದಾಗಿ ಕುಡುವೆ ಹೊನ್ನಗಳು

೬೪

ಒಂದಿನಾ ರಾತ್ರಿಗೆ ನಾನು ತಂದು ಕುಡುವೆನು ಹೆಣ್ಣು
ಹಾಗೆಂದು ನುಡಿದಾನು ಹೊಂಬಯ್ಯ
ಕೊಟ್ಟ ಮಾತವ ನಿಜ | ಘಟ್ಟಿ ಹೇಳೆನುತಲಿ
ಶಟ್ಟಿ ಮಗ ನುಡಿದಾವಗೆ

೬೫

ಎಂದು ಆ ಹೆಣ್ಣು ನಾನು ತಂದು ಕುಡದಿದರ್ಡೆ
ಹಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ನಿಮಗೆ
ಹಿಗ್ಗಿದಾ ಮನದೊಳು | ಆಗ ಬ್ಯಾಗದ ಲಿಂದ
ತೂಗಿ ಕೊಟ್ಟನು ಅಕ್ಕಿಕಣಕ

೬೬

ಅಕ್ಕಿ ಬ್ಯಾಳಿಯ ಬೆಲ್ಲ | ಗೋದಿಕಣಕ ತುಪ್ಪ
ಸಕ್ಕರಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಕುಡಲು
ಒಂದ ವಿಪ್ರರಿಗಿನ್ನು | ಛಂದಾದಿಂದುಣಿಸಿದಾ
ವಂದಿಸಿ, ಕಳುಪಿದಾ ಅವರಾ

೬೭

ಹರುದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯನು ಮನಿಗೆ ಬಂದನು ಬ್ಯಾಗೆ
ಬರದು ಕೇಳಿದ ಸತಿಯಳಿಗೆ
ಒಂದು ನಿನ್ನಗೆ ಮಾರಿ | ಬಂದು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ
ಅನ್ನಾ ನೀಡಿದೆ, ಮನಹಾರ

೬೮

ಒಂದು ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ | ಸಂಗಗೂಡಿದರಾವನಾ
ಋಣದ ಮುಕ್ತಾಯ ಆದನೆಂದಾ
ಪುರುಷನಾ ಮಾತು ಕೇಳಿ | ಹರದಿ ಕುಸುಮಾಲಿಯೊ
ಹರುಷವಾದಳು ಮನದೊಳಗೆ

೬೯

ನಿಮಗೆ ಬಂದಪರಾಧಾ ನಮ್ಮಯ ತಲಿಮ್ಯಾಲೆ
ಉಮ್ಮಯ ಶಿವಶರಣೆ ನುಡಿಯೆ
ಎಲ್ಲಿ ಕಳುವಿ ನೀವು | ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುವೆ ನಾನು
ನಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಾ ಪುರುಷನಿಗೆ

೭೦

ಎಮ್ಮ ತಾಯಿಕೆ ಇವಳು | ಆಜ್ಞಾ ದಿಹಳುಯೆಂದು
ಹಿಗ್ಗಿದಾ ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ
ಇತ್ತಲ್ಲಿ ಮಲಿಯಾಳಾ | ದಾರಿ ನೋಡುತಲಿಹ
ಹೊತ್ತು ಮುಣಗಿ ಝಾಂವದೊಳಗೆ

೭೧

ಸುಳ್ಳ ಮಾತಗಲಾಡಿ | ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗೆಲಸಿಕೊಂಡಾ
ವ್ಯಾಳ್ಯಾವ ತಪ್ಪಿತಿದ್ದೈಮಗೆ
ಕತ್ತಲೊಳಗೆ ಸತಿ | ಹೈಗಲಾಮ್ಯಾಲಗ ಹೊದ್ದು
ಚೆತ್ಯೆಸಿ ಬಂದಾ ಶಟ್ಟಿ ಮನಿಗೆ

೭೨

ಅರಮನಿ ಮಂಚಾದ ಬಳಿಲಿಳಿಸಿ ಶರಣಾನು
 ತ್ಯರಳಿ ಬಂದನು ತನ್ನ ಮನಿಗೆ
 ಹೊಂಬಯ್ಯ ಶರಣಾನು ತನ್ನ ಮಂದಿರದೊಳು
 ಆನಂದ ಭಜನಿ ಮಾಡುತಲಿ

೭೩

ಹರುದಾನಾ ಭಕ್ತಿಗೆ ಸರಿಗಾಣಿ ಜಗದೊಳು
 ಮೂಜಗದೊಡೆಯ ಮೆಚ್ಚಿದನು
 ಕುಸುಮಾಲಿ ಮಲಿಯಾಳಾ | ಅತಿ ಮೋಹದೊಳಗಿರೆ
 ಸಿತಕಂಠ ಶಿವನು ತಾಬಂದಾ

೭೪

ಪುರನಾಳ್ವಾ ರಾಜೇಂದ್ರ | ನಾಳು ಮಾನ್ಯಾವನಾಗಿ
 ಚೋಳಾ ಶಂಕರನು ಧರಿಗಿಳಿದಾ
 ಜರದಿ ಕುದರಿಯಾ ಮ್ಯಾಲೆ | ಸ್ವಾರಿ ನೇರಿದ ಕಯ್ಯಾ
 ಭಾಲ್ಯ ಬಲ್ಲವು ಪಿಡಿಕೊಂಡು

೭೫

ಸರ ಹೊತ್ತಿನೊಳು ಗಸ್ತಿ | ಪಾರಿ ತಿರಗದಂತೆ
 ಮಾರ ಹರಾ ಬಂದ ಶಟ್ಟಿಮನಿಗೆ
 ತೊಗೊ ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲೆ | ಮೋಜಾ ಮಾಡುತಲಿರೆ
 ಸಹಜಾದಿ ಬಂದ ಕೋತವಾಲಾ

೭೬

ತಂತ್ರಾದಾ ಮನಿಯೊಳು | ಅಂತ್ರಾ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಲಿಂದ
 ತ್ರಿಪುರ ಸಂಹರನು ತಾ ಬಂದಾ |
 ಬಂದ ಮಾನ್ಯನ ಕಂಡು | ಕೈಂಗಟ್ಟು ಮನದೊಳು
 ದ್ವಂದ್ವ ಹಸ್ತವ ಮುಗಿದು ನಿಂದಿಹ್ಯನು

೭೭

ಹರುದಾನಾ ಸತಿ ನಿನ್ನ | ಮಂದಿರದೊಳಗ್ಯಾಕೆ
 ಯೆಂದು ಹೇಳಿದ ಶಟ್ಟಿ ಮಗನಾ
 ಪರರ ಹೆಣ್ಣವ ತಂದು ಆಬಿಳಾಸ ಮಾಡುವಿ
 ಕೇಳುವರ್ಯಾರಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ

೭೮

ದೊರತಾನಾ ಗರ್ವದಿ | ಕಳುವೇರಿದಾವು ಕಣ್ಣು
ಮುರುದು ಹಾಕುವೆ ನಿನ್ನ ಎಲವು
ಬರಮಣ್ಣಾ ನ್ಯಾಡಿಗೊಯಿದು | ಯೇರಾಗಟ್ಟರೆ ನಿನ್ನ
ಬಾರೀಸುವೆನು ಬೆನ್ನದೊಗಲಾ

೭೯

ಎಂದು ವಿಲ್ಲದೆ ಹೆಣ್ಣು | ವಿಂದ್ಯಾಕೆ ನಿಮ್ಮನೆ
ಅಂದು ಕೇಳಿದನು ಶಟ್ಟಿ ಮಗನಾ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಡುವೆನು ನಿನ್ನ
ಮಾತ ನ್ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬ್ಯಾಡ

೮೦

ದೀವಳಿಗೆ ಹಬ್ಬವು ನಮ್ಮ | ಗವರಮ್ಮ ನಿಯಮದಿ ನಾ
ಪೂಜಿ ಮಾಡಲಿ ಕರತಂದೆ
ಹುತ್ತಿನಾ ಪೂಜಿಯಾ ಮಾಡಿ | ಮುತ್ತೈದಿ ಉಣಿಸಿನ್ನು
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಳಿಸುವೆನು

೮೧

ಅದರಂತೆ ಪೂಜಿಸಿ | ಭರದಿಂದೆ ಕಳುಪಿಂದು
ಮಂದಿರದೊಳಗೆ ನಿಂದಿಹನು
ತನ್ನ ಹಸ್ತದಿ ತಾನು ಪೂಜಿ ಮಾಡಿದ ಶಟ್ಟಿ
ಶಾಲುಡಸಿ ಉಡಿಯ ತುಂಬಿದನು

೮೨

ಎರಗೇದಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಾ | ಹ್ಯಾಗಲಾಮ್ಯಾಲಣ ಹೊದ್ದು
ಹರುದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಮನಿ ಬಂದು
ಇಂದು ನಿನ್ನಯ ಸತಿ ನಿನಗೆ ಮುಟ್ಟಿದಳೆಂದು
ಹೇಳಿ ಹೋದನು ತನ್ನ ಮನಿಗೆ

೮೩

ಹರುದಾ ಹೊಂಬಯ್ಯನು | ಗುರು ಧ್ಯಾನದೊಳಗಿರೆ
ನಾರಿ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಿಸಾಲು
ಹೇಳಾ ಕೇಳದೆ ಹಾಂಗೆ | ಓಡಿ ಬಂದಳುಯೆಂದು
ಬಾಳಾ ಕೋಪವ ತಾಳಿದ ಪುರುಷ

೮೪

ಏನು ಕಾರಣ ಬಂದಿ | ಮಾನುಣಿ ನೀಯನ್ನ
ಆಜ್ಞಾಪ ಮೀರಿದೆಂದೆಂದಾ |
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕೆ | ಉಣಿಸಿದೆ ಅವನಿಂದೆ
ಖುಣವಾನು ಕಳಿಯಾಲಿಲ್ಲೆಂದಾ

೮೫

ಎಂದಾ ಮಾತಿಗೆ ಸತಿ | ದ್ವಂದ್ವ ಹಸ್ತವ ಮುಗಿದು
ವಂದಿಸಿ ಹೇಳಿ ಪುರುಷನಿಗೆ
ಇರುಳೆ ರಾತ್ರಿಗೆ ವೊಬ್ಬ | ಊರಾನಾಳ್ವನಾ ಮಾನ್ಯ
ಪಾರೆತಿರಗುತ ಬರೆಗಸ್ತಿ

೮೬

ಅಪ್ಪರೊಳ ಬಂದಾಂಟ | ಶೆಟ್ಟಿಯಾ ಮಗನಿಗೆ
ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಿಲಿ, ಬಯಿದಾನು
ಪುಸಿಯ ಮಾತಗಳಿಂದೆ | ಮಸಣಿಸಿ ತನ್ನಯ ಭಕ್ತಿ
ಘಸಘಸಿದಾ ಕೋಪಗಳಿಂದೆ

೮೭

ಹಿಂದುರುಬನೆ ಪಿಡಿದು | ಗುದ್ದುವ ಸಮಯದಿ
ಅರ್ಧಾನಾರೇಶಾ ಬಂದೊಲಿದಾ
ಬೇಡು ಬೇಡೆಲೊ ನಿನ್ನಾ | ಭಾವಕೊಲಿದು ಬಂದೆ
ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿ

೮೮

ಸತಿಯಾಳಾ ಮಾರಿನೀ | ಹಿತವಾಗಿ ಉಣಿಸಿದಿ |
ಶಿತಕಂಠನ ಶಿವ ಜಂಗಮಕೆ
ಹರ ನೀನು ಒಲಿದಾರೆ | ನರಲೋಕಾ ದಿಡುಬ್ಯಾಡಾ
ಗಿರಿಗೆ ಬಾಹ್ಯನು ನಿಮ್ಮ ಗೂಡಾ

೮೯

ಮೂರು ಲೋಕದ ಕರ್ಥಾ | ಸಾರಿ ಹೊಂಬಯ್ಯಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ
ಮೇರುಗಿರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯಿದಾ |
ಇಂತಪ್ಪ ಕಥಿಯಾನು | ಸಂತೋಷದಲಿ ಶಬರಾ
ಕುಳಿತು ಹೇಳಿದನು ರಾಯನಿಗೆ

೯೦

ಹರನಾ ಭಕ್ತರಾ ಶ್ರುತಿ | ವರದು ಹೇಳಿದ ಪರಿ
ಸಮರಸದಿ ಮುಗಿಯೊ ಸಂದ್ಯೆದು

ಅಂತು ಸಂದಿಯ್ಯೆದು ಕಂಪದನು ಮಂಗಳ ಮಹಾ - ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

ಸಂಧಿ - ಆರು

ಶ್ರೀಗಣಾದಿ ಪತಿಯೆ ನಮಃ ಉರಗಾ ಭೂಷಣ ಶಿವ
ಶರಣರ ಬಿರದಂಕಾ | ಕರುಣಾ ಸಾಗರಗೆ ವಂದಿಸುವೆ
ದುರಿತದುರ್ಮರಣ ಸಂಹರ
ಮಾಳ್ವಾ ಶಿವನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಾಯರಗಿ ಬಲಗೊಂಬೆ

೧

ಶಬರಾನು ನುಡಿದನು | ರಾಯಾಗೆ ಸಬಿಯೊಳು
ಕುಡುಸ್ವಾಮಿ ಪಕ್ಷಿಯ ಎನ್ನಾದೆನುತಾ
ಅಂದಾ ಮಾತನೆ ಕೇಳಿ | ಬೈದರಿತ್ತು ಮನದೊಳು
ಹುದಗಿತ್ತು ರಾಯನಾ ಮಾರಿಯಾ

೨

ಪ್ರಾಣಾವ ಕಾಯೊಯನ್ನಾ | ಧರ್ಮದಾರಾಯಾನೆ
ನೆಂಬಬಾರದು ಶಬರನಿಗೆ
ಕುಂಬಿಣಿ ಪತಿ ಕೇಳು | ಡಂಬಕಾ, ಶಬರಾನು
ನೆಂಬಿಸಿ ಪ್ರಾಣಾ ಕೊಲ್ಲುವನು

೩

ಪಕ್ಷಿಯಾ ನುಡಿಗೇಳಿ | ಇಕ್ಷು ಚಾಪನ ವೈರಿ
ಕುಕ್ಷದೊಳಗೆ, ನಸುನಗಿಯೊ
ಹಂತಿ ಹಂತಿಲಿ ಬಂದು | ವಂತಿಲಿ ಕುಳಿತಾನು
ನಿಂತಿದಾರ್ ಜನ, ನಡಿಯಲು

೪

ಹೊಲಸು ಮುಂಗಾಲುಮಯ್ಯ | ವಾಸನಾ ದುರ್ಗಂಧಿ
ಮುಟ್ಟಾಬಾರದು ಇವನಿಗೆ
ಯಾತರಾ, ಕುಲದಾಮ | ನೀತಿ ಮಾರ್ಗವುಯಿಲ್ಲಾ
ಜಾತಿ ಧರ್ಮವ ತಿಳಿಯಾದು

೫

ಪಾತಕಾಯಿವ ಬಾಳಾ | ಘಾತಾ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಣಾ
ನೀತಿ ಸುಕ್ಷಮಾ ಕಾಣುತ್ತೈತೆ
ಎಂದ ಮಾತನು ಕೇಳಿ | ಶಬರಾನು ಕೋಪಾದಿ
ಘದ್ರಿಸಿ ನುಡಿಯೊ ಸಭಿಜನಕೆ

೬

ಒಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ | ಕಂದು ನುಡಿದಿರಿ ಯಾಮಾ
ನಿಂದ ತಾರ್ಖಿಮ್ ದ್ರೋಹಿಗಳು
ಜಾತಿಯೊಳೆದು ಜಲ್ಮಾ | ನೀತಿ ಕೇಳೆಲೊ ಹೋದಾ
ಪಾತಕ ನಿಮ್ಮ ಕುಲಾವೈಯಾ

೭

ಬಾರತ ನೋಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರಾ | ವೇದ ಪುರಾಣ ನಿಮ್ಮ
ಕೃಷ್ಣನಾ ಕುಲದಾವದಯ್ಯ |
ಸತ್ಯಾಶಿವ ಶರಣರಾ | ಭಕ್ತಿಗೆ ಒಲಿದಂಥಾ
ಮುಕ್ತಾ ದಾಯಕನ ಸೇವಕನು

೮

ಕುಲವ ಕೇಳೆಲೊ ನಮ್ಮ ಬಲವಂತ ನೀನು
ಸಭಿಯೊಳು ಪಕ್ಷಿ ಸೆಳಕೊಂಡಿ
ರಾಯಾ ಹೇಳಿದ ಮಾತು | ಕೇಳೆಲೊ ಶಬರಣ್ಣಾ
ಪಕ್ಷಿಯಾ ದಾರಿ ಹೋಗು ಬ್ಯಾಡಾ

೯

ಏನು ಬೇಡುವಿ ನೀನು | ಬೇಗ ನಾ ಕುಡುವೆನು
ಬೇಡೆಂದಾ ಕರವ ಮುಗಿದಾನು |
ಸೃಷ್ಟಿ ಪಾಲಿಪ ನಿಮ್ಮ | ಗೆಷ್ಟು ಹೇಳಲಿಯನ್ನಾ
ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದು ಬಳಲುವೆನು

೧೦

ದೊರಿತಾನಾ ಬಂದಾರೆ ಮರೆಮಾಡಿ ಉಣರಯ್ಯಾ
ಪರರ ವಡವಿಯ ಸಲ್ಲದೆಮಗೆ |
ಎನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯ ಕುಡು ಮಾನ್ಯದಾ ರಾಯನೆ
ಮುಂದೆ ಹೋಗುವೆನು ನಮ್ಮನಿಗೆ

೧೧

ಕುಳಿತಿರ್ದಾ ಸಬಿಜನಾ | ನೀವಿನ್ನು ಹೇಳಿರಿ
ಹುಚ್ಚಾಹತ್ತಿತು ಅರಸನಿಗೆ
ಅಡವಿ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಯಿಂದಾ | ಬಡಿವಾರಾ ವ್ಯಾತಕ್ಕೆ
ಕುಡುದೆ ಕಾಡುವವದು ನಿತ್ಯಲ್ಲಾ

೧೨

ಅರಿರಾಯರೊಳು ನೀವು | ಬರಿಯಾ ಮಾತಗಳಿಂದೆ
ಸರಿಬೈಸಿ ಹೋಯಿದಂತೆ ಇರಬೇಕು
ಬಡವರ ಕಾಡಿನಿ | ಬ್ಯಾದರಿಸು ಬಾಡಯ್ಯ
ಕುಡುಯನ್ನ ಪಕ್ಷಿ ಬ್ಯಾಗದಲಿ

೧೩

ಶಬರಾನಾಡಿದ ಮಾತು | ರಾಯಾತಾ ಕೇಳುತಾ
ಚಿಂತಾರ್ಥಾ ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ
ಚಿಂತಿ ಮಾಡುತರಾಯಾ | ವಂತಿಲಿ ನುಡಿದಾನು
ಕಂತು ರೂಪದ ಶಬರನಿಗೆ

೧೪

ಪ್ರೀತಿಲಿಂದಲಿ ಪಕ್ಷಿ | ಸಾಕಿಕೊಂಬೆನು ನಾನು
ಜೋಕಿ ಮಾಡುವೆ ಅನುಗಾಲಾ
ಧರಿಯಾ ನಾಳುವರಾಯನೆ | ಇರಬೇಕು ಈ ಪಕ್ಷಿ
ಬಡತಾನಾದವಗೆ ಸಲವಾದು

೧೫

ಇದರಿಂದ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕುಡುವೆನು ಪಕ್ಷಿಯಾ
ಎಣಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಿಮಗಯ್ಯಾ
ಆರಣ್ಯಾದೊಳು ಪಕ್ಷಿ | ಬ್ಯಾಟಿಯಾ ನಾಡುವೆ
ನೂರಂಟು ಪಕ್ಷಿ ತರುವೆನು

೧೬

ಚಿಕ್ಕಾ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಬಾಳಾ | ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ತರುವೆ
ಮಿಕ್ಕಾ ಮಾತೇನು ಹೇಳಲಯ್ಯಾ |
ಮೂರಾರು ದಿನಗಳು | ಮೀರಿ ಹೋದವು ನಾರಿ
ದಾರಿ ನೋಡುವಳು ಮನಿವಳಗೆ

೧೭

ನಿತ್ಯಾ ನೇಮದಿ ನಾವು | ಮೊದಲೆ ಸಿಲಕಿದ ಪಕ್ಷಿ
ಕಣ್ಣಾ ಕದಲದೆ ಬಿಡೆ ವಂದಿಗಯ್ಯಾ
ಯಮ್ಮ ಮುನಿಯೊಳು | ಸಣ್ಣಾ ಮಕ್ಕಳಾ ಗೊಡಾ
ಬಣ್ಣೆನಾಡುವೆ ಅನುದಿನಾ

೧೮

ದೇಶಾಧಿಪತಿ ನಿಮ್ಮ | ಆಶಿ ಹಿಡಿದು ಬಂದೆ
ನಿರಾಸಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ರಾಯ
ಎಂದಿಗೆ ಈ ಪಕ್ಷಿ | ಕೊಲ್ಲಾದಿಹ್ಯನುಂದೆಂದು
ನೆಂಬಿಗೆ ಕುಡೊಯೆನಗೆ ಶಬರಾ

೧೯

ಬಿಂಬಳಿಲ್ಲದೆ ನಿಜಾ | ನೆಂಬಿಗೆ ಕುಡುವೆನು
ಯೆಂದಿಗೆ ಪಕ್ಷಿ ಕೊಲ್ಲನೆಂದು
ವಿನಿಯಾದಿ ಪಕ್ಷಿಯಾ | ಭುವನೇಶಾ ರಾಯಾಗೆ
ವರದು ಹೇಳಿತು ಒಂದು ಮಾತು

೨೦

ದೊರಿ ತಂದೆ ಕೇಳುಕ್ಕೆ | ಸರಿಯಾ ಕೊಟ್ಟಾರೆ ನಿಮ್ಮ
ಪುಣ್ಯದ ಮಾರ್ಗಾ ತಪ್ಪುವದು
ನೆಂಬಿಸಿಯನ್ನಯ | ಶಬರಾಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಮರಣಯಿಂದ್ಯಮಗೆ ಬಂತೆನಲು

೨೧

ದೇಶಾದಾ ಭೂಪರೊಳು | ಮಿಗಿ ತಿನಿಸುವಿರಾಯಾ
ಮೊರಿಯಾ ಬಿದ್ದವಗೆ ಕುಡುಬಹುದೆ
ಇಂದ್ಯಾನ್ನಾ ಪ್ರಾಣಾವ | ನಿನ್ನಾಯ ಕೈಯೊಳು
ಶಬರಾನಾ, ಕೈಯ್ಯಾ ಕುಡು ಬ್ಯಾಡಾ

೨೨

ಅರಣ್ಯದಾ ಪಕ್ಷಿ ನಾವು | ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಹೃದರಿನ್ನು
ಬೆನ್ನಾಮೊರಿಯಾ ಬಂದೇರಯ್ಯಾ
ಹಡದ ತಂದಿಯೊ ನೀನು | ಒಡಲು ಶಿಶುವು ನಾನು
ಉಳವಿ ಕೊಳಯ್ಯ ಇಂದೆನಗೆ

೨೩

ಬೈಡಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ | ನಾಡಾ ದೇಶಗಳ್ಯಲ್ಲಾ
ತಿರಗೂತ ಬಂದೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ
ರಾಯನಾಡಲು ಮಾತು ಶಬರಣ್ಣಾ ಕೇಳಯ್ಯ
ಹೇಳುವೆ ನ್ಯಾಯಾ ನೀತಿಲಿಂದೆ

೨೪

ಇಂದು ಎನ್ನಯ ಬೆನ್ನಾ | ಮೊರಿ ಬಂದಾ ಪಕ್ಷಿಗೆ
ಎಂದಿಗೆ ಕುಡುವೆನು ಕೈ ಸೆರಿಯ್ಯಾ
ಬಡವಾರಿಗಾಧಾರಾ | ಒಡಲು ಸಾಗರದಂತೆ
ಬಿರಿದುಳ್ಳಾ ರಾಯನೀನೆಂದಾ

೨೫

ಮಿಸುನಿಯೈವತ್ತಾರು ದೇಶದೊಳಗೆ ರಾಯಾ
ಸಾರುತಿಹ್ಯವು ನಿಮ್ಮ ಬಿರಿದಾ ||
ಆಡವಿ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ | ಬಡಿವಾರಾಯಾತಕ್ಕೆ
ಮೊಡವಿ ಪಾಲಿಪ ನೀಕೇಳೆಂದು

೨೬

ಕಾಟಕಚ್ಚಿರಾ ಕುಲಾ | ಸಾಟಿಯಾ ಹೇಳುವಿ ಪರಿ
ಪಾಟಿ ಬಾರವು ನಿನ್ನ ಮಾತು
ಹಲವು ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕೊಂದು | ಕುಲಗೇಡಿ ಮನುಜರ
ಬಡಲಾಗುಣಾವ ತಿಳಿಯಾವು

೨೭

ರಾಯನಾ ನುಡಿಗೇಳಿ ಶಬರಾ ಕೋಪವ ತಾಳಿ
ಘಡಿ ಘಡಿಸಿತಿರೆ ಸಭಿಯೊಳು
ಧರಣಿ ಪತಿಯನೆಂಬ | ಬಿರಿದು ನಿಮ್ಮೊಳ ಗುಂಟು
ಕರುಣಾಯಳಪ್ಪು ನಿಮಗಿಲ್ಲಾ

೨೮

ಶೀಲಾ ಭಪ್ಪನ್ನ ಶಿವ | ಶರಣಾನೆಂದೆ ನಿಸುವಿ
ನೆಂಬಿಗೆ ನಿನ್ನೊಳುವಿ ನಿಜವಿಲ್ಲ
ಆಡಿದಾ ವಾಕ್ಯವ | ಮೀರಿ ನಡೆವರು ಮುಂದೆ
ಮೊಡವಿ ಪಾಲಿಪರು ಎನಿಸುವರು

೨೯

ಜಗದೊಳು ರಾಯರು | ನ್ಯಾಯಾ ನೀತಿಗಳಿಂದೆ
ಧರಣಿ ಮೂರ ಲೋಕಾ ನಡುವರು
ನಿನ್ನಂಥ ಖರ್ಮಿನಾ | ನೈಲಿಯಾ ಕಾಣೆನು ರಾಯ
ಎನ್ನಂಥಾ ಮಾತಾನಾಡಿದರು

೩೦

ನಾಡೊಳು ನಿನ್ನಯ | ನೋಡಾಲಾಗದು ಮುಖ
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕುಡುದೆನ್ನಾ ಕಾಡುವರೆ
ಆಡಬಾರದು ಮಾತು | ಆಡಿದಿ ನೀ ಎನ್ನಾ
ಸೇರಿತು ನಿನಗೆ ದುರ್ಮತಿಯಾ

೩೧

ಸಭೆಯೊಳು ಕುಳಿತು | ಅಧರ್ಮವ ನುಡಿದರೆ
ಯಮನಾ ಓಲಗಕೆ ಎಳೆವಾರು
ಮುಂದೆ ಬರುವ ಕಾಳಾ | ನಿನಗೆಂದಿಗೆ ತಿಳಿಯಾವು
ಭಂದಾದಿ ಪಕ್ಷಿ ಕುಡುಯೆನಗೆ

೩೨

ಹಿಂದಾಣಾ ಹಿರಿಯರು ಹಮ್ಮು ಪಂಥಗಳಾಡಿ
ಆಡಿದಾರು ಅವರೆಲ್ಲಾ |
ಅಂದಾ ಮಾತಿಗೆ ರಾಯಾ | ದ್ವಂದ್ವ ಹಸ್ತವ ಮುಗಿದು
ವಂದಿಸಿದನು ಶಬರನಿಗೆ

೩೩

ಕರಿಯ ಚರ್ಮದ ಶಬರಾ | ಬ್ಯಾದರಿಸು ಬ್ಯಾಡಯ್ಯಾ
ಅಡಕೇರಿ ಪುಲಿಯಾ ಬಂದಂತೆ
ಹೆದರಿತು ಪಕ್ಷಿ ನಿನ್ನಾ | ನದರಿಲಿ ನೋಡುವಗೆ
ಸದರಾ ಸಭೆಯೊಳು ಹುದಗಲು

೩೪

ಬಡವರಾಶೆಯಾ ಬಾಳಾ | ತಾಡವು ಯಾತಕೆ ರಾಯಾ
ಕುಡು ಪಕ್ಷಿ ಮನಿಗೆ ಹೋಗುವೆನು
ಒಂದೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ | ಸಂದಾನು ಹೇಳಿರಿ
ಎಂದಿಗೆ ಪಕ್ಷಿ ಬಿಡೆನೆಂದು

೩೫

ಎಂದ ಮಾತಿಗೆ ರಾಯಾ | ನುಡಿದಾನು ಶಬರಾಗೆ
ನೆಂಬಿಗಿ ಕುಡೊಯೆನಗೊಂದು
ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಗೂಡ | ಸಾಕುವೆ ಈ ಪಕ್ಷಿ
ಜೋಕೆ ಮಾಡುವೆ ಜೀವಲಿಂದೆ

೩೬

ಎಂದೆಂದಿಗಿ ಪಕ್ಷಿ | ಕೊಲ್ಲಲಾರೆನುಯಂದು
ನೆಂಬಿಗಿ ಕುಡುವೆ ಘಟಿತಾರ್ಥಾ
ತುಂಬುರಾವಿನುತ | ದಿಗಂಬರಾ ಸಾಕ್ಷಿಯೊ
ಅಂಬಿಕಾ ಪತಿಯಾ ಆಣೆಂದಾ

೩೭

ಸಾಕ್ಷಿನೆಂಬಿಗಿ ನಿಜಾ | ಸತ್ಯದಾ ನುಡಿಗೇಳಿ
ರಾಯ ದೂಗಿದಾ ತನ್ನಾ ತಲಿಯಾ |
ತಲಿಯಾ ದೂಗಿದ ಪರಿ | ತಿಳಿಯಾಲು ಪಕ್ಷಿಯ
ಒರದು ಪೇಳಿತು ಅರಸನಿಗೆ

೩೮

ಒಡಲು ಆಶಿಗೆ ಬಂದಾ | ಅಡವಿ ಮನುಜರ ಮಾತು
ನಿಜವುಂಟಿನಯ್ಯ ಕೇಳರಸಾ
ಹಸಿಯಾ ಮಾಂಸಾ ತಿಂಬಾ | ಹಸಿಯಾ
ಮನುಜರು, ಮಾತು | ಕೆಸರೊಳು ಕಲ್ಲು ವಿಟ್ಟಂತೆ

೩೯

ನಲ್ಲ ಮಾತಗಳಿಂದಾ | ಝಲ್ಲಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮನ
ಮೃಲ್ಲಾಗೆ ಪಕ್ಷಿ ಸೆಳೆವೆನೆಂದಾ
ಪಕ್ಷಿಯಾ ನುಡಿ ಕೇಳಿ | ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಿಪ ರಾಯಾ
ಮತ್ತೆ ಶಬರಾಗೆ ನುಡಿದಾನು

೪೦

ಗಂಬಿ ಮನುಜರ ಮಾತು | ನಂಬಿಗೆ ಸಾಲಾದು
ಕುಂಬಿಣೆ ಪತಿ ನುಡಿದಾನು
ರಾಯಾ ಕೇಳೆಲೊ ನಮ್ಮ | ಬಾಯಾ ಲಾಡಿದು ಮಾತು
ಸಟಿ ಆಗ ಆರಿಯಾದು ಸ್ವಾಮಿ

೪೧

ಹಿಂದೊಬ್ಬಾ ಶಬರಾನು | ನೆಂಬಿಸಿ ಪಕ್ಷಿಗೆ
ಶಂಬು ಪಾದಕೆ ಹೊಂದಿಸಿದನು
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಬಾಸಿಗೆ ಶಬರಾನು ನಂಬಿದಾ
ಬ್ಯಾಟಿಕಾರಣೆ, ಪಕ್ಷಿ ನಂಬಿ

೪೨

ಅಡವಿ ಪಶು ಪಕ್ಷಿ | ಒಡಮನದವಳಲ್ಲಾ |
ಸದ್ಗುರು ಪಾದ ಹೊಂದಿದ ಕಾಥಿ ಕೇಳಿ
ಜ್ವಾಲಾ ನೇತ್ರದೀ ಬ್ಯಾಡಾ | ಲಾಲಿಸಿ ಪೇಳಯ್ಯ
ಕೇಳುವೆ ಅತಿ ಪ್ರೀತಿಲಿಂದೆ

೪೩

ಉತ್ತದಿಕ್ಕಿಗೆ ಒಬ್ಬ | ಕ್ಷತ್ರಿಕುಲದಾ ಶಬರಾ
ಪ್ರೀತಿಲಿ ಬ್ಯಾಟಿ ನಾಡುವನು
ಪೂರ್ವ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮ | ಪಡದು ಬಂದದಲ್ಲಾದೆ
ಬಡತನಾ ತಾಪಾದೊಳರಲು

೪೪

ಒಡಲು ಆಸಿಗೆ ಬಂದಾ | ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾ
ಅನ್ನಾ ಕಾಣರು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ
ಹತ್ತೆಂಟು ಪಕ್ಷಿಯಾ | ನಿತ್ಯಾ ನೇಮದಿ ಮಾರಿ
ಒಪ್ಪತ್ತು ಗ್ರಾಸಾ ಮಾಡುವನು

೪೫

ಹರದಿಯಾ ಮನಿಯೊಳು | ಕಿರಕಿರಿ ಮಾಳ್ವಳು
ಬ್ಯಾಸರದಿ, ನಡಿಯೊ ವನಚರದಿ
ಅರಣ್ಯಾ ತಿರಗುತ | ಕೊಣಲು ಕೊಂತಳಾ ನೀರಾ
ಹರಿಯೊ ಝಾಲಿಗೆ ಬಲಿಬೀಸಿ

೪೬

ಸಾಲು ಗಿಡಕೆ ಬಲಿ ಹಾಕುತಾ ಹರುಷದಿ
ಲೋಲಾದಿ ಕುಂತ ಕಲ್ಲ ಮರಿಯಾ
ಬೇಗು ಬೇಗು ನೀರು | ಅನ್ನ ಕಾಣದೆ ಬಾಳಾ
ಬಳಲುವನಂತರದೊಳಗೆ

೪೭

ಎತ್ತನೋಡಲು ಅತ್ತಾ | ಕಾತ್ತಲಿ ಕಮರಿಯೊ
ಮಾತಾನಾಡುವರು ಯ್ಯಾರಿಲ್ಲಾ
ಗಿಡದಾದ್ದಾ ಮರಿ ಆಗಿ | ಎಡ ಬಲಾ ನೋಡುತಾ
ಪಕ್ಷಿಯ ಧ್ಯಾನದೊಳಿರಲು

೪೮

ನೂರಾರು ಪಕ್ಷಿಯೊ | ಸಾಲು ಹಿಡಿದು ಬರೆ
ಕೊನರುತರಗಲಿ ಮೆಲಿವು ತಲಿ
ಸರೊವರದೊಳು ಹಣ್ಣು | ಸಂವಿಯೊತ್ಪಸಿಗಳಿಂದೆ |
ನೀರಡಸಿ ಬರೆ ಕೊಣಲ್ಯಾಡಿಗೆ

೪೯

ಬರುವ ದಾರಿಗೆ ಶಬರಾ | ಹಸಿದು ಬಲಿಕಂಡು
ಹಾರಿ ಹೋದವು ದೆಸಿದೆಸಿಗೆ
ಓಡಿ ಹೋದವು ಪಕ್ಷಿ | ನಾಡಾ ದೇಶದ ಮ್ಯಾಲೆ
ಸಿಲಕಿತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿ ಒಂದು

೫೦

ಕಾಲೊಳು ಬಲಿಬೀಳೆ | ಹಾರಾ ಬಾರದೆ ಹಾಂಗೆ
ಜಾಳಿಗಿಯೊಳು ಪಕ್ಷಿ ತೊಡರೆ
ಬಾಳ ಕಕುಲತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ಸಮಯಾದಿ
ಝಾಡಿಸಿ ಬಲಿಯಾ ಎಳಿದಾನು

೫೧

ಮೃದು ಬಾಷಾಗಳಿಂದ | ನುಡಿಯಲು ಪಕ್ಷಿಯಾ
ಶಬರಾನಾ ಗೂಡ ಪ್ರೀತಿಲಿದ್ದಾ
ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟವಾ | ನಿನಗ್ಯಾಕೆ | ಶಬರಣ್ಣಾ
ಎನ್ನ ಹಿಡವದು ಕಾರಣೇನು

೫೨

ಎಲೆ ಪಕ್ಷಿ ನಿನ್ನಯ | ಮುರಿದು ತಿಂಬುವೆ ಎನ್ನಾ
ಜೀವದಾ ಗಂಜಿನೆನಂದಾ |
ಎನ್ನ ಗೋಸ್ಕರ ನೀನು ಕಷ್ಟಗಳದೊಲೊ ಶಬರಾ |
ಬಡವನಾದೊಲೊ ನನಗಾಗಿ

೫೩

ವಿನಯದಿ ಪಕ್ಷಿಯ ಜ್ಞಾನಾವಿಕ್ತಿಗಳಿಂದ
 ಬ್ಯಾಡರಣ್ಣಗೆ ನುಡಿಯಲು
 ನನ್ನ ಸಂವಿದರೆ ನಿನ್ನ ತುತ್ತು ಗ್ರಾಸಾಗಾದು
 ಮತ್ತೆ ಕಾಡಲು ಉರಿಯಾಲು

೫೪

ಹತ್ತೆಂಟು ಪಕ್ಷಿಯಾ | ಹತ ಮಾಡಿ ಸವಿದಾರೆ
 ಒಡಲು ತುಂಬುವದು ಹಡಗಂತೆ
 ಅಡವಿ ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಾತಿಗೆ | ಬ್ಯಾಡರಣ್ಣ ಕೋಪಾದಿ
 ಕೇಳೆಲೆ ಪಕ್ಷಿ ಎನ್ನ ಮಾತು

೫೫

ಇರುಳೆ ಹಗಲೆ ನಿದ್ರಿ | ಗಾಣಾ ದೇವನದೊಳು
 ಗಿಡಕೆ ಬಲಿಯಾನು ಬೀಸಿದೆನು
 ಬಲಿಗಳು ಕಾಣುತ ಹಾರಿ ಹೋದವು ಪಕ್ಷಿ
 ನೀನೊಂದು ಸಿಲಕದಿ ಕೈವೊಳಗೆ

೫೬

ಎಂದ ಮಾತಿಗೆ ಪಕ್ಷಿ | ಒಂದೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ
 ವಂದಿಸಿ ಪೇಳೇ ಶಬರನಿಗೆ
 ಸಣ್ಣ ಮರಿಯೊಮ್ಮನೆ | ಬಳಲು ತೀರಲು ಪಾ |
 ಲುಣಿಸಿ ಬಾಹ್ಯನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ

೫೭

ಹಸು ತೃಷಿಗಳಾಳಿಂದೆ, ಸಿಸು ದಾರಿ ನೋಡಲು
 ವಸವಂತ ವನದೊಳಿರತಿಹನು
 ತಾಯಿ ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡಿ | ವನದೊಳು ಬಂದರೆ
 ತನವಿಗೆ ಉಣಿಸುವರಾರು

೫೮

ಹೋಗಿ ಬರುವೆ ನಾನು | ಜಾಣಾ ಶಬರಾಯನ್ನ
 ಬ್ಯಾಗನೆ ಬಲಿಯಾ ಬಿಡಸಯ್ಯಾ
 ನಿನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು | ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದರೆ
 ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶ ತಾಂಬಲ್ಲಾ

೫೯

ಪಕ್ಷಿಯಾ ಮಾತಿಗೆ ಶಬರಾನು ಮನಸೋತು
ಅನುವ ತಿಳಿದನು ತನ್ನೊಳು
ಅರಣ್ಯಾದಾ ಪಶು ಮೃಗಿ ಜ್ಞಾನದಾ ಸಾಗರ
ಮಾನ್ಯದು ಪಕ್ಷಿ ನೀನೆಂದಾ

೬೦

ಕುಲದ ಕಾಯಿಕಾಲಿಂದ | ಬಲಿಯೊಳು ಸಿಲಕಿದಾ
ಪಕ್ಷಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಡಲೆಂದ ಶಬರಣ್ಣಾ ||
ಆಘ ಹರಾ ಶಬರಾ ನಿಜಾ | ನೆಂಬಿಗಿ ಕುಡುವೆನು
ಹಂಬಲಿಸಿದೆ ಮರಿಗಾಗಿ

೬೧

ಮನಿಯೊಳು ಮಕ್ಕಳು | ಹಸಿದು ಬಳಲುವದು
ಉಸರು ನಿನ್ನಗೆ ತಗುಲುವದು
ಎನ್ನ ಮನಿಯೊಳು ನಿನ್ನ | ಮರಿಯತಾರೆ ಮಕ್ಕಳು
ಹಸಿದು ದುಃಖಿಸುತಿರಲಾವರು

೬೨

ಪಕ್ಷಿಯಾ ನುಡಿಯಲು | ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ ಶಬರಾ
ಸಾಕ್ಷಿ ನೆಂಬಿಗಿ ಕುಡುವೆನು
ಏನು ನೆಂಬಿಗಿ ನಿಜಾ | ಸಾಕ್ಷಿ ಕುಡುವಿ ನಿನ್ನ
ನೆಂಬಿಗಿ ಸಾಲಾದು ನಮಗೆ

೬೩

ಬಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟಿನ್ನು | ಘಾಸಿ ಮಾಡುವಳಲ್ಲಾ
ನೀರಾಸಿಕಾ ನಿರಂಜನ ಸಾಕ್ಷಿ
ಬಾಳಾ ಮಾತಗಲ್ಲಾ | ವ್ಯಾಳ್ಯಾವಾಗುತತ್ಯೆತೆ
ಹೇಳಿ ಹೋಗೆಂದಾ ಪಕ್ಷಿಯಿಂದಾ

೬೪

ನೆಂಬಿಗಿ ನಿಜ ಸಾಕ್ಷಿ ಕುಂಬಿಣಿಯೊಳು ಬ್ಯೋದ್ಯಾ
ನೆಂಬಿಗಿ ನಿಜಾ ಹೇಳ್ಯಮಗೆ
ಒಂದೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಾನಾ ಹೇಳಿತ್ತು
ತ್ರಿಬುವನಾದೊಳಗಿ ಸರಿಗಾಣೆ

೬೫

ಅಡ್ಡ ಕಥೆ ಶ್ಲೋಕ ವೃಕ್ಷದ ಸವಾಲ
 ದೊಲಗೆ ಪರ್ವತ ಜಲೆ
 ಸುನೀಯೇಕ ಪಂಚಿಬಾತ | ಹಮ್ ಜಲೆ ಬಿಸಿಪರಸತಿ
 ಬಿಸ್ ಪಂಕವುಡ ಜಾಯೆ ಪಕ್ಷಿ

ಪ್ರಶ್ನೆ ಉತ್ತರ

ಪಕ್ಷಿ ಉತ್ತರ :

ತೀರಿಥಂಡಿಜ್ಯಾವುಮೆ ಬೈಲಕರ
 ಫಲವಪಾಯ್ಕಿ ಖಾಯೆ ತುಮಪರ
 ಐಸಿ ಆಸಿ ಬಿಲೆತೂ ಹಮ ಕೈವುಕರ್ ಉಡಜಾಯೆ
 ವಾಷೆಯಾ ಕೊಟ್ಟಾಂವ | ಘಾಸಿ ಮಾಡುವರಿಗೆ
 ಘಾಸಿ ನರ್ಕವ, ತಪ್ಪಾದಾವರಾ
 ಮಾನ್ಯದಾ ಮಾತಿಸಿ | ಅನ್ಯಾಯ ನುಡಿವರು
 ಕುನ್ನಿ ಜನ್ಮಕೆ ಯಮ ಉಳಿವಾ

೬೬

ಮರುಷ ನಾ ಸೇರಾಳು | ಪರ ಪುರಷಗಲ್ಲವಳು
 ಅಂತಪ್ಪ ಕರ್ಮಾಯನ್ನಾ ತಗುಲಿ
 ಗಂಡಾಗೆ ಸೇರಾಳು | ಮಿಂಡಾಗಾರನಾ ಗೂಡ
 ಫಲ್ಲಿ ಫಲಿಸಿ ನಗುವಾಳು

೬೭

ಕೂಸಿಗೆ ವಿಷ ಹಾಕಿ | ಹೇಸಾದೆ ಕೊಲ್ಲುವಳು
 ಶಿಶುವ, ಕಾಸಿಕೊಯ್ಕಿ ಲಾವಳಾ
 ಸಾಧು ಸಂತರು ಕಂಡು | ಬಾಗಿ ನಡಿಯದ ಜನ
 ಸೇರರು ದ್ರೋಹಿ ನಿಂದಕರು

೬೮

ದಾನ ಮಾಡುವೆ ಮತ್ತೆ | ಹೀನ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದೆ
 ಶ್ಯಾಣಾತನವನು ಹೇಳುವರು
 ಗ್ಯಾಳತನದೊಳು ಬಾಳಾ | ಅನುಗೂಡಿದದಾರ್ಕೆ
 ಹೀನಿಸಿ ನುಡಿವ ಪಾಪಗಳು

೬೯

ಕಂತು ರೂಪದ ಶಬರಾ | ಇಲಗಪ್ಪಾ ಪಾಪವ
ಮುಂತೆಯನ್ನಗೆ ತಗುಲೆಂದಾ
ತನ್ನಯ ಮನದೊಳು | ತಿಳಿದಾಳು ಶಬರಣ್ಣಾ
ಮಕ್ಕಳ ಮೋಹ ಹೆಚ್ಚಾಗೆಂದಾ

೭೦

ಲೇಸು ಹೋಗತಿ ಪಕ್ಷಿ | ತಾಸಿನೊಳಗೆ ಬ್ಯಾಗೆ
ಕೂಸಿಗೆ ಉಣಿಸಿ ಬಾರೆಂದಾ
ಶಬರಾನಾ ನುಡಿಗೆಳಿ | ಹಿಗ್ಗುತ ಹರುಷದಿ
ಲಘು ಆಗಿ ಬರಲಾ ಮನಿಗೆ

೭೧

ಮಕ್ಕಳು ಮನಿಯೊಳು ದುಃಖಿಸುತಿರೆ ಬಾಳಾ
ಚಕ್ಕಾಗೆ ಬರಲು ತಾಯಿಯನು
ಆಳುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಿನ್ನು | ಘಳಿ ತಾನೆಯತ್ತಿಕೊಂಡು
ಪಾಲುಣ ಸಾಲು ಹಡದ ಜನನಿಯ

೭೨

ಕಂದಯ್ಯ ನೀವಿಂದು | ಹಸಿದು ಬಳದಿರಿಯೆಂದು
ಬಾಳ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಮರಿಗೆ
ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು | ಗೂಡಿದರು ಹರುಷದಿ
ಒಬ್ಬಳೆ ಶಬರಾ ವನದೊಳು

೭೩

ದಾರಿ ನೋಡುತ ಪಕ್ಷಿ | ಬಾರಾದೊಯಿತುಯೆಂದು
ಬ್ಯಾಟಿ ಕಾರಣ್ಣ ಕೋಪವಾದಾ
ದಕ್ಷಿಣಾ ದಿಕ್ಕಿಲಿಂದೆ | ಮತ್ತೊಂದು ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿ
ನೀರಡಿಸಿ ಬರೆ, ಕೊಣಲ್ಯಾಡಿಗೆ ಸರೋವರ

೭೪

ಶ್ಲೋಕ : ಹಂಸ ಕಹೆ ಹಂಸಾನಕು
ಮೋತಿ ಬಿಗರ ಬೀನಚಾಕ
ಜಾನಗಯೆತೊ ಜಾನದೆವೊ
ಬಾನರೆ ಪತರಾಖಿ

ಹೇಳಿ ಹೋದಂತ ಪಕ್ಷಿ | ವ್ಯಾಳಾವಾಯಿತು ಬಾಳಾ
ಕೋಪ ತಾಳಿವ ಶರಣರಣ್ಣಾ |
ಕೋಟಾ ಬಾಸಿಗೆ ವಿನ್ನು | ಮುಟ್ಟಾಲಿಲ್ಲೆನುತಲಿ
ಸಿಟ್ಟಲಿ ಶಬರಾ ಅಂಬೆಳದಾ

೭೫

ಮಾನವ, ನೀಯೆನ್ನ | ಬಾಣಾದಿಂದೈ ಶಿವದು
ಏನು ಕಾರುಣಾವು ಹೇಳೆಂದಾ
ಪ್ರಾಣಾವ ಕಾಯೊಯನ್ನ | ಪುಣ್ಯಾದ ಶಬರಾನೆ |
ಮನ್ನಿಸು ಎನ್ನಯ ಮಾತು

೭೬

ಜಾತಿ ಕುಲದಾ ಪಕ್ಷಿ ನೀತಿನೆಂಬಗಿ ಹೇಳಿ
ಘಾತ ಮಾಡಿತು ಎನ್ನಗಾವಳು
ದಾರಿ ನೋಡುತ ಪಕ್ಷಿ ಬಾಳ್ಯಾವಾಯಿತು ಬಾಳಾ
ಬಾರದೆ ಹೋಯಿತ್ತು ಬ್ಯಾಗದಲಿ

೭೭

ವಿಂದು ನಿನ್ನಯ ಪ್ರಾಣಾ | ಕೊಂಬದೆ ಬಿಡನೆಂದು
ಅಂಬು ಹೆಚ್ಚಿದಾ ನಿನ್ನಗಾ
ಶಬರಾನಾ, ಒಡಗೂಡಿ | ವಿನಯದಿ ಮಾತಾಡಿ
ನಲಿವಿದೆ ಹೇಳಿತು ಅವನಾ

೭೮

ಮಡದಿಯ ಮನಿಯೊಳು | ಶರಗು ಮುಟ್ಟಿನೊಳಿರೆ
ಅಡವಿಗೆ ಬಂದೆ ಹಣ್ಣು ಸವಿಯಾ
ಮೂರು ದಿನ ವಾದಾವು | ಮಾರನಾಟಾಗಾಳಿಂದೆ
ನಾರಿ, ಹಂಬಲ ಯೆನ್ನೊಳುಳಿಯೆ

೭೯

ಸರಸಾಸತ್ಯತಿ ಭೋಗಾ | ರತಿಗಾಲಿ ಗೂಡನ್ನು
ಅತಿಬ್ಯಾಗೆ ಬರುವೆ ನಿನ್ನಾಡಿಗೆ
ಮುಕ್ಕಾದಾಯಕ ಮೂರುಲೋಕಾ | ನಾಳುವದೊರಿ
ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳುವೆ ನಿಜ ನಿಮಗೆ

೮೦

ವನಪತಿ ಶಬರಾ ನೀ | ವಿನಿಯಾದಿ ಕೇಳ್ವೆಯಾ
 ನಂಬಿಗಿ ಕುಡುವೆ ನಾನೊಂದು
 ವನದಾ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಮುನ್ನೆಂಬಲಾಗದುಯಂದು
 ಘಮ್ನಾನೆ ನುಡಿದಾ ಶಬರಣ್ಣಾ

೮೧

ಕಾನನದಿರೆ ಪಕ್ಷಿ | ಜ್ಞಾನಾದಾ ಸಾಗರಾ
 ಶಾಣ್ಯಾ ತಾನವ ಕಾಣುತ್ತೈತೆ
 ಅದರಂತೆ ನೆಂಬಿಗಿ | ನಿಜ ಹೇಳಿ ಹೊಗೆಂದು
 ಬಂದು ನುಡಿದಾ ಶಬರಣ್ಣಾ

೮೨

ಒಂದೊಂದು ಮಾತಲಿ | ಸಂದಾನ ಹೇಳುತಾ
 ಕುಂದು ನಿಲ್ಲದೆ ನುಡಿಯಲು
 ದುಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದೆ | ಪತಿಗೆ ನಿಷ್ಠುರವಾಡೆ
 ಕೆಟ್ಟ ಹೊಲತಿ ಮೂಳಾ ಅವಳು

೮೩

ಅನ್ನಾ ತಂಗಳ ನೀಡಿ ಬಿಸಿದುಂಡು ಮಲಗುವಳು
 ಅಂತಪ್ಪ ದ್ರೋಹಿಯನು ತಗಲಿ
 ಲಿಂಗಾ ಪೂಜಿಯಯ ಮಾಳ್ವಾ ಸಂಗಾನಾ ಶರಣಾಗೆ
 ಹಂಗಿಸಿ ನುಡಿವ | ಪಾಪಿಗಳು

೮೪

ಕೂಡಿನಾಡಿವ ಮನಿ | ಕದನಾವು ಹುಚ್ಚುವಳು
 ಒಡಕ ಮಾಡುವಳು ಮನಿತಾನು
 ಕಂಡು ಕಾಣದ ಮಾತು | ಅಂಜದಾ ಮುಂದಾಡುವ
 ಸಂದಿಗಡಕರೂ ನಿಂದಕರೂ

೮೫

ಆಡಬಾರದ ಮಾತು | ಆಡಿ ತೋರುವ | ಜನ
 ಹೇಡಿ ಮಾನವರು ಪಾಪಾತಗುಲೆ
 ಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆಯ ಮೀರಿ | ನಡಿವಂತೆ ಶಿಷ್ಯಗೆ
 ಭಲೆ ಭಲೆಂದು ನುಡಿವಾರು

೮೬

ಅಲ್ಪೇ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ | ಅಕ್ಕಾ ತಂಗಿಯಾನೆಂದು
ಚಕ್ಕಂದಾಡುವರು ನಗುತ್ತಾಲಿ
ಅಪ್ಪಿಕೊಳುತೆ ಎದಿ | ಮುಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿ ಮುದ್ದಾಡುತ್ತಾ
ಅಂತಪ್ಪ ಪಾಪಯನ್ನ ತಗುಲೆ

೮೭

ಇಂತಪ್ಪ ಸಾಕ್ಷಿಯಾ | ನೆಂಬಿಗಿ ಶಬರಾಗಿ
ವಂದಿಸಿ ಹೇಳಾಲು ಪಕ್ಷಿಯೊ
ಪಶು ಮೃಗಿ ಮಾತಿಗೆ ಬ್ಯಾಟಿ ಕಾರಣಾನು
ಹರುಷವಾದನು ಮನದೊಳಗೆ

೮೮

ಸರಸಾಸತ್ವಲಿ ಭೋಗಾ | ಸತಿಗೂಡಿ ಸಂಬ್ರಮ
ಅತಿ ಭಾಗದಲಿನಿ ಬಾರೆಂದಾ
ಶಬರಾ ನಾ ನುಡಿಗೇಳಿ | ತ್ಯರಳಿ ಬೇಗದಿ ಪಕ್ಷಿ
ಹರುಷದಿ ಬರಲಾರಾಮನಿಗೆ

೮೯

ಸತಿಸುತಾರೊಳಗೊಲಿದು | ಅತಿ ಮೋಹಾದೊಳಗಿರೆ
ಸದ್ಗತಿನಾಗಿ, ಕುಳಿತಾ ತನ್ನೊಳಗೆ
ಚಿಂತಿಯಾತಕೆ ನಿನ್ನಾ | ಬ್ರಾಂತಿಯೇನುಂಟು ಪುರುಷ
ಕಾಂತ ಕೇಳಿದಳು ವಿನಯಾದಿಲಿ

೯೦

ಎಲೆ ಹೆಣ್ಣಾ ನೀ ಕೇಳು ಮಲಿಯೊಳೋರ್ವನು ಬೇಡ
ಕೂಲಿಯಾ ಕೊಳುವ ಎನ್ನಗವನು
ನಿನ್ನಾ ಮ್ಯಾಲಣಾ ನನ್ನಾ | ಮನಸುಳಿಯೊ ಅವನಿಗೆ
ನೆಂಬಿಗಿ ನಿಜ ಹೇಳಿ ಬಂದೆ

೯೧

ಕಾಮಾ ಕಾರ್ಯವ ಹೆಚ್ಚಿ | ಮನದಾ ಬಾಣಗಳಿಂದ
ಹಂಬಲಿಸಿ ಬಂದೆ ನಿನಗಾಗಿ
ಪರುಷ ಕೇಳೈಯಮನಾ | ಮಕ್ಕಳು ಅಸಿಗೆ
ನೆಂಬಿಗಿ ನನು ಕೊಟ್ಟು ಬಂದೆ

೯೨

ವರದು ನೆಂಬಿಗಿ ಬಾಸಿ | ಶಬರಾಗೆ ನಿಜ ಹೇಳಿ
ತ್ವರಿತಾದಿ ಮರಿಗೆ ಪಾಲುಣಿಸಿ
ಸತಿಪತಿ ಅನುಗೂಡಿ | ಹಿತದಿ ಮಾತಾಡಾಲು
ಅತಿ ಬ್ಯಾಗೆ ಕೇಳಿದವು ಮರಿಯಾ

೯೩

ತಾಯಿ ಆಡುವ ಮಾತು ತಿಳಿದಾವು ಮರಿಗಾಳು
ಮೊಲಿಯಾ ಉಣ್ಣದೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲು
ಮಕ್ಕಳಾಸಿಗೆ ಪ್ರಾಣಾ | ಶಬರಾಗೆ ಸೆರಿಗೊಟ್ಟು
ಉಣಿಸಾ ಬಂದರು, ಯಮಗೆನಲು

೯೪

ತಾಯಿಗೆ ಮರಿಗಾಳು | ನುಡಿಯಲು ಹರುಷದಿ
ವಂದಿಸಿ ಪೇಳೆ ಪಿತನಿಗೆ
ನಿಮಗಿಂದಾ ಮುಂದಾಣಾ | ಪ್ರಾಣಾ ಕುಡುವೆವು ನಾವು
ಪಾಲುಣದೆ ಎದ್ದವು ಮರಿಗಾಳು

೯೫

ನೀವು ನೀಗಿದ ಮ್ಯಾಲೆ | ನಾವಿದ್ಯಾತಕೆ ತಾಯಿ
ಬೇಗ ನಾಡಿಯೊ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು
ತಂದಿ ತಾಯಿಯಾ ಮರಿ | ವನಗೂಡಿ ಅತಿಬ್ಯಾಗೆ
ವನಕೆ ಬಂದಾವು ಬ್ಯಾಡ ನಡಿಗೆ

೯೬

ವನಪಾಲಾ ಶಬರಾನು | ಅರಣ್ಯಾದೊಳು ಪಕ್ಷಿ
ದಾರಿ ನೋಡುತ ಕುಂತಿಹನು
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕಾಣುತ | ಶಬರಾನು ತನ್ನೊಳು
ಹಿಗ್ಗುತ ಹರುಷದಿ ತನ್ನೊಳಗೆ

೯೭

ಕೊಟ್ಟಾ ಬಾಸಿಗೆ ಪಕ್ಷಿ | ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದಾವುಯೆಂದು
ಸಿಟ್ಟ ಕೋಪಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಳಿದಾ |
ಮರಿಗಾಳು ನುಡಿದಾವು | ವಿನಿಯದಿ ಶಬರಾಗೆ
ಬರದಿಂದೆ ಎಮ್ಮಾನೆ ಸವಿಯೊ

೯೮

ನಮ್ಮಯ ಮಾಂಸಾ ಮುಂದೆ ನೀಸಂವಿದಾರೆ
 ಚಿನ್ನಂತಾಗುವದು ದೇಹವನು
 ಕೊಟ್ಟಾನೆಂಬಿಗಿ ಬಾಸಿ | ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದಿರಿಯೆಂದು
 ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿತು ಎನಗೆಂದಾ

೯೯

ಜೀವದಾಸಿಯ ಬಿಟ್ಟು | ಬಾಸಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತ್ತು
 ದೇಶಾದಿಪತಿ ನೀ ಕೇಳಯ್ಯ
 ನೆಂಬಿಗಿ ಕಥಿಯನು | ಬಿಂಬಳಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ
 ಶಬರಾ ಹೇಳಿದನು ರಾಯನಿಗೆ

೧೦೦

ಅಂತಪ್ಪ ಪಕ್ಷಿಯಾ | ಇದುನುಂಟು ಮಹಾರಾಯ
 ನಾನೆಂತು ಬಿಡಲೆಂದಾ ಇವಳಾ
 ಅವರಂತೆ ನೆಂಬಿಗಿ | ನಿಜ ಸಾಕ್ಷಿ ಕುಡುವೆನು
 ವರದು ಹೇಳಿದನು ರಾಯನಿಗೆ

೧೦೧

ಕೊಲ್ಲಾದಿಹನು ಪಕ್ಷಿ | ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾನಾಣೆ
 ನಲವಿಂದಾ ನುಡಿದಾನು ಶಬರಾ
 ಧರಣಿನಾಳ್ವರ ಮಾತು | ಸರಿಬಾರಾದೈವುಗೆಂದು
 ವರ ನುಡಿನುಡಿದಾ ಶಬರಣ್ಣಾ

೧೦೨

ಬಿರದಂಕಾ ಶಬರಾನು | ಬಿರದಂಕಾ ರಾಯನಾ
 ವರದು 'ಹೇಳಿದಾ' ಕಥೆ ಕಾವ್ಯಾ
 ಹಾರನಾ ಭಕ್ತರಾ ಕತಿ | ಶರಧಿ ಸಾಗರದಂತೆ
 ಸಂದಾರು ಮುಗಿಯೊ ಸಮರಸದಿ

೧೦೩

ಸಂಧಿ - ಏಳು

ಶ್ರೀ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರಸನ್ನ ಭಾನುಶಂಕರನಿಗೆ
ಮಣಿದು ಸಿರವ ಬಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು ಮಧಿಗಳನು
ರಾಶಿ ದೈವದಾಗಂಡ | ದೀಶಾ ಶ್ರೀಗುರು
ಬಸವೇಶಾ ರಕ್ಷಿಸಿ ಸಲವೆಯನ್ನನು

೧

ಸರಸ್ವತಿ ಗಣಪಗೆ | ವರವ ಬೇಡುವೆ ನಾನು
ಮಾಡುವೆ ಶರಣಾರಾ ಶ್ರುತಿಯಾ
ನೀವು ನುಡಸಿದ ನುಡಿ | ನಡಸಿದೆ ಪದದಿಂದೆ
ಉಡುರಾಜಾಧರಾ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪಿಯಾ

೨

ಗಿರಜಿಯಾ ಮನೋಹರಾ | ವರವ ಪಾಲಿಸಿದನು
ಶರಧಿಗೆ ತೋಹ್ಯಾ ಬಂದಂತೆ
ದೃಢವುಳ್ಳ ಭಕ್ತರಾ | ಮನವ ನೋಡುವೆನೆಂದು
ಪರಮಾತ್ಮಾ ವಿಳಿದಾ ಧರೆವೆಡೆಗೆ

೩

ರೂಢಿಗೀಶ್ವರ ತಾನು | ಬೇಡ ರೂಪವ ತಾಳಿ
ನಾಡಾನಾಳ್ವನಾ ಸಭೆಯಾ ಕುಳಿತಾ
ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಿಪನಾ ಬೆನ್ನಾ | ಮೊರಿಹೊಕ್ಕು ಯಲೆಪಕ್ಷಿ
ಉಕ್ಕಾಡುತಿದ್ ಜೀವದೊಳಗೆ

೪

ದಿಕ್ಕಾನಾಳುವನೆಂದು | ಸೊಕ್ಕಿ ನೀ ಮದವೇರಿ
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕುಡುವೆ ಕಾಡುವರೆ |
ನನ್ನಾ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕುಡೊ | ಮಾನ್ಯದಾ ರಾಯನೆ
ಮುಂದೆ ಹೋಗುವೆನು ನಮ್ಮನಿಗೆ

೫

ಶಬರಾನ ನುಡಿಗೇಳಿ | ಧರಣಿ ಪಾಲಿಪರಾಯಾ
ಮರಳಿ ನುಡಿಯೊ ಬ್ಯಾಡನಿಗೆ
ವನದೊಳುವಿರೆ ಪಕ್ಷಿ | ಮಾರಿಯಾ ಹೊಕ್ಕಿತ್ತು ಬೆನ್ನಾ
ತರವಲ್ಲಾ ಕುಡುಹೋದು ನಮಗೆ

೬

ಮಾಲಿಯೊಳು ಬಲಿಬೀಸಿ | ಎಳದು ವೈಯಲು ಪಕ್ಷಿ
ಬಗಿದು ಕೇಳುವರ್ಯಾರು ನಿನಗೆ
ಸರವರಾದಿರೆ ಪಕ್ಷಿ ನರನಾ ವಾಸನಾ ಕಂಡು
ಬ್ಯಾದರಿ ಬಂದಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಭಿಗೆ

೭

ಬಂದಂತಾ ಪಕ್ಷಿಗೆ | ಯೆಂದಿಗೆ ಕುಡುನೆಂದು
ವಂದಿಸಿ ಪೀಳದಾ ಶಬರನಿಗೆ
ತಾಪಾ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ದನುಜ್ಯಾ | ಕೋಪಾವ ತಾಳಿನ್ನು
ಭೂಪಾರಾದೊಡಿಯಾಗೆ ನುಡಿದಾ

೮

ದೊರಿತಾನಾಗರ್ವದೋಳಿರು | ಬ್ಯಾಡಾಯೆಲೊರಾಯ
ಧರುಣಿ ಪೊಳಿಸುವೆ ಈ ಕ್ಷಣಕೆ
ನರಲೋಕಾದೊಳಗೆ ನಾ | ಇರುವ ಬ್ಯಾಡನು ಅಲ್ಲಾ
ಚರಿಶಾಡುವೆನು ಮೂರು ಜಗವಾ

೯

ಜುಜೊಗಾಳಗಳಿಂದೆ | ಕಾಡು ಬೇಕೆಂದರೆ
ಅಂಜಿ ಹೋಗುವನು ನಾನಲ್ಲಾ
ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿರೆ ಪಕ್ಷಿ | ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೆನುಯೆಂದು
ಘಟ್ಟಾಾಗಿ ಕುಂತ ಸಬಿಯೊಳಗೆ

೧೦

ಜ್ಯಾಣಾಬ್ಯಾಡನೆ ನೀನು | ಯೇನು ಬೇಡುವಿ ಹೇಳು
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಹೊರತಾಗಿ ನಿಜವಾ
ಅಷ್ಟೊ ಬಾಂಡಾರಾ ಬಾಗ್ಯಾ | ಮೊಟ್ಟಲಿ ಕುಡುವೆನು
ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೊಯಿಯೊ ನಿನ್ನ ಮನಿಗೆ
ಎಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವಾ ಕುಡುವಿ | ರಾಷ್ಟ್ರಾಧಿಪತಿ ನೀನು
ಮುಟ್ಟಲಾಗದು ರಾಜ್ಯಾಧನವ

೧೧

ಕೊಟ್ಟಾರೊಳೆತು ಪಕ್ಷಿ | ಕುಡುವದಿದಾರ್ಡೆ ಪ್ರಾಣಾ
 ಕುಡುವನು ನಿನ್ನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ
 ಬಾರೆಲೆ ಪಕ್ಷಿಯೆ | ಘೊರಿಸುಬ್ಯಾಡೆನ್ನಾ
 ಚೇರುತಾ ನುಡಿದಾನು ಶಬರಾ |
 ಇಳಿಯ ನಾಳ್ವನಾ ಬಳಿಯಾ ಕುಳಿತಿರ್ದಾರ್ ಜನವೆಲ್ಲಾ
 ತುಳಕ್ಕಾಡುತಿರಲು ತಮ್ಮೊಳಗೆ

೧೨

ಯೇನು ಪೀಳಿದಾರ್ಡೆಡಿಂವ | ಕೇಳಾಲಾರನುಯೆಂದು
 ಬಾಳಾ ಚಿಂತಿಯೊಳೆರೆ ನೃಪನು
 ಒಡಲೂ ಹಸಿದು ಬಾಳಾ | ಕೇಡ ಬಡಿಸುವದು ದೇಹ್ಯಾ
 ತಡಿಯದೆ ಪಕ್ಷಿ ಕುಡುಯೆಂದಾ
 ಎನ್ನ ಗ್ರಾಸಾವ ರಾಯ | ಚನ್ನಾಗಿಕೊಟ್ಟಾರೆ
 ದಣ್ಣಾನೆ ಉಂಡು, ದಣಿವೆನು

೧೩

ಸಿರಿಯಾ ಸಂಪತ ಭೋಗಾ ಘನವಾಗತಿನುತಲಿ
 ಹರಕಿ ಕೊಡುವೆ ನಿನ್ನಗೆಂದಾ
 ಶಬರಾನಾ ನುಡಿಗೇಳಿ | ಭೂಪರ ಶಬಿರಾಯ
 ತಾವರೆಯಂತೆ ಮನವು ತುಳಕ್ಕಾಡಿ

೧೪

ವನಪಾಲಾ ಶಬರಣ್ಣಾ | ಮನಸಹದಿ ಕೇಳಯ್ಯ
 ಅನುವ ಹೇಳುವೆ ನಿನಗೊಂದು
 ಬಿಡಲಾಗೊಸ್ಕರವಾಗಿ | ಅಡವಿ ಪಕ್ಷಿಯೆ ತಿಂಬ
 ಸಡಗರೆಯೇನು ಸಂಭ್ರಮವು

೧೫

ಇರುಳೆ ಹಗಲೆ ನಮ್ಮ | ಕರುಳಾನ್ನಗಾಣದೆ
 ಬಳಲಿಸುವ ದೇಕಯ್ಯಾದೇಹ್ಯಾ
 ಪಾರಮನ್ನು ಪಾಯಿಸಾ | ಮದುರಾ ಸಕ್ಕರಿ ತುಪ್ಪ
 ಅರಮನಿ ಉಂಡು ಸುಖಿಬಾಳು

೧೬

ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಿನ್ನು ಹಿಡಿ ಅನ್ನಾ ಕೊಟ್ಟು ನಾ
 ಸಲಹಿರಕ್ಷಿಪೆ ಅನುಗಾಲಾ

ಹೆರರ ಅನ್ನಕೆ ನಾವು | ಆಸಿ ಮಾಡುವರಲ್ಲಾ
ಪರದ್ರವ್ಯ ನಮಗೆ ಸಲ್ಲದು

೧೭

ರಟ್ಟಿ ಬಳಸಿ ಕಷ್ಟ | ಕಾಯಿಕಾ ಮಾಡಿನ್ನು
ಹೊಟ್ಟೆಯ ತುಂಬಿ ಕೊಂಬುವನು
ಗುರು ಕೊಟ್ಟಾ ಕಾಯಿಕಾ | ಥರಥರಾ ಹಿರಿಯರಾ
ಚರಿಸುತ ಬಂದೆ ಇಂದಿಗೆ

೧೮

ಆಯಾಸಾಗೊಳದೆ | ಧಾವುತಿ ಮಾಡ್ಯಂಡಾರೆ
ಸೇರಾರು ಭೂಮಿ ಪಾಲಿಕರು
ಅನ್ಯಾಯದಿಂದೆನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯಾ ಸೆಳಕೊಂಡು
ಮಾನ್ಯದಾರಾಯ ಕುಡದಿಹೆನು

೧೯

ಮರುವಾಗಿವನಿಗೆ | ಪರಿಹ್ಯಾಂಗೆಂದೆನುತಲಿ
ದೂರಿವಾತಾ, ಚಿಂತಿಯೊಳಿರಲು
ಕುಳಿತಿದಾರ್ ಸಭಿಜನಾ | ಇಳಿಯಾ ಪಾಲಿಪನಿಗೆ
ತಿಳಿಯಾ ಹೇಳಿರಿ ಬುದ್ಧಿ ನೀವು

೨೦

ದೂರಿತಾನಾ, ಗರ್ವದಿ | ಮರಿಬ್ಯಾಡಾ ಬಡವರಿಗೆ
ದಿಕ್ಕುನಾಳುವ ನೀನೆಂದು
ಸೊಕ್ಕಿನಿ ಬಾರದೊಳು | ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕೊಡದೆ
ಕಾಡುವರೇನೊ, ನೀಯಮಗೆ

೨೧

ದ್ರಷ್ಟ ಬ್ಯಾಡನು ಇಂವ | ರಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಬಾಳಾ
ಕೊಟ್ಟು ಕಳಪಿರಿ ಪಕ್ಷಿಯಿಂದ
ನುಡಿದಾ ನುಡಿಯನು ಕೇಳಿ | ಕಾಡಿ ಬಡಿಸುತ ಪಕ್ಷಿ
ಒಡಿಯಾನು ಬಳಿಗೆ ಅನುವಾಗಿ

೨೨

ಹ್ಯಾವ ಉಳ್ಳವನೆಂದು | ಧಾವಿಸಿ ನಾ ಬಂದೆ
ಜೀವದಕ್ಕಿಸುದೊರಿ ತಂದೆ | ಮೊರಿಯಾ ಬಿದ್ದವಾರಾ
ಕಯಿಸೆರಿಯಾ ಕುಡುವಂಥಾ ನಿಮ್ಮ
ದೊರಿ ತಾನು ಧರ್ಮ ನಿತ್ಯೆಲ್ಲಾ

೨೩

ಚಾತುರ್ಯ ಚದುರಿರೆ | ರೀತಿ ಮಾಡುವಿರಿ
 ಘಾತಾ ಮಾಡಿದಿರನ್ನಾ ಪ್ರಾಣಾ
 ರಾಜ್ಯಾದಿಪತಿಯೆಂದು | ತೇಜಾಧಿ ನಾ ಬಂದೇ
 ವಾಜಿ ಅಲ್ಲಯಾ ಕುಡುವದನು

೨೪

ದೊರಿಯೇರು ಇಂತೆಂದು | ಬಿರದು ಕಟ್ಟಿದರೇನು |
 ದೈರ್ಯವಿಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ
 ಒಂದೊಂದು ಪರಿ ಪಕ್ಷಿ ಸಂದಾನಾ ಹೇಳಿತ್ತು
 ಕುಂದಿದಾರಾಯ | ತನ್ನ ಮನಕೆ
 ಮಾತಿಮಾತಿನೊಳಗೆ | ಘಾತವಾಹದು ಪಕ್ಷಿ
 ನೀತಿಯ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲೆನಗೆ

೨೫

ಸಾಗರಾಗುಣದಾ | ಸನಮಾನ ಬಾರೆಲೆ ಪಕ್ಷಿ
 ಕರದೊಳು ಪಿಡಿದು ಮುದ್ದಾಡಿ
 ಇಂದು ಎನ್ನಯ ಪ್ರಾಣಾ | ಉಳವಿಕೊಂಡರೆ ರಾಯಾ
 ಪುಣ್ಯಬಾಹುದು ಮುಂದೆ ನಿನಗೆ

೨೬

ಮರ್ತ್ಯಾಲೋಕದೊಳಿನಾ | ಮೊರಿಯ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ
 ಕುಡಲಿಲ್ಲಾ ಅವರು ಕೈ ಸೆರಿಯಾ
 ಭೀಮಾ ಅರ್ಜುನಾ ನಾಬೆನ್ನಾ ಹೊಕ್ಕಿದಾಡಾಂಗೆ ರಾಯಾ
 ಸ್ವರ್ಗದಾ ಕುದರಿ ಫಲದಿಂದೆ

೨೭

ವಿಷ್ಣುನಾ, ಸಹದೇವೀಂದ್ರಾದಿಗಳು ಬರೆ
 ಕುಡಲಿಲ್ಲಾ ಅವರು ಕೈಸೆರಿಯಾ
 ಮುರೋರಿ ವಜ್ರದವ ಬಂದು | ಗೂಡಿ ವಂದಿಗ ಕದನಾ
 ತಾನಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿತು

೨೮

ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನಾ | ಬೆನ್ನ ಮಾರಿ ಹೊಕ್ಕ ಕಳ್ಳಗೆ
 ಕುಡಲಿಲ್ಲಾ ಅವರು ಕೈಸೆರಿಯಾ
 ಮೊರಿ ಬಿದ್ದಾವರಾ | ಕೈ ಸೆರಿಯಾ ಮಾಡಿರೆಂದು
 ಬಂದು ಹೇಳಿದಾ ಭೂಪಾ ಅವರ

೨೯

ಶರಣಾರೀರ್ವರಾಕಯ್ಯ | ಮುರಿದು ತಂದನು ಕಟ್ಟಿ
ಅವರು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಆಗಿ
ಹರನಾ ಶರಣರ ಶೂಲಾ | ಕಳವ ಕಾರಣವೇನು
ವರದು ಹೇಳಲೆ ದಕ್ಷಿಯೆಂದಾ |

೩೦

ಧರಿಯೊಳಗಧಿಕಾದಾ | ವಿರಲು ಓರಂಗಲ ಪುರ
ನಾಳ್ವಾ ಗಣಪತಿ ನೃಪನು
ಎನ್ನಾ ದೇಶಾದೊಳಿನ್ನು ಕಳವು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ
ಬಿಡದೆ ಶೂಲಕೆ ಯಾಳಿವೆನೆಂದಾ

೩೧

ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಲಂವ | ಡೊಂಗುರಾ ಸಾರುವ
ಹೆಚ್ಚಿದಾ ಬಿರದು ಕಟ್ಟಿದನು
ದೊರಿದಾತಾ ಕೇಳ್ವೆಯಾ | ಯನಗೇನು ಅರುವಿಲ್ಲಾ
ಗುರುತ ಹೇಳಿದು ಎನ್ನ ಗುರುವು
ಮಲಹರನು ಭಕ್ತರಾ
ನೈಲದೊಳಗಿರುತಿರೆ ಬಿರುದು ಕಟ್ಟಿದಾ ಕಾರುಣೇನು

೩೨

ಓರಂಗಲ ಪುರನಾಳ್ವ | ಗಣಪತಿರಾಯನು
ಅರ್ಥಿನಾಳ್ವಾ ಸಮರಾಜ್ಯ
ಎನ್ನ ಸೀಮಿಯ ಹೊಕ್ಕು | ಕಳವು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ
ಬಿಡದೆ ಶೂಲಕೆ ಹಾಕಿಸುವನು

೩೩

ಸೂಜಿ ಕದ್ದವಗೆ ಬಿಡೆ | ಶಾಲಿಕದ್ದವನಿಗಿನ್ನು
ಮಾಣಿಕೆ ಮುತ್ತು [ನ]ವರತ್ನ
ವಾಜಿ ಕದ್ದವನಿಗೆ ಆನಿ ಕುದರಿಯಾ ಸಾಳಿ
ಜ್ಯಾಳಿಗೆ ಹೊನ್ನು ಕದ್ದವನ

೩೪

ಸುರಲೋಕಾದವರಿನ್ನು | ಕಳವಿಗೆ ಬಂದಾರೆ
ಬಿಡದೆ ಶೂಲಕೆ ಹಾಕಿಸುವನು
ಓರಂಗಲ ಪುರದ | ನೃರಹಳ್ಳಿಲಿರುವ
ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಶರಣಾನು

೩೫

ಕಳವು ಮಾಡಂವ | ಬೆನ್ನ ಮರಿಯಾ ಬಂದವನಿಗೆ
ಎಂದಿಗೆ ಕುಡೆನೆಂಬ ಬಿರಿದಾ
ಹರತಾನು ಕದ್ದಮೊರಿ ಹೊಕ್ಕಾರೆ ಕುಡೆನೆಂಬ
ಬಿರಿದಿ ನಾ ಕಾಳಿ ಸಾರುತಿಹನು

೩೬

ತ್ರಿಲೋಕ ಸಂಚಾರಿ | ವರಮುನಿ ನಾರಂದಾ
ತಿರಗುತ ಬಂದ ಮರ್ತ್ಯಕೆ ||
ಬಿರದಿನಾ ಧ್ವನಿಗೇಳಿ | ವಿರದೆ ನಾರಂದ ಪೋಗಿ
ಒರದು ಪೇಳಿದ | ಪರಶಿವಗೆ

೩೭

ನಾರಲೋಕದೊಳಗಿರೆ | ಶರಣಾನು ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ
ಬಿರದು ಕಟ್ಟಿದ ಭಕ್ತಿಗಾಗಿ
ಹರ ತಾನು ಕಳು ಮಾಡಿ | ಮೊರಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಬೆನ್ನಾ
ಎಂದಿಗೆ ಕುಡೆನು ಕೈ ಸರಿಯಾ

೩೮

ಗುರುವೆ ನೀನೊಲಿದರೆ | ಮೇರು ಗಿರಿಯ ಸಹಾ
ದೊರಕುಂಬದವಗೆ ಕಾಣಿಪದು
ಇಬ್ಬರಾ ಬಿರದಿನಾ | ಅನುವ ಕೇಳುತ ದೇವ
ಹರುಷವಾದನು ಮನದೊಳಗೆ

೩೯

ಮುನಿಯಾ ಮಾತವ ಕೇಳಿ | ಘನಮಹಿಮನುಳ್ಳವ ದೇವಾ
ಕಳವೀಗೆ ಎಳಿದಾ ಮರ್ತ್ಯಕೆ
ಬ್ರಹ್ಮ ಕೊರಗತ ನಾದಾ | ವಿಷ್ಣು ಕಲ್ಲುಳಿಯಾ ನಾದಾ
ಶ್ವೇತಾ ಕಳ್ಳಾದಾರುದ್ರಾ ತಾನು

೪೦

ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಯಲ್ಲಿ | ಶೃಂಗಾರವನು ತಾಳಿ
ಬರದಿ ಬಂದನು ಪುರಕಾಗಿ
ಪುರದ ಕಟ್ಟಳಿ ನೋಡಿ | ಹರಿಯೊ ವಿರಂಚಿಯಾ
ಹೆದರಿದರು ತಮ್ಮ | ಮನದೊಳಗೆ

೪೧

ಸುರಲೋಕಾದವರಿಂದ | ಕೋಟಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮ್ಯಾಲೆ
ಹಾರಲೋಕಾ ಸಾಯವಲ್ಲಾ ನಮಗೆ
ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟಿ | ಕೆತ್ತಿದಾ ಧರಗಲ್ಲು
ಉಕ್ಕಿನಾ ಎರಕಾ ಹೋಯಿದಂತೆ

೪೨

ದ್ವಾರ ಬಾಗಿಲ ಕೀಲಿ | ಪಾರಿತಿರಗೂತಿರೆ
ಜ್ಯಾಲಾಣಾಯಿಯೊ ಚೋರಗಸ್ತಿ
ಒಂದೊಂದು ಪರಿಸಂದು | ಸಂಧಾನ ನೋಡುತ
ಬಂದು ಹೊಕ್ಕಾರು ಅರಮನಿಯಾ

೪೩

ಒಳಮೊಕ್ಕು ಅರಮನೆ | ಬೆಳಗು ಚಲ್ಲುತ ಬಾರೆ
ಹೊಳಪು ನೋಡಾಲು ರತ್ನಾ ಬೆಳಗು
ಕುಂಬಿಣಿ ಭಾಗ್ಯವು | ಮಂದಿರಾದೊಳಗಿರೆ
ತುಂಬಿ | ಚಲ್ಲಿದಾ ಬೀದಿ ಬೀದಿ

೪೪

ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಸಾರಾಣಿಯೊ ವಿಲ್ಲಾದಾಂಗೆ
ತ್ಯರದು ಬಿಸುಟಿದನು ಬಾಜರಕೆ
ಪುರದೊಳು ಜನರು | ಗಿಲಿ ಬಲಿ, ಮಾತಾಡಲು
ಬೆಳಗಾಯಿತೆಂದು ತೈರಳಿದರು

೪೫

ಕುಡುತಿ ತುಂಬನೆ ಮುತ್ತು ಉಡಿಯೊಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ಬಿಸಡುತ ನಾಡದ ವಾಟದಲಿ
ಗಣಪತಿರಾಯನಾ | ಅರಮನಿ ಸೂರಿ ಮಾಡಿ
ಶರಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಯಿನಾ, ಮಾನಿ ಬಂದಾ

೪೬

ಎಲೆಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ | ಉಳವಿಕೊ ಎನ್ನನು
ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿರೆ ಪ್ರಜಾ ಜನರು
ಬಡಲು ಆಸಿಗೆ ಬಾಳಾ | ಕಳವು ಮಾಡಿದೆ ನಾನು
ಉಳವಿಕೊ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣವನು

೪೭

ಒರಳುವ ಶಬ್ದವ | ಕರ್ಣಾದಿ ಕೇಳುತಾ
ಭರದಿ ಬಂದನು ಶರಣಾನು
ಬರಲಾಗ ಶರಣಾನು | ಬೈದರಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಬೀಳೆ
ವಿಂದು ಉಳವಿಕೊ ಎಂದು ಬಾಯಿ ಬಿಡುತಾ

೪೮

ಮೃಡನಾ ಪೂಜಿಯ ಮಾಳ್ | ದೃಢುಳ್ಳ ಶರಣನೆ
ಬಿರಿದಿಂಕಾ ಭಕ್ತಾ ನೀನೆಂದಾ
ಅರ್ಧಾಮರಾತ್ರಿಲಿ | ಕದ್ದುದ್ದು ಬಂದೆನು ನಿನ್ನಾ
ಕಂದನಾ ಸರಿಯಾ ನೋಡನ್ನಾ

೪೯

ಎಂದ ಮಾತನು ಕೇಳಿ | ಬಂದವನಾಕರ ಹಿಡಿದು
ಮಂದಿರಾದೊಳಗೆ ಕರದೊಯಿದಾ
ಅಂಜ ಬ್ಯಾಡೆಲೊ ನೀನು | ಎಂದಿಗೆ ಕುಡೆ ನಾನು
ನಂಜುಂಡೇಶನಾ ಸಾಕ್ಷಂದಾ

೫೦

ಇಂತ ಬೆಳ ಪರಿಯಲು | ಪೃದ್ವಿ ಪಾಲಿಪನ ಮನೆ
ಎಚ್ಚರಾಗಿಹರು ನಾರೆರು
ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರುಯೆದ್ದು | ಗುದ್ದಿಹೊಯಿಕೊಳು ಬೊಬ್ಬಿ
ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿತು ಅರಸನಿಗೆ

೫೧

ಬೂಪಾರಾ ದೊಡಿಯಾಗೆ ಕೋಪಾವ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು
ತಾಪದೊಳ ಕರಸಿದ ಮಂತ್ರಿ
ಥರಥರಾ ನಡಗುತ | ಪುರಹರಾನೊಲಗಕ್ಕೆ
ಬರದಿಂದೆ ಬಂದಾ ಪ್ರದಾನಿಯೊ

೫೨

ಸಬಿಯೊಳು ಕುಳಿತಿನ್ನು | ಪುಲಿಯಾ ಘೃದ್ರಿಸಿದಂತೆ
ಕರದು ಕೇಳಿದನು ಮಂತ್ರಿಗೆ
ಕತ್ತಲಿಯೊಳು ಬಾಂಡ್ಯಾ | ಬತ್ತಿ ಹಚ್ಚಿರೆ ಪಂಜು
ಗಸ್ತಿ ಪಾರ್ಯಾ ತಿರಗುತಿಲಿ

೫೩

ಎನ್ನ ಪುರವ ಹೊಕ್ಕು | ಜೊಹಿಸಿದವರಾರು
ಮಾನ್ಯರಾಪುತರು ಕಾಯಲೈ
ಅರಮನಿ ಧನವ | ಬಾಜಾರ ಬೀದಿ ಬಲ್ಲಿದಾ
ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿದರು ಪುರಜನರಾ

೫೪

ಹೇಳಲಾಕ್ಷಣದೊಳು | ರಾಯ ಕೋಪವ ತಾಳಿ
ಆಳು ಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಉಸರಿದನು
ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದರ ಅವಗೆ ಹಿಡಿದು ತನ್ನಿರಿಯೆಂದು
ಮೊಡವೆಶಾ ನುಡಿದಾ ಮಂತ್ರಿಗೆ

೫೫

ತಂದರೊಳಿತು ತಾರಾ | ತರ್ದೊಡೆ ನಿಮ್ಮಯ
ಶೂಲದಾ ಹಾಸಿಗೆ, ಎಳಸುವೆನು
ನುಡಿಯ ಲಾಲಿಸಿ ಮಂತ್ರಿ | ದವಡಾ ಖಿಳ ವಿದಾ ಮಾನ್ಯಾ
ಕಳ್ಳಗೆ ಹಿಡಿದು ತಾಯೆಂದಾ

೫೬

ದಾರಿ ವಾಟದಿ ಹೊನ್ನು | ಮಾಗು ನೋಡುತ ಬರೆ
ಲ್ಯಾಗಾದಿ ಪತಿ ಬಕ್ತಾರ್ಯಡಿಗೆ
ನೈರ ಹಳ್ಳಿಲ್ಲಿರುತಿಹ್ಯ | ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನಾ
ಮನಿಗೆ ಬಂದರು ಬರದಿಂದೆ

೫೭

ಇಳಿಯಾ ನಾಳ್ವನಾ ಮನೆ | ಕಳವು ಮಾಡಿರಿ ಬಲು
ಬಾಗ್ಯಾ ಘಳಸಿದಿರಿ ನೀವೆಂದಾ |
ದಾರಿ ದಾರಿಲಿ ಹೊನ್ನು | ಬೀರುತ ಬರವಾಗೈ
ಗುರುತಾ ತೋರಿತು ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಲಕೆ

೫೮

ಬಂದ ಪರಿಚಾಕರಿಗಿನ್ನು | ವಂದಿಸಿ ಪೇಳಿದಾ |
ಇಂದುಧರನಾ ಭಕ್ತಾ ಶರಣಾ
ನೈಲಿಯಗಾಣದೆ ಎಮ್ಮಾ | ಕಳವು ಮಾಡಿದಿರಂಬಾ
ಹೊಲನುಡಿ ನುಡಿಯಾ ಸಲ್ಲುವದೆ

೫೯

ಎಂದು ಇಲ್ಲದ ಮಾತು | ಕುಂದು ಹಚ್ಚಿರಿಯನ್ನು
 ಬಂಗಾಗೊಳದಿರಿ ಜನರೊಳಗೆ
 ಶರಣಾನು ನುಡಿಗೇಳಿ | ಧರಣಿ ಪಾಲಿಪನಾಳು
 ತಿರಗಿ ಬಂದರು ಪುರಕಾಗಿ

೬೦

ಪುರಹರನಾ ಬಲ್ಲದಿ | ನೃರದಿರೆ ಸಬಿಜನಾ |
 ವರದು ಹೇಳಿದ ಬಂದ ಮಾನ್ಯಾ |
 ಇರುಳೆ ರಾತ್ರಿಯಾ ಕಳವು | ಕುರುಹು ತೋರಿತು ರಾಯಾ
 ನೃರಹಳ್ಳಿಲ್ಲಿದು ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮ

೬೧

ದೊರಿವಾಟದಿ ಹೊನ್ನು | ಉರಳಿ ಬೀಳುತ ಬರೆ
 ತೋರಿತ್ತು ಗೊತ್ತು ಅವನಲ್ಲಿಗೆ
 ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದಡಾಂವ | ಗೊತ್ತು ತೋರಾದಿಹ್ಯನು
 ಚಿತ್ತಜಾ ವೈರಿ ಪೂಜಿಕನು

೬೨

ಅರಮಾನಿ ಕಳವು ಮಾಡಿ | ಶರಣಾನೆಂದೆನಿಸುವ
 ಬಡಿವಾರಾಯೇನು ಸಂಭ್ರಮವಾ |
 ಬಿಡದೆ ಅವನಾಕಟ್ಟಿ | ಹಿಡಿದು ತನ್ನಿರಿಯೆಂದು
 ಪೊಡವೇಶಾ ನುಡಿದಾ ಮಂತ್ರಿಗೆ

೬೩

ಎಂದು ಮಾತವ ಕೇಳಿ | ಬಂದ ಮಾರ್ಬಲ ಸಹ
 ಬಂದು ಗೂಡಿದರು ವಾಟದಲಿ
 ಘಡಿಘಡಿಸುತಾ ಮಂತ್ರಿ | ಕಿಡಿ ಕೆಂಡಾ ಮಾಸಗುತ
 ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಾನ ಮನಿಬಂದಾ

೬೪

ಮಲಹರ ಭಕ್ತಾನಿ | ನೃಲದೊಡಿಯನಾ ಮನೆ
 ಕಳವು ಮಾಡುವದು ನಿಲ್ಲುವದೆ ||
 ಹರನಾ ಭಕ್ತರಾಯೆಂಬ | ಬಿರಿದು ಸಾರುವದೇನು
 ದುರ್ಮತಿ ಸೇರಿತ್ತು ನಿಮಗೆ

೬೫

ಎಲೆ ಮಂತ್ರಿ ಕೇಳೈಯ್ಯಾ ಇಳಿಯಾನಾಳ್ವನಾ ಮನಿ
ಕಳವು ಮಾಡಿಲ್ಲಾ ನಾವೆಂದು
ಮಾಡಲಿಲ್ಲದ ಮಾತು | ಮಾಡದೆ ಬಂದಿತ್ತು
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶಾ ತಾ ಬಲ್ಲ

೬೬

ರೂಢಿಯೊಳಮ್ಮಾ ಅಭಿ | ಮಾನಾ ಗಾಳದಿರಿಯೆಂದು
ನಾಡಾನಾಳುವ ಮಂತ್ರಿಗುಸುರೆ |
ಶರಣಾನಾ ನುಡಿಗಳು | ಕರ್ಣಾದಿ ಕೇಳುತಾ
ಮರಗಿದು ಮನದೊಳು ಮಂತ್ರಿ

೬೭

ಇಂದು ರಾಯನಾ ಮನಿ | ಕಳವು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಾ
ಮುಂದ್ಯಾರಿಗೆ ಯೆಮಗೆ ಗತಿಯೆಂದಾ
ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆಯಮ್ಮ | ಪಟ್ಟಾನಾಣಾಳುವ ದೊರಿ
ಕಟ್ಟ ಬಡಿವ ಬೆನ್ನದೊಗಲಾ

೬೮

ಹಿಡಿದು ವೈದರವಿಂದು | ಪೊಡವೇಶಾ ಇವರಾನ್ನು
ಬಿಡದೆ ಶೂಲಕೆ ಯಾಳಿಸುವನು |
ಎರಡು ಉಭಯಾರ್ಥಾದಾ | ನೆಲಿಯಾ ತಿಳಿಯಾದೆ ಮಂತ್ರಿ
ತುಳಕ್ಕಾಡುತಿಹನು ತನ್ನೊಳಗೆ

೬೯

ದುಡುಕಾ ತಾನದಾಲಿಂದೆ | ಹಿಡಿದು ವೈದರೆಯಮ್ಮ
ಬಿಡದೆ ಸ್ತಾಪವನೆ ಗರಿವನು
ನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಗಳಿಂದೆ | ಝಲಿಸಿ ಅವನ ಮಾನಾ

೭೦

ಹಾರ ಭಕ್ತಾ ನಿಮ್ಮಯಾ | ಚರಣಾ ನೋಡುವೆನೆಂದು
ದರುಶಾನಾ ಕಾರಿಲಟ್ಟಿದನು
ಎಂದಾ ಮಾತವ ಕೇಳಿ | ಕಂದುಗೊರಳನಾ ಭಕ್ತಾ |
ಹೊಂದಿಸಿ ನುಡಿದು ಬಂದವಾನಾ

೭೧

ಮಿಂದು ಮಡಿಯಾನುಟ್ಟು | ಕಂದರ್ಪ ಧರನಿಗೆ
 ಆನಂದದಿ ಪೂಜಿಸಿ ಬರುವೆ |
 ಬಂದಾರೆ ಬರೆ ಹಾಗೆಂದಾನು ಮಂತ್ರಿಯೊ
 ದ್ವಂದ್ವಾಸ್ತಾ ಮುಗಿದು ಹೇಳಿದನು

೭೧

ಉರಗಾ ಭೂಷಣ ಭಕ್ತಾ | ಬರದಿ ಮೈದೊಳದು
 ಗುರುಲಿಂಗಾ ಜಂಗಮನಾ ಪೂಜಿಸಿದಾ |
 ಬಂದ ಮಾರ್ಬಲಕ್ಕಲ್ಲಾ | ಭಂದದಿ ಉಣಸಿದಾ
 ಷಡುರಸಾ ಅಮೃತ ಭೋಜನವಾ

೭೨

ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಅಣ್ಣಾ ತಮ್ಮದೇರ್ವರು
 ಕೋದಂಡ ಧರನಾ ಭಜಿಸುತಲಿ
 ಮೊರಿಯಾ ಬಂದಾವನಿಗೆ | ಕೈಸೇರಿಯಾ ಕುಡದಿಹ್ಯನೆಂಬ
 ಬಿರಿದು ಕಟ್ಟಿದನು ಮುಂಗೈಗೆ

೭೩

ಮಡದೇರಾ ಕೂಡಿಕೊಂಡು | ಸಡಗರ ದಿಂದಾವಾ
 ಅರಮನಿಲಿಂದೆ ತ್ಯರಳಿದನು
 ಕಳವು ಮಾಡಿ ಅವಾ | ಅಡಗಿದಾ ಮನಿಯೊಳು
 ಗುಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗೆ ನುಡಿದಾನು

೭೪

ಎನ್ನಗೊಸ್ಕರ ನಿಮ್ಮ | ಪ್ರಾಣಾ ಕುಡುವದುದ್ಯಾಕ |
 ಮುಂದೆ ಕೈಸೇರಿಯಾ ಕುಡುಯನಗೆ |
 ಹಿಡಿದು ಅವನಾಕೈಯಾ | ಪಿಡಿದು ಮುರಿದು ಕಟ್ಟಿ
 ಬಿಡದೆ ಸಾಂಕಳಿಯ ಹಾಕಿದರು

೭೫

ಕದವ, ಒಲಿದು ಕೀಲಿ | ಜಡಸಿದಾ ಅರಮನಿ
 ಕಳವು ಮಾಡಿದಾ ಕಳ್ಳನಿಗೆ
 ಹಾಡುತಾ ಹರುಷದಿ | ಕೊಂಡಾಡುತ ಶಿವನಿಗೆ
 ಮಡದೇರು ಪಾಡಿ ಶೋಭನವಾ

೭೬

ಬಂದ ಮಾರ್ಬಲಾ ಮಂತ್ರಿ | ಒಂದಾಗಿ ಮೇಳ್ಳೆಸಿ
 ಸಂದೊತ್ತಿ ಬರಲು ವಾಟದಲಿ
 ತಾಳಾ, ಸಾಂಬಳ, ನಫಾರಿ | ಕನ್ನಡಾ ಬಾಜವಾ
 ಬುರಗು ತಮ್ಮಟಾ ಭೇರಿ ಧ್ವನಿಯಾ

೭೮

ವಾದ್ಯಾವನುಡಿಸುತ | ಮಂತ್ರಿ ಪರಿವಾರಾಸಹ
 ಗಾಡದಿ ಬರೆದಾರಿ ಹಿಡಿದು
 ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ತಾವಿದಾರ್ ಪುರ ಜನಕೆಲ್ಲಾ
 ಶರಣು ಮಾಡತಲಿ ಹೇಳಿದನು

೭೯

ಇಂದ್ವೋಗಿ ನಾಳಿಗೆ | ಬಾವ್ವೆನೆಂದೆನುತಲಿ
 ಹೇಳುತಾ ನಡದ ವಾಟದಲಿ
 ಬರುವಾಗ ತಡವಿಲ್ಲಾ | ವಡಿಯ ಗಣಪತಿ ನೃಪಾ
 ಕಿಡಿ ಕೆಂಡಾ ಕೋಪದೊಳಿರಲು

೮೦

ಹರಭಕ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಾ | ಧರುಣೀಶಾನಾ ಸಭಿಗೋಗಿ
 ಶರಣು ಮಾಡದೆ ನಿಂದಿಹನು
 ನೋಡುತಾ ಸಿಡಿಲು ದರಿ ಸುರಿಸುತ ಕೆಂಡವು
 ಕಡು ಕೋಪಾ ಮಸಗುತಯೆಂದಾ

೮೧

ಇಂದಿವನಿಗೆ ಎನ್ನಾ | ಎದರಿಗೆ ಬ್ಯಾಡೆಂದು
 ವರದು ಹೇಳಿದನು ಮಂತ್ರಿಗೆ
 ಅರಣ್ಯಾದೊಳಗೊಯಿದು ಶೂಲಕೆತ್ತಿಸಿ, ಮ್ಯಾ
 ಲೇರಿಸಿ ಬಾರೊ ಬ್ಯಾಗದಲಿ

೮೨

ಪಟ್ಟಣದ ಬೀದಿ ಬಾಜರದೊಳು ಮೆರಸುತ
 ಶಟ್ಟಿ ಮಹಾಜನರು ನೋಡುತಲಿ
 ಅರಣ್ಯಾದೊಳು ಬ್ಯಾಗೆ | ಶೂಲಕೆತ್ತಿಸುಯೆಂದು
 ಮುಂದಣಾ ಕಳುಪಿದಾ ಹೇಳಿ

೮೩

ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಗೆ ಶೂಲಾ | ಕೈಳಿವ ಸುದ್ದಿಯಾ ಕೇಳಿ
 ನ್ಯರದಿನ್ನು ಬಹುಜನಾ ಲೋಕಾ
 ಹೋಗಿಬಾಹುವ ದಾರಿ | ವಾಟದಿ ಬರೆ ಜನಾ |
 ನೋಡಾ ಬರಲು ಶೂಲಾದ್ಯಾಡಿಗೆ

೮೪

ಇತ್ತಾ ಮಂದಿರಾ ಸುದ್ದಿ | ಮತ್ತೊಂದು ಕೇಳಿರಿ
 ಚಿತ್ತಜಾ ವೈರಿಯಾ ಮಹಿಮೆ
 ಜಡಿದಾ ಸಂಕಳೆ ಕೀಲಿ | ಕಡಿದು ಹಾಕಿದು ತುಂಡಾ
 ತಡಿಯದೆ ಬಂದಾ ಶರಣಾನಡಿಗೆ

೮೫

ಆಯಾಸಾಗೊಳಗೆ | ಮಾಯಾಕಾರನು ದೇವ
 ದೇಹ ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ಪ್ರತಿರೂಪಾ |
 ಪೂರ್ವರೂಪವ ಅಳಿದು | ನರರೂಪವ ತಾಳಿ
 ಜನರೊಳಾಗಾಂವ ಬಂದುಗಲಿದಾ

೮೬

ತಡಿಯದೆ ಶರಣಾರು | ಶೂಲಕ್ಕೆ ಎಳೆಯೆಂದು
 ನೈಲದೊಡಿಯಾ ಹೇಳಿ ಕಳುಪಿದನು
 ಹೇಳಲಾಕ್ಷಣದೊಳು | ಆಳು ಮಾನ್ಯರು ಕೂಡಿ
 ಫಳಿಲಾನೆ ತರಲು ಬ್ರಹ್ಮಯಗೆ

೮೭

ಶೂಲಾದಾ ಬಳಿಗಿನ್ನು | ಹೌರದು ತಾಹುವವ್ಯಾಳ್ಯಾ
 ಬಳ್ಳಿಲಿದರ್ವ ಎನ್ನುತಲಿ
 ಏನು ಮಾಡಿದು ಪಾಪಾ | ಯೇನು ಮಾಡಿದು ಕರ್ಮ
 ಬಾನು ಶಂಕರನು ಕೇಳಿದನು

೮೮

ಇಳಿಯಾನಾಳ್ವನಾ ಮನಿ | ಕಳವು ಮಾಡಿದ ಇಂವ
 ಎಳಿವೆವು ಶೂಲದಾ ಹಾಸಿಗೆ
 ನ್ಯಾಯ ಕೇಳದೆ ಮುಂದೆ | ಸಾಯ ಮಾಡೊದು ಅಲ್ಲಾ
 ಸೋಯದಪ್ಪಿದಿರಿ ನೀವೆಂದಾ

೮೯

ನಾನೊಂದು ಮಾತವ | ಕೇಳುವ ಇವಗಿನ್ನು
ನಿಂದವರು, ಬೈಲಾಗಿರೆಂದಾ
ಪೇಳ್ವಾರೊಳ್ಳೆತು ಪೇಳ್ವಾ | ದಿದಾಡೆ ಇವನಿಗೆ
ಆವಾಗೆ ಶೂಲಕೆಯೊಳಿರೆಂದು

೯೦

ಬಂದಾವನಾ ನುಡಿಗೇಳಿ | ಮನ್ನಿಸಿ ಮಾನೈರು
ನಿಂತವರು ದೂರಾಗಿ ನಿಲ್ಲೆ
ಬಳಲಿ ಕರೆದು ಕರ ಹಿಡಿದು ಕೇಳಿದ ಆವ
ಬರದು ಹೇಳೈಯಾ ನಿಜವೆಂದಾ

೯೧

ಕಳವು ಮಾಡ್ಯವ ಬೆನ್ನಾ | ಮಾರಿಯಾ ಬಂದವನಿಗೆ
ಕುಡು ಬಾರಾದೆಂಭಾಸಿಕವೆನು
ಪರರಗೋಸ್ಕರವಾಗೆ ಪ್ರಾಣಾ ಕುಡುವರು
ತರವೇನು ನಿಮಗೆ ಈ ಬುದ್ಧಿ

೯೨

ಸತ್ಯಾದಾ ಮಾತಿಗೆ | ಸಾಯಾವಗಲಿ ಬೇಕು
ಆ ಸತ್ಯದಾ ಬಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಾಸಲ್ಲಾ
ಎಮ್ಮಾಯ ಶರಣರಿಗೆ ಹಮ್ಮು ಪಂಥಗಳ್ಯಾಕೆ
ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಡು ಬೇಕಾ ಕಳ್ಳನಿಗೆ

೨೩

ಎಷ್ಟು ಹೇಳದಡಿಂವ | ಮಾತಾಡದಿಹ್ಯಯ
ದ್ರುಷ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯಾ ಸೇರಿತೀವಗೆ
ಬಡಿದು ಇವನಾ ಬೆನ್ನಾ | ತೊಗಲು ಜೋಲಿಸಿರಿಂದು
ಹುಡಗಾತಾನದಲಿ ನುಡಿದಾನು

೯೪

ಏನು ಹೇಳಿರಿ ಬುದ್ಧಿ | ಶಾಣ ತಾನವ ನಿಮ್ಮ
ಆಣಾಕಾರಿಕೆ ತಿಳಿ ಬಂತು
ಅನ್ಯಾಯ ಅಪರಾಧಾ | ಉಮ್ಮಾಯ ಶಿವ ಬಲ್ಲಾ
ಸುಮ್ಮಾನೆ ಹೋಗಿರಿ ನೀವು

೯೫

ಪೊಡವೇಶಾ ನುಡಿದಾನು | ತಡವುಪ್ಪಾತಕೆ ವಿನ್ನು
ಬಿಡದೆ ಸೂಲಕೆಂದಳಿರೆಂದು
ಎಂದ ಮಾತವ ಕೇಳಿ | ನಿಂದಿದಾರ್ ಜನರೆಲ್ಲಾ
ಬಂದಾಗಿ ಬರೆ ಶೂಲಾದ್ಯಾಡಿಗೆ

೯೬

ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ | ಮನಿಯಾ ದೇವರ ಭಜನಿ
ಗುರುಸ್ಮರಣೆ ನುಡಿಯೊ ಬಾಯಿಂದೆ
ಹರಾಹರಾಯೆನ್ನುತಿ | ಘೋಳಿಡುತಿರೆ ಉಘೆಯೆಂದು
ತಡಿಯಾದೆ ಶೂಲಕ್ಕೆ ಎಳಿಯೊ

೯೭

ಎಳಿಯಾಲಾಕ್ಷದೊಳು | ಬೋಳಾಶಂಕರ ದೇವ
ಘಳಿಕನೆ ಬಂದು ತಾಂಬೆರಿದಾ ||
ಯೆಲೆ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮ ನಿನ್ನಾ | ನೈಲಿಯಾ ಗಾಣದು ಮನಾ
ದೃಢವುಳ್ಳ ಭಕ್ತಾ ನಿನ್ನವದು

೯೮

ಬೇಡೆ ಬೇಡೆಲೊ ನಿನ್ನಾ | ಬಾವಕ್ಕೊಲಿದು ಬಂದೆ
ಬೇಡಿದ್ದು ಪದವಿ ಕುಡುವೆನು
ನೃಪನಾ ಕೃತರಾದಿ ನಿಮ್ಮ | ಪಾದಾವ ದೊರಕಿತ್ತು
ಮುಂದಣಾ ಬೈರಿರಿ, ಅವಗೆಂದಾ

೯೯

[ಮ]ರ್ಮಾ ತಿಳಿಯದೆ ನಿಮ್ಮ | ಕರ್ಮ ಹೊಂದಿಸಿದನು
ದುರ್ಮತಿ ಮೊಖವ ನೋಡಸಲ್ಲಾ |
ಮುಂದಾ ಗಾಣದೆ ನೀವು | ತಂದಿಕೊಂದಾವನಿಗೆ
ಬಂದು ಬ್ಯಾರಿವದು ಸಲ್ಲವದು

೧೦೦

ಯೆಂದ ಮಾತವ ಕೇಳಿ | ಕಂದರ್ಪಾಧರ ತಾನು
ಬಂದು ಬೈರಿದನು ಗಣಪತಿಗೆ
ಸೃಷ್ಟಿ ಪಾಲಿಪ ನಿಮ್ಮ | ದುಷ್ಟ ಭಾವಕ ಮೆಚ್ಚಿ
ನಿಮಗೋಸ್ಕರ ಆಟಿ ಬಂದನು ಚಂದ

೧೦೧

ಅಷ್ಟ ಸಂಪತಾ ಭೋಗಾ | ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ಯಮ್ಮ
 ರಾಷ್ಟ್ರದೊಡಿಯ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪಿಯಾ
 ದುರ್ಮತಿಲಿಂದೆ ಶಿವ ಶರಣಾರಾ ಕಾಡಿದೆ
 ಕರ್ಮವ ತೊಳೆಯನ್ನ ದೇವ

೧೦೨

ಭೂಪುರದ್ವಾಡಿಯನಾ | ಪಾಪಾ ಪುಣ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ
 ಲೋಪ ಮಾಡಿದನು ತನ್ನೊಳಗೆ
 ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ | ಕಾಡಿದ ಫಲದಿಂದೆ
 ಪಾವನ್ನಾದಾನು ಪೊಡವೇಶಾ

೧೦೩

ನಿನ್ನಾ ಮೆಚ್ಚಿದೆ ಶರಣಾ | ಬೇಡು ಬೇಡನುತಲಿ
 ಕಿಚ್ಚು ಗಣ್ಣಾವ ದೇವ ನುಡಿದಾ
 ಹರ ನೀನು ಒಲಿದಾರೆ | ನೇರ ಲೋಕಾದಿಹಲಾರೆ
 ಗಿರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯಿಯೊ ನಿಮಗೂಡಾ

೧೦೪

ಎನಲಾಗಾ ಶರಣಾನು | ಘನ ಮಹಿಮಾ ದೇವನು
 ಇಳಿಸಿದಾ ಪುಷ್ಪದಾ ತೇರು |
 ಗುಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಭಕ್ತಾ | ಮಡದೇರೀವರು ಸಹ
 ದಂಡಾಧರನು ಗಿರಿಗೊಯಿದಾ

೧೦೫

ಮಲೆಯೊಳಗಿರೆ ಪಕ್ಷಿ | ಸುಲಭ ಹೇಳಲು ರಾಯಾ
 ಬಲು ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಾಯಿ ಕಥಿಗೆ
 ಏನು ಹೇಳಲಿ ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಕೆ ಸರಿಗಾಣಿ
 ಜಾಣ ತನದಾ ಪಕ್ಷಿಯಂದಾ

೧೦೬

ಶ್ಲೋಕ :

ಪಕ್ಷಿನಾಂಕಾಕ ಚಾಂಡಲಂಮೃಗ ಚಾಂಡಾಲಂಗಾರ್ಥ ಪಂ
 ಯೆತಿ ನಾಂ ಕೋಪ ಚಾಂಡಾಲ

ಸರ್ವ ಚಾಂಡಾಲಾ ನಿಂದಶಃ

೧೦೭

ಇಂತಪ್ಪ ಪಕ್ಷಿನಾ | ನೆಂತು ಬೀಡಲಿರಾಯಾ

ಸಂತೋಷದದೀ ನುಡಿದ ಶಬರಾ

ಬಾಳಲೋಚನ ದೇವ | ಮಾಡಿದ ಶ್ರುತಿ ಕಾವ್ಯ

ಸಂದೇಳು ಮುಗಿಯೆ ಭಂದದಲಿ

೧೦೮

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಕೆ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಾವ ಕುಡುವೆನು
ಅಂಜದಿರೇಲೆ ಪಕ್ಷಿಯೆಂದಾ
ರಾಯನು ಪಕ್ಷಿಗೆ | ದೈರ್ಯವ ಕುಡುವಾಗೆ
ಶಬರಾ ನಗಿಯೊ ತನ್ನ ಮನದಿ

೬

ಇನ್ನು ಇವನಾ ಮಾನಾ | ನೊರದು ನೋಡುವೆ ಶಬರಾ
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಬಳಿಗವನು ಬಂದಾ
ಏನು ಬೇಡಿದಡೀವೆ | ತಾಳೈಯ ಶಬರಾನೆ
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಬಲ್ಲಿ ಬರುಬ್ಯಾಡಾ

೭

ಪೊಡವೀಶಾ ನೀ ಎನ್ನಾ | ಬೆದರಿಸು ಬ್ಯಾಡೈಯ್ಯಾ
ಒಡಲು ಗ್ರಾಸವ ಕೊಡು ನಮಗ
ಒಡಲಾನ್ನಾಗಾಣದೆ | ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಾನ್ಯ
ಕೆಡ ಬಡಿಸುತಿಹೆರು ಕೇಳರಸಾ

೮

ಎನ್ನಂಥ ದೀನಗೆ | ಮುನ್ಯ ಕಾಡು ವದ್ಯಾಕೆ
ಮಾನ್ಯದಾ ರಾಯ ನೀ ಕೇಳೆಂದಾ
ಹೊನ್ನು ಹಣವ ಕುಡುವೆ | ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರವ ಕುಡುವೆ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಂಡು ಸುಖವಿರು

೯

ಚೆನ್ನಾದ್ದರಿವಾಣಾದೊಳು | ಪರಮಾನ್ನ ಪಾವಿಸಾ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಂಡು ಸುಖ ಬಾಳ್ವೆವೆಂದು
ಇಳಿಯ ಪಾಲಿಪಾ ಪೃಥ್ವಿ | ಬ್ಯಾಳದಾ ಧನ್ಯಗಳಿನ್ನು
ಅಗಳು ಮುಟ್ಟುವನು ನಾನಲ್ಲ

೧೦

ಪಕ್ಷಿಯಾ ಹೊರತಾಗಿ ವೃತ್ತಾದಿ ದಿನಸಿನಾ
ಪ್ರೀತಿ ಹಂಬಲು ಎನಗಿಲ್ಲಾ
ಏನು ಬೇಡವಿ ನೀನು | ವೆಯೇಣಾಂಕ ಕುಡುವೆನು
ಮಾಣಾದೆ ಬೇಡು ಕುಡುವೆನು

೧೧

ಸಂಧಿ - ಎಂಟು

ರಾಯಗೆ ಪಕ್ಷಿಯೊ ಹೇಳಲು ಹರುಷದಿ
ಹಿಂದಣಾ ಹಿರಿಯರಾ ಗುರುತಾ
ರಾಯಾನಾ ಚಿನ್ನಮೊರಿ | ಹೊಕ್ಕಿದಾ ಪ್ರಲ್ಹದಾ
ನಾರಸಿಂಹ ರೂಪ ತೋರಿದನು

೧

ನಿನ್ನಯ ಬೆನ್ನ ಮೊರಿ ಹೊಕ್ಕಿದೆ ನಾ ಬಂದು
ಶಬರಾನಾ ಕೈಯ್ಯಾ ಕುಡುಬ್ಯಾಡಾ
ಆರು ಮಾಸಾದಿ ನಾನು | ದೇಶಾವ ತಿರಗುತಾ
ಬ್ಯಾಸರದಿ ಬಂದೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ

೨

ಅರಣ್ಯದಾ ಪಕ್ಷಿಯೆಂದು | ದೂರಾ ನೋಡಲಿ ಬ್ಯಾಡಾ
'ಸೇರಿಕೊಂಡಿಹನು ಬೆನ್ನಮಾರಿಯೊ
ಇಂದು ಎನ್ನಯ ಪ್ರಾಣಾ | ಎಳದಿಕೊಂಡರೆ ರಾಯ
ಮುಂದೆ ಬಾಹದು ಪುಣ್ಯ ನಿಮಗೆ

೩

ಪಕ್ಷಿಯಾ ನುಡಿಗಳಿ | ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಿಪರಾಯ
ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡನು ತನ್ನ ಎದಿಗೆ
ಬಂದಾ ಭಯಗಳೆಲ್ಲಾ | ನನಗುಂಟು ನಿನಗೇನು
ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರು ನಮ್ಮವಾಸಾ

೪

ಕಂದರ್ಪಧರ ಶಿವ | ನಂದೇರಿ ಬಂದರೆ
ಎಂದಿಗೆ ಕುಡೆನು ಕೈಸೇರಿಯಾ
ನಗರಾಜ್ಞಾ ಅಮರೇಂದ್ರಾ | ಸುರರು ಬರಲು ನೀನು
ಹೆದರಾದಿರೆಲೆ ಪಕ್ಷಿಯೆಂದಾ

೫

ಶ್ಲೋಕ : ಖೋದತ ಖೋದತ ಬೋದತಹಯೆ
ಮನವುತಾ ಕರ | ದೆ ಖಿತಹ - ದು
ಮವುತಾಕರ | ಬಾಗತ ಗಯೆ

ಶ್ರೀ ದಿನದಿನಕೆ ಆಹಾರಾವ | ಉಣವೆನು ಮಾಂಸಾ
ಮನದಣಿಯಂತೆ ಕುಡುವೆಂದಾ
ಯಾತಾರಾ ಮಾಂಸಾವ ಬೇಕೆಲೊ ಶಬರಣ್ಣಾ
ಈ ಕ್ಷಣಕೆ ಕುಡುವೆ ನನಗೆಂದಾ

೧೨

ಅನ್ನದಾತನೆಯೆನ್ನಾ | ಬಿನ್ನ ಮನ್ನಿಸುರಾಯ
ಚನ್ನಾಗಿ ಕುಡೊ ಪಕ್ಷಿ ತೂಕಾ
ಅನ್ಯಮಾಂಸನೊಲ್ಲೆ | ಮಾನ್ಯದಾ ರಾಯನೆ
ಪುಣ್ಯದಾ ಮಾಂಸ ಕುಡುಯನಗೆ

೧೩

ದ್ರಷ್ಟ ಬೇಡನೆ ನಿನ್ನಗೆಷ್ಟು ಮಾಂಸಾಬೇಕು
ಕಟ್ಟಲಿ ಹೇಳು ಕುಡುವೆ
ಅಧಿಪತಿಯನ್ನಾ ಕುಕ್ಲ್ಯಾ ತುಂಬಿಕೊಂಡಂತೆ
ಪಕ್ಷಿಯಾ ತೂಕಾ ಕೊಡು

೧೪

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ | ಮುಚ್ಚೆಡ ಬಾರದು
ರುಚಿ ತಪ್ಪಿ ಮುರಕಿನಾ
ಕೋಣ ಕೋಳಿಯು | ನರಿಮೊಲಾಹರಣಿಯೊ
ಬ್ಯಾರಸಿ ತಂದಾರ ಮುಟ್ಟದಿಹ

೧೫

ಎಂಥಾ ಮಾಂಸಾವ | ಪಾಂಥುಳ್ಳ ಶಬರಾನೆ
ಕುಂಚುಳಾಧಿಪತಿ ನುಡಿದಾನು ತಾನು
ಮಾನವರೊಬ್ಬಳೆ ಮಾಡಿ |
ತಿಳಿಯ ಮಾಂಸಾ ಕುಡು

೧೬

ಚಾಂಚಾಂಡಾಳ ಖರ್ಮಿ | ಕೋಪಿಲೋಪಿಯೊ ಇಂಥಾ
ತಿರಕಾ ಮಾಂಸಾವ ನಾನೊಲ್ಲೆ

[ಕಪಟಾ] ನಾಟಕ ಇಂಥಾ| ಕುಟಿಲಾ ಕುಹ್ಲಕರಬಯಿ
ಕಠಿಣುತ್ರ ನುಡಿವ ಮನುಜರಾ

೧೭

ಚಂಚಳು ಮನಾಭಕ್ತಿ | ವಂಚನಿಯಾ ಮಾಳ್ವಾರೂಪ್ರ
ಪಂಚ ನೀಡಿಯಾ ಮಾಂಸಾನೊಲ್ಲೆ
ಕುಳಿತಿರ್ದಾ ಸಬಿಯೊ ಆಶ್ಚರ್ಯಾ ಬಿಟ್ಟು ಕೇಳುತಾ
ಬಲು ಹುಸುಕಾ, ನಿಹ್ಯನು ಈ ಶಬರಾ

೧೮

ನರನಾ ಮಾಂಸಾ ನರ | ಮನುಜರಾ ಉಣುವಂಥ
ಜಗದೊಳು ನಾನೆಲ್ಲಿ ಕಾಣೆ
ಬಾಲಾನು ಮಾಂಸಾ | ನೀಲಾಕಂಠರನುಂಡಾ
ಹೇಳೊದು ಕೇಳಿ ಕಂಡರಿಯಾ

೧೯

ಎಂತು ಉಂಡನು ಅವ | ಭೂಕಾಂತ
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳೆಂದು
ಕುಂಚಳಧಿಪತಿ ನಿನ್ನ | ಚಂಚಳಮನವ
ಸಂಶಯ ಮರದು ಹೇಳೆಂದಾ

೨೦

ಮಿಸಣಿಯೊಳಧಿಕೆಂಭಾ | ಕುಸಿಲಾದು ಶಿವ ತಾನು
ಭಕ್ತಾ ಅಲ್ಲಿರಲು
ಪತಿಯಾ ಶ್ರೀಯಾಳನು | ಸತಿಯೊ ಚಂಗು ಕಂದಗೆ
ಹೆಸರಿಡಲು ಚಿಲ್ಲಾಳಾ

೨೧

ದ್ರಡಾಯೇಕೋಮನಾ, ಭಾವಾ | ತ್ರಿಣಿಯಾ
ಮಾನಸಹದಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುವರು
ನೀಡುವರುಂಟನ್ನು | ಬೇಡುವರಿಲ್ಲೆಂದು
[ಭುವನ]ದೊಳು ಸಾರಿ ಡೊಂಗುರುವಾ

೨೨

ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಯಲ್ಲಿ | ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುತಲಿರೆ
ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಿಪನು ತಾ ಶ್ರಿಯಾಳಾ
ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ಬೇಡಾ | ಬಂದಾಯಾಚಕರಿಗೆ
ನೀಡುವೆ ಮನದಾ ಬಯಕೆಯನು

೨೩

ಮೊಡವಿ ನಾಳ್ವ ದೊರೆ ತಾನು ಘಡ ಮೊಡಿನೊಳಗಿರೆ
 ವುಡುರಾಜಾಧರಾ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪಿಯಾ
 ಅಷ್ಟ ಸಂಪದ [ಐಶ್ವರ್ಯವಾ] ಕೊಟ್ಟು ಮರತಿರಿ ಸ್ವಾಮಿ
 ಶಿಷ್ಟ ಜನರು ಸುಖಾದಿರಲು

೩೦

ವುಮ್ಮ[ಯ] ಶಿವ ನಮ್ಮ | ಶರಣರಾ ಒಲಮಿಯಾ
 ಪೇಳಲಿಕೆ ಅಳವಲ್ಲಾ ದೇವಾ
 ಹೇಳಾ ಬಾರದು ಮಾತು [ಏ] ನುಂಟು ಎಲೆ ಮುನಿ
 ವ್ಯಾಳ್ಯಾ ಕಂಕಣ ಧರ ನು[ಡಿದಾ]

೩೧

ಧರುಣಿಯೊಳಿರುತಿ | ಶ್ರೀಯಾಳಾ ಶಟ್ಟಿಯಾ |
 ಬಿರಿದು ಕಟ್ಟಿಯ್ತಾ ಬಕ್ತಿಗಾಗಿ |
 ನೀಡುವರುಂಟಿನ್ನು ಬೇಡುವರಿಲ್ಲೆಂದು
 ನಾಡೊಳು ಬಿರಿದು ಸಾರುತಿಹನು

೩೨

ನರಮನುಜರೆಲ್ಲಾ | ಬಿರಿದು ಕಟ್ಟಿರೆ ದೇವ
 ಹರಲೋಕ ಸಾಯಾವಲ್ಲ ನಮಗೆ
 ಹುಡುಗಾ ನಾರಂದಾನಾ | ನುಡಿಗೇಳಿ ಕಡುಕೋಪಾ
 ಉಡು ರಾಜಧರನು ಮಸಗೂತ

೩೩

ಹೀನಿಸಿ ಅವನೊಳು ಹಾನಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ
 ತಾನೀಶಾ ನಿಳಿದಾ ದ್ರಾವಡಕೆ
 ವರದು ಹೇಳಿದಾ ಮುನಿ ಶರಣಾರಾಸ್ತಿ
 ತ್ಯರಳಿ ಮೋದನು ತನ್ನಾಲಯಕೆ

೩೪

ಹರಿಯೊ ವಿರಂಚಿಯೊ | ನೈರದಂಥಾ ಸಭಿ[ದೆ]ಲ್ಲಾ
 ತ್ಯರನಾ ಹೇಳಿದಾನು ಶಂಕರನೂ
 ಭಾಸಿ ಪಾಲಿಪ ಶಿವ | ವೇಶಾವ ಪಲ್ಲಟಿಸಿ
 ಸನ್ಯಾಸಿ ರೂಪವ ತಾಳಿದನು

೩೫

ವಿರಲೊಂದು ದಿವಸಾದಿ | ವರಮುನಿನಾರಂದಾ ತನು
[ತಿರಗ] ಬಂದಾ ದೇಶವನೂ
ದೇಶಾ ಐವತ್ತಾರು | ಕಾಸಿ ಕಾವೇರಿ ಗೋದಾವರಿ
ಈಶ ಕೃಷಿ ತುಂಗ ನದಿ

೨೪

ಗವಡಾ ಬಂಗಲಾ ದೇಶಾ | ನಾಡಾ ತೆಲಗಾಣಿ ತುರಕ
ಮಲಿಯಾಳ ಕರ್ನಾಟಕ
ಬೆಟ್ಟಿಗಾ ನಾರಂದಾ | ಸೃಷ್ಟಿಯಾ ತಿರಗುತ
ಮುಟ್ಟಿ[ಶಿ]ವ ಕಂಚಿ ಪುರ ಬಂದಾ

೨೫

ಪುರದಾ ಸಿಂಗಾರವ | ಬ್ಯಾರಗಾಗಿ ನೋಡುತ
ನಾರಂದ ಮುನಿಯಾ ಹುಚ್ಚಾದಾ ||
ಬಿರಿದಿನಾ ಕಾಳಿಯ | ಸಾರುವ ದ್ವನಿಗೇಳಿ
ಸುರಭಿ ಪುತ್ರಾನು ಇಂತೆಂದಾ

೨೬

ನರಲೋಕಾದವರಿನ್ನು | ಬಿರಿದು ಕಟ್ಟರೆ ಮೇರು
ಗಿರಿಯೊ ಎನ್ನಗೆ ಸಾಹ್ಯವಲ್ಲಾ
ಹರನಿಗೆ ಮಾಣದಾಂವ | ನಮ್ಮಯ ಪರಿಯೇನು
ಪುರದೊಳು ಹೋಗಬಾರದೆಂದಾ

೨೭

ಕುಸಿತಾ ನಾರಂದಾನು | ಮಿಸುನಿಯಾ ಚರಿಸೂತ
ಅಸಮಾ ಲೋಚನಿಗಾಗಿ ಬಂದಾ |
ಇಂದುಧರನಿಗೆ ಬಂದು | ವಂದಿ[ಸಿ ಸಾ]ಷ್ಟಾಂಗ
ದ್ವಂದ್ವ ಹಸ್ತ ಮುಗಿದು ನಿಂದಿಹನು

೨೮

ಮಾನವ ಲೋಕದ ಸುದ್ದಿ | ಯೇನೈತೆ ಎಲೆ ಮುನಿ
ನೈಲಿ ಹೇಳು ಎನಗೆ ನಿಜವೆಂದಾ
ಹರಿಯ ಭಕ್ತರು ನಿಮ್ಮ [ಯ ಚರಣದಿ ತೊಳಗಿ]
ಬ್ಯಾಳಗು ನಿಮ್ಮ ದ್ಯಾನದಿ ಇರಲು

೨೯

ತಲಿಮಾಲೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ | ಬಗಲಾದ ಪುಸ್ತಕ ಗಂಟು
ಕರದೊಳು ಜಪಮಾಲ ಪಿಡಿದು
ಆ ಸಮಾಯಾ ದೇವನು | ಮಿಸುನಿ ಹಾವಿಗೆ ಮೆಟ್ಟಿ
ಬಸಿತಾ ಮೈವಳಗೆ ಧರಿಸಿದನು

೩೬

ಉದರ ಮ್ಯಾಲಣಾ ಭೃಜ್ಯಾ[ಕ]ರಿಯ, ಗಂಬಳಿ ಹೊದ್ದು
ಬರದಿ ಬಂದನು ಕಂಚಿಪುರಕೆ
ದೃಢವುಳ್ಳ ಭಕ್ತರಾ | ಭಾವ ನೋಡುವೆನೆಂದು
ಮನಿ ಮನಿ ತಿರಗುತ ಬಂದಾ

೩೭

ಊರ ಕೇರಿಗಳೆಲ್ಲಾ | ತಿರಗುತ ಯತಿಮುನಿ
ಸಾರಿ ಬಂದನು ಶಟ್ಟಿ ಮನಿಗೆ |
ಮೊದಲೇನೇಶವ ಬಿಟ್ಟು | ಹದನಾವ ತಿಳಿದಂತೆ
ಮುದಿಯ ಜಂಗಮನು ತಾನಾದಾ

೩೮

ಸರ್ವಂಗ ರೋಗ ಮಹಿಯೊಳು | ಕುರುಹು ವ್ಯಾಗ್ರಾಳಾಗಿರೆ
ನೈರದು ತಾಬಂದಾ ಮಂದಿರಕೆ
ಇರದೆ ಬೇಡುವೆ ಅವರಾ ಜರಿದು ನುಡಿಯೋಯನ್ನಾ
ಮುರಿದು ಹಾಕು ಪಂಥಾ ಬಿರಿದು

೩೯

ಮೃಢ ತಾನು ಬಂದಿನ್ನು | ಪೊಡವಿನಾಳ್ವನು ಮನೆ
ಕಡಿಯಾ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಿಕ್ಷಂದಾ ||
ಶಬ್ದಾ ಕೇಳುತ ಬಾಲಿ | ಮುಗ್ಧ ಭಾವದಿ ಬಂದು
ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ನಮಿಸಿದಳು

೪೦

ಬಾಲಿ ಚಂಗುಳಿ ಅತಿ | ಲೋಲಾ ಜಂಗಮ ಕಂಡು
ಮೇಲುಗದ್ದಿಗಿಯಾ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ
ಎತ್ತಾಣಾದಿಂದ ಚಿತ್ರೈಸಿ ಬಂದಿರಿಯೆಂದು
ಬ್ರಹ್ಮಾ ಜಂಗಮಗೆ ಕೇಳಿದಳು

೪೧

ಕೇಳಮ್ಮಾ ಎಲೆ ತಾಯಿ | ಹೇಳ ಗೂಡದು ಎನ್ನಾ
ಬಾಳಾ ದೇಶವನು ತಿರಗಿದೆನು |
ದಾವ ದೇಶವ ನಿಮ್ಮ | ದಾವ [ಸೀಮಿಯಾ ದೇವ]
ದಾವಸ್ಥಳ ನಿಮ್ಮ ಮಠಮಾನ್ಯ

೪೨

ದೇಶಾ ತಿರಗುವರಿಗೆ | ಆಶ್ರಮಾಯಾತಕೆ ತಾಯಿ
ಉರುವ ಸಂತ್ರ ಮಠ ಮಾನ್ಯ
ಕಾಸಿಯಾ ಕಾಳೀಂದ್ರಿ | ಕರಚೇಂದ್ರಿ ಹಿಮಾಚಲ
ದೇಶಾಯಲ್ಲವನು ನೋಡಿದೆನು

೪೩

ಅಷ್ಟು ದೇಶವ ತಿರಗಿ ಕಷ್ಟ ಬಿಟ್ಟನು ತಾಯಿ
ಆಶಿಸಿ ಬಂದೆನು ನಿನ್ನಾ ಬಳಿಗೆ
ಮಲಿಯಾಳಾ ದೇಶಾದೊಳು | ಬಾಲಿ ಚಂಗುಳಿ ಭಕ್ತಿ
ಹೇಳಿದಯಮಗೆ ದೇಶಿಕರು

೪೪

ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ನಾವು ಬೇಡುತಾ ಬಂದೆನು
ನೀಡುವರೊರ್ವ[ರಾ] ಕಾಣಿಸೆಂದಾ]
ಶ್ರೀಯಾಳಾ ಚಂಗುಳಿಯಾ ಹಾರಾದೇವನಾ
ಬಡಲನ್ನು ಅವನು ಕೇಳಿದಳು

೪೫

ಏನು ಬೇಡುವಿ ಸ್ವಾಮಿ | ಏನು ಬಯಕೆಯೊ ನಿಮ್ಮ |
ಬ್ರಾಂತಿಯೇನುಂಟು ನಿಮ್ಮ ಮನದಾ |
ಶರದಿ ಸಾಗರಾ ನಿಧಿ | ಝಳಕಾ ಮಾಡಲು ಮಯ್ಯಾ
ರೋಗಾ ತಗುಲಿತು ಎನಗೆಂದಾ

೪೬

ಧೇಶಾದಾಗಿಡ ಮಾಲಿಕೆ | ಬಾಳಾ ಮಾಡಿದೆ ವೈದ್ಯಾ
[ಅಳಿ]ವಾಗಿ ಹೋಗುಲಿಲ್ಲದನು

೪೭

ನರನು ಮಾಂವುಸಾ ನೀನು | ಭರದಿ ಉಂಡರೆ ರೋಗಾ
ಹರಿದು ಹೋಗಾದು ನಿಮಿಷದಲಿ
ಪೊಡವಿಯೊಳು ರಾಯನಾ ಮನಿಬಿಕ್ಷಾ ಬೇಡಿದೆ
ಮನ್ನಿಸಿ ನೀಡಾಲಿಲ್ಲಾವರು

೪೮

ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಷ್ಠಿ ತಿರಗುತ ಬರೆ
 ಬೆಟ್ಟಗಾ ಮುನಿಯಾ ಹೇಳಿದನು
 ಶ್ರೀಯಾಳು ಚಂಗುಳಿ | ಭಕ್ತಿ ಉಂಡರೆ ನಿನ್ನ
 ಶರೀರದಾ ರೋಗಾ ಪರಿಹಾರವು

೪೯

ಹಾವಬಾವಂರಿಯದೆ | ಧಾವಿಸಿ ನಾ ಬಂದೆ
 ಹ್ಯಾವುಳ್ಳಾ ತಾಯಿ ಬಿಕ್ಷಾ ನೀಡು
 ನೀವು ಬೇಡಿದಾ ಬಯಕೆ | ನೀಡುವೆಯಲೆ ದೇವ
 ನಿಮ್ಮೊಡಲಾ ಪ್ರಾಂತಿಯಾ ಹೇಳು ನಿಜವಾ

೫೦

ಶರಣೆ ನಿನ್ನಯ ತರುಳಾ | ಕೊರದು ನೀಡಲು ದೇಹ
 ಬಾಲಾನೆ ಶವನಾದನೆಂದಾ
 ಅಂದು ಮಾತಿಗೆ ಬಾಲಿ | ಕಂದಿ ಚಂಗುಳಿ ದೇವಿ
 ವಂದಿಸಿ ಪೇಳಿ ಬಿನ್ನಪವ

೫೧

ಬೇಡಿದಾ ಬಯಕಿಯಾ | ನೀಡುವೆ ನಿಮ್ಮಗೆ
 ಹಾಗೆಂದು ನುಡಿಯಾ ಶರಣೆಯನು
 ನಿನ್ನ ಮನದ ಭಾವಾ | ತಿಳಿಯಿರೆ ನಿನ್ನಯಾ
 ಪುರುಷನೊಪ್ಪುವನೆ ಜಂಗಮಕೆ

೫೨

ಉಚಿತಾ ಮಾತುಗಾಳ್ಳಲ್ಲಾ | ರಚನೆಗೆ ಬಾರಲು ನಿಮ್ಮ
 ವಚನಕೆ ಸಚಿ ಆಗಾದಿಹ್ಯನು |
 ಸಿರಿಯಾಳು ಶಟ್ಟಿಯೊ | ಅಂಗಡಿಯಾ ಮಳಿಗಿಯೊಳು
 ಉದ್ಯೋಗಾ ಮಾಡಿತಿಲ್ಲಹ್ಯನು

೫೩

ಮುನಿಯಾ ಕೆಲಸವ ಬಿಟ್ಟ | ಲಲನಿ ಚಂಗುಳಿ ತನ್ನ
 ಪುರುಷಾನಾ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿಹಳು
 ಯೆಂದುವಿಲ್ಲದೆ ಬಾಲಿ | ವಿದ್ಯಾ ಕಾಂಗಾಡಿಯೊಳು
 ಬಂದ ಕಾರಣವ ಹೇಳೆಂದು

೫೪

ಪುರುಷ ಕೇಳಯ್ಯಾ ಒಬ್ಬ | ದೇಶಾಚರಿಸುವ ಬಂದು
ಹೊರಬಾಗಿಲೊಳಗೆ ಬಿಕ್ಷಂದಾ
ತರುಳಾನಾ ಕೊರದ್ಯಮಗೆ ಉಣ ನೀಡಿದವರಿಗೆ
ದೊರಕುವದು ಪುಣ್ಯಾ ಗಿರಿಯಂತೆ

೫೫

ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಸಾದ | ಗುರುವಿಗರ್ಪಿತಲ್ಲದೆ
ಮರಿ ಮಾಡುವದೇನು ಸಂಬ್ರಮದ
ಗಂಡನಾ ನುಡಿಗೆಳಿ | ಮಡದಿ ಮನಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಒಡಿಯಾ ಜಂಗಮಗೆ ನಮಿಸಿದಳು

೫೬

ತಾಡವುಯಾತಕೆ ತಾಯಿ | ಅಡಗಿ ಮಾಡೆನುನುತಲಿ
ಉಡು ರಾಜಾಧರಾ ನುಡಿದಾನು
ವ್ಯಾಳ್ಯವಾಗುತಲೈತಿ | ಏಳಯ್ಯಾ ಜಳಕಕ್ಕೆ
ಹೇಳಿದರು ಬಂದಾ ಜಂಗಮಗೆ

೫೭

ಸತಿಪತೀರ್ವರ ಮನಾ | ಘೃತಕ್ಷೀರ ಬೆರದಂತೆ
ಕೃತಿಕಾದಿ ತಿಳಿದಾ ಈರ್ವಡಲಾ
ಬಾನು ಶಂಕರ ದೇವ | ತಾನೊಳು ತಿಳಿದಿನ್ನು
ಮಾತೊಂದು ಮಾತು ಕೇಳಿದನು

೫೮

ಎಲೆ ತಾಯಿ ನಿನ ಕಂದಾ | ಎತ್ತಣಾ ಹೋಗಿಯಾ
ಆರ ಮನಿಯೊಳು ಕಾಣದಿಹ್ಯನು
ತರುಳಾ ಯನ್ನಯ ಸಾಲಿ | ಬರಸಾಲ್ಯಾಣ್ಣಾ ನಾ ಬಲ್ಲಿ
ಅಕ್ಷರಾನ್ಯೆಲ್ಲಾ ಕಲಿವ ವಿದ್ಯಾವನು

೫೯

ಬಾಲಿಯಾ ನುಡಿಕೇಳಿ | ವಾಳ ಕಂಕಣಧರಾ
ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದಾನಾ ಕ್ಷಣಕೆ
ಉರಗಾ ಭೂಷಣ ದೇವ | ಕುಳಿತಿರ್ದಾ ಹುಡಗಾರೊಳು
ಪರಕಿಸಿ ಕರಿಯೊ ಚೆಲ್ಲಾಳಗೆ

೬೦

ಸುನುಗ ಕೇಳೆನ್ನಾ ಮಾತು | ಮನಿಗೆ ಹೋಗಲಿಬ್ಯಾಡ
ಪ್ರಾಣಾವ ವುಳಿದು ನಿನ್ನಾಯ
ಹೇಡಿ ಜಂಗಮನೊಬ್ಬ | ಬೇಡ ಬಂದರೆ ಬಿಕ್ಕಾ
ನೀಡಿದಳು ನಿನಗೆ ನಿಮ ತಾಯಿ

೬೧

ಮಗನಾ ಬಾಣಸಾ ಮಾಡಿ | ಕೊರಿದು ನೀಡು ಇಂಥಾ
ಹಾಗರಣಾ ಮಾತು ಕೇಳಿರಿಯಾ
ಕೇಳುತ ಕಳವಳಿ | ಮಾತಾದೊಳಗಾಗುತ
ಹೇಳಾ ಬಂದೆನು ನಿನಗೆಂದು

೬೨

ಉರದಾ ಮ್ಯಾಲಣಾ ವೃಜ್ಞಾ | ಕಾವಿ ವಸ್ತ್ರವ ಕಂಡು
ತರುಳಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಎರಗಿದನು
ಒಡಲು ಹುಟ್ಟಿದವರಿನ್ನು | ಹಡದವರಾ ಮಾತವಾ
ಮೀರಿದವರಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲಾ

೬೩

ಜನನಿ ಜನಕರ ಹಸ್ತದಿ ಪ್ರಾಣಾವಾ ನೀಗಿದರೆ
ಯೇಣಾಂಕ ಧರಗೆ ಮುಟ್ಟುವದು
ಇವರು ಕೇಳುತಗಿರಿ | ಸುತಿಯಾ ಮನೋಹಾರಾ
ಕೈಗೆ ಪೋದನು ಜಳಕಕ್ಕೆ

೬೪

ಸೋಸಿದಾ ಬಂಗಾರ | ಕಾಸಿನೋಡಿದಾ ಪರಿ
ಜಗದೀಶಾನಾ ಭಕ್ತರಾ ನಿಜವೆಂದಾ
ಶರಣೆ ಚಂಗುಳಿ ತನ್ನ | ಮನಿಯ ಕೆಲಸವ ಮಾಡಿ
ಕರಿಯ ಬಂದಳು ಸಾಲಿ ಮಗನಾ

೬೫

ಮೋಹಾದಿ ಕಾಂದನ | ಪಡದಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ ಎದೆ
ಕರದು ತಂದಾಳು ಅರಮನಿಗೆ
ನಾರಿ ಮೈಯಾದೊಳದು | ನೀರ್ಯಾರದು ಸುಚಿಯ ಮಾಡಿ
ಮೋರಿಯಾ ನೋಡಿ ದುಃಖಿಸಲು

೬೬

ಇಂದು ಕಂದನಾ ಮೊಖಾ | ಭಂದಾದಿ ನೋಡುವೆ
ನಾಳಿಗೆ ದೊರಕಾ ನೆಂದೆನುತಾ |
ಇಂತಪ್ಪ ಮಗನಾ | ನಾನೆಂತು ಕೊಲ್ಲಲಿಯೆಂದು
ಚಿಂತಿಯೊಳರೆ ಹಡದವಳಾ

೬೭

ಮಿಳಿತಾ ಹಸ್ತಗಳಿಂದೆ | ಕೊರಳಿಗೆ ಜಗಿದಾನು
ತರುಳಾ ಕೇಳಿದಾ ಜನನಿಗೆ
ಎಂದು ವಿಲ್ಲದ ಚಿಂತಿ | ವಿರದ್ಯಾಕೆ ಹಡದಮ್ಮ
ಅಂದು ಕೇಳಿದನು ಬಾಲಕನು

೬೮

ಬಡವ ಜಂಗಮನೊಬ್ಬ | ಬಿಕ್ಕಾ ಬೇಡಲಿ ಬಂದು
ನೀಡೆಂದು ಮಗನಾ ಮಾಂಸವಾ
ಮುಂದಗಾಣದೆ ನಾನು | ನಮಿಸಿದೆ ಅವನಿಗೆ
ಹೊಂದಿಕೆ ಹ್ಯಾಂಗೆ ತಿಳಿಯಾವು

೬೯

ಕೊಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವ ಮುನ್ನೆ | ತಪ್ಪಿನಡೆದರೆ ತಾಯಿ
ಹುಟ್ಟಬಾರದು ಜಗದೊಳಗೆ
ಆರು ಮಂದಿರಾಮನಿ | ಆರು ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿ
ಆರಿಗೆ ಆರು ಕಾಣಮ್ಮಾ

೭೦

ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟಲಿಬೇಕು | ಹುಟ್ಟಿ ಸಾಯಲಿಬೇಕು
ಕೀರ್ತಿ ಪಡಿಬೇಕು ಜಗದೊಳಗೆ
ಬೇಡಿದಾ ಬಯಕಿಯಾ | ನೀಡಾದಿದರ್ವರಿಗೆ
ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ಅಪಹಾಸ್ಯ

೭೧

ಎನ್ನ ಮಗನುಯೆಂಬ | ಹಮ್ಮುನಿನ್ನೊಳಗಿರೆ
ಎಲ್ಲಿಂದೆ ತಂದಿದಿ ನೀನು
ಹರ ಕೊಟ್ಟಾ ಪ್ರಸಾದಾ | ಹರನಿಗರ್ಪಿಸಬೇಕು
ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಗೆಲಿಬೇಕು

೭೨

ಅನು ಮಾನಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ | ಮನವನೊಬ್ಬಳೆ ಮಾಡಿ
ಚೆನು ಮಯಾದವಗೆ ಉಣಿಸಮ್ಮಾ
ಮರೆ ಮಾಡಿ ದುಃಖವ | ಚರಮೂರ್ತಿ ಗುಣಿಸಾಲು
ಮೇರು ಗಿರಿಯು ಸಾದ್ಯಾ ನಿಮಗೆ

೭೩

ಮಗನು ತಾಯಿಗೆ ಬೋಧಾ | ವಿನಯದಿ ಹೇಳಿದಾ
ತಿಳಿಯಲು ನಿಜವೆ ತನ್ನೊಳಗೆ |
ಬಳಲಿದಾ ಮಗನಿಗೆ | ಹೊರಳಿನೆ ನೈಲದೊಳು
ಫಳಿಲಾನೆ ಕೊರೆದಾಳು ಶಿರವಾ

೭೪

ಹೃದಯ ಚರ್ಮವ ತ್ವಚೆ | ತೊಳೆದು ನಿರ್ಮಳ ಮಾಡಿ
ಫಳಿತಾನೆ ಅಡಗಿ ಮಾಡಿದಳು
ಎಲವು ಬೊಕ್ಕಿಗಳನ್ನು | ಬಳಿದು ಒಬ್ಬಳೆ ಮಾಡಿ
ನೈಲವಿನಾ ಮ್ಯಾಲೆ ತಲಿವಿಡಲು

೭೫

ಷಡರಸಮುತ ಬೊಜ್ಜಾ | ಮನಿಯೊಳು ಮಾಡುತಿರೆ
ಒಡಿಯಾ ಜಂಗಮ ಬಂದ ಮನಿಗೆ
ಆದಿ ಮೂರ್ತಿಯಾ ಕಂಡು | ಪಾದಾವ ತೊಳಿದಾಳು
ಗದ್ದಿಗಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ

೭೬

ಮಂದಿರಾದ್ವಾಡಿಯಾನು | ಕಾಣಾ ಬಾರನುಯೆಂದು
ಮನಿಯಾ ಮಾಡವಳಾ ಕೇಳಿ
ಅಂಗಡಿ ಬಾಜಾರದೊಳು | ಉದ್ಯೋಗಾ ಮಾಡುತ
ಮಳಗಿಯಾ ಒಳಗೆ ಇರೆಸ್ವಾಮಿ

೭೭

ಪುರಷನಿಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯಾ | ಪ್ರಸಾದಾ ಮುಗಿಯಾವು
ಕರಸಮ್ಮ ಬ್ಯಾಗದಲ್ಲೆವನಾ
ಹರದಿ ಚಂಗುಳಿ ದೇವಿ | ವಿರದೆ ಗಾಂಡಗೆ ಬ್ಯಾಗೆ
ಕರದು ತಂದಾಳು ಮನಿಗ್ಯಾವನಾ

೭೮

ಮಿಂದು ಮಡಿಯನುಟ್ಟು | ಕಂದರ್ಪ ಧರನಿಗೆ
 ವಂದಿಸಿ ಎರಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಾ |
 ತಡವು ನ್ಯಾತಕೆ ಮಾನಿ | ಒಡಿಯಾ ಬಂದಾನು ಪಂತ್ಗೆ
 ಲಗು [ನೀನು] ಎಡಿಯ ಮಾಡಮ್ಮಾ

೭೯

|| ಶ್ಲೋಕ || ಯರಳಿ ಸ್ತ್ರೀಯಳಿಗೆ ಅನುತ್ತದೆ || ಶ್ಲೋಕ || ಕೆಂಪು ರೊಯೆ
 ಮಾಲಣಿ ಹಾರ್ವಲಾಗೆ ಘಾವ | ಪತ್ತಾ ಕಡತ ಹುಂಡರುಂಬಸು ಜಂಗಲದಿಪ |
 ಚಿತ್ತಲ ಗಾಯಿಸ ಬೀನಸಿ | ಸಿರದಿಯಾ ಬಕ್ಷಿಸಿ | ಸಿಂಗರಿಸಿಂಗೊಟಿಕರೊ |
 ಮಾಂಸ ತೊರುಂಡಕರ ಖಾವೊ ಚಿರಂಜನ ತೋಬಿಛಾನ ಕರೊ | ತಬಲಗೀದಮ
 ಶರೀರಮೆ | ತಬಲಗ ಬೀನ ಬಜಾವತಗಾವೊ.

ಪುರುಷ ತನ್ನಯ ಮನೆ | ಹರದೀಗೆ ಪೇಳೆ
 ಪರಮಾತ್ಮಗುಣಿಸು ಮುಂದಣದಿ
 ಪಂಚನಿಲ್ಲದಾ ಮನಾ | ಮುಂಚೆ ಮಾಡಿದಾ ಅಡಗಿ
 ಕೆಂಚಿ ರಮಣಾಗೆ ಅರ್ಪಿಸೆಂದಾ

೮೦

ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥವಾ | ಕಲಸಿ, ಮಿಶ್ರಿತ ಮಾಡಿ
 ಚನ್ನಾಗಿ ನೀಡೆ ಲಿಂಗಯ್ಯಾಗೆ
 ಶರಣಾರ್ಥಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ | ಅರ್ಪಿತಾಗಲಿಯೆಂದು
 ವಂದಿಸಿ ಎರಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ

೮೧

ಯರಡೀಡೆ ಭಕ್ತಿ ವೈರವ | ಮಾಳ್ವಾ ಮನುಜರಾ |
 ತರವಲ್ಲಾ ಯಮಗೆಬ್ಬಿಸಿವನು
 ಘನ ಮಹಿಮಾ ದೇವನು | ನೈಲಿಗೊಂಡು ಆವಳಾಡಾ |
 ವಿನಿಯಾದಿ ಕೇಳೆ ಚಂಗುಳಿಗೆ

೮೨

ಉಲ್ಲಾಸಾ ಮನಾದಿ ನೀ | ಎಲ್ಲಾ ಅಡಗಿಯಾ ಮಾಡಿ
 ತಲಿಯಾ ಇಡುವ ಕಾರುಣೇನು
 ನಿಮ್ಮ ಮಾಂಸ ನಿಮ್ಮ | ಮನಿಯೊಳಾ ಗುಳಿಯಾಲು
 ಉಮ್ಮಾಯ ಶಿವಯದ್ವ ನಾಡಿಯೊ

೮೩

ಗುರು ಮೂರ್ತಿಗಳ್ಯಾನ್ನಾ ಅನ್ಯಾಯ ಅಪರಾಧ
ವರದು ಹೇಳುವೆ ನಿಮಗೆನಲು
ಹಾಳಾ ಬಾದ ದೇಹದಂತೆ | ಉಣಲಾಗದು ನಿಮಗೆಂದು
ತೃಲಿ ಬೋಕಿ, ಕಾಡಿಗೆ ತಗದಿಹ್ಯನು

೮೪

ಸಾರಾಯ ಸಂವಿ ರುಚಿ | ಆದರಾಗಾ ಉಳಿಯಾಲು
ತ್ವರಿತಾದಿ ಕುಟ್ಟಿ ನೀಡಮ್ಮಾ
ಹಾರವಾಕ್ಯಾ ಕಾಯಿ ಕೊಂಡು | ಭರದಿ ಚಂಗುಳಿದೇವಿ
ವರಳೋಲೋಳು ತಲಿಯಾ | ಧಳಸುತಲಿ

೮೫

ಮನದಾ ಮಯಲಿಗೆ ತೊಳಿದು | ಸಣ್ಣಾಗಿ ದಳಿಸಲು
ಚನ್ನಾಗಿ ಅಡಗಿ ಮಾಡಿದಳು
ಸಾಹಿತ್ಯ ಷಡುರಸಾ | ಕಾಯಿ ಪಲ್ಲಾದಾ ಬಾರಾ |
ಅಲ್ಲಮಾ ಶಿವಗೈಡಿ ಬಡಸಿ

೮೬

ಶಿವಲಿಂಗಾಮೂರ್ತಿಗೆ | ಅರ್ಪಿತಾಗಲಿಯೆಂದು
ಬಾವಾರ್ಥಾದಿಂದ ನಮಿಸಿದಳು
ಉಡು ರಾಜಾಧರ ತನ್ನಾ | ಮನದೊಳು ತಿಳಿದಾನು
ಬಡಮನದಾ ಭಕ್ತಾರಾಲ್ಲೆಂದ

೮೭

ಇನ್ನು ಇವರಾ, ಮನಾ | ವರದು ನೋಡುವೆನೆಂದು
ಮತ್ತೊಂದು ಕುಟಿಲಾ ಮಾಡಿದನು
ಶಿಶುವು ವಿಲ್ಲದ ಮಾನಿ | ಸಲಸಾಲಾಗದುಯೆಂದು
ವಸದೀಶಾ, ನುಡಿದಾ ಮನಿಯೆವಳಾ

೮೮

ಮುಂದಣದಲಿ ನೀವು | ಸಲಸಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ದೇವಾ
ಕಂದಾ ಬಂದುಣುವಾ, ಹಿಂದಣದಿ
ಸುಣುಗಾನಿಲ್ಲದೆ ಮಾನಿ | ಉಣ್ಣಲಾಗದು ನಾವು
ಕನಲಿ ಕೋಪಾದಿಯೆಂದು [ನು]ಡಿಯಾ

೮೯

ಸತಿಪತಿ ಈರ್ವರು ಗೂಡಿ | ಸಿತಕಂಠಾ ಶಿವನಿಗೆ
ಅತಿ ಪ್ರೀತಿಲಿಂದಾ ವಂದಿಸಲು
ಆರು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವಾಮಿ | ಆರು ಮಂದಿರ ಭಾಗ್ಯ
ಆರಿಗೆ ಆರು ಕಾಣಿದೇವ

೯೦

ನಿಮ್ಮ ಪಾದವ ಬಿಟ್ಟು | ಮುನ್ನಾರು ನಮಗಿಲ್ಲಾ
ಭಾವ ಚಂಗುಳಿಯಾ ನುಡಿದಾಳು

೯೧

ಎನಲಾಗಾ ಚಿನ್ನಯಾ | ಮನದೊಳು ತಿಳಿದಿನ್ನು
ಹಿಮಾ ಸುಳ್ಳಾ ಭಕ್ತಾರೆಂದಾ
ಇಂದು ಇವರಾದ್ರಿಢಾ | ಸರಿಗಾಣಿ ಜಗದೊಳು
ಕರಿಯಮ್ಮ ಬೇಗನೆ ಮಗನಾ
ಮುಪ್ಪರೇಶನೆ ನಿಮ್ಮಾ | ಅಪ್ಪಣೆ ಆದರೆ ಮುನ್ಯ
ಚ್ಯಾಪಳಾದಿ ಕರಿವೆ ತರುಳನಿಗೆ
ತಡವು ಯಾತಕೆ ಇನ್ನು | ಹುಡುಗನಾ, ಕರಿಬ್ಯಾಗ
ಬಡಿಯ ಜಂಗಮ ನುಡಿದಾನು

೯೨

೯೩

ನುಡಿಯ ಲಾಲಿಸಿ ಬಾಲಿ | ಹರದಿ ಚಂಗುಳಿ ತನ್ನ
ತರುಳನಾ ಕರಿಯೊ ಬಾಹ್ಯಾರಾ
ಬಾರೊ ದಯಾಳಾನೆ | ಬಾರೊ ಚಿಲ್ಲಾಳನೆ
ಬಾರೊ ಭಕ್ತರ ಮನಿಯಳಾ ನೀನೆ ಕಂದಾ

೯೪

ಸುತನಿಲ್ಲದೊಟಾವ | ಹಿತವಾ[ಗ್ರಾ]ದ್ವೈಮಗೆಂದು
ಯತಿಯೆದ್ದು ಮುನಿದು ಹೋಗುವನು
ಕಾಪಾಲಾಧರ ಶಿವ | ಸಲಿಸಾದೆ ಹೋದಾರೆ
ಪಾಪಾತಗುಲೋದು ಕಂದ, ನಿಮಗೆ

೯೫

ಚರಲಿಂಗಾಮೂರ್ತಿಗೆ | ಮನೊಹಾರಾ ಉಣಿಸಿದಡೆ
ಪರಮಾತ್ಮಾ ನಿಮಗೆ ದೊರಿವಾನು
ಜನನಿ ಕರಿಯಲು ಆಂವಾ | ಸಾಲಿವಳಗಿದ್ದಂತೆ
ತನು ಜಾ ಬಂದನು ಬರದಿಂದೆ

೯೬

ರೂಡೇಶನ ಗಾರುಡಿ | ದಾರಿಗೆ ತಿಳಿಯಾವು
ಹುಡುಗಾ ಬಂದಾನು ತಾಯಿ ಬಳಿಗೆ
ಕಂದು ಗೊರಳಾ ದೇವ | ಮಂದಿರಾದೊಳಗಿರೆ
ಕಾಂದಾ ಎರಗಿದನು ಸಾಷ್ಟಾಂಗಾ

೯೭

ಹುಡುಗ ಬಂದಾನು ತಾಯಿ | ತಡವುಯಾತಕೆ
ಇನು | ಎಡಿಯ ನೀಡಮ್ಮಾ ಬ್ಯಾಗದ
ಅಡಗಿ ಮನಿಯೊಳಗನ್ನಾ | ಬಡಸಿತಾಹುವ ವ್ಯಾಳ್ಯಾ
ಉಡು ರಾಜಾ ಧ[ರ ಮಾ]ಯಾವಾದಾ

೯೮

ಸತಿಪತಿ ಈರ್ವರು | ಅತಿ ಚಿಂತಿಯೊಳಗಿರೆ
ಹಿತದಿಂದಲಿ ಶಿವವುಣಲಿಲ್ಲಾ
ಜಗದೊಳ್ಳಾಂಮಯ ಬಿರಿದು | ನಗಗೆಡ್ಡಾಯಿತು
ಸಿಗ ದಿನ್ನ ನೈಲದೊಳು

೯೯

ರೂಢಿಯೊಳ್ಳಾಮ್ಮಗೆ | ಮಾನ್ನೆಡಿ
ಗಂಡಗಾತ್ತರಿಯಾ ತರಿಸಿದರು
ಕೊರಳಿಗೆ ಗಂಡಗತ್ತಿ | ಹಾ [ಕಿದರು] ನೀವು ಚಾಲು
ಉರಗಾಭೂಷಣಾ ಕರ ಹಿಡಿದಾ

೧೦೦

ಮೊಡವಿಮ [ನೆ ಮನೆ ಬೇ]ಡಿ ತಿರಗುಂಬ ಜಂಗಮನಾ
ನೆಂಬ ಬಾರದು ಅವನಿಗೆ
ದೇಶಾ ತಿರಗುವವಲ್ಲಾ | ಘಾಸಿ ಮಾಡುವನಲ್ಲಾ |
ಈಶಾ ಜಗದೀಶಾ ನಾನಿಹೆನು

೧೦೧

ದೃಡವುಳ್ಳ ಭಕ್ತಾನೆಂದು | ಹವಣಿಸಿ ನಾ ಬಂದೆ
ಮನದಿಚ್ಛೆ ಬೇಡು ಬೇಡೆಂದಾ ||
ನಿಮ್ಮಯ ನಿಜರೂಪ | ತೋರಿದಂದಿಗೆ ಶಿವ
ಬೇಡುವೆ ಮನದಾ ಬಯಕೆಯನು

೧೦೨

ದಶಭುಜ ಪಂಚಮುಖ | ಆಸಮಾಲೋಚನಾ ದೇವಾ
ಪಸರಿಸಿದಾ ತನ್ನ ನಿಜರೂಪ
ನಂದಿವಾಹನ ಶ್ರೀಗಂಗಿ ಪಾರ್ವತಿ ಸಹ
ನಿಂದಾನು ಭಕ್ತಾನಾ ಸನ್ಮುಖದಿ

೧೦೩

ಹರನಾ ರೂಪವ ಕಂಡು | ಸತಿಪತಿ ಶ್ರೀಯಾಳಾ |
ಎರಗಿ ನಮಿಸಿದರು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ |
ಬೇಡಿವದೇನೈತೆ | ರೂಡೇಶಾ ನಿಮ್ಮಯಾ
ಪಾದಾದೊಳ ಅಡಕಾ ಮಾಡೈಯ್ಯಾ

೧೦೪

ಆದಿ ಮೂರ್ತಿಯಾ ಬಂದು | ಸಾದಾ ಭಕ್ತರಿಗಿನ್ನು
ಮಂದಾರಾಗರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯಿದಾ
ಶಟ್ಟಿ ಶ್ರೀಯಾಳಾ ಪಟ್ಟಾ | ರಾಣಿ ಚಂಗುಳಿದೇವಿ
ಬಡಲ್ಪುಟ್ಟಿದವನು ಚೆಲ್ಲೊಳಾ

೧೦೫

ಮೂಹೂರಾ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಾರಾ ಹಾರನು ಮೆಚ್ಚಿ
ಮೇರುಗಿರಿಗೆ ಕರದೊಯಿದಾ
ಶಿರಲೊಳನಾ ಕಥಿಯನು | ಧರಣಿ ಪಾಲಿಪನಿಗೆ
ವರದು ಹೇಳಿದಾ ಶಬರನು

೧೦೬

ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಧಿ ಕಾದಾ | ನಿಷ್ಠೆ ಭಕ್ತಾರಾ ಕಥಿ
ಅಷ್ಟ ಸಂಧಿಲಿ ಮುಗಿದಾವು |
ಅಧ್ಯಾಯ ಅಷ್ಟ ಸಂಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣಮಸ್ತು
ಶ್ರೀ ಸಾಂಭ ಶಿವಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

ಸಂಧಿ - ಒಂಬತ್ತು

ತುಂಗಾ ಚರ್ಮಾಂಬರಾ | ಗಂಗೆಯಾರಮಣಾಗಾ
ಸಾಷ್ಟಾಂಗಾ ಎರಗಿ | ಬಲಗೊಂಬೆ
ಮತಿಕೊಟ್ಟ ಸಲವೆನ್ನಾ | ಸಿತಕಂಠಾದೇವನೆ
ಸ್ತುತಿ ಮಾಳ್ವೆ ನಿಮ್ಮ ಶಿವಕಾವ್ಯಾ

೧

ವನಪಾಲಾ ಶಬರಾನು | ಭೂಪಾಲಾರಾಯಗೆ
ದಾಪರಿ ಕಥಿಯ ಹೇಳಿದನು
ಹರನು ಬೇಡಲಿ ಬಂದಾ | ಶರಣಿ [ಚಂ]ಗುಳಿ ತನ್ನಾ
ಮಗನಾ ಮಾಂಸ ನೀಡೆ ಕೊರೆದು

೨

ಅವರಾಗಿ ದ್ಯಾಗ್ಗಳಾ | ಕೊರೆದು ನೀಡುವೆ ಶಬರಾ
ಬರವಸಾ ಕೊಳ್ಳೊಯಾನ್ನದನು
ಅವರಂಥಾ ದೃಢಮನಾ | ನಿನ್ನೊಳಿದಾರ್ಡೆ
ತರದು ಕುಡುಯೆನಗೆ ಮಾಂಸಾವಾ

೩

ಮಾಳಿಗೆ ಸರಕೆರಿ | ತಟ್ಟಿದಾ ತಕ್ಕಡಿ |
ಪರಡಿಯೊಳಗೆ ಪಕ್ಷಿವಿಡಲು
ಭಸ್ಮಸುರಾನುಯೆಂಬ | ಲಿಂಗಾಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ
ಪಕ್ಷಿಯಾಡಿಗೆ ಬಂದಾರಾಯಾ

೪

ಪಕ್ಷಿ ತೂಕಕೆ ತನ್ನ ಶರೀರಾ ಕುಡುವೆನೆಂದು
ಪುರಜನರು ನೋಡ ಬಂದಿಹ್ಯರು
ಅಂಚೆಗಮನಿಯರು | ಪಂಚಪ್ರದಾನಿ ಸಹ
ಕುಂಚಳಧಿಪತಿ ಬಂದಾ ಗುಡಿಗೆ

೫

ಸಂಗಾನಾ ಶರಣನು | ಲಿಂಗಕೆ ನಮಿಸಿನ್ನು
ತೂಗಾತಕ್ಕಡಿಯಾ ಕಟ್ಟಿನ್ನು
ಪರಡಿಯೊಳಗೆ ಪಕ್ಷಿ | ಇಡಲಾಗಾ ಪೊಡವೇಶಾ
ಕತ್ತಿಯಾ ಪಿಡಿದು ಅನುವಾದಾ

೬

ಬಲದಾ ಭಾಗದ ಮಯ್ಯಾ | ಹೆರದು ಪಾರಡಿಯೊಳಿಡೆ
ಕಡಮ್ಯಾಗಾತ್ಯತೆ ಪಕ್ಷಿ ತೂಕಾ

೭

ಬಂದಾ ಬ್ಯಾಡನಿಗಿನ್ನು | ನಿಂದಿದಾರ್ ಜನರೆಲ್ಲಾ
[ನೊಂದು] ನುಡಿಯೊ ತಮತಮಗೆ
ಯಾತರಾ ಕುಲದಾಂವ | ಘಾತ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಣಾ
ಜ್ಯಾತ ಕರ್ಮವ ತಿಳಿಯಾವು

೮

ನೀತಿ ಜ್ಯಾತಿಯಾ ನಾಡ | ನುಡಿಯ ಕೇಳಿರಿ ನೀವು
ಹೋತಾನ ಹೊಚ್ಚವ ಉಂಡಾದರಿಯೆ
ಭೂಪತಿ ಕೇಳೆ-ಯ್ಯಾ[ರಂ]ಪಾ ಮಾಡುವದ್ಯಾಕೆ
ಕೋಪಾದಿ ಪ[ಕ್ಷಿಯಾ ತಾ]ರೆಂದಾ

೯

ನಿಮ್ಮ ಮಾಂಸ ನಿಮ್ಮ | ಮನಿಯೊಳು ಉಳಿಯವದು
[ಝಂಕಿಸಿ] ಶಬರಾ ತಾನುಡಿದಾ
ಜನರ ಮಾತವ ನೀನು | ಮನದೊಳಾಪ್ಪಿಡಿ ಬ್ಯಾಡಾ
ಮನಸಹದಿ ಕುಡುವೆ ಮಾಂಸವಾ

೧೦

ತೊಡಿ[ಯ ಮಾಂಸವ ತೆಗೆದು] ಪರಡಿಯೊಳಿರೆ ಪಕ್ಷಿ
ತೂಕಕೆ ಸರಿಬಾಹೊದಿಹ್ಯದು
ಎಡಭಾಗಾತ್ವಚಾ [ಚ]ರ್ಮಾ ತಕ್ಕಡಿಯೊಳಿಗಿಡೆ
ನೆಲ ಬಿಟ್ಟುಯೆಳದಾ ಪಕ್ಷಿ

೧೧

ಇಷ್ಟೊಂದು ಪರಿಯಲಿ | ಕಾಷ್ಟಾವ ನಿಮಗ್ಯಾಕೆ
ಸೃಷ್ಟಿ ಪಾಲಿಪ ಪಕ್ಷಿ ಕುಡರಿ
ತಾಳಯ್ಯಾ ಶಬರನೆ [ಅ]ನ್ಯಾ ಮಾಡಲಿಬ್ಯಾಡಾ
ಹೋಳಿ ಕುಡುವೆನು ಮಾಂಸವಾ

೧೨

ಉಳಿದಾ ರಾಂ[ವು ಕಿ]ತ್ತಿ ಸಾವರಿ ಮುದ್ದಿಯಾ ಗಟ್ಟಿ
ಪಾರಡಿಯೊಳಗೆ ತಂದು ವಿಡಲು
ತೂಕಾ ತೂಗಲು ಜಗನ್ | ನಾಥಾನಾ ಪಕ್ಷಿಗೆ
ತ್ರಾಸಾವ ಸರಿ ಬರಲಿಲ್ಲಾ

೧೩

ಕುಳದಿದರ್ಫ ಜನರು | ಪೋಳಿಡುತಿರೆ ದುಃಖ
ಮುಕ್ಕಣ್ಣಾ ಮಾರಣಾಂತ ಶಿವಗೆ
ಧರಣಿನಾಳ್ವರುಯೆಂದು | ಗರ್ವನಿಮ್ಮೊಳಗಿದೆ
ಕೊರತ್ಯಾಗುತ್ತೆ ಮಾಂಸವಾ

೧೪

ಪೊಡವೇಶಾ ನಿಮ್ಮಯ | ಮನಭಾವ ದೃಢವಿಲ್ಲಾ
ಕುಡುಯನ್ನ ಪಕ್ಷಿ ಕಾಡಾದಿರು
ರಾಯನಾ ರಾಣಿರು ಹರುದೆರೈವರು ಬಂದು
ಶಬರಾಗೊಂದಿಸಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳುತಾ

೧೫

ವಿದ್ಯಾಮ್ಮಾ ಮಾಂಸಾ | ಕೊರದು ಕುಡುವೆವು | ನಿಮ್ಮಾ
ತೂಗಿ ಕೊಳ್ಳಯ್ಯಾ ಪಕ್ಷಿ ತೂಕಾ
ನಾರೆರಾ ಮಾಂಸಾ | ಸೇರಿ ಬಾರದು ಎಮ್ಮಾ |
ಪಕ್ಷಿಯಾ ಕುಡು ನಮಗೆಂದಾ

೧೬

ಸತಿಪತಿಗತಿ ಮೋಕ್ಷಾ | ಸತಿಲಿಂದೆ ಸೌಬಾಗ್ಯ
ಸತಿಲಿಂದೈಕ್ಕಿಯಾ ನಡಿಹುವದು
ನಾರಿವಿಲ್ಲದ ಮಾನಿ[ಹಾ]ಳಾ ದೇಗಿಲ ಪರಿ
ನಾರಿಯಿಂದಲಿ ಮೂರು ಲೋಕಾ

೧೭

ಉತ್ಪನ್ನಾ ಸ್ಥಿತಿ[ಲಯ] ಕ್ರಿಯಾ ಸಂಪತ ಭೋಗಾ
ಸ್ತ್ರೀಲಿಂದೆ ಸಕಲ ಸಂಬ್ರಮವಾ ||
ಪೊಡವಿನಾಳ್ವ | ಮಡದೆರೈವರು ಕೂಡಿ
ನುಡಿಗಾರು ಕುಳಿತಾ ಶಬರನಿಗೆ

೧೮

ಹರದರಾ ನುಡಿಗೇಳಿ | ಶಬರಾ ಕೋಪಾವ ತಾಳಿ
ಪರವಾದಿಗಳಿಗೆ [ನ್ನಗಿಂತ ದಾಯಾದಿ]
ನಿಮ್ಮಯ ಮನಾ | ಹೋರಾಟ ತಿಳಿಯಾವು
ಸಾರಿ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳೆಂದಾ

೧೯

ಪತಿವ್ರತಿ ಧರ್ಮದಾ | ಕೃತಿ ಕಾವಾ ತಿಳಿಯಾವು
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳು ಮಾನವರಾ, ನಾಡ ನುಡಿಯಾ
ಪುರಷ್ಯ-ಮಹಾ ಹರುಷಾದಿ | ಮಾನಗಾಲಾದಿರಲಿಕ್ಕೆ
ಪರಪುರಷಗೆ ಮನಗಿಡಲು

೨೦

ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಾನುಯೆಂದು | ಬಣ್ಣಿಸಿ ಕರಿವಾಳು
ಸಣ್ಣ ಶಾವಿಗಿಯಾ ನೀಡುವಳೂ
ಅಂತಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀಯಾಳಾ | ಮಾಂಸ ಸವಿದಾರೆ
ಮುಂದೇಳು ಜನ್ಮ ನರ್ಕ ಬಿಡದು

೨೧

ಪತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮದಾ | ನಡಿ ನುಡಿಲಾವಣ್ಣಾ
ಇವರಾವ ಹೇಳು ಶಬರಣ್ಣಾ
ಕ್ಷಿತಿ ಸತಿ | ಅತಿಮೋಹದಿರುತಿರೆ
ಸಿತಕಂಠಾ ಶಿವಗೆ ವಂದಿಸುತಾ

೨೨

ಧರಿಯೊಳಧಿಕವಾದ | ಬ್ರಹ್ಮಸಾಲಿಯಾ ಪುರಾ
ನೆಂಬ ಪಟ್ಟಣಾ ಭಾಗದಲಿ
ಅಂತಪ್ಪ ಗ್ರಾಮದೊಳಿರಲು ಸುಖದೊಳು
ಸತಿಪತಿ ಅತಿ ಪ್ರೇತಿಲಿಂದಾ

೨೩

ಪುರುಷನಾ ಮಾಂವ ಸಾಂಭಾ | ಹರದಿ ಪಾರ್ವತಿ ಸತಿ
ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹರಭಕ್ತಾಳಾವಳು
ಅರ್ಧಮಾನಾರೇಶಾನಾ ಭಜಿಸಲು ಶ್ರೀಯಾಳು
ಮುಗ್ಧಾ ಭಾವದೊಳಗೆ
ಹರುಶಾ[ಗೊಂ]ಠಾ ಧರಗೆ | ಮಾನ ಖಂಡಿಸಿ ಪೂಜಿಸಲು
ಗಂಡನು ಸೇವೆ ಮಾಡುವಳು

೨೪

ಆಡಿನಾ ಮರಿಯಂತೆ | ಉಪಚಾರ ಮಾಳ್ಳಳು
ಪುರುಷನ ಗಲದೆ ಅನುಹಿತ
ಘೃತ ಕ್ಷೀರಾ ಮಧುರಸವ | ಮಿಶ್ರಿತಾಗಾಲಿದಂತೆ
ಪ್ರೀತಿಯೊಳರೆ ಸತಿಪ್ರತಿಪ್ರಿಯಾ

೨೫

ಪರಾ ಪುರುಷರಿಗಿನ್ನು | ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡದೆ
ತನ್ನ ಪಿತನಾ ಸಮನೆನಲು
ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಯಲ್ಲಿ | ವಿರತೀರೆ ಸುಖದೊಳು
ಅಂದಕಾ, ವೈರಿ ಕರುಣದಲ್ಲಿ

೨೬

ನಾರಿ ವೈಯಾರಿ ಪರ ಪುರುಷನಾ ಸೌಂದರಿ
ಸಾಗರಾಗುಣದಾ ಸನ್ನಾನೆ
ಷೋಡಶಾವುಪಚಾರ | ಗಂಡಾಗಿ ಮಾಡುತ
ಗಂಡಾ ಗಂಗಾಧರಗೆ ಪೂಜಿಸುವಳು

೨೭

ಇಂದು ಇವಳಾ ಮನಾ | ಭಾವ ನೋಡುವೆನೆಂದು
ನಂದೀಶಾ ಮಾಡಿದಾ ಕುಟಿಲಾ
ಇರಲೊಂದಿ ದಿವಸಾದಿ | ಹರನು ಕ್ರುತ್ತಿಕಾದಿಂದೆ
ಪುರುಷಗೆ ರೋಗ ಉದ್ಭವಿಸಿ

೨೮

ಸರ್ವಾಂಗಾ ಮೈಯೊಳು | ಕುರವು ವ್ಯಾಗ್ಗಳಾಗಿರೆ
ಸರ್ವಾಂಗ ತಿಡಕಿ ಬ್ಯಾನಿಗಳು
ತೊನ್ನು ವಡದಾ ಪರಿ | ಹುಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಲಿ ಮೈಯೆ
ಸನ್ನಿ ಬಸಿದುವಸರುವದು

೨೯

ಇಂತಪ್ಪ ವ್ಯಾದಿಯಾ | ಪುರುಷಗೆ ತಗುಲಿತ್ತು
ಕಾಂತೆ ಮನದೊಳು ಮರಗುತಲಿ
ವಿಂದ್ಯಾನ್ನ ಗಂಡಾಗೆ | ತಗುಲಿತ್ತು ಈ ಬ್ಯಾನಿ
ಬಂದಿತ್ತು ಮರಣ ಮುಂದಿವಗೆ

೩೦

ಅತ್ತಿಮಾವದೆರಿಲ್ಲಾ | ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತವರಿಲ್ಲಾ
ಮತ್ತಾರು ನಮಗೆ ಬಳಗಿಲ್ಲಾ
ಯತ್ತಾ ನೋಡಿದರತ್ತ | ಕತ್ತಲಿ ಗವಿದಿರೆತ್ತು
ಚಿಂತಿಯೊಳಿರೆ ಶಾರವರಿಯೆ

೩೧

ನೈರಮನಿ ಹರದೆರು | ವರದು ಹೇಳಲು ನಿಮ್ಮ
ಮನಿದೈವ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಮ್ಮಾ
ಗುರುಕೃಪಿದಿಂದಲ್ಲಿ | ಪುರುಷನಾ ಬ್ಯಾನಿಯು
ಪರಿಹಾರಾ ಗೊದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೩೨

ಅಂದ ಮಾತವ ಕೇಳಿ * * * * *
ಳಾದಿಂದ..ದು ವಂದಿಸಿ ಮನಿದೈವ
ಪುರುಷೋನಾ ರೋಗಾವ
ನಿವರಿತ್ಯಾವಾದರೆ ಪೂಜೆ ನಿಮಗೆನಲು

೩೩

ಅಂಗಾದೊಲಬನಿಗೆ | ತೊಳದು ಸುಚಿಯಾ ಮಾಡಿ
ಪನ್ನಂಗಧರಗೆ ಬಜಿಸುವಳು
ಸತ್ತಾದೀರನು | ಉದರಾಗಂಬಿರಾ ಹುಣ್ಣು
* * * * *

೩೪

ಇರಲೊಂದು ದಿವಸಾ(ದಿ) ವರ ಮುನಿ ನಾರಂದಾ
ತಿರಗೂತ ಬಂದ ದೇಶವನು
ನೀತಿವಂತ ರಾಮಾನ್ಯ | ಭಕ್ತಿಯಾ ನೊಡುತ
ಚಿತ್ಯೆಸಿ ಬಂದಾ ಸಾಲಮದಿಗೆ

೩೫

ಪುರದೊಳು ಬಂದಾವ | ಮನಿಮನಿ ತಿರಗುತ
ಹರದಿ ಶಾರ್ವರಿ ಮನಿಗೆ ಬಂದಾ |
ಮುನಿಯ ಕಾಣುತಲಿನ್ನು | ಮಾನಿಯಾನಾಳ್ವನಾ ಮಡದಿ
ಘಳಿಲಾನೆ ಬಂದು ನಮಿಸಿದಳು

೩೬

ಎನ್ನ ಪುರುಷನಾ ಬ್ಯಾನಿ | ಯೆಂದು ಹೋವದು [ಎಂದು]
 ಚಂದಾಗಿ ಹೇಳಯ್ಯಾ ಸದ್ಗುರುವೆ
 ಹರನು ನಿಮ್ಮಯ ಭಕ್ತಿ ಬೇಡ ಬಂದಂದಿಗೆ
 ಆಗುವುದು ಪರಿಹಾರವು

೩೭

ವರಮುನಿ ನಾರಂದಾ | ಹರದಿಗೆ ಪೇಳುತ
 ತಿರಗಿ ಬಂದನು ತನ್ನಗಿರಿಗೆ
 ಹುಡಗಾ ನಾರಂದನಾ | ವರದು ಹೇಳಿದ ಶಿವ
 ಪೃಥ್ವಿ ಜನರಾ ನಾಡಾ | ನುಡಿಯಾ

೩೮

ನೆಲದೊಳು ಅಧಿಕಾ | ಸಾಲಮಿದಿಯೆಂಬಾ ಪುರದೊಳು
 ಇರುತಿರೆ ಸತಿಪತಿ ಹಿತದಿ
 ಪತಿವರ್ತಾ ಧರ್ಮದಾ ವೃತದ ಬಾಳುವಳು
 ಆಜ್ಞೆ ಮೀರದಿರತಿಹಳು

೩೯

ಹರನೆ ನಿಮ್ಮಯ ಕೃಪ ದ್ಯಾನ | ಸ್ಮರಣೆಯೊಳಗೆ ವಿವರೆ
 ಪುರುಷಗೆ ರೋಗ ತಗಲಿತ್ತು
 ರೋಗ ಕಳೆಯದಿದ್ದಡೆ ನಾನಿದಾ ಫಲವೇನು
 ಮಡದಿ ಪ್ರಾಣಕೆ ಮುನಿವಾಳು

೪೦

ಹರದಿ ಶಾರ್ವರಿ ಭಕ್ತಿ | ವರದು ಹೇಳಿದಾ ಮುನಿ
 ತಿರಗಿಪೋದನು ಹರನೆಡಿಗೆ
 ಮುನಿಯಾ ಮಾತವ ಕೇಳಿ | ಘನಮಹಿಮೆ ದೇವನು
 ಕಾಳಗಾವೇಚಿಸಿದಾ

೪೧

ಇತ್ತಲಿ ಶಾರ್ವರಿ | ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲಿ
 ಪುರುಷನಾ ಸೇವೆಯೊಳಿರಲು
 ಅರ್ಧಾನಾರೇಶನಾ | ಸ್ಮರಣೆಯೊಳಿರುತಿರೆ
 ರಾತ್ರಿಯೊಳಗೆ ನಿದ್ರಿಗಯಾ
 ಅಘಹರ ದೇವನು ಸಂಹರಮೂರ್ತಿ

೪೨

ಸ್ವಪನಾದೊಳಗೆ ಬಂದು ನಿಂದಾ
ಚಿಂತಿವ್ಯಾತಕ ಕಂತು ಹರನು ಬಂದು
ಬ್ರಾಂತಿಯೆನ್ನೆತೆ ಬೇಡೆಂದಾ

೪೩

ಬೇಡುವದು ಕುಡುವಂಥಾ ಹರದೆ ತಾ
ತಿಳಿದಾಳು ಬಂದವನಾ
ಕನ್ನಿ ನೀ ಎನ್ನನನ ಪೂಜಿಸಿದಿ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ
ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶಾ ಬಂದಿಹನು

೪೪

ನಿನ್ನಯ ದರುಶನ ಆಗುವುದೆ ದೊಡ್ಡದು
ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ
ನಿನ್ನಯ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನು ನೋಡಬಾರದು
ನಿನ್ನಯ ಶಿವಪುರಕೆ ಕರೆದೊಯಿ ಎನ್ನನು

೪೫

ಕನ್ನೆಯ ನುಡಿ ಕೇಳಿ ಪನ್ನಗಧರ ನಗುತಲಿ
ಕನೆಯನು ಕರೆದೊಯಿದ ಶಿವಪುರಕೆ
ಮನ್ನಿಸಿ ಕೇಳೆಲೋ ಶಿಬಿರಾಯ ದೊರೆಯೆ
ನಿನ್ನಯ ಸತಿಯರು ಮಾಂಸವ ಬೇಡೆನೆಗೆ

೪೬

ತನ್ನಯ ಮಾಂಸವು ಚಿನ್ನಯ ಶಿವನೆಂದು
ತನ್ನಯ ಮನದಲಿ ನೆನೆಯುತ ತೆಗೆದಿಟ್ಟ
ತನ್ನಯ ಕರಮುಗಿದು ತಲೆಯ ಬಾಗಿದ
ಮನ್ನಿಸೆಂದೆನುತ ಮನದಲಿ

೪೭

ಪಕ್ಷಿಯ ತೂಕಕ್ಕೆ ಬಾರದಾಯಿತು ಮಾಂಸ
ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು ತಕ್ಕಡಿಯು ಆಗ
ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ ಹರನೆ ಗತಿಯೆಂದು
ತಕ್ಷಣವೇ ನಿಂತನು ಆತ್ಮಾಹುತಿಗೆ

೪೮

ದುಂಡನ ಕತ್ತರಿ ತರಿಸಿದ ರಾಯನು
 ರುಂಡವ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಂತಾಗ
 ಪುಂಡ ಪರಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಾನಾದ
 ಕಂಡು ಬೆರಗಾಯಿತು ರಾಜನ ಸಭೆಯೆಲ್ಲ

೪೯

ನಾರದ ಮುನಿ ತಾನು ಬಂದಿಹನು
 ಸಾರುತ ಶಿಬಿಯ ನಿಷ್ಠೆಯ ಕಥೆಯ
 ಊರಿನ ಜನಕೆಲ್ಲ ಶಿವನ ದರುಶನ
 ತೋರುತು ಶಿಬಿಯ ರಾಜನ ದಯದಿ

೫೦

ಘನ ಘೋರ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಜನಕೆ
 ಚಿನುಮಯ ಶಿವನು ಸುಲಬದಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ
 ತನುವ ದಂಡಿಸದೆ ಶಿವನ ಕರೆ ತಂದ
 ಮನವ ದಂಡಿಸದೆ ಹರಿಯ ಕರೆ ತಂದ

೫೧

ಬ್ರಹ್ಮ ಬಂದನು ರಾಜ ಸಭೆಗೆ
 ಬ್ರಹ್ಮ ಜ್ಞಾನವ ಜನಕೆ ನೀಡಲು
 ಸುಮ್ಮನೆ ಬಂದರು ಶಿವಗಣರೆಲ್ಲ
 ಒಮ್ಮನದಿ ಶಿಬಿಯ ರಾಜಗೆ ಹರಿಸಲು

೫೨

ಶಿಬಿಯ ರಾಜನ ಮಾಂಸವೆಲ್ಲ
 ಸಭೆಯ ಜನ ನೋಡುತ್ತಿರೆ ಮಾಯವಾಯಿತು
 ಶುಭದ ಕಾಯವ ಮರಳಿ ಹೊಕ್ಕಿತು
 ಅಭಯ ಹಸ್ತವ ಶಿವನು ಇಡಲು

೫೩

ಮರಳಿ ಸುಂದರ ಕಾಯನಾದ
 ತರುಳ ಶಕ್ತಿಯು ಮತ್ತೆ ಬಂದಿತು
 ಕರವ ಮುಗಿದನು ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗೆ
 ವರವ ಬೇಡುತ ತಲೆಯ ಬಾಗಿದ

೫೪

ಮಠಪತಿ ಮಹೇಶ್ವರರ ವಾರ್ಧಕ

ಶ್ರೀಗುರುವೆ ನಿಷ್ಕಳಂಕನು ನಿಜ ಸುರತುರವೇ
ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಪರಮಾಮೃತ ಸಂಜೀವ ನಂತಿರುವೆ
ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಪರಕೆ ಪರ ಅಪರಮಿತ ನಿರಾಕಾರವೇ ಶ್ರೀಗುರುವ ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ
ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಶಶಿ ಜೂಟ ಪಶುಪತಿಯೆ
ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಪರಬ್ರಹಮ ಸ್ವರೂಪನೆ
ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಜ್ಞಾನಕೋವಿದ ತ್ರಿಪರ ಸಂಹರನೇ ಶ್ರೀಗುರುವೆ ರಕ್ಷಿಸೆಮ್ಮನು || ೧ ||

ಎಲೆ ದೇವ ಮಾಯಿಕಾರನೆ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯೆ
ಬಲು ಹಮ್ಮಿನವರಯಿಳುಹದಿ ಅವರ ಹಮ್ಮುಗಳ
ಚಲುವ ಚಂದ್ರನ ಧರಿಸಿದ ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶ ನಿಮ್ಮ ಒಲುಮಿಲ್ಲದವರು
ಒಲಿಯ ಬಂದನಕೆ ಚಲುವ ಬಸ್ತಾದನೆ
ಮಲಹರನೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಮರಣೆಯಿಲ್ಲದವನ ತೋಳು
ಜಲವಬತ್ತಿ ಸರದಿ ಬಲು ಬಲ್ಲೆನೆಂದವಗೆಯೇ ನಾಯಿ ತಾವಸೆಗಳನು || ೨ ||

ಮಠಪತಿಯ ಮೂಲ ಭೇದದ ಕೀಲವನುರಿಯೆ
ಮಠಪತಿಯು ಬಸವದಂಡೇಶ್ವರನ ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ
ಮಠಪತಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಸಕಲವ ತಿಳಿಯೊ ಮಠಪತಿಯೂ ಮಹತ್ವ ಘನವು
ಮಠಪತಿಯ ಪಿಂಡನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಮೂರ್ತಿ
ಮಠಪತಿಯು ಚಂಡಪ್ರಚಂಡರಿಗೆ ಸೂಕ್ತಿತ್ತೋಕ್ತಿ
ಮಠಪತಿಯು ಆದಿ ಜಂಗಮವೆಂದು ಸಾರುವುದು ಶ್ರುತಿಯೂ ಪುರಾಣಗಮ || ೩ ||

ನಾಲ್ಕು ವೇದ ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಳಿಸಾರಣ್ಯ(ದೊಳು)
ಮೂಲ ಕಾವ್ಯ ಕಥೆಯೂ ಶಬ್ದ ಮಂತ್ರಗಳೊಳು
ಲೂಲಿಪ್ತವಾಗಿಹುದು ಮಠಪತಿಯೂ ನಾಮವಿದು ಅರಿದೆ ಜರೆದವನೆ ಮೂಢ
ನೆಲೆಗೊಂಡ ಜೀವವುತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯದೊಳಗೆ

ಒಲಿಸಿ ಬೀಜವ ಬತ್ತಿ ಪರುಷ ಸೂತಕವು ಭಕ್ತಿ
ಫಲ ಪಂಚ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕೆಂಬ ಬಿರುದುಂಟು ಹೊಲಬನರಿಯದನೆವ ದೋಹಿ
|| ೪ ||

ಪತಿಯೆಂಬ ನಾಮವನು ಬಂದ ಕಾರಣವೆನು
ಸುತ್ತಿಯುಂಟು ಆದಿಯಲ್ಲಿರು ಸ್ವೇದದಲಿ ನೋಡಿ
ಇತರ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲ ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣದೊಳು ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರ ಖಂಡದೊಳಗೆ
ವಾತುಗಳಾಮ ರಾಗವೇಶ್ವರನ ಕಾವ್ಯವು
ಸ್ತುತಿಯು ಹರಗುರು ವಾಕ್ಯ ಗ್ರಂಥ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ
ತಲೆಯಿಟ್ಟು ನೋಡಿರಿ ಶಿವ ಉಪನ್ಯಾಖ್ಯಾತದಿ ಕೃತಕ ಮಾಡುವ ಮಂಕಗೇಡಿ
|| ೫ ||

ಹಗೆ ಸಾರುವ ಪರಿಯ ಯುಗದಿಂದಲಿ ತಿಳಿದೆ
ಕೂಗುವನು ಹೀನ ಸುರಪಾನ ಸೇವಿಸಿದಂತಹ
ಭೋಗಿ ಯಮ ಪುರದೊಳಗೆ ಶಶಿ ಭಾಸ್ಕರನ ನಾಮ ಮಗ ಆಡಿಸುವ ಪರಿಮತಿ
ರೋಗಿ ವಂಶದ ಕೊಂಡದೊಳಗೆ ಮುಳುಗ್ಯಾಡಿ ಕ್ರಿಮಿ
ಯಾಗಿದಲೆ ಬಳಲಿಕೊಂಬುದಾ ಅನೇಕರು
ಆಗಮಿಕರ ವರನುಡಿ ಮಾಡಿ ಸಾರಿ ಜಗದೀಶನ ಸ್ಥಲದ ವಾಕ್ಯ || ೬ ||

ಹರವ ಮೂಲವ ಬಲ್ಲವ ಶರಣರಿಗೆ ಜ್ಞಾನವು
ತ್ವರಿತ ತೋರುವದು ಪ್ರಾಣಮತಿಶಯ ಮೂಲವನು
ಹರಿಹರ ವ್ಯಾಖ್ಯವ ತಿಳಿಯದ ಮನುಜರಿಗೆ ನರರೊಳಗೆ ಹಿಡಿಯಬಹುದೆ
ಗುರುತ ತಿಳಿವದು ಇದರ ಗುಣ ಕೋಟಿ ಖಳೆಯಾಗಿ
ಧರೆಯೊಳಗೆ ಅಂಬಲಗಿ ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶ್ವರನ
ವರಕುಮಾರ ಪೇಳ್ವ ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಕೈಲಾಸಪುರಕೆ ಮಠಪತಿಯ ಮಧ || ೭ ||

ಜಲಗಹರ ಜಪತಪವ ಮಾಡಲು ಮೃಡ
ಒಲಿದ ಕಾರಣ ಭಕ್ತಿಸ್ತೋತ್ರ ಧ್ಯಾನಗಳಿಂದ
ಬಲುಗಡೆಯ ಮಾಡಿ ನಿಜರೂಪ ಬಯಸಲು ಅವಲಂಬಿತಾಗಿಯೆ ತೋರಿದ ತೊರಿದ

ಸುಲಿವ ದಾನವು ಪಂಚಲ್ಲಿ ವಾಮ ಶಿಖಿಯ
ಮೇಲುಳ್ಳ ಐಶ್ವರ್ಯ ಅಷ್ಟಾಭರಣಗಳಿಂದ
ಮೂಲೋಕದೊಳು ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರದೊಳು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮಲವನೆ ಬದಲ ನುಡಿವ
|| ೮ ||

ಸಿದ್ಧಸಾಧಕ ಮೂಲಭ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಧರರು
ಬುದ್ಧಿಯನು ಕೊಡುವಂತಹ ಬಾಂದವರು ಚದುರರು
ಸದ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಯ ನೋಡುವದು ವಿದ್ಯಾ ಬೇದ ಅಬೇಧ ಅಬದ್ಧ ಸುಬದ್ಧಾದುದ
ತಿದ್ದುವದು ವಿಷಮ ದೋಷ ಕಲುಕುಸುತಾತ್ಮರು
ಬದ್ಧ ವಾಚ್ಯವನಾಡಿ ಸಾಕ್ಷಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಯರು
ರುದ್ರ ಮೂರುತಿ ನುಡಿದ ಗುರುಬಲವ ಬೆಸಗೊಂಡು ಸಿದ್ಧಾಂತ ನೋಡಿ ಹೊಳ್ಳೆ
|| ೯ ||

ಬೆಡಗಿನ ಚೌಪದನ

ಕಾಲಾರು ತಲಿ ಮೂರು ಮನುಜ ರೂಪಲ್ಲ
ಬಾಲೆರಡು ಕಿವಿನಾಲಕು ವಿಪರಿತನಲ್ಲ
ನಾಲಿಗೆಯು ನಾಲ್ಕುಂಟು ವೃಷಭ ತಾನಲ್ಲ
ತಿಳಿದು ಹೇಳುವದು ಇದು ಕನ್ನಡ ಸೊಲ್ಲ || ೧ || (ಋತುಗಾಲ)

ತಲಿಯೊಂದು ಕವಿಯೇಳು ಬಲಿಯ ಹಾಕಿಹುದು
ಮೊಲೆಯೆರಡು ಬೆನ್ನಿನೊಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿಹದು
ಸುಲಿಪಲ್ಲು ಹರಿನಾರು ಬೆರಳ ತೋರಿಸುವದು
ಮಲಹರನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬೆಡಗು ಹೇಳುವುದು || ೨ || (ತಾವರೆ)

ಮೂರು ಕಾಲಿನ ಪಕ್ಷಿ ಇರುವದು ಮರನ
ಹಾರ್ಯಾರಿ ನೀರು ಕುಡಿವದು ಆ ಪಕ್ಷಿ
ಬ್ಯಾರೆ ಲಿಂಗಕೆ ಎಡೆಯಾಗಿ ಧರಿಸುವುದು
ಧರಿಯೊಳು ಜಾಣರು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವರು || ೩ || (ಸಾಣಿಕೆಲ್ಲು)

ಕಣ್ಣು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಉಂಟು ಸಪ್ತ ಘಣಿಯಲ್ಲ
ಬೆನ್ನಿನೊಳು ಸೋಲುಂಟು ಕಳಮನುಜಲ್ಲ |
ಅನ್ಯಾಯದೊಳು ಬಿದ್ದು ಹುಡಿ ಹೊರಲಿಲ್ಲ
ಹೊನುಹಣೆ ಪರೆಕಾಸು ಹೇಳು ನೀವೆಲ್ಲ ||
ನೀನು ಹೇಳಿದ ಬೆಡಗನು ತ್ವರಸು ಕಾಣ || ೪ ||

ಚರಣ ನಾಲ್ಕುಂಟದಕೆ ಕರ ಮೂರು ಮ್ಯಾಲೆ
ಬೆರಳು ಹದಿನೇಳುಂಟು ನೆರೆದೆಲೆಯ ಇರೆ
ಅರಮನಿಯ ಹೊಕ್ಕು ಬರುತಿಹದು ಎಡಿಮ್ಯಾಲೆ

ಹರಿಯಂದು ಕರವಾರು ಹೇಳುವರು
ನೀನು ಹೇಳಿದ ಬೆಡಗನು ಹಾಸಿನ ಹರಿ ಕಾಣಣ್ಣ || ೫ ||

ಮುಕುರಲಿ ಕರೆತನ್ನಿ ಪರ್ವತ ಮೇಲೆ
ಬಾಕಲ ಹಿಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿಂತಾಳೆ
ಖ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗುಳುವಳು ಇಂತಪ್ಪ ವ್ಯಕ್ತಿ
ಆರೆನ ಕರಸಮ್ಮ ಎಣಿಸಿ ನೀ ಹೇಳ ಮಳೆ ನೀ ಕಾಣಣ್ಣ
ನೀನು ಹೇಳಿದ ಬೆಡಗನು ಮಳೆ || ೬ ||

ತಿರುಗುವದು ಗಗನದೊಳು ತ್ರಿಪರ ತಾನಲ್ಲ
ಮೋರ ಜಾಳಿಗೆ ಹೆಣದಿರುವದು ದಂಡಿ ತಾನಲ್ಲ
ಇರುಳೊಳು ಆಡುವದು ಪಾತ್ರ ತಾನಲ್ಲ
ದರಣಿಯೊಳು ಬಲ್ಲ ಜಾಣರು ಹೇಳಿರಲ್ಲ
ನೀನು ಹೇಳಿದ ಬೆಳಗು ಮೇಘ ಕಾಣಣ್ಣ (ಮೋಡ) || ೭ ||

ಕೆಂಚವರಕಿಂತ ಅವಳು ಮಿಂಚುವಳು
ಪಂಚನವ ಶತ ಕೋಟಿದೊಳಗೆ ಇರುತಿಹಳು
ಮುಂಚಾಗಿ ತಾ ಬಂದು ಮುಂದೆ ನಿಂತಿಹಳು
ಪಂಚಾನ್ನ ಅಮೃತ ಅನ್ನ ಎಡೆ ಮಾಡುತಿಹಳು
ನೀನು ಹೇಳಿದ ಬೆಡಗು ಗಂಗಾಳ ಕಾಣಣ್ಣ || ೮ ||

ಬಾಳ ಬೆಳೆದಿಹುದು ಅದು ಹಣಮಂತನಲ್ಲ
ಮೋರೆ ಎರಡು ಕೊಂಬುಂಟು ವೃಷಭ ತಾನಲ್ಲ
ಲೀಲೆಯಿಂದಾಡುವದು ಪಾತ್ರ ತಾನಲ್ಲ
ಶೂಲಧರ ಹುಲಿಗೇರಿ ಸರ್ವೇಶ ತಾ ಬಲ್ಲ
ನೀನು ಹೇಳಿದ ಬೆಡಗು ಘಳಿವಾರ ಕಾಣಣ್ಣ || ೯ ||

ಕಾಡೊಳಗೆ ಅವಳು ಆಡುವಳು ದುಡಿ
ಕಾಡಿಗೆಯ ಬೊಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಿಹಳು ಕೆಂಚನ ಮಿಂಡಿ
ನೋಡಿ ಬಾಲಕರೆಲ್ಲ ಅತಿ ಪ್ರಿಯ ಮಾಡಿ
ರೂಢಿಯೊಳು ಜಾಣರು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವದು || ೧೦ ||
(ಗುಲಗಂಜಿ)

ಮುದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಕಳಿ ಘಡಿಸುತಿಹದು
ಗಧವಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಘಮಕ ದೋರುವದು

* * * * *

ಬುದ್ಧಿವಂತರು ನೀವು ಬೆಡಗು ಹೇಳುವದು
ರೂಫಿಯೊಳು ಜಾಣರು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವುದು (ಕೊಂಬು)

||೧೧|| (ಕಹಳೆಕೊಂಬು)

ದಾರಿ ಬಹುನೇಟುಂಟು ಮಾರ್ಗನಡಿಲಿಲ್ಲ
ನೀರೂಡಿ ಬವಳಿಸುವರು ಎರಿ ತೋಟವಲ್ಲ
ಪಾರಿಜಾತದ ಪುಷ್ಪ ಅದಕೆ ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಲ
ನಾರೇರು ವೈಭೋಗ ಹೇಳಲಳವಲ್ಲ

|| ೧೨ || (ಬೈತಲು)

ಹುಟ್ಟತಲೆ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟು ಬರುತಿಹದು
ಸುಟ್ಟು ಬಡಿದಿರೆ ತನು ಸವಿಯ ದೋರುವುದು
ವಿಟ್ಟ ಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ಕಾರಣಾಗುವುದು
ದಿಟ್ಟ ಜಾಣರು ನೀ ತಿಳಿದು ಹೇಳುವುದು

|| ೧೩ || (ಗೋದಿತೆನೆ)

ಕರಿ ಬಿಳಿದು ನಡು ಕೃಷ್ಣ ಮಾಡಿ ವಸ್ತ್ರನಲ್ಲ
ಬಡಲೊಳಗೆ ನೀರುಂಟು ಭಾವಿತಾನಲ್ಲ
ಅಡಿಅಡಿಗೆ ಮಿಂಚುವದು ಸೊಡರು ತಾನಲ್ಲ
ಪೊಡವಿಯೊಳುವ ಜಾಣರು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವದು

|| ೧೪ || (ಕಣ್ಣು)

ನಟ್ಟ ಮುಳ್ಳನೆ ಕಿತ್ತಿ ಕೊಳದ ಸೊಗ ಜಾಣ
ಘಟ್ಟಿಗೊಂಡಿತು ನಿನ್ನೊಳು ಹೊಕ್ಕ ಮನೆತನ

* * * * *

ಬ್ರಹ್ಮವ ನಡಿವದು ನಿನ್ನ ವಾಕ್ಯ ಪ್ರವೀಣ
ರೂಫಿಯೊಳು ನೀನು ಹೇಳಿದ ಬೆಡಗು ರೂಪಾಯಿ || ೧೫ ||

ಕುತ್ತಿಗೆಯ ವೆಲ್ಲೊಡ ಘಟ್ಟಿ ಬಡಿಯಣ್ಣ
ಹತ್ತರೊಳು ಹೊಗಳುವುದು ಧನಿಯದೋರಣ್ಣ
ಬತ್ತಿಸ ರಾಗದೊಳು ಪುನಿಲೊಬ್ಬಾತಣ್ಣ
ಉತ್ತಮರು ನೀವು ಈ ಬೆಡಗ ಪೇಳಣ್ಣ

|| ೧೬ || (ಮದಳೆ)

ಸತಿಯೊಳು ತಾ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ಲ
 ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬಳಕರೆತಂದೆವಲ್ಲ
 ವಂತನಿಲ್ಲದ ಮನೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡೆಲ್ಲ
 ಇಂತವರು ಬೈತರ ಹೇಳಿರಿಯೆಲ್ಲ

|| ೧೭ || (ಕಸಬಾರಗಿ)

ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಉರಿವದು ಕಿಚ್ಚು ತಾನಲ್ಲ
 ಬಿಟ್ಟರೆ ಓಡುವದು ಸಿಕ್ಕುವದಲ್ಲ
 ಸಿಟ್ಟಿಲಿ ಕೊಂಡರೆ ರಕ್ತ ಅದರಲ್ಲ
 ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳು ಬಲ್ಲ ಜಾಣರು ಹೇಳಿರಲ್ಲ

|| ೧೮ || (ಚೇಳು)

ನಡನೆತ್ತಿ ಮ್ಯಾಲ ಜಡಿಯ ಹೊತ್ತಿಹುದು
 ಸಡಗರದಿಂದಲಿ ಕೂಸನೆತ್ತಿಹದು
 ಬಡಿವಾರದಿಂದಲೇ ಲೋಲಾಡುತಿಹಳು
 ಕಡು ಕುಸಲ ಜಾಣರು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವದು

|| ೧೯ || (ಮೆಕ್ಕೆತೆನೆ)

ಬಾಯಲಿ ತಿಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಉಗುಳುವುದು
 ಸರ್ವಜನಕೆಲ್ಲ ಅನ್ನ ಮಾಡುವುದು
 ಎಲ್ಲ ದೇವರಿಗೆ ಮಿಗಿಲು ಎನಿಸುವುದು
 ಧರಣಿಯೊಳು ಜಾಣರು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವುದು

|| ೨೦ || (ಗೋದಿಕಲ್ಲು)

ಕಚ್ಚಿದರೆ ಉರಿಯುವುದು ಕಿಚ್ಚು ತಾನಲ್ಲ
 ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ತಾನು ನಿಂದುವದಲ್ಲ
 ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಣಕಿದರೆ ಬ್ಯಾನಿ ಅದಕೆಲ್ಲ
 ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಜಾಣರು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವುದು

|| ೨೧ || (ಸರ್ಪ)

ಒಂಟಿ ಆಕರ ಉಂಟು ತಲೆ ಬಾಲಯೆಲ್ಲ
 ಗಂಟಲ ಎರಡುಂಟು ಸೊಬಗು ಕಡಿಲಿಲ್ಲಿ
 ಉಂಟನ್ನ ನಾಲ್ವರಿಗೆ ನಡೆಸಲಳವಲ್ಲ
 ಬಿಟ್ಟ ಕುಸಲ ಜಾಣರು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವದು

|| ೨೨ || (ಗುಡುಗುಡಕಾಯಿ)

ಹೊತ್ತೊಂಟು ಆಳುವದು ಪುರುಷ ಜಾತೆಲ್ಲ
ಹೊತ್ತು ಮುಣಗಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಚ್ಚಿಡುವದಿಲ್ಲ
ಮತ್ತಧಾರಿಗಳಿಗುಮಟು ಬಡವರಿಗಿಲ್ಲ
ಅರ್ಥದಿಂದ ಬೆಡಗು ಹೇಳಿ ನೀವೆಲ್ಲ

|| ೨೩ ||

ಅಂಗಾಲು ಮೇಲ್ಯಾಗಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಣ್ಣ
ಮೂಗಿನವ ಬರುತಾನ ಕಡೆಗೆಸೆರಣ್ಣ
ನಿನಗಾರು ಹೇಳಿದರು ಶರುಳ್ಳಿದಣ್ಣ
ನನಗೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದರು ತಲಿಯಿಲ್ಲದಣ್ಣ

|| ೨೪ ||

ಮುಳ್ಳು ಹೊಡಿಯನೆ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿ
ಬಿಲ್ಲದ್ವಾರದೊಳಗೆ ಮನಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿ
ಕೊಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಮೈರತ್ತದೊಳು ಮಿಂದಿ
ಬೆಲ್ಲದಂತಹ ಜನಕ್ಕೆ ಸವಿದೊರಿಕೊಂಡಿ

|| ೨೫ ||(ತಗಣಿ)

ಬಂಡಿ ಏರಿದೆ ಮಿಂಡಿ ಜಲವ ಮುಣಗುವಳು
ಜಲದೊಳಗೆ ಬಸುರಾಗಿ ಹೊರಗೆ ತಿಣುಕುವಳು
ತಿಣಕಿದರೆ ತಿಣಕಲು ಹೊರಗೆ ಕಾರುವಳು

* * * * *

|| ೨೬ ||ಮಟ್ಟಿ(ಕಪಲಿ)

ಪಕ್ಕುಂಟು ಅದಕಿನ್ನು ಪಕ್ಷಿ ತಾನಲ್ಲ
ಬಿಟ್ಟರೆ ಓಡುವದು ನಿಲ್ಲುವದಲ್ಲ
ಕಟ್ಟಲು ಬಾರದಂತಹದಲ್ಲ ಹೆಟ್ಟುವುದು ಪ್ರಾಣ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲ
ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳು ಜಾಣರು ಹೇಳಿರಿ ನೀವೆಲ್ಲ

|| ೨೭ || (ಮನಸ್ಸು)

ವಡಗಿಯೊಳಗೆ ತಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಲೈ ಬಾಲ ಹೊರಗಿಹುದು
ಪಿಡಿದ ನೋಡಿದರೊಳಗೆ ಕುಣಿದಾಡುತಿಹುದು
ಮಾಡುವ ಹರದಿಗೆ ಹರುಷವಾಗುವುದು
ರೋಗಿಗಳು ಜಾಣರು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವುದು

|| ೨೮ ||(ಖರ್ಜೂರ)

ಕಲಬುರ್ಗಿ ದೇಶದೊಳ ಅಂಬಲಗಿ ವಾಸ
ಬೆಡಗಿನ ಚೌಪದನ ಮಾಡಿ ಮಲ್ಲೇಶ
ತಿಳಿದು ತಿದ್ದುವದು ಅಡಿಗಣೆವಡಿ ಪ್ರಾಸ
ಸಲಹವೈಂತ್ಯು ಮತಿಕೊಟ್ಟು ಮೇಲುಗಿರಿ ವಾಸ

|| ೨೯ ||

ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥ ಜಗದೇವ ಶರಣಾರ್ಥಿ
ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಶರಣಾರ್ಥಿ
ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥ ಪ್ರಭುದೇವ ಶರಣಾರ್ಥಿ
ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥ ಪ್ರಮಥರಿಗೆ ಶರಣಾರ್ಥಿ

|| ೩೦ ||

ಶಿಬಿರಾಯನ ಸ್ತುತಿ ಕಥಾಸಾರ

ಅಸುರರಿಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತಾರಕಾಸುರನು. ಅಮರತ್ವ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವನು. ತಾರಕಾಸುರನ ಘನಘೋರ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಶಿವನು ಒಲಿವನು. ಶಿವನಿಂದ ಅಮರತ್ವದ ವರವನ್ನು ಪಡೆದ ತಾರಕಾಸುರನಿಗೆ ದುರಹಂಕಾರ ಬರುವದು. ಈ ದುರಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ವರಕೊಟ್ಟ ಶಿವನನ್ನೆ ಸಂಹರಿಸಿ, ಶಿವಸತಿ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುವನು. ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತ್ರಿಪುರವನೇರಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ತರುವನೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವದು. ಈ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬೋಳಾಶಂಕರ ಶಿವನು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಬರಲು ಹೇಳಿದ. ಹರನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಶ್ರೀಹರಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಶಿವನಿಂದ ತಾರಕಾಸುರನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ದೇವ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ಅವರೆ ನಿಮಗೆ ಮುಂದೆ ತಿರುಗಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಒದಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆಂದು ಚರ್ಚಿಸುವರು. ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಕೋಟೆ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ನಾವು ಗೆದ್ದಂತೆ ಎಂದು ಅರಿದು ನಾರದನಿಗೆ ತಾರಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವರು. ನಾರದನು ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತಾರಕಾಪುರದಿ ಒಂದು ಕೋಳಿ ಕೂಗಿದಂತೆ ಕೂಗುವನು. ಕೋಳಿ ಕೂಗಿದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಬೆಳಗಾಗಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಸುರರೆಲ್ಲ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೋಗುವರು. ಕೋಟೆ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತಿರುವದರಿಂದ ತಾರಕಾಸುರನಿಗೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕೋಟೆ ಇಂದಿಗೂ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಮುಂದೆ ಕವಿಯೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಥೆ ಹೇಳಲೂ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಕಥೆಗೆ ಕಥಾ ನಾಯಕ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ. ಈತನಿಗೆ ತಾರಾಮತಿಯೆಂಬ ಹೆಂಡತಿ, ಲೋಹಿದಾಸನೆಂಬ ಮಗನಿರುವನು. ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಯುಳ್ಳ ರಾಜನು ಧರ್ಮವಂತನಾಗಿ ನೀತಿವಂತನಾಗಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದ. ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಗುಪ್ತ ವೇಷದಿಂದ ತಿರುಗಿ ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಬೆಳಿಗೆ ಎದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಧರಿಯೊಳಗೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನೊಬ್ಬನೆ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದಿದ್ದ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಶುಚಿಭೂತನಾಗಿ ಶುಭ್ರ ಮಡಿಯನ್ನುಟ್ಟು

ದೇವನ ನೂರಂಟು ನಾಮ ಸಮರಿಸುತ್ತ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿವಸ ನಾರದ ಮುನಿಯು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಒಡ್ಡೋಲಗಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ರಾಜನ ಸಕಲ ವೈಭೋಗಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗುವನು. ರಾಜನ ಸನ್ನಡತೆ ಸತ್ಯವಿಚಾರ ಸಕಲ ವೈಭೋಗವು ಇಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಮೀರಿಸುವಂತಿದೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಇಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಜನ ವೈಭೋಗ ಕಂಡು ಹೊಟ್ಟೆ ಕಿಚ್ಚು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ ಇಂದ್ರನು ವಿಧಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರಾಯನ ಮನಸ್ಸು ಕೆಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿದ. ನಂತರ ವಿಧಿಯೂ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರಾಯನ ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷದಿಂದ ಬರುವನು. ರಾಜನ ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವನು. ಆಗ ರಾಜನು “ಎನು ಬೇಡತಿ ಬೇಡೆಂದು” ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೇಳುವನು. ಆಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು “೫೬ (ಭಪ್ಪನ್ನ) ದೇಶಗಳು ತಿರುಗಿ ಬಂದೆ ಯಾವ ರಾಜರು ನನಗೆ ಬೇಡಿದ್ದು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ತಿರುತಿರುಗೆ ಸೋತು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯ ಅಷ್ಟಭೋಗ ಭಾಗ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನದಾಗಲಿ ಎಂದನು. ಆಗ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ತತ್ಸಾಸ್ತು ಎಂದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದಾನ ಮಾಡಿದ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ವಿಧಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷದಿಂದ ರಾಜನ ಒಡ್ಡೋಲಗಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯ ಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳುವನು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ “ಓಲೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ ತನ್ನ ಸಕಲೈಶ್ವರವನ್ನು ಬರೆದು ರಾಜ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊತ್ತಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವನು ರಾಜಾ ಮುದ್ರಾಂಕಿತ ಪತ್ರ ಪಡೆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಇದು ಎಲ್ಲ ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿಯ ನೀವು ನನಗೆ ದಾನ ಕೊಟ್ಟಿರುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮೈಮೇಲಿರುವ ಸಕಲ ಆಭರಣಗಳು ರಾಜ ಪೋಷಕಗಳು ಕಳಚಿಕೊಡಿರೆಂದು ಕೇಳುವನು. ಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಬಾರದೆಂದು ತನ್ನ ಹಾಗೂ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಕೊಡುವನು.

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಯನು ತನ್ನ ಸಕಲಭೋಗ ಭಾಗ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ತೊರೆದು ತೊಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಸರಳವಾದ ನಾರುಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅರಣ್ಯದ ದಾರಿ ಹಿಡಿದನು. ಅರಣ್ಯದೊಳು ನಡೆನಡೆದು ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತುಳಿದು ಕಾಲಿಗೆ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಬರುವವು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಕಾಶಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರುವನು. ನಡು ಬಾಜಾರದೊಳಗೆ ಬಂದು ಇವರಿಗೆ ಹರಾಜಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವನು. ಸುಂಭಟನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುರೋಹಿತ ಜೊಯಿಷನು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನುಕೊಟ್ಟು ತಾಯಿ ಮಗನಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವನು. ಪಡೊಬನೆಂಬ ಹೊರಕುಲದ ಹೊಲೆಯ ೨೦೦೦ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಆಳು

ಮಗನೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ತಾರಾಮತಿಯು ಮಗನ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಹಾರುವರ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಇರುವರು. ಇತ್ತ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಹೊಲೆಯನ ಮನೆಯೊಳು ಹೆಗಲು ಕಾವಡಿ ಹೊದ್ದು ದಿನಕ್ಕೆ ಸಾವಿರ ಕೊಡ ನೀರು ತಂದು ಹಾಕುವನು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ ಅನ್ನ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ವಿಧಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಬೀಕ್ಷೆ ಬೇಡುವನು. ಆಗ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ತಾನು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಅನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀಡಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ಇರುವನು. ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ದೇಹ ನಡಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಕಾವಡಿ ಹೊತ್ತು ನೀರು ತರಲು ಹೋದಾಗ ತಲೆಸುತ್ತಿ ಬೀಳುವನು. ಬಿದ್ದ ರಭಸಕ್ಕೆ ಕೊಡಗಳೆಲ್ಲ ಒಡೆದು ಹೋಗುವವು. ಕೊಡಗಳು ಒಡೆದುದನ್ನು ಕಂಡು ಹೊಲೆಯನ ಹೆಂಡತಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಬಯ್ಯುವಳು. ಮನೆಯ ಕೆಲಸ ಈತನಿಗೆ ಬೇಡ, ಸತ್ತ ಹೆಣಗಳ ಹೊತ್ತು ತಂದು ಸುಡುವ ಸುಡಗಾಡ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ (ಸ್ಮಶಾನ) ಹಚ್ಚೆಂದು ಗಂಡನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಳು. ಹೆಂಡತಿಯ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಸುಡಗಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು.

ಇತ್ತ ತಾರಾಮತಿ ಊರಲ್ಲ ತಿರುಗಿ ಸಗಣೆ ಆರಿಸಿ ತಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಿ ಭಳಿ ಹಾಕುವಳು. ಕಸಗುಡಿಸಿ ಮನೆಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಅವಳಿಗೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಅನ್ನದಲ್ಲಿಯೆ ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಉಂಡು ಗಂಡನ ನೆನೆಯುತ್ತ ಮನದಲ್ಲಿ ಮರಗುತ್ತ ಇರುವಳು. ಊರ ಕೇರಿಯ ಹುಡುಗರೊಡನೆ ರೋಹಿದಾಸ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು. ಕರಿಯ ಕಮಲದ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ ರೋಹಿದಾಸ ಪುಷ್ಪವ ಕೀಳಲು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದನು. ಮಾಯರೂಪದ ವಿಧಿಯು ಕರಿಯ ನಾಗರವಾಗಿ ರೋಹಿದಾಸನಿಗೆ ಕಚ್ಚುವದು. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ್ದು ನೋಡಿ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ಗಾಬರಿಗೊಂಡರು. ರೋಹಿದಾಸ ದೇಹ ನೀಲಿಯಾದುದು ಕಂಡು ಇವ ಸತ್ತನೆಂದು ಅಂಜಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಓಡುವರು. ಊಟದ ವೇಳೆಗೆ ಮಗ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇರಿ ಕೇರಿ ಹುಡುಕುತ ಹೊರಡುವಳು. ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿರೆನೆಂದು ಕೇಳುವಳು. ಆಗ ಹುಡುಗರು ಕರಿಯ ಕಮಲದ ಪುಷ್ಪ ತರಲು ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಮಗ ಕರೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳುವರು.

ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದ ತಾರಾಮತಿ ಕರೆಯ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗುವಳು. ಅಂದು ಆರ ಮನಿಗಳೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕಂದ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದ ಇಂದು ಸತ್ತ ತನ್ನ ಮಗ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವದು ಕಂಡು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ವೈಭೋಗವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಹಾಡ್ಯಾಡಿ ಎದೆಯ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಅಳುವಳು. ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಧ್ವನಿ

ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವದು. ಹಾಗೆ ಅಳುತ್ತ ಮಗನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೊಡಲು ಕತ್ತಲೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಡುವಳು. ಆಗ ವಿಧಿಯು ಸೇವಕನ ರೂಪ ತಾಳಿ ಬಹು ಬೇಗ ನಿನ್ನ ಮಗನ ಸುಡುಯೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಇವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕಾವಲುಗಾರನಾದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಕೇಳುವನು. ಸುಡುಗಾಡದ ಸುಂಕಕೊಡೆ ಆ ಹೆಣವನ್ನು ಸುಡಲು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದನು. ಆಗ ತಾರಾಮತಿಯು ಗಂಡನನ್ನು ಈ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬೋರಾಡಿ ಅಳುವಳು. ಆದರೂ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ದುಃಖ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಸುಡಲಾಗದೆಂದು ಹಠಹಿಡಿದನು. ತಾರಾಮತಿ ತನ್ನ ಕೊರಳ ತಾಳಿಯನೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಯನಿಗೆ ಕೊಡವಳು. ಇತ್ತ ನಾರದನಿಂದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನಿಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿದು ಶಿವನು ಸುಡುಗಾಡಿನೊಳಗೆ ಬಂದಿಳಿದನು. ಕಂದನನ್ನು ಸುಡಲೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶಿವ ಬಂದು ಕೈಹಿಡಿದನು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕಾಡಿದ ವಿಧಿಗೆ ಸಾಂಕಳಿಯಿಂದ (ಸರಪಳಿ) ಕಟ್ಟಿದನು. ಆಗ ವಿಧಿಯಾಗಿ ಸೋತು ಶಿವನಿಗೆ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿ ತಾನು ಪಡೆದ ಸಕಲ ದಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಮರಳಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಮರಳಿ ತನ್ನ ಅಯೋಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಗ ರೋಹಿತನಿಗೆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಂಡತಿ ತಾರಾಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬದ್ರಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಶೂಲ ಪಾಣಿಯಾದ ಶಿವನು ತನ್ನ ಸತಿಗೆ ಈ ಮುಂದಿನ ಭಕ್ತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವನು. ಈ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರಾಜನ ವಂಶದಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದ ವೀರರಾಜನೇ ಈ ಶಿಬಿರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಶಿಬಿರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಪಂಚ ಪ್ರಧಾನರು ಪಂಚಕಂಚರು ಪುಣ್ಯ ಮರುಷರು ಲಿಂಗನಿಷ್ಠರು ಜಂಗಮ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿದ್ದರು. ಶಿಬಿರಾಯ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯಭಾವದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ನಂದಾದೀಪ, ಧೂಪ, ಕಡ್ಡ ಬತ್ತಿ, ನಾನಾವಿಧ ಶೋಡಶೋಪಚಾರದಿಂದ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಿತ್ಯ ನಿಯಮವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವನು ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಬಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನೆಂದು ವೈರಿಗಳಿಗೆ ಕೈಸೇರೆ ಕೊಡಲಾರೆನೆಂದು ದೇಶ ದೇಶಕ್ಕೆ ಡಂಗುರ ಸಾರಿದ. ಏನು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡುವೆನು ಸಕಲಭೋಗ ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ ಸಕಲ ಸಂಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಆದರೆ ಬೆನ್ನು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಾರೆನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಸಕಲದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವನು. ನಾರದನಿಂದ ಈ ಸುದ್ದಿಯು ಹರಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವದು, ಮೇರುಗಿರಿಯ ಹರನ ಓಲಗದೊಳು ಸರ್ವ ದೇವತೆಗಳ ಸಭೆ ನೆರೆದಿರುವದು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ನಾರದನು ಶಿಬಿರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಬಿರುದು ಕಟ್ಟಿದ ಕಥೆ ಹೇಳುವನು.

ಶಿಬಿರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಬಿರುದಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಸರ್ವ ದೇವತೆಗಳು ನಾರದನಿಗೆ ಮಾರು ವೇಷದಿಂದ ಕಳುಹಿಸುವರು. ನಾರದನು ಕೊರಳೊಳು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಕುಂಡಲಿ, ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ನಾನಾ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹಮ್ಮಿಣಿ ಹೊತ್ತು ಒಬ್ಬ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಶಿಬಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಅರಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವನು. ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿದ ಕೋಟೆ ಸೌಂದರ್ಯ ಭರಿತವಾದ ಚಿತ್ರಭರಿತ ಕೋಟೆ ಗೋಡೆಗಳು, ವಿಶಾಲವಾದ ಬೀದಿಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಕಂಡು ಬೆರಗಾದನು. ರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಅನೇಕ ಬಾಗಿಲಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೂ ವೇಷಧಾರಿ ನಾರದಗೆ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದು ತಳವಾರರು ತಡೆಯುವರು. “ನಾನು ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞನಿ ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದಣ ಮಂದಣ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಗೆ ಬರುವನು. ಜ್ಯೋತಿಷಿ ನ ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವನ ವಿದ್ವತ್ಕೆ ತಲೆದೂಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಆಗಿ ಅವನಿಗೆ ಒಳಗೆ ಬಿಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದೆನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದು ಇವರಿಗೆ ಹೇಳಲು ಬೆರಗಾಗಿ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದು ಒಳಗೆ ಬಿಡುವರು. ಅರಮನೆ ನೋಡಿ ನಾರದ ಇದು ನಲ್ಕು ವೇದದ ಖಣಿ, ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಬೀದಿ, ೧೦ ಎಸಳಿನ ಸದರ ಚಾವಡಿ ಹೊಂದಿದೆ, ಆರು ಚಕ್ರದ ಮೇಲೆ ಏರಿದ ಕಳಸದಂತೆ ರಾಜಗೋಪುರ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವದು ಗಮನಿಸಿದನು. ಹರನ ರೂಪದ ನಾರದ ಒಳಗೆ ಹೋಗಲು ರಾಜನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದನು. ಹವಳ ಮಂಟಪದ ಶೃಂಗಾರ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು. ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕರಮುಗಿದು ಶಿರಬಾಗಿ ನಿಂತು” ತಾವು ಯಾವ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕರಮುಗಿದು ಶಿರಬಾಗಿ ನಿಂತು “ತಾವು ಯಾವ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರಿ? ಯಾವ ಸೀಮೆ ನಿಮ್ಮದು”? ಎಂದು ಕೇಳುವನು. ಆಗ ಮುನಿಯು ದೇಶ ದೇಶ ತಿರುಗುವ ನಮಗೆ” ನಮಗ್ಯಾವ ದೇಶ, ನಮಗ್ಯಾವ ಸೀಮೆ, ನಮಗ್ಯಾವ ಆಶ್ರಮ? ನಿಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲು ನಿಮ್ಮ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಆಗ ರಾಜನು “ನಾನು ಬೇಡಿದ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತಿನ ಜೊತೆಗೆ ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನ್ನಲ್ಲದೆ ನಿಮಗೇನು ಬೇಕೆಂದು ಕರ ಮುಗಿದು ಕೇಳುವನು ಸಾರದನು” ನೀವು ಬೇಡಿದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದವರಿಗೆ ಕೈಸೆರೆ ಕೊಡಲಾರನೆಂಬ ನಿಮ್ಮ ಬಿರುದು ಮೆಚ್ಚಿನಾ ಬಂದೆನೆಂದು ಹೇಳಿದನು.

ನನ್ನದೆಂಥಹ ಬಿರುದು ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ವಂಶಜರಾದ ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮಂತೆ ಬಿರುದು ಕಟ್ಟಿ ಗೆದ್ದಿರುವರು. ಹಾಗೆ ಕಳವು ಮಾಡಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿ

ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟ ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರೆನೆಂಬ ಶಪಥ ತೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ನಾವು ಕೈಸೇರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಿರುದನ್ನು ಶಿಬಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತನ್ನ ದೇಶದೊಳಗೆ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ೩ ಬಾರಿ ಕಹಳೆ ಊದಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಇಂತಹ ಬಿರುದಿನ ಕಟ್ಟಳೆ ಅರಿತ ನಾರದನು ಪುನಃ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ನೆರೆದಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ದೇವಾನುದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಶಿಬಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕತೆಯು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುವನು. ನರಲೋಕದೊಳಗೆ ಇಂತಹ ಬಿರುದು ಕಟ್ಟುವ ರಾಜರುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬಿರುದು ಕಟ್ಟುವರು ಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹರಲೋಕಕ್ಕಿಂತ ನರಲೋಕದೊಳಗಿರುವ ಶಿಬಿರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು ಸಾರುವನು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯುವದು.

೨ನೇ ಸಂಧಿ

ಶಿವನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ನಿಂತ ನಾರದ ಶಿಬಿರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕೋಟೆಯ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುವನು. ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ, ಜಲದುರ್ಗದ ವೈಭೋಗ ಕಟ್ಟಿದವರ ಕೈಚಳಕ ಕರಕೌಶಲ್ಯ ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗದೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದ ಸಂಗನ ಶರಣ ಮಹಿಮೆ ಅಸದಳ. ಶಿಬಿರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಅಂಗೈಯೊಳಗೆ ಕೈಲಾಸವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಶೃಂಗಾರ ವರ್ಣಿಸಲು ಶಬ್ದ ಸಾಲವು ಎಂಬ ನುಡಿಯನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಈರ್ವರೂ ನರಲೋಕದ ರಾಜರು ಇಂಥ ಬಿರುದು ತೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ದೇವತೆಗಳಿಗಿನ್ನು ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ಶಿಬಿರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ಬಿರುದನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಶಿವ ಮೂವರು ಧರೆಗಳಿಗಿರು ಬರುವರು. ಶಿವನು ಬೇಟೆಗಾರನಾದ. ಹರಿಯು ಗಿಡಗ ಪಕ್ಷಿಯ ರೂಪ ತಾಳಿದ. ಬ್ರಹ್ಮ ಕಮೋತ ಪಕ್ಷಿಯ ರೂಪ ತಾಳಿದ. ಬೇಟೆಗಾರನ ರೂಪ ತಾಳಿ ಪರಶಿವನು ಶಿಬಿರಾಯನ ಅರಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ಬೇಟೆಗಾರ ಶಿವನು ಕಾಟ ಕಬ್ಬಲಿಗನಂತೆ ಕೈಯೊಳಗೆ ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ತಿತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬರುವನು. ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಭೂತಿ ಕೊರಳೊಳು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಕಾಲೊಳಗೆ ಹಾವಿಗೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಕಾಲು ಪಿಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ೫೬ ದೇಶವ ತಿರುಗಿ ಬಂದವನಂತೆ ವೇಷಧಾರಿ ಶಿವನು ನಾಟಕ ರೂಪದಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವನು. ಗಿಡಗ ಪಕ್ಷಿಯೂ (ಪಾರಿವಾಳ) ಕಮೋತ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತುವುದು. ಆಗ ಬೇಡನು ಕಮೋತ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಬಾಣದ ಗುರಿ ಇಡುವನು. ಆಗ ಗಿಡಗವು ಕಮೋತ ಪಕ್ಷಿಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದ್ದು ಕಂಡು ಆ ಗುರಿಯು ಗಿಡಗ ಪಕ್ಷಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವನು. ಇತ್ತ ಶಿಬಿರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ

ನವರತ್ನ ವಿಚಿತವಾದ ಶೃಂಗಾರ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವನು. ರಾಜನ ಮುಂದೆ ನರ್ತಕಿಯರು ನಾನಾ ಭಾವ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನಾ ವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳು ವಾದ್ಯಕಾರರು ಭಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನಾವಿಧ ರಾಗ ಆಲಾಪಗಳಿಂದ ಗಾಯಕರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸಂಭ್ರಮದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗ ಪಕ್ಷಿಯು ಹಾರಿ ಬಂದು ಶಿಬಿರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತ್ತು. ಭಯದಿಂದ ಧರಧರ ನಡಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ರಾಜನು ನಾಟ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಹೇಳಿದನು. ರಾಗ ಆಲಾಪಗಳು ನಿಂತು ಹೋದವು. ವಾದ್ಯಗಳು ಸ್ತಂಭವಾದವು. ನಡಗುವ ಪಕ್ಷಿಯ ಶಿರದಡವಿ ಮೈಸವರಿ ಅಭಯ ಹಸ್ತವನಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೊರೆಯ ಕೇಳುವನು. ಬೇಟೆಗಾರನೊಬ್ಬ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬಂದಿರುವನು. ಪ್ರಾಣ ಭಯದಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿರುವೆ. ಕ್ರೂರಿ ಬೇಡನ ಕೈಗೆ ಕೊಡದೆ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿರೆಂದು ನಡಗುವ ಕಂಠದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತು. ಶಬರನು ಬೇಟೆಗಾರನ ವೇಷದಿಂದ ಅರಮನೆ ಹೊಕ್ಕು, ರಾಜನ ಮುಂದಿರುವ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಜನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳುವನು. ದಿನಕ್ಕೆ ಹದಿನೆಂಟು ಪಕ್ಷಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಮಾರಿ ಬಂದ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ನನ್ನ ಸತಿಸುತರ ಸಲಹುವನು. ಈ ಪಕ್ಷಿ ಒಯಿದು ಮಾರಿ ದುಡ್ಡು ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಊಟ ಸಿಗುವುದು. ಮೂರು ದಿನದಿಂದ ನಮಗೊಂದು ಬೇಟೆಯು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿರುವದೊಂದು ಬೇಟೆ ಅದು. ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದೆ. ಬೇಗ ನನ್ನ ಬೇಟೆ ನನಗೆ ಕೊಡಿರೆಂದು ಕೇಳುವನು. ಆಗ ಶಿಬಿರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೂ ಈ ಪಕ್ಷಿಯೂ ನನ್ನ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದೆ. ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕವರ ಎಂದಿಗೂ ಕೊಡಲಾರೆನೆಂಬ ಬಿರುದು ನಮ್ಮದು. ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತು ಬೇಕು ಬೇಡು. ಎಷ್ಟು ಸಿರಿಯಬೇಕು ಬೇಡು ನೀನು ಬೇಡಿದಷ್ಟು ನೀನು ಹೊರುವಷ್ಟು ಸಿರಿ ಸಂಪತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸುವೆನು. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಸುಖವಾಗಿರುವಿ. ಈ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಕಾಯಕ ಬಿಟ್ಟು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ವ್ಯಾಪಾರವ ಮಾಡಿ ಆನಂದದಿಂದ ಬದುಕೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಮೇತ ನನ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದುಳಿದು ಸುಖ ಭೋಜನ ಸವಿದು ಸುಖದಿಂದ ಇರುವೆಂದು ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳುವನು.

ಶಬರನಿಗೆ ನೋಡಿದ ಪಕ್ಷಿ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡಗುತ್ತ ರಾಜನ ತೊಡೆಮರೆಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಮತ್ತೆ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ರಕ್ಷಿಸೆಂದು ಕೇಳುವುದು. ಅನ್ನದಾತನೆಂದು ನಾ ಬಂದೆ. ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಬೇಡಿದ ನೀವನೆಂಬ ಬಿರುದು ಕೇಳಿ ಬಂದೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯು ನನಗೆ ಕೊಡಿರಿ ಅನ್ಯರು ದುಡಿದ ಸಂಪತ್ತು ನಾ ಉಣಲಾರೆ. ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಊಟ ಮಾಡಲಾರರು. ನಾನು ದುಡಿದ ಬೇಟೆ

ನಿಮ್ಮ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದೆ. ನನ್ನ ಬೇಟೆ ನನ್ನ ಕೈಸೇರೆ ಕೊಡಿದಿ. ಈ ಪೊಡವಿ ಪಾಲಿಪರಾಯನು ನನ್ನನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರಿ. ಮತ್ತೆ ಬೇಟೆಗಾರನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಪಕ್ಷಿಯು ಮತ್ತಷ್ಟು ಭೀತಿಗೊಂಡಿತು. ಧರಣಿ ಪಾಲಿಪರಾಯ ಇಂದು ನೀನು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕೈಸೇರೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇಂದೆ ನನಗೆ ಮರಣ ತಪ್ಪದು. ಇಂದೇ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿ ಬಿಸುಟುವನು. ಆಗ ರಾಯನು ಮತ್ತೆ ಮೈದಡವಿ ಹರಸುವನು. ಏನು ಬಂದರೂ ನಿನ್ನ ಕೈಸೇರೆ ಕೊಡೆನು. ಅಂಜಬೇಡಲೇ ಪಕ್ಷಿಯೆಂದು ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿದನು. ಆಗ ಶಬರನು ಎಲೆ ರಾಯ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ನೀನು ಬೇಡಿದ್ದು ಕೊಡುವೆನೆಂದು ನರಲೋಕದಿಂದ ಹರ ಲೋಕದವರೆಗೆ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ವಾರ್ತೆ ಹಬ್ಬಿರುವದು. ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಅನ್ನ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೆಂದು ನಂಬಿ ಬಂದಿರುವೆ. ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವ ಕಾಟ ಕಬ್ಬೆರ ಕುಲ ನಮ್ಮದು. ನಮ್ಮ ಅನ್ನ ನಮಗೆ ಸಾಕು. ನಿಮ್ಮ ಸುಖಭೋಜನ ನಮಗೆ ಬೇಡ. ನನ್ನ ಅನ್ನ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊ ಎಂದು ಕೇಳುವನು. ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪಾಪ ನಿನಗೆ ತಟ್ಟುವುದು. ಬೇಡಿದ ಭೂಮಿ ಸೀಮೆ ಕೊಡುವೆ ಅಂದಳೈಶ್ವರ್ಯ ಕೊಡುವೆ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರಿರುವ ತನಕ ಹಾಯಾಗಿ ಅದರೊಳು ದುಡಿದಿಣ್ಣು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಪಕ್ಷಿಯ ಕೊಂದು ಹೊರಲಾರದ ಪಾಪ ಹೊತ್ತಿರುವೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ಆಸೆ ಬಿಡುಯೆಂದು ಶಿಬಿರಾಯ ಹೇಳುವನು. ಆಗ ಬೇಡನು ಎಲೆ ರಾಯ ಕೇಳು ಈ ಪಕ್ಷಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಇದು ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರದ ನೆಲೆ ತಿಳಿದಿರುವುದು. ೩ ಲೋಕವೆಲ್ಲ ತಿರುಗುವುದು. ಸತ್ತವರಿಗೆ ಮರಳಿ ಪ್ರಾಣ ಕೊಡುವ ಪಕ್ಷಿಯಿದು. ರೋಗ ಬಾರದ ಪಕ್ಷಿ ಮುಪ್ಪಬಾರದ ಪಕ್ಷಿಯಿದು. ಇಂತಹ ಪಕ್ಷಿಯನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಬಿಡಲಿ. ಇಂತಹ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಉಂಟು ದರೊಳಗೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿಯ ಕಥೆ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು ರಾಯ ಎಂದು ಬೇಡನು ಹೇಮ ಪಕ್ಷಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಆರಂಭಿಸುವನು.

ಗಿರಿ ಲಕ್ಷ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ಆಕಾಶದಿ ಒಂದು ಹೇಮ ಪಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನೊಡನೆ ತಿರುಗುತ್ತ ಸುಖದಿಂದಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಹಿಂದನಗಲಿದ ಪಕ್ಷಿ ನಾಗಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಬೇಡನ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕುವುದು. ಸರೋವರದಿ ಇದ್ದ ಉಳಿದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗಗನಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ಹೋದವು. ಹೇಮ ಪಕ್ಷಿಯು ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ಕಂಡು ನಾಗಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಬೇಡನಿಗೆ ಋಷಿಯಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಬಲೆಯಿಂದ ಹಾರಲು ಹೋದ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಶಬರನು ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಬಾಣ ಹೊಡೆದ. ಶಬರನ ಬಾಣ ಹೇಮ ಪಕ್ಷಿಯ ಎದೆಗೆ ನಾಟುವುದು. ಹೇಮ ಪಕ್ಷಿಯ ಎದೆಯಿಂದ ಹೇಮವರ್ಣದ ರಕ್ತ ಸೋರುವುದು. ಹೇಮರಸ ಬಿದ್ದ ನೆಲವೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನವಾಗಿ

ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುವುದು. ಹಿಂಗಳಾಪುರದ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ರಕ್ತ ಚಲ್ಲಿತು. ರಕ್ತ ಚೆಲ್ಲಿದ ಭೂಮಿ ಹೊನ್ನಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅದರ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳೇ ಉದುರಿದವು. ಅದರ ಮೈಯಿಂದ ವಜ್ರಗಳು ಸುರಿದವು. ಊರ ಜನರೆಲ್ಲ ಓಡಿ ಬಂದು ತಮತಮಗೆ ಬರುವಷ್ಟು ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕ್ಯ ರತ್ನ ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯ ಹೊತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಇಂತಹ ಪಕ್ಷಿಯು ಜಗವೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸಲು ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕ ರತ್ನ ಸುರಿಸುತ್ತ ಚಿತ್ರಕೂಟ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿತು. ಹೇಮ ಪಕ್ಷಿಯಿಂದ ಉದುರಿದ ನವರತ್ನಗಳೇ ಇಂದಿನ ರಾಜ ಅರಮನೆ ಬಂಡಾರದೊಳಗೆ ತುಂಬಿರುವರು. ಆ ಸತ್ತ ಪಕ್ಷಿಯು ತಂದು ಬೇಡನು ತನ್ನ ಅರಮನೆಯೊಳಗಿಡಲು ಹುತ್ತ ಬೆಳೆದಂತೆ ನವರತ್ನಗಳು ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿದವು. ಇಂತಹ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಕೊಡುವ ಪಕ್ಷಿ ಇದು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಅದರ ಮಹಿಮೆಯೂ ಹೇಳತೀರದು. ನಿನ್ನ ಸಕಲ ಬಂಡಾರವು ಈ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಸಮವಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವೇದವನ್ನೊದುವ ರಾಯರ ಮನದಾಳವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಈ ಜ್ಞಾನಿ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡು. ನಾನು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಿಯ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಸುಟ್ಟು ತಿನ್ನುವೆನು. ಈ ಪಕ್ಷಿಯನು ಮಾತ್ರ ಹೊಡೆಯಲಾರನು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ರಾಜನಿಗೆ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳುವುದು. ಕಾಟ ಕಬ್ಬೇರ ಕೀಟಕ ಜಲ್ಮವ ಇವನಾಡುವ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ. ಇವನನ್ನು ನಂಬಿ ಕೈಸರೆ ಕೊಡಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವದು.

ಕೊಂಕಣ ದೇಶದ ತೆಂಕಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬೊಕ್ಕಣ್ಣನೆಂಬ ಬೇಡ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಗುಡ ಪಕ್ಷಿಗಂಜಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿದ ಈ ಬೇಡನ ಬಲಿಯೊಳಗೆ ಉಳಿದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ದಿನ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ಹೊರಲಾರದಷ್ಟು ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಪ್ಪು ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ಕೆಂಪು ಪಾಳ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಗೊರಳಕ್ಕೆ ಕಂಡನು. ಆ ಪಕ್ಷಿಯ ಚಿತ್ರ ರೂಪವೂ ಕಂಡು ಮನ ಸೋತನು. ಕಸ್ತೂರಿಯಂತೆ ಅದರ ವಾಸನೆ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿನ್ನದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ರನ್ನದಂತೆ ಮಿಂಚುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಬೇಡನ ತನ್ನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ತನ್ನ ಬಾಣಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಬಾಣವು ಹೊರ ತೆಗೆದು ಪಕ್ಷಿಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟ. ಬೇಡನು ಗುರಿಯಿಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಕಂಡ ಪಕ್ಷಿಯು ಮೇಲೆ ಹಾರಬೇಕೆಂದರೆ ಗಗನದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗ ಪಕ್ಷಿಯು ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೆ ಬೇಡನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವೆನು. ಮೇಲೆ ಹಾರಿದರೆ ಗಿಡಗನ ಪಾಲಾಗುವೆ ಎಂದು ಪಕ್ಷಿಯು ಶಿವನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊರೆ ಶಿವನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿತು. ಪಕ್ಷಿಯ ಧ್ಯಾನ ಶಿವಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಶಿವನು ತನ್ನ ಕೊರಳೊಳಗಿರುವ ಹಾವನ್ನು ಬೇಡನೆಡೆಗೆ ಎಸೆದನು.

ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಾವು ಬೇಡನ ಕಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚುವುದು. ಆಗ ಬೇಡನ ಗುರಿ ತಪ್ಪಿ ಬಾಣ ಗಿಡಗ ಪಕ್ಷಿಗೆ ನಾಟುವುದು. ಒಂದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇತ್ತ ಬೇಡನು ಸಯುವನು ಅತ್ತ ಬೇಡನ ಬಾಣಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಗಿಡಗವೂ ಸಾಯುವುದು. ಶಿವನು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಪಕ್ಷಿಯ ಶಿರದ ಮೇಲೆ ಕರವನ್ನಿಟ್ಟು ಹರಸುವನು. ಎಲೇ ಪಕ್ಷಿ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಂದಿರುವೆ. ನಿನಗೇನು ಬೇಕು ಕೇಳೆಂದ. ಶಿವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕಾಗಿಯೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನನಗೆ ಶಿವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನೂ ಬದುಕುವ ಆಸೆ ಎನಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ನೋಡಿದ ಕಣ್ಣು ಅನ್ಯ ನೋಡಬಾರದು. ಬೇಗನೆ ನನಗೆ ಮುಕ್ತಿಕೊಡಿರೆಂದು ಕೇಳಿತು. ಪಕ್ಷಿಯ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಇಂತಹ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಎಲೆ ಶಬರನೇ ಈ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಕೈಸೆರೆ ಕೊಡಲಾರೆನು. ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಸಕಲ ರಾಜ್ಯವು ನಿನಗೆ ಧಾರೆಯೆರವೆ. ಈ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಕಾಯಕ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು ಎಂದನು. ಆಗ ಬೇಡನು ಕಾಡ ಕಬ್ಬಿರ ಕುಲನಮ್ಮದು ಕೀಟಕ ಪಕ್ಷಿಗಳೇ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ. ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರರು ಬೇಟೆಯಾಡಿರುವರು. ಸರ್ವದೇವಾನು ದೇವತೆಗಳು ಬೇಟೆಯಾಡಿರುವವರು. ಸರ್ವರಾಜ ಮಹಾರಾಜರೂ ಬೇಟೆಯಾಡಿರುವರು. ಸೀತೆಗೋಸ್ಕರ ರಾಮ ಬೇಟೆಯಾಡಿದ. ಪಾಂಡವರೊಡಗೂಡಿ ಕೃಷ್ಣ ಬೇಟೆಯಾಡಿದ. ಇಂದ್ರಚಂದ್ರರು ಕೂಡಾ ಬೇಟೆಯಾಡಿರುವರು. ಕರಿಬಂಟರಾಯರು ಬೇಟೆಯಾಡಿರುವರು. ಕಾಟಕಬ್ಬೇರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾನೇಕೆ ಬೇಟೆಯಾಡಬಾರದು. ಬೇಟೆಯಾಡುವದು ನಮ್ಮ ಕುಲ ಕಸಬು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡದೆ ನಮ್ಮ ಬೇಟೆ ನಮಗೆ ಕೊಡು ಎಂದು ಶಬರನು ಕೇಳುವಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯುವುದು.

೨ನೇ ಸಂಧಿ

ಎಲೇ ಶಬರನೇ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ನಿನಗಿನ್ನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳರಿಯದೆ ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ ನಿನಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷಿಯ ಕಥೆ ಹೇಳುವೆ ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಕೇಳೆಂದ.

ಸೂರ್ಯವಂಶದೊಳಗೊಬ್ಬ ಗಜಪತಿರಾಯನು ದೇವೇಂದ್ರನು ನಾಚುವಂತಹ ಅಂದಳೈಶ್ವರ್ಯ ಹೊಂದಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಗಜಪತಿರಾಯನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವೃತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಫಲ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ೩ ಲೋಕ ತಿರುಗುವ ನಾರದ ಒಂದು ದಿನ ಗಜಪತಿ ಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಗಜಪತಿರಾಯನ ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ನಾರದ ಮುನಿಗೆ ಭವ್ಯ ಸ್ವಾಗತ ಸಿಗುವುದು. ರಾಜ ರಾಣಿಯರು

ಕೂಡಿ ನಾರದ ಮುನಿಯ ಪಾದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಎರಗಿ ನಮಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುವ ಪರಿ ಹೇಗೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಆಗ ನಾರದ ಮುನಿಯೂ ದಿನಕೊಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನ ಚಿನ್ನಯ ಶಿವನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿರೆಂದ. ಆಗ ಸತಿಪತಿಗಳೀವರು ಅತಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಸತಿಪತಿಗಳು ಒಂದಾಗಲು ನಂದಿ ವಾಹನನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಾರಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗುವಳು. ಇರಲೊಂದು ದಿನ ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಗೆ ಗಂಡು ಮಗು ಜನಿಸುವುದು. ಬಂಡಿ ತುಂಬ ತೆಂಗು ಸಕ್ಕರೆ ತಂದು ಊರೆಲ್ಲ ಹಂಚುವರು. ಮುತ್ತೈದೆರೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ಬದ್ರಸೇನೆಂಬ ಹೆಸರಿಡುವರು. ಬದ್ರಸೇನನು ದಿನದಿನಕೆ ಬಿದಿಗಿ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾಗುವನು. ೧೨ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆ ಪಾರಂಗತನಾಗುವನು. ಕುದುರೆ ವೈಯಾಳಿ ಕಲಿವಿದ್ಯೆ ಕಲಿವನು. ಬದ್ರಸೇನನು ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು. ಸರೋವರದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಯ ಮೇಲೊಂದು ರಾಜಹಂಸವನ್ನು ಕಂಡನು. ಕುದುರೆಯೇರಿ ರಾಜಹಂಸದ ಬೇಟೆಗೆ ನಡೆದನು. ಕುದುರೆ ಬಂದುದ್ದನು ಕಂಡು ಬೆದರಿದ ರಾಜಹಂಸ ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರಿತು. ಬದ್ರಸೇನನು ಹಾರುವ ಹಂಸಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದ. ಗುರಿಯು ತಪ್ಪಿ ರಾಜ ಹಂಸವು ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಮುನಿಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಧರಧರ ನಡಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಣ್ಣು ಸವಿಯಲೆಂದು ಗಿರಿ ಕಂದರಕ್ಕೆ ನಾ ಹೋದೆ. ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿರುವನೊಬ್ಬ ಶಬರನು ಪ್ರಾಣ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗಿ ಓಡಿ ಬಂದನು. ಸ್ವಾನಿ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಬದ್ರಸೇನ ರಾಜನು ಪಕ್ಷಿ ಹುಡುಕುತ್ತ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ ನಿಲ್ಲುವರು. ಮುನಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ತಾನು ಬೇಟೆಯಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ರಾಜ ಹಂಸವನ್ನು ಕಂಡನು. ಎಲೆ ರಾಜನೇ ನಮ್ಮ ಈ ಆಶ್ರಮದ ಸುತ್ತ ನಾವು ಸಾಕಿದ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿರುವವು. ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಷ್ಟ ಬೋಗವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಸದ ಒಡಗೂಡಿ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗರ್ವದಿಂದ, ಈ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಋಷಿಯ ಮಾತನು ಕೇಳಿ ರಾಜನಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗುವುದು. ಹಿಂದೆ ನಾ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರ ಆಗುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಮುನಿಯು ನೀನು ಗಳಿಸಿದ ಸಕಲ ಸಿರಿ ಸಂಪದ ಬಡವರಿಗೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ಜಂಗಮರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಎಲ್ಲ ಸಿರಿ ಸಂಪದ ತೀರಿದ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಬಂದು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡೆಂದು ಉಪದೇಶ ನೀಡಿದ. ಆಗ ಭದ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ಅರಮನೆಯೊಳಗಿರುವ ಸಕಲ ಧನ ಕನಕಗಳನ್ನು ರಾಜ ಭಂಡಾರದೊಳಗಿರುವ ಸಕಲ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಬೀದಿ ಬಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದು ದಾನಗೈದನು. ಮುಂದೆ

ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅರಣ್ಯದೊಳು ಕುಳಿತು ಅನ್ನ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಿ ಗಾಳಿ ಸೇವಿಸುತ್ತ ೧೨ ವರ್ಷ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವನು. ಭದ್ರಸೇನನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುವನು. ಏನು ಬೇಡತಿ ಬೇಡೆಂದು ಕೇಳುವನು. ಆಗ ಭದ್ರಸೇನನು ಅರಿಯದೆ ನಾನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಯೋಗ ವನದ ಪಕ್ಷಿಯ ಕೊಂದಿರುವೆ. ಘನ ಘೋರ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವೆನು. ಈ ಪಾಪ ನಮಗೆಂದು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಶಿವನು ನೀನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿಯರ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ದರುಶನವಾಗುವುದು. ಚಿಲ್ಲಾಳನೆಂದು ನಿನಗೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆಯುವರು. ಆಗ ಪರಶಿವನು ಬಂದು ನಿನ್ನ ಶರೀರ ಹರಿದು ತೀರಿದುಂಡ ಬಳಿಕ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಶರೀರ ಪುಣ್ಯ ಶರೀರವಾಗಿ ಅರಳುವುದು. ಆಗ ಕೈಲಾಸದೊಳು ಚಿಲ್ಲಾಳನ ಹೆಸರು ಅಮರವಾಗುವುದು. ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡಿದ ಪಾಪದಿಂದ ಭದ್ರಸೇನನು ೧೨ ವರ್ಷ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಕಾಯಕ ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಕೊಡುವ ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರವ ಪಡೆದು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ ಒಡವೆಗಳು ಒಡೆದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಶೃತಿ, ನೀತಿ ಕಥೆಗಳು ಕೇಳುತ್ತಾ ಕೋಪವ ತಾಳದೆ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಬಾಳೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಬೇಡನಿಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕೋಪ ಬಂದು ಅರ್ಭಟಿಸಿದ. ಎಲೆ ರಾಯ ಇದು ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕದ ಪಕ್ಷಿಯಲ್ಲ. ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕಿಲ್ಲ ಈ ಪಕ್ಷಿಯು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುವುದು. ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಗಂಟನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪಕ್ಷಿ ಇದು. ಇಂತಪ್ಪ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಿ ನನ್ನದು. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದೆ. ಪೃಥ್ವಿಯೊಳು ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸಿಕೊಂಡ ರಾಜನೇ ನಿನಗೆ ನಾನೊಂದು ಪಕ್ಷಿಯ ಕಥೆ ಹೇಳುವೆ ಚಿತ್ತಿಟ್ಟು ಕೇಳೆಂದನು ಶಬರ.

ಮಂದಾರ ಪರ್ವತದೊಳಗೆ ಗಂಧಮಾಧವನೆಂಬ ಶಬರನು ನಿತ್ಯ ಹತ್ತೆಂಟು ಪಕ್ಷಿಯ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಷ್ಟು ಬೇಟೆಯಾಡಿದರೂ ಮಾರಿ ಬಂದ ಹಣೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಬಡತನದಿಂದ ಬಹಳ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಯ ಬೇಟೆ ಆಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಗಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಟೆಗೆ ಹೋದನು. ಗಿಡಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬಲೆ ಬೀಸಿದ. ಗಿಡದ ಮೇಲೆಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಅಂದು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಿಗಳೇ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪೋಲ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಬಿದ್ದಿತು. ಗಿರಿಯ ಕೊನೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಿ ನೋಡಲು ಮತ್ತೊಂದು ಕಪೋಲ ಪಕ್ಷಿ ಕಂಡಿತು. ತನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿರುವ ಬಲೆ ಬೀಸುವನು. ಆಗ ಕಪೋಲ ಪಕ್ಷಿಯು ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಇಂದು ನನ್ನಯ ಪ್ರಾಣ ಹಾರಿ ಹೋಗುವುದೆಂದು ಚಿಂತಿಸ ತೊಡಗಿತು. ಇತ್ತ ಶಬರನಿಗೆ ಶಿವ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಿಧಿಯು ಕಂಡಂತೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಬಡವನಿಗೆ ಭಾಗ್ಯ

ದೊರೆತಂತಾಯಿತು. ಎಲೆ ಪಕ್ಷಿ ಬಹಳ ಕಾಡಿದೆಯೇ ನೀನು. ನಿನಗಾಗಿ ೧೨ ವರ್ಷ ಹುಡುಕಿದೆನು. ಇಂದು ಎನಗೆ ನೀ ದೊರಕಿರುವ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನಿಗೆ ಬಜಾರದೊಳಗೆ ಮಾರಿ ಆ ಸಿರಿಯಿಂದ ನಾನು ಸುಖವಾಗಿರುವೆ. ಆಗ ಕಪೋತ ಪಕ್ಷಿಯು ಶಬರನಿಗೆ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಎಲೆ ಶಬರನೆ ನನಗೆ ಮಾರಿದರೆ ಒಮ್ಮೆ ನಿನಗೆ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಸಿಗುವುದು. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿದರೆ ದಿನ ನಿತ್ಯ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಕೊಡಿಸುವೆ. ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ನಡೆ. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ನೀನು ಬೇಡಿದ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸುವೆ. ಸ್ವರ್ಗದ ಹೆಣ್ಣು ತಂದು ಕೊಡುವೆ. ಇಂದ್ರಲೋಕದಿಂದ ರಂಭೆ, ಮನಕೆ, ಊರ್ವಸಿಯರ ತಂದಿಳಿಸುವೆ. ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕದ ನಾರಿ ನಿನ್ನ ಕೈಸೆರೆಯಾದರೆ ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಸ್ವರ್ಗವಾಗುವುದರೆ ಹಿಂದೊಬ್ಬ ಶಬರನಿಗೆ ಪಟ್ಟದ ರತಿದೇವಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವೆ. ಪಕ್ಷಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಮನಸೋತ ಬೇಡನು ಅದರ ಬಲೆ ಬಿಚ್ಚಿದನು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಆಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಋಷಿಯು ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ. ಋಷಿಯು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಾಗ ಶಬರ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಿಯೂ ವಂದಿಸುವವು. ಎಲೆ ಪಕ್ಷಿ ಈ ಶಬರನಿಗೆ ಹೊತ್ತು ತಂದ ಕಾರಣವೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಹಸಿವೆಯಿಂದ ನಾನು ಹಣ್ಣು ಹುಡುಕಿ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಈ ಬೇಡನ ಬಲಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದೆ. ಆ ಶಬರನು ನನ್ನ ಶಿರಕೊಯ್ಯಲು ನಿಂತಾಗ ಬೇಡಿದ್ದು ಕೊಡಿಸುವೆಂದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಿರುವೆನು. ಆಗ ಋಷಿಯು ಗಂಧ ಮಾಧವನನ್ನು ಕರೆದು ಒಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವನು. ಪ್ರಚಂಡ ರುದ್ರಪರಿಯೆಂಬ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿದನು. ಆ ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಅಂಗೈಯೊಳಗೆ ನೋಡಲು ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ದೃಶ್ಯ ಕಾಣುವುದು. ತಾನು ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆದ ವಸ್ತು ಎಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಆ ವಸ್ತು ಪಡೆಯಲು ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಿ ಹೋಗುವ ತಂತ್ರದ ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವುದು. ನಾನು ವಿದ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲ ಕಲಿವೆನು. ಹೋದ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಗಳು ಲಭಿಸುವವು. ಆಗ ಗಂಧ ಮಾಧವನು ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿಯೊಳೆದ್ದು ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಿ ನಡೆವನು. ಮನದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಲೋಕವ ನೆನೆಯೆ ಇಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುವನು. ಕೈಲಾಸ ನೆನೆಯಲು ಕೈಲಾಸಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು. ಸುರಲೋಕವೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಗಂಧ ಮಾಧವ ಬೆರಗಾದ. ರುದ್ರನೋಲಗ ಇಂದ್ರನ ರಾಜ ಬೀದಿ ನಾಟ್ಯವಾಡುವ ರಂಗಮಂಟಪ ಹವಳ ಕುಂದಣ ಹಚ್ಚಿದ ರಂಭೆ ಊರ್ವಸಿಯರ ಅರಮನೆಗಳು ಶೃಂಗಾರದ ಉದ್ಯಾನಗಳು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಅಳವಲ್ಲದ ಅರಮನೆಗಳು ಕಂಡು ಬೆರಗಾದ. ರಂಭೆ ಊರ್ವಸಿಯಿರುವ ನಾರಿಯ ಅಂತಃಪುರವ, ಪೊಕ್ಕು ವಿಲಾಸ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಗಂಧ ಮಾಧವ ಮಲಗಿದನು. ಹರನ ಓಲಗದೊಳು ಇಂದ್ರನಾ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಕುಣಿಕುಣಿದು ದಣಿದ ಊರ್ವಸಿ

ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವಳು. ವಿಲಾಸ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವ ಹರೆಯದ ನರಮಾನವರಿಗೆ ಕಂಡು ಬೆರಗಾದಳು. ಮುಚ್ಚಿದ ಮುಸುಕವ ತೆರದು ಗಂಧ ಮಾಧವನನ್ನು ನೋಡಿ ನೀನು ಯಾರೆಂದು ಕೇಳಿದಳು. ನರಲೋಕ ನರಮಾನವ ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಬಂದೆಂದು ಕೇಳುವಳು. ಆಗ ಗಂಧ ಮಾಧವನು ನಿನ್ನ ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಈಗ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಲೆಂದು ಬಂದಿರುವೆ. ನರ ಲೋಕದವರಿಗೆ ಸುರಲೋಕದ ಹೆಣ್ಣು ಸವಿಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವಳು. ಆಗ ಗಂಧ ಮಾಧವ ತನ್ನ ಮಾಯಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸುರರೂಪ ತಾಳುವನು. ಸರಸ ಸತ್ಯತೆ ಹೇಳುವನು. ಸುರತಭೋಗ ಬಯಕೆ ಉಂಟು ಮಾಡುವನು. ಮನಮನ ಬೆರೆದವು. ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸುರತಸುಖ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಮುಳಗಿದರು. ಮರುದಿನ ಮತ್ತೆ ಊರ್ವಸಿಯು ಹರನ ಒಡ್ಡೊಲಗಕ್ಕೆ ಅಂದಣವೇರಿ ತೆರಳುವಳು. ಎಂದಿನಂತೆ ನಾಟ್ಯವಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಳು. ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಗಂಧ ಮಾಧವನಿಂದ ಪಡೆದ ರತಿ ಸುಖ ಸಂಘ ಸಂತಸ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಊರ್ವಸಿಯೂ ತಾಳ ತಪ್ಪಿ ಗತಿಗೆಟ್ಟು ಕುಣಿವಳು. ಇವಳು ತಾಳ ತಪ್ಪಿದನ್ನು ನೋಡಿ ಶಿವನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ನೋಡುವನು. ಆಗ ಊರ್ವಸಿಯೂ ಗಂಧ ಮಾಧವನೊಡನೆ ಸಂಘ ಸುಖ ಪಡೆದ ದೃಶ್ಯ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಾಣುವುದು. ಸುರಲೋಕದ ಸುರಹೊನ್ನೆ ಸುರಕನ್ನೆ ನರಮಾನವರೊಂದಿಗೆ ನೆರೆದು ಸುರತ ಸುಖ ಭೋಗ ಪಡೆದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮುದ್ರದೊಳ ಅರೆಗಲ್ಲಾಗಿ ಬೀಳೆಂದ ಶಾಪವಿತ್ತನು. ಆಗ ಊರ್ವಸಿಯು ನಡುಗಿ ಹೋದಳು. ಶ್ರಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉಶ್ರಾಪ ನನಗೆ ಕೊಡುವೆಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಅರೆಗಲ್ಲು ಹೊರಬಂದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶ ಬಿದ್ದಾಗ ನಿನಗೆ ಉಸ್ರಾವವಾಗುವದು. ಪುನಃ ನೀನು ಮೊದಲಿನ ರೂಪ ಪಡೆದು ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಬರುಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಶಿವನಿಂದ ಶ್ರಾಪ ಪಡೆದ ಊರ್ವಸಿ ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಗಂಧ ಮಾಧವನಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವಳು. ಆಗ ಎಲೆ ಊರ್ವಸಿ ರಂಬೆ ನೀನು ಹೋದ ಬಳಿಕ ನಾನಿದ್ದು ಫಲವೇನು ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಋಷಿಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಅತ್ತ ರಂಬೆಯು ಅರೆಗಲ್ಲಾಗಿ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಬೀಳುವಳು. ಗಂಧ ಮಾಧವನು ಊರ್ವಸಿ ಅರೆಗಲ್ಲಾಗಿ ಶರಧಿಯೊಳು ಬಿದ್ದ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸುವನು. ಆ ಅರೆಗಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ತರುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆಂದು ಪೇಳುವನು. ದಿನ ನಿತ್ಯ ಸಮುದ್ರದೊಳು ಸಣ್ಣ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ವೆಗ್ಗಳವಾಗಿ ಅನ್ನ ಕುದಿಸಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಎಸೆ ಎಂದು ಹೇಳುವನು. ಅದರಂತೆ ಗಂಧ ಮಾಧವನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅನ್ನ ಕುದಿಸಿ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾ ಹೋಗುವರು. ಹಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆಯಲು ಸಮುದ್ರದೊಳಗಿನ ಮೀನ ರಾಜನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೇಳುವನು. ನನ್ನ ಸಂತತಿಗೆ ನೀನು

ಇಷ್ಟೊಂದು ದಿನ ಅನ್ನ ಕುದಿಸಿ ಹಾಕಿರುವೆ. ಅದನ್ನು ಉಂಡು ಸಣ್ಣ ಮೀನುಗಳೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಮೀನುಗಳಾದವು. ನಿನ್ನ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಉಪಕಾರ ನಮ್ಮಿಂದ ಏನಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಗಂಧ ಮಾಧವನು ಸಮುದ್ರದ ಒಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಅರೆಗಲ್ಲಿನ ಬಂಡೆಯನ್ನು ಮೇಲೆ ತೆಗೆದು ಸಮುದ್ರದ ದಡಿಗೆ ತಂದು ಎಸೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಆಗ ಮೀನು ರಾಜನು ತನ್ನ ಸಕಲ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿದ್ದ ಅರೆ ಬಂಡೆಯನ್ನು ಮೇಲೆ ತಂದು ಹಾಕಲು ಹೇಳುವನು. ಮೀನ ರಾಜನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಮೀನುಗಳೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಅರೆ ಬಂಡೆಯನ್ನು ತಂದು ಹೊರ ಹಾಕುವವು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಹೊಂಗಿರಣಗಳು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು. ಆಗ ಊರ್ವಸಿ ರಂಭೆ ತನ್ನ ನಿಜ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವಳು. ಇವಳು ಮತ್ತೆ ಗಂಧ ಮಾಧವನೊಂದಿಗೆ ಹರಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳುವಳು. ಸುರಲೋಕದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಗಂಧ ಮಾಧವನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಸೋತು ಮೊದಲಿನಂತೆ ರತಿಸುಖ ಪಡೆದಳು. ನಿಶ್ಯಾಪಗೊಂಡ ರಂಭೆ ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರ ಸಭೆಗೆ ಬರಲು ಹೇಳುವನು. ಹರನ ಒಡ್ಡೊಲಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಳು. ಮತ್ತೆಯೂ ತಾಳಲಯ ತಪ್ಪಿ ಕುಣಿಯುವಳು. ಆಗ ಶಿವನು ಮತ್ತೆ ಶಾಪ ಕೊಡುವನು. ನರಲೋಕದೊಳಗಿರುವ ಅಗ್ನಿ ವನದೊಳಗೆ ಏಳು ಗಜದ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಬೀಳೆಂದು ಶಾಪ ಕೊಡುವನು. ಈ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಉಶ್ಯಾಪ ಹೇಗೆಂದು ಪರಶಿವಗೆ ಕರಮುಗಿದು ಕೇಳುವಳು. ಆಗ ಪರಶಿವನು ನರ ಮನುಜರೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಬಂಡೆಯೊಡೆದು ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಎಸೆದಾಗ ನಿನಗೆ ಉಶ್ಯಾಪ ಆಗುವುದು, ಮತ್ತೆ ಪೂರ್ವದ ರೂಪ ಬರುವುದೆಂದು ಹರನು ನುಡಿದನು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಊರ್ವಸಿ ಗಂಧ ಮಾಧವನಿಗೆ ಹೇಳುವಳು. ಮತ್ತೆ ಗಂಧ ಮಾಧವನು ಋಷಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಅತ್ತ ಊರ್ವಸಿ ರಂಭೆ ಮುಂದಿನ ನರಲೋಕದಲಿ ಅಗ್ನಿ ವನದೊಳಗೆ ಏಳು ಗಜದ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಬೀಳುವಳು. ಇತ್ತ ಗಂಧ ಮಾಧವನು ಋಷಿ ಮುಖದಿಂದ ತಂತ್ರವ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜೋಯಿಸನ ವೇಷದಿಂದ ಊರೊಳಗೆ ಸುತ್ತಾಡಿ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳುವನು. ಅಗ್ನಿ ವನದೊಳಗೊಂದು ಏಳು ಗಜದ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದಿರುವುದು. ಆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮೊಗೆಗೆ, ಕೆಲವೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಳಯ ಉಂಟು, ಆ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜನರೆಲ್ಲ ಸತ್ತು ಹೋಗುವರೆಂದು ನುಡಿದನು. ಆಗ ಪುರದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಉಳಿಯ ಸುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಆ ಬಂಡೆಯನು ಒಡೆದೊಡೆದು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಆ ಪುಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲುವರು. ಕೊನೆಯ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಊರ್ವಸಿ ರಂಭೆ ಸಕಲರಿಗೂ ನಿಜರೂಪ ತೋರಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹರಿಸಿ ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳುವಳು. ಮತ್ತೆ ಶಾಪ ಕಳೆದುಕೊಂಡ

ರಂಬೆ ಬಂದು ಶಿವನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಲು ಮರೆಯಲಾಗದೆಂದು ಜೋಡು ಮಾಡಿ ಎನ್ನ ಆತನ ಜೊತೆಗೂಡಿಸು. ಮತ್ತೆ ನರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಜನ್ಮ ತಾಳುವೆ ಎಂದು ಕೇಳುವಳು. ಆಗ ಹರನು ಉರ್ವಸಿಗೆ ತತಾಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಉರ್ವಸಿ ನರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಚಂದ್ರಮತಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜನಿಸುವಳು. ಇತ್ತ ಗಂಧ ಮಾಧವ ಮುಂದೆ ನಂದರಾಜ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟುವನು. ಚಂದ್ರಮತಿ ನಂದರಾಜ ಮಗ ಈರ್ವರೂ ಕೂಡಿ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವರು. ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಿ ನನ್ನದು. ಘನ ಘಾತಕ ಮಾಡಬೇಡ ರಾಯ, ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿ ನನಗೆ ಕೊಡುಯೆಂದು ಕೇಳುವಲ್ಲಿಗೆ ೩ನೇ ಸಂದಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುವುದು.

೪ನೇ ಸಂಧಿ

ಇತ್ತ ಕಾರಾಣನೆಂಬ ಬೇಡನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತ ದಿನಾಲು ಹತ್ತೆಂಟು ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ಮಾರಿ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಷ್ಟು ದುಡಿದರೂ ಮೈತುಂಬ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಡದಿಯೂ ಖೋಡಿ ನಿನಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾನೇನು ಸುಖ ಕಂಡೆ ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಬೈಯುವಳು. ನೆರೆಮನೆ ಹೊರಮನೆಯವರಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡಂದಿರಗೆ ಜರತಾರಿ ಸೀರೆ ಕುಪ್ಪಸ ಕೊಡಿಸುವರು, ಮುಂಗೈ ತುಂಬ ಚಿನ್ನದ ಬಳೆ ಕೊಡಿಸುವರು. ನೀನು ದುಡಿದುದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಉಪ್ಪು ಎಣ್ಣೆಗೂ ಸಾಲದು ಎಂದು ಬೈಯುವಳು. ದೊಡ್ಡ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೊನ್ನು ತಂದರೆ ಮನೆಗೆ ಬಾಯೆಂದು ಬೆದರಿಸಿ ಕಳಿಸುವಳು. ಕಠಾಣ ಶಬರನು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗಿಡಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಬೀಸಿದ. ಆಗ ಚಾಣಾಕ್ಷವೆಂಬ ಪಕ್ಷಿ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಬೀಳುವದು. ಪ್ರಾಣ ಭಯದಿಂದ ನಡಗುತ್ತಿರುವ ಪಕ್ಷಿಯು ಚಾಣಾಕ್ಷ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅದು ಗೋಣು ಮುರಿಯಲು ಹೋಗುವನು. ನೊಂದ ಪಕ್ಷಿಯು ಶಬರಣ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದು. ಇಂದು ನೀ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದರೆ ಇಂದೇ ನಿನಗೆ ನೀನು ಹೊರುವಷ್ಟು ಹೊನ್ನು ಹೊರಸಿ ಕಳುಸುವೆನು. ಚಾಣಾಕ್ಷ ಪಕ್ಷಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಶಬರ ಬೆರಗಾದ. ಅದು ಹೇಗೆ ಕೊಡುಸುತ್ತಿಯಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಚಾಣಾಕ್ಷ ಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಬಾಜಾರದೊಳಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನಿನ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೂಗು ನೆರೆದ ಜನರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಆ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಬಜಾರಕ್ಕೆ ತಂದು ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ನುಡಿ ಅಮೃತ ನುಡಿ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಲು ಸತ್ತವರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಎದ್ದು ಕೂಡುವರು. ಅದರ ಮೈ ಬಣ್ಣ ಚಿನ್ನದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಣವ ಬರೆದಂತಿತ್ತು. ಪಾದದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಗಳಿದ್ದವು. ಮನ್ಮಥನಂತೆ ಹೊಳೆವ

ಈ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಪುರಜನರೆಲ್ಲ ಬೆರಗಾಗುವರು. ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ನೆಲೆ ತಿಳಿದವರಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆಗ ಒಬ್ಬ ಶೆಟ್ಟಿ ಒಂದು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಪಕ್ಷಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ ಹೇಳೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಶಬರನು ೩ ತತ್ವದ ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರದ ನೆಲೆಯೂ ತಿಳಿದಿರುವುದು ಜ್ಯೋತಿ ಧರ್ಮದ ನೀತಿ ಮಾರ್ಗವ ತೋರುವದು. ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಶೆಟ್ಟಿ ೧೦ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಅಳೆದುಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಪಿಂಜರದೊಳಗಿಟ್ಟು ದಿನ ನಿತ್ಯ ಖರ್ಚೂರ ಹಣ್ಣು ತಿನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಶೆಟ್ಟಿಯ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಸುಗಂಧಿ ಪಾತ್ರದವಳು ಶೆಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಒಂದು ಉಪಾಯ ಹುಡುಕುವಳು. ನೇರವಾಗಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ನೀನು ನನ್ನ ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಬಂದು ಸರಸವಾಡಿ ನನ್ನ ಸಂಘ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ನನಗೆ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದಳು. ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳಿತು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ರಾಜನಿಗೆ ದೂರು ಕೊಡುವೆನೆಂದಳು. ಮಳೆಯಾಳ ಶೆಟ್ಟಿಯು ತುಂಬ ಸಾತ್ವಿಕನು, ಪರನಾರಿ ಸಹೋದರನು. ಪರ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ನಾನೇಕೆ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಪಾತ್ರದವಳು ರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೂರು ನೀಡುವಳು. ರಾಜನು ಮಲೆಯಾಳ ಶೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿದ. ರಾಜನ ಮುಂದೆ ಮಲೆಯಾಳ ಶೆಟ್ಟಿ ಕರ ಜೋಡಿಸಿ ನಿಂತು ನಾನೆಂದು ಈಕೆಗೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲಾ ಕನಸಿನೊಳ ಇವಳನ್ನು ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೇಕೆ ಇವಳಿಗೆ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದನು. ಆಗ ರಾಜನು ಕನಸು ಬಿದ್ದದ್ದು ಆಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಘ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ನಾಳೆಯ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ರಾಜಾಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ. ಸುಳ್ಳು ಅಪವಾದ ಹೊತ್ತು ಮೇಲೆ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ದಂಡ ಕೊಡುವುದು ಇದ್ಯಾವ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟ. ಈತನ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಪಕ್ಷಿ ನಿನ್ನ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು ನಿನ್ನ ಮುಖವೇಕೆ ಬಾಡಿದೆ? ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂಬುದು ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಆಗುವ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವೆನೆಂದಿತು. ನಂತರ ಮಲೆಯಾಳ ಶೆಟ್ಟಿಯೂ ರಾಜದರ್ಬಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ನೀಡಿದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಇದು ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಸಾರಿತು. ರಾಜನಿಗೆ ನಾನು ನೀತಿ ಕಲಿಸುವೆ ಸುಗಂಧಿ ಪಾತ್ರದವಳಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವೆ. ನಾಳೆ ನಿನೊಡನೆ ನನಗೆ ರಾಜ ಸಭೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಪಕ್ಷಿ ನ್ಯಾಯ ಹೇಳುವದೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಪುರವೆಲ್ಲ ಹರಡಿತು. ಪುರದ ಶೆಟ್ಟಿ ಮಾನ್ಯರೆಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಬರುವರು. ಪಾತ್ರದವರು ಕೂಡ ರಾಜಸಭೆಗೆ ಬರುವರು. ಪಕ್ಷಿ ನ್ಯಾಯ

ಹೇಳುವುದೆಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿ ರಾಜನು ಸಹ ಚಕಿತನಾದನು. ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯೊಳ ಪಕ್ಷಿ ನ್ಯಾಯ ಪೀಠದೊಳು ಕುಳಿತು ರಾಜನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿತು “ಎಲೇ ರಾಯನೇ ಆಳೆತ್ತರದ ಒಂದು ನಿಲುಗನ್ನಡಿ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿತು. ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ರಾಜಭಟರು ನಿಲುಗನ್ನಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಇಟ್ಟರು. ಕನ್ನಡಿ ಎದುರಿಗೆ ಹಣದ ಹಮ್ಮಿಣಿಯೊಡನೆ ಮಲೆಯಾಳ ಶಟ್ಟಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿತು. ಆ ಮಲೆಯಾಳ ಶಟ್ಟಿಯೂ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಸಂಘ ಮಾಡಿರುವನೇ ಅಥವಾ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸಂಘ ಮಾಡಿರುವನೇ ಹೇಳೆಂದು ಕೇಳಿತು. ಆಗ ಸುಗಂಧಿ ಪಾತ್ರದವಳು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಸಂಘ ಮಾಡಿರುವನು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಅವನು ನನಗೆ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ನಿಲುಗನ್ನಡಿ ಕಡೆಗೆ ಕೈಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ ಆ ನಿಲುಗನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಶಟ್ಟಿಯೊಡನೆ ನೀನು ಕೂಡಿರುವೆಯಲ್ಲ. ಈಗ ಅವನ ಕೈಯೊಳಗಿರುವದೇನೆಂದು ಕೇಳಿತು. ಶಟ್ಟಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವುದು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನಿನ ಹಮ್ಮಿಣಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಳು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ಸಭಿಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ನ್ಯಾಯ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಶಟ್ಟಿಯೂ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯೊಡನೆ ಕೂಡಿರುವನೋ ಹಾಗೆ ಈಕೆಯೂ ಕೂಡ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿರುವ ಶಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟದೆ ತಟ್ಟದೆ ಕನ್ನಡಿಯೊಳು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಶಟ್ಟಿಯ ಕೈಯೊಳಗಿರುವ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನಿನ ಹಮ್ಮಿಣಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಂದು ನ್ಯಾಯ ಹೇಳಿತು. ಈ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಪುರಜನರೆಲ್ಲರೂ ತಲೆದೂಗಿದರು. ಬಂದಿವಂತ ಶಟ್ಟಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ರಾಜನು ಪಕ್ಷಿಯ ನ್ಯಾಯ ಕಂಡು ಬೆರಗಾದನು. ಮಹಾಜನ ಮತ್ತು ನೆರೆದ ದೈವವೆಲ್ಲ ಮೌನವಾದರು. ರಾಯನು ಪಕ್ಷಿಯ ಚಾಣಾಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಇಂತಹ ಪಕ್ಷಿಯು ರಾಜ ಸಭೆಯೊಳಗಿರುವದೇ ಒಳಿತು ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯ ಕೊಡುವೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಂದು. ಈ ಮರುಳ ರಾಜಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಡ ಎಂದು ಪಕ್ಷಿ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿತು ಆದರೂ ಸಹ ಮಳಿಯಾಳ ಶಟ್ಟಿ ರಾಜ ಕೊಟ್ಟ ಹೊನ್ನು ಪಡೆದು ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ನಡೆದ. ಇತ್ತ ಪಾತರದವಳು ರಾಜ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ತನಗೆ ಅವಮಾನವಾಯಿತೆಂದು ಇದ್ದುರ ಸೇಡು ತಾನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಮೊಸೆಯುತ್ತ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಒಂದು ದಿನ ರಾಜ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ರಾಜನಿಗೆ ಮತ್ತೆರುವ ರಸವ ಕುಡಿಸಿ ರಾಜನೆದುರಿಗೆ ನಾನಾ ಭಾವ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯವಾಡುವಳು. ಆಕೆಯ ನಾಟ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ದೊರೆಯು ಪಾತ್ರದವಳಿಗೆ ಏನು ಬೇಡತಿ ಬೇಡೆಂದ. ಆಗ ಪಾತರದವಳು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಕೊಡುವೆನೆಂಬ ಭಾಷೆಯ ಮೊದಲು ಕೊಡಬೇಕು ಆ ಮೇಲೆ ಕೇಳುವೆನೆಂದಳು. ಹಿಂದು ಮುಂದನರಿಯದ ರಾಜನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿತು. ಮತಿ

ಹೀನರಿಗೆ ದುರುಳರಿಗೆ ವಚನಕೊಡದಿರು ರಾಯ ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಉನ್ನಾದದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜ ಪಕ್ಷಿಯ ಮಾತು ಕೇಳದೆ ಆಕೆಗೆ ಬೇಡಿದ್ದು ಕೊಡುವನೆಂಬ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟ. ಆಗ ರಾಜನಿಂದ ವಚನ ಪಡೆದ ಪಾತರದವಳು ನನಗೆ ಈ ಪಿಂಜರದೊಳಗಿರುವ ಚಾಣುಕ್ಕ ಪಕ್ಷಿ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವಳು. ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪಬಾರದೆಂದು ದೊರೆ ಆ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ. ಪಕ್ಷಿಯ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಕೆಯೂ ಆ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಇಂದೆ ನಾ ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವೆನೆಂದೆನುತ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಪಾತರದವಳು ಪಂಜರದೊಳಗಿರುವ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದು ಅದು ಹಾರಿ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಎರಡು ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಕಿತ್ತು ಎಸೆವಳು. ರೆಕ್ಕೆ ಕಿತ್ತಿದ ಪಕ್ಷಿ ಹಾರಲು ಬಾರದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಪಾತರದವಳು ಸೇವಕಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಮುಂದೆ ಆ ಪಕ್ಷಿಗೆ ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕಿ ಸಾರು ಮಾಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಳು. ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಖುರುಪಿ (ಕಸ ತೆಗಯಲು ಬಳಸುವ ಆಯುಧ) ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಆಗ ಆ ಚಾಣಾಕ್ಷ ಪಕ್ಷಿ ಜಲ ಹರಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುವದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾಳ ಕಡ್ಡಿ ತಿಂದು ಬಿಡುವುದು. ಅಲ್ಲಿಯೆ ಉಸಿರು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಸೇವಕಿಯು ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯ ತುಂಬ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಕೋಳಿಯನ್ನು ತಂದು ಹೆರೆದು ಒಡತಿಗೆ ಅರಿಯದಂತೆ ಸಾರು ಮಾಡಿ ಉಣಬಡಿಸುವಳು. ಇಂದು ನಾನು ಪಕ್ಷಿಯ ಕೊಂದು ತಿಂದೆನೆಂಬ ಸಂತೋಷ ಪಾತರದವಳಿಗಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ದಿನ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಹೊಸ ರೆಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಸಮಯ ನೋಡಿ ಸಾಧಿಸಿ ಯಾರು ಇಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು. ದುರ್ಗಿಯ ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿತು. ಪಾತರದ ರಂಬೆ ದುರ್ಗಿಯ ಗುಡಿಗೆ ನಾಟ್ಯವಾಡಲು ಬರುವಳು. ನಾನಾ ವಿಧ ಭಾವ ಬಂಗಿಯಿಂದ ನಾಟ್ಯ ವಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ದುರ್ಗಿಗೆ ವಂದಿಸುವಳು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯೂ ದುರ್ಗಿಯೆ ನುಡಿದಂತೆ ನುಡಿದು ಎಲೆ ಮಗಳೆ ನಿನ್ನ ನಾಟ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿರುವೆ ಏನು ವರ ಬೇಡತಿ ಬೇಡೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಆಗ ರಂಬೆಯೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದುರ್ಗಿಯೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದಳೆಂದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಳು. ಆಗ ರಂಬೆಯು ದುರ್ಗಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನರಲೋಕ ಸಾಕೆನಗೆ ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೆಂದು ಕೇಳುವಳು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ಕರ್ಮವೂ ತೊಳೆಯುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ದುರ್ಗಿ ನುಡಿದಂತೆ ನುಡಿಯಿತು, ಎಲೆ ಮಗಳೆ ನೀನು ಗಳಿಸಿದ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲ ಬಡವರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡು ನೀನಿರುವ ಮನೆ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕು ಹುಟ್ಟು ಉಡುಗಿಯ ತೊಟ್ಟು

(ದಿಗಂಬರ) ದಿವ್ಯ ದಿಗಂಬರದೊಳು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತ ನಾಟ್ಯವಾಡುತ್ತ ವಾದ್ಯ ವೈಭವದೊಂದಿಗೆ ಬಾಯೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಆಗ ದುರ್ಗಿಯ ಮಾತು ಸತ್ಯವೆಂದರಿತು ಸಕಲ ಸಂಪದವೆಲ್ಲ ದಾನಗೈದಳು. ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದಳು. ತಾನು ತೊಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿ ಒಗೆದಳು. ಹುಟ್ಟು ಉಡುಗಿಯಲ್ಲಿ (ದಿವ್ಯ ದಿಗಂಬರಳಾಗಿ ವಾದ ವೈಭವದೊಂದಿಗೆ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವ ರಂಭೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಪುರಜನರೆಲ್ಲ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಿರುವರು. ಜಿಡ್ಡಿ ತೈಲವನು ತಲೆಗೆ ಸವರಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವ ರಂಭೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನಗುವರು. ಕೇರಿ ಕೇರಿ ಸಂಧಿ ಸಂಧಿ ನಾಟ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವಳು. ರಾಯನ ಮನೆ ಎದುರಿಗೆ ಕುಣಿಯುತ್ತ ರಂಭೆಯು ಹರ್ಷದಿಂದ ಬರುವಾಗ ರಾಜನು ನೋಡಿ ನಕ್ಕನು. ಬೀದಿಯ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಿರುವರು. ಆಗ ವೃಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿರುವ ಪಕ್ಷಿ ನಗು ಮುಖದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗಾರು ನೀವೆಲ್ಲ ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು ತೂರಿರೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು ತೂರಿದರು. ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ರಂಭೆ ನೋಡಿದಳು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯೂ ನೋಡಲೆ ರಂಭೆ ನೀನು ನನಗೆ ಮಾಡಿದ ಮೋಸಕ್ಕೆ ಇದು ಪ್ರತಿ ಉತ್ತರವೆಂದು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿತು. ನನ್ನ ಪಕ್ಕ ಕಿತ್ತಿದ ನಿನಗೆ ಈಗಲೇ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಮರಾಜನ ಭಾದೆ ನಿನಗುಂಟು. ಪಾತಕಿ ರಾಯನಿಗೆ ಯಮಭಾದೆಯುಂಟಾಗಲಿ ಎಂದು ಶಾಪವ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು. ಎಲೇ ರಾಯನೇ ಪರೋಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಪಕ್ಷಿಯಿದು. ನ್ಯಾಯ ಹೇಳುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ನೀನು ಇದನ್ನು ಅಪಹರಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸ್ವಾರ್ಥ ಮನೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವ ಬಿಟ್ಟು ಪರೋಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯೂ ನನಗೆನ ಕೊಡ ಎಲೆ ಶಬರನೇ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಿದ್ದವರ ಕಾಯುವುದೇ ಪರೋಪಕಾರ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವೆನಿದೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳೇ ಮಾನವನಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿವೆ. ಮೂರ್ಖ ರಾಜಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಿ ಮಲಿಯಾಳ ಶಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ನಿನಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷಿಯ ಕಥೆ ಹೇಳುವೆ ಕೇಳೆಂದಿತು.

ವಸುದೆಯೊಳಗೆ ಪರ್ವತ ತಪ್ಪಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬೇಡನು ವಾಸವಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ಎಷ್ಟು ತಿರುಗಿದರೂ ಯಾವ ಬೇಟೆಯೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿ ಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯದೊಳು ತಿರುತಿರುಗಿ ಒಡಲ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾದ. ನೀರಡಸಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋದ. ಅಡವಿಯೊಳಗಿನ ಗಿಡಗಿಡ ತಿರುಗಿ ಎಷ್ಟು ಬಲೆ ಬೀಸಿದರೂ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿಯೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಕೊನೆಗೆ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೇರಿ ನೋಡಲು ಕ್ಷಾರಿಯ ಸಂಧಿಯೊಳಗೆ ಅದು ಆಗ ತತ್ತಿಯಿಂದ ಮುಖ

ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಎರಡು ತತ್ತಿಗಳು ಕಂಡವು. ಆ ಎರಡು ತತ್ತಿಗಳು ಕೈಯೊಳಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಾಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಇತ್ತ ತಾಯಿ ಹಕ್ಕಿಯೂ ಹಣ್ಣು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಮರಳಿ ತನ್ನ ಗೂಡಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ತತ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಬರಿಗೊಂಡಿತು. ದುಃಖದಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿತು. ಅತ್ತ ಬೇಟೆಗಾರ ಬಾಚಾರದೊಳಗೆ ತತ್ತಿ ಮಾರುತ್ತ ನಿಂತಿರುವನು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ ದಯಾಳು ವ್ಯಕ್ತಿ ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗಿದನು “ಎಲೆ ಬೇಟೆಗಾರ ಇವು ಇನ್ನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯದ ಮರಿಗಳು ಪಕ್ಕ ಬಲಿಯದ ಹಸಿ ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆಗಳಿವು ಪರಮಾತ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಈ ಸುಂದರ ಜಗಳನ್ನು ಇವು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಇನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ, ಆನಂದ ಅನುಭವಿಸಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಗಳನ್ನು ತರುವ ನೀನಂಥ ಪಾಪಿ. ಈ ಪಾಪ ಕರ್ಮ ಇಂದೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ನಾನು ಹಿಡಿ ಹೊನ್ನು ಕೊಡುವೆ. ಯಾವ ಗೂಡಿನಿಂದ ಈ ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವೆಯೋ, ಪುನಃ ಹೋಗಿ ಅದೇ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಬಾ ಎಂದು ಹಿಡಿ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದನು”. ಹರದ ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಹಿಡಿ ಹೊನ್ನು ಪಡೆದು ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಯ್ದು ಪುನಃ ಗೂಡಿನೊಳಗೆಟ್ಟನು. ಕುಲಗೇಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ನಾನಂಥ ಪಾಪ ಮಾಡಿರುವೆ ದಯಾಳು ಹೊಂಬಯ್ಯನಿಂದ ನನಗಿಂದು ಅರಿವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಮರಳಿ ತನ್ನ ತತ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತಾಯಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಸುಗಂಧ ಪುರದ ಈ ಸದ್ಭಕ್ತ ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಹಸಿದು ಬಂದವಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಅನ್ನ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಗೆ ಬಂದವರಿಗಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಸಾಧು ಸಂತರಿಗೂ ಕಾಸಿ ಕಾವಡಿ ಹೊತ್ತುವರಿಗೂ ಅನ್ನ ಊಟ ಮಾಡಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಯಾಚಕರಿಗೆ ಎಂದು ಬರಿಗೈಯಿಂದ ಕಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನರು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮಗಾಗಿ ಅವನು ಬೇಡನಿಗೆ ಹಿಡಿ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಿಸಿರುವನು. ಬಮ್ಮನದಿ ಹಣ ಅಳಿದುಕೊಟ್ಟ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಾಯಿ ಹಕ್ಕಿಯೂ ಧನ್ಯತಾ ಭಾವದಿಂದ ಮನದಲ್ಲಿ ಹರಿಸಿತು. ಇತ್ತ ಬೇಡ ಹಿಡಿ ಹೊನ್ನಿನೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಇತ್ತ ತತ್ತಿ ಒಡೆದು ಪೂರ್ಣ ಶಿಶುವು ಹೊರಬರಲು ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ ತಾಯಿ ಹಕ್ಕಿ ಕುಸುಮಲಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆಯಿತು. ಸುಗಂಧಿ ಪುರದಿ ಹರದ ಹೊಂಬಯ್ಯ ನಿಮಗೆ ಧರ್ಮದ ಸೆರೆ ಬಿಡಿಸಿರುವನು. ನಿಮಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ನೀಡಿರುವನು. ಅವನಿಂದ ನೀವು ಹೊಸ ಜನ್ಮ ಪಡೆದಿರುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಅವನ ಉಪಕಾರ

ಬಹಳವಿದೆ. ಅವನ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಈ ಜನ್ಮದೊಳು ಬಂದದ್ದು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಇಂತಹ ಪಕ್ಷಿಯ ಕೊಲ್ಲುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ರಾಯನು ಹೇಳಿದನು.

ಎಲೇ ರಾಯನೇ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಕೂಡಾ ಇದೆ ತರಹ ಇದೆ. ಬೆದರಿ ಬಂದ ಪಕ್ಷಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಹಿಮೆಯ ಪಕ್ಷಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಮಹಾಮಹಿಮನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುರಾಯ ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದು.

೫ನೇ ಸಂಧಿ

ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರೂ ಹಠಬಿಡದ ಶಬರನಿಗೆ ರಾಜನು ಮತ್ತೊಂದು ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವನು. ಕಮರಿಯ ಬನದೊಳಗೆ ಪಾರಿಜಾತ ಪಕ್ಷಿಗಳೆರಡು ಜೋಡಿಯಿಂದ ಸತಿಪತಿಗಳಾಗಿ ಅತಿ ಹರುಷದಿಂದ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಮ್ಮೆ ಬೇಡನು ಗಿಡಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬಲಿ ಹಾಕುತ್ತ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಸರೋವರದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಪಾರಿಜಾತ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಜೋಡಿ ನೋಡಿದನು. ತನ್ನ ಮಹಾಬಲಿಯೂ ಬೀಸಿದನು. ಗಂಡ ಪಕ್ಷಿಯು ಬಲೆ ಹರಿದು ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರಿತು. ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿಯು ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಉಳಿಯಿತು. ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿ ಬಲೆಯೊಳಗಿರುವುದು ನೋಡಿ ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿ ಕಂಡು ಪಕ್ಕದ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೂಗತೊಡಗಿತು. ನಾನು ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಿಗಲಿ ನೀನು ಮಾತ್ರ ಹಾರಿ ಹೋಗೆಂದು ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಳಿತು ಬೇಡನಿಗೆ ಕರಮುಗಿದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಬರುವೆ ನೀನು ಮುಂದೆ ಹಾರಿ ಹೋಗು ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಆಗ ಗಂಡ ಪಕ್ಷಿಯು ಆ ಕಟುಕ ಬೇಡರ ಮಾತು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗದು. ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ಬೇಡನ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಕೇಳು ಎಂದು ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಆರಂಭಿಸಿತು.

ಒಬ್ಬ ಬೇಡನು ಜಿಂಕೆ ಬೇಟೆಗೆಂದು ಬರುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಿಂಕೆಯೂ ಯಾವ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಸಿಗದೆ ಗುಡ್ಡ ಗುಡ್ಡ ತಿರುಗುವನು. ಬೇಟೆ ಸಿಗದೆ ತಿರುಗಿ ಬೇಸತ್ತು ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಘಡು ಘಡಿಸುತ್ತ ಹುಲಿ ಬರಲು ಸರಸರನೇ ಬಂದು ಮರವೇರಿ ಕುಳಿತನು. ಆಗ ಮೇಲೆ ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರಡಿಯೂ ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಮೇಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಕರಡಿ, ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹುಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಸತ್ತೆನೆಂದು ಚಿಂತಿಸ ತೊಡಗಿದನು. ಆಗ ಕರಡಿಯೂ ದೈರ್ಯ ಹೇಳಿತು. “ಎಲೆ ಬೇಡನೇ ಇಂದು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗೋಣ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಈ ಗಿಡದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ಜಾವ ನೀನು ಮಲಗಿದರೆ ನಾನು

ಎಚ್ಚರವಿರುವೆನು. ಇನ್ನೊಂದು ಜಾವ ನಾನು ಮಲಗಿದರೆ ನೀನು ಎಚ್ಚರವಾಗಿರು. ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದಂತೆ ಹುಲಿಯು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದು. ಆಗ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವೆ ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ನೀನು ಹೋಗು ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಕರಡಿ ಮಲಗಿದಾಗ ಹುಲಿಯು ಬೇಡನಿಗೆ ಹೇಳಿತು ಈಗ ನೀನು ಎಚ್ಚರಿರುವೆ. ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕರಡಿಗೆ ನೀನು ಕೆಳಗೆ ನೂಕು. ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಲಿಕೆ ಒಂದು ಕರಡಿ ಸಾಕು'. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ತಿನ್ನಲಾರೆ ನೀನು ಹಾಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಆಗ ಬೇಡನು ಇದು ಸರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕರಡಿಗೆ ನೂಕಲು ಹೋಗುವನು. ತಕ್ಷಣ ಕರಡಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುವುದು. ಕರಡಿಯು ಎಲೆ ಬೇಡ ಈಗ ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ನೀನು ಮಲಗು ಬೆಳಗಾಗುವವರೆಗೂ ನಾನು ಕಾಯುವೆನು ಎಂದಿತು. ಆಗ ಬೇಡ ಮಲಗಲು ಕರಡಿ ಎಚ್ಚರ ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಆಗ ಹುಲಿಯು ಕರಡಿಗೆ ಹೇಳಿತು. ಈ ಮನುಜ ಕೆಟ್ಟವನು ವಿಶ್ವಾಸ ದ್ರೋಹಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಿನಗೆ ಕೆಳಗೆ ನೂಕಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ. ದೇವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೀನು ಉಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಇಂತಹ ವಿಶ್ವಾಸ ದ್ರೋಹಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ನೂಕು ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಆಗ ಜಾಂಬವಂತೆ ಕರಡಿಯೂ ಈ ಹುಲಿಯೂ ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗಾಗಿ ಹುಸಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವದು. ಇದರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಾನು ಬೇಡನಿಗೆ ನೂಕುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಹುಲಿಯೂ ಕಾಡ ಸೇರಿತು. ಕರಡಿಯೂ ತನ್ನ ಗುಹೆ ಸೇರಿತು. ಬೇಡ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದ. ಕರುಡಿದ್ದ ನಿಷ್ಠೆ ಈ ನರ ಮನುಜ ಬೇಡನಿಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಆಗ ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿಯು ಮರಳಿ ತನ್ನ ಗೂಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದು. ಮರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನೆನೆದು ಮರಗಿ ಪುನಃ ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳಿ ಬಂದಿತು. ಬೇಡನ ಕೈಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕ ಸತಿಯಳ ಕಂಡು ಪಕ್ಕದ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ದುಃಖಿಸತೊಡಗಿತು. ಒಡಲಿಗೋಸ್ಕರ ಬೇಟೆಗೆ ಬಂದ ಶಬರನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಪಿಸುವೆ. ಅಡವಿಯೊಳಗಿದ್ದ ನಮಗೆ, ನಮ್ಮ ಶರೀರ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲಿಕೆ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ಹೆಂಡತಿ ಹೊರಗೆ ಬರದಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಎರಡು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಈ ಜೋಡಿಗಳ ಅಗಲದ ಪ್ರೀತಿ ಕಂಡು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಅದೇ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗ ಪಕ್ಷಿಯು ಮತ್ತು ಬೇಡನು ಬಿದ್ದು ಹತವಾದರು. ಅಡವಿ ಪಕ್ಷಿಯ ಕೊಂಡ ಪಾಪಕ್ಕಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುವನು. ಆಗ ಬೇಡನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ನೀಗಿದ ಎಲೆ ದೊರೆಯೆ ಈ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಸೆರೆಯೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೀನೇಕೆ ಪಾಪದ ಕೂಪದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತೀಯೆ? ಎಂದು

ಶಬರನು ಕೇಳುವನು. “ಬೆನ್ನ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಉಳಿಸುವುದು ಪುಣ್ಯವೇ ಹೊರತು ಪಾಪವಲ್ಲ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ವಿನಃ ಈ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರೆನೆಂದನು. ಇತ್ತರ ಹರದ ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಉಪಕಾರ ತೀರಿಸಲು ಕುಸುಮಾಲಿ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಸರೋವರದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿತು. ಕಲ್ಲುಗಿರಿ ಕಂದರಗಳು ತಿರುತಿರುಗಿ ಹಂಬಯ್ಯನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಡಿತು. ಆಗ ದಣಿದು ಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಕುಸುಮಾಲಿ ಋಷಿಯಾಶ್ರಮ ಕಂಡಿತು. ಶಿವನ ರೂಪದ ಋಷಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿತು. ಇಂದು ಎನಗೆ ಋಷಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಧರ ಕಂಡನೆಂದು ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಿತು. ಹರದ ಹಂಬಯ್ಯನೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಶಿರೋಮಣಿ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎನ್ನ ಬಿಡಿಸಿ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದನು. ಅವನ ಉಪಕಾರ ತೀರಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆಂದು ಋಷಿ ಮುನಿಗೆ ಕೇಳಿತು. ಆಗ ಋಷಿಯು ನಸುನಕ್ಕು ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ಜ್ಞಾನ ಕಂಡು ಸಂತಸ ಪಡುವನು.

ಕೊಟ್ಟ ಋಣವ ತೀರಿಸುವ ಬುದ್ಧಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ನಿನ್ನ ಜಾಣತನಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿರುವೆನೆಂದು ಋಷಿಯು ನುಡಿದರು. ಋಣ ಮುಕ್ತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೊಂದು ವಿಧಾನ ಪೇಳುವೆನು ನಿನ್ನ ಮನದೊಳು ತಿಳಿಯಂದ. ನನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೃಟ ವೃಕ್ಷವಿದೆ. ಆ ವೃಟ ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೊಂದು ಕುಟುಕ ತೀರ್ಥದ ಎರಡು ಗುಂಡಗಳಿವೆ. ಗುಂಡದೊಳಗೆ ಮುಳಗಿ ನಾವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದೇ ನಾವಾಗುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಋಷಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುಸುಮಾಲಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆಗ ಕುಸುಮಾಲಿ ಹೆಣ್ಣು ರೂಪವ ತಾಳಿ ಹಂಬಯ್ಯನ ಋಣ ತೀರಿಸುವೆನೆಂದು ನೆನೆದು ಗುಂಡದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತು. ಮುಂದೆ ಎದ್ದು ಹೊರಬರುತ್ತಿರಲು ಸುರಸುಂದರ ನಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಳು. ಹರದ ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಮನೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊಂಬಯ್ಯನಿರುವ ಪುರಕೆ ಬಂದಳು. ಪುರ ಜನರೆಲ್ಲ ಈಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವ ಮನ್ನಣೆ ರಾಣಿಯಿವಳು. ಯಾವ ಲೋಕದ ರತಿವೇವಿ ಎಂದು ದಂಗಾಗಿ ನೋಡುವರು. ಯೌವನದ ಸುರುಸುಂದರ ರೂಪ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾಗುವನು. ನೆರೆದ ಜನರಿಗೆ ಶಿವಭಕ್ತ ಶಿವಶಿವಶರಣ ಮಹಾದಾಸೋಹಿ ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಮನೆಗೆ ತಂದು ಬಿಡುವರು. ಇಂತಹ ರಮಣಿಯು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತದ್ದು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಈಕೆ ಯಾವ ರಾಯನ ಸೊಸೆ? ಯಾವ ರಾಯನ ರಾಣಿ, ಯಾವ ಮಾನ್ಯನ ಮಗಳೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಿ ನೀನು ಯಾರಮ್ಮ ಎಂದು ಕೇಳುವನು. ಎಲೆ ಹೊಂಬಯ್ಯ ಮೊದಲು ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕರೆದು

ಕುಳ್ಳಿರಿಸು ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕಥೆ ಹೇಳುವೆ. ಆಗ ಹೊಂಬಯ್ಯ ಈಕೆಯನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕರೆದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನೀನು ಹಿಡಿಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ಮರಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಉಳಿಸಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಋಣ ತೀರಿಸಲು ಋಷಿಗಳೊಬ್ಬರ ದಯದಿಂದ ಈ ಸುಂದರ ರೂಪ ಪಡೆದು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಋಣ ತೀರಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಆಕೆಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಇದು ಋಷಿ ಆಜ್ಞೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನೀನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧು ಸಂತರಿಗೆ ಯಾಚಕರಿಗೆ ಅವರು ಬೇಡಿದ ಪರಮಾನ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಉಣಿಸೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಆಗ ನಿನ್ನ ಋಣ ತೀರುವುದು. ಆಗ ಕುಸುಮಾಲಿಯೂ ನಿತ್ಯ ಬರುವ ಸಾಧು ಸಂತರಿಗೆ ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರಿಗೆ (ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬರುವವರಿಗೆ) ಬೇಡಿದ ಪರಮಾನ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಸನ್ನ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತ ಅನಂತ ಕಾಲ ಸತಿಪತಿಗಳಾಗಿ ಹೊಂಬಯ್ಯನೊಂದಿಗೆ ಇರುವಳು. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಹರದ ಹೊಂಬಯ್ಯನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಕಾಸಿ ಕಾವಡಿ ಹೊದ್ದು ದೇಶ ದೇಶ ತಿರುಗುವ ಸನ್ಯಾಸಿ ಗೋಸಾಯಿಗಳ ವೇಷ ಧರಿಸಿ (ಸುಡಗಾಡಸಿದ್ದರ ಗುರುಗಳು) ಧರಿಸಿ ಮುನಿಗಳು ಹಿಂಡಾಗಿ ಬರುವುದು, ಊರ ಜನರನ್ನು ಕರೆದು ಎಲೋ ಸಜ್ಜನರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲರ ಗುಂಪಿಗೆ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ನೀಡುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಯಾರಿರುವರು? ಎಂದಾಗ ನೆರೆದ ಸಜ್ಜನರು ಹರದ ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಮನೆ ತೋರಿಸುವರು. ಆಗ ಹರದ ಹೊಂಬಯ್ಯನು ಬಿಸಿಲೊಳು ನಡೆದು ಹಸಿದು ಬಂದ ಮುನಿ ಪುಂಗವರಿಗೆ ಒಳಗೆ ಕರೆದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಸತಿಕುಸುಮಾಲಿಗೆ ಕರೆದು ಈ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಬೇಡಿದ ಪರಮಾನ್ನ ಬಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಪುರದೊಳಗೆ ನಡೆಯುವನು. ಆಗ ಕುಸುಮಾಲಿಯು ಕರೆದು ಒಡೆಯನೆ ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಸಕಲ ದಾನ್ಯಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗಿವೆ ಒಂದು ಕಾಳೂ ಕೂಡ ಮನೆಯೊಳಗಿಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಗೆ ಪರಮಾನ್ನ ಮಾಡಿ ಉಣಿಸಲಿ ಎಂದಾಗ “ನೀನು ನೀರು ಕುಡಿಸಿ ಸಂತ್ಯಸು. ನಾನು ಈ ಕ್ಷಣವೇ ಪುರದೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದ ಕಾಳು ಕಡ್ಡಿಗಳು ತರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಡುವನು. ಊರಲ್ಲ ತಿರುಗಾಡಿ ಯಾರಿಗೆ ಕೇಳಿದರೂ ಒಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಉಪ್ಪು ಎಣ್ಣೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಹೊಂಬಯ್ಯ ಒಬ್ಬ ಶೆಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ನಾಳಿಗೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹಣ ತಂದು ಕೊಡುವೆನು ಇಂದು ನಮಗೆ ಉಪ್ಪು ಎಣ್ಣೆ ಬೇಳೆ ಕಾಳು ಬೆಲ್ಲ ಕೊಡು ಎಂದನು. ಆಗ ಶೆಟ್ಟಿಯು “ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿರುವುದು ಭಾಗ್ಯ ಹಗಲು ಸತ್ತರೆ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಸತ್ತರೆ ದೀಪವಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಭಾಗ್ಯ ನಂಬಿ ನಿನಗೆ ಕಾಳು ಕೊಡಲಿ. ನಿನ್ನ ಸತಿಯೆ ನಿನಗೆ ಸಕಲ ಭಾಗ್ಯ. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ನಿನ್ನ ಸತಿಯನ್ನು ತಂದು ಅಡವು

ಇಟ್ಟರೆ ನಿನಗೆ ಬೇಡಿದಷ್ಟು ಧಾನ್ಯ ಅಳಿದು ಕೊಡುವೆನೆಂದು” ಹೇಳಿದನು. ಸರಿ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಮೊದಲು ಧಾನ್ಯ ಕೊಡಲು ಹೇಳಿದ. “ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಅತಿಥಿ ಜಂಗಮರು ಮುನಿ ಪುಂಗವರು ಬಂದಿರುವರು. ಅವರಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಊಟ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸತಿಯಳನ್ನು ತಂದು ಬಿಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಬೇಳೆ ಕಾಳು ಅಕ್ಕಿ ಕಣಕಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಬೇಳೆ ಬೆಲ್ಲ ಅಳಿದು ಕೊಡುವನು. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದು ಹೆಂಡತಿ ಮುಂದೆ ಇಡುವನು. ಆಗ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ನೀನು ಶಟ್ಟಿಯ ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಬಯಸಿದರೆ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಅವನ ಸಂಘ ಕೂಡಿದರೆ ನನ್ನ ಋಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತೆಂದನು”. ಪುರುಷನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸತಿ ಕುಸುಮಾಲಿಗೆ ಹರ್ಷವಾಯಿತು. ಇಂದು ನನಗೆ ಋಣ ತೀರಿಸುವ ಭಾಗ್ಯ ಬಂದಿತೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂತಸ ಪಡುವಳು. ನೀವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಿರೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವೆ” ಇದು ಶಿವನಾಣೆ ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಂತೆ ಕುಸುಮಾಲಿಯು ಪರಮಾನ್ನ ಮಾಡಿ ಉಣ ಬಡಿಸಲು ರಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. ಇತ್ತ ಶಟ್ಟಿಯು ಕುಸುಮಾಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಚಡಪಡಿಸ ತೊಡಗಿದ. ಹೊಂಬಯ್ಯ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ದವಸ ಧಾನ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಬಹುದು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಈ ಲೋಕದೊಳಗೆ ತಂದು ಕೊಡುವರುಂಟೆ? ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಅಂದು ಕೊಂಡನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿ ಕತ್ತಲೊಳಗೆ ಸತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಶಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದನು. ಶಟ್ಟಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಸತಿಯನಿಳಿಸಿ ಶರಣ ಹೊಂಬಯ್ಯ ತೆರಳಿ ಬರುವನು. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹೊಂಬಯ್ಯ ಹರಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹರುಷದಿಂದ ಇರುವನು. ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ಕುಸುಮಾಲಿಗೆ ಉಳಿಸಲೆಂದು ಶಿವನು ಪುರದ ರಾಜನ ವೇಷ ತೊಟ್ಟು ಜರದಿ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾರಿ ಏರಿದ. ಕೈಯೊಳಗೆ ಬಾಲ್ಯ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ತೂಗು ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲೆ ಮೋಜು ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದ. ಆಗ ಶಟ್ಟಿ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ತ್ರಿಪುರ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವ ಶಿವನು ತನ್ನ ತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ರಾಜನ ವೇಷದಿಂದ ಬರುವನು “ಎಲೆ ಶಟ್ಟಿ ಯಾರು ಈ ಕನ್ಯೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಇವಳ ತಂದೆ” ಎಂದು ಕೇಳುವನು. ಆಗ ಶಟ್ಟಿಯು ಗಡಗಡನಡುಗಿ ತಪ್ಪಾಯಿತೆಂದು ಕರ ಜೋಡಿಸುವನು. ಪರರ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತಂದು ಮೋಜು ಮಾಡುವರೇ ಶಟ್ಟಿ ಈಗಲೇ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತಿ ಎಸೆವೆನು, ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನು ಎಲುಬು ಮುರಿದು ಬೀಸಾಡುವೆನು. ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನ ತೊಗಲ ದಮ್ಮಡಿ ಮಾಡಿ ಬಾರಿಸುವೆನು ಈ ಮನೆಯೊಳಗಿರದ ಹೆಣ್ಣು

ಇಂದೇಕೆ ಬಂದಿರುವಳೆಂದು ಕೇಳುವನು. ಆಗ ಶಟ್ಟಿ “ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಈಗಲೇ ಕೊಡುವೆನು ಜೊತೆಗೆ ಇವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ಪುರದ ಜನರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ ಕಳೆಯಬೇಡ ನನಗಿನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ ಗೌರಮ್ಮನ ಪೂಜೆ ಹಾಗೂ ಹುತ್ತಿನ ಪೂಜೆಗಳು ಮಾಡಿಸಿ ಮುತ್ತೈದಿಯರಿಗೆ ಉಡಿ ತುಂಬಿಸಿ ಊಟ ಬಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕರೆ ತಂದಿರುವೆ. ನಂತರ ಅವಳಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸುವೆನೆಂದು” ಆಗ ರಾಜನು ನಿನ್ನ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲೆ ಇರುವೆ ಬೇಗ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡು ಎಂದನು. ಆಗ ಶಟ್ಟಿ ಹುತ್ತಿನ ಪೂಜೆ, ಗೌರಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನಿನ ಹಮ್ಮಣಿ ಹೊತ್ತು ಶರಣ ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಕುಸುಮಾಲಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಬರುವನು. ಶರಣ ಹೊಂಬಯ್ಯ ಗುರು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಶಟ್ಟಿ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೊಂಬಯ್ಯ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ. ಆಗ ಶಟ್ಟಿಯು ಇಂದು ನಿನ್ನ ಸತಿಯಳು ನಿನಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ನಾನು ಇವಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ ತಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ಕಪ್ಪು ಕೊಡುವೆನು. ಸ್ವೀಕರಿಸೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದನು. ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೀನೇಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿರುವೆ ಬೆಳಗಾಗುವತನಕ ಅಲ್ಲೆ ನೀನು ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ ಎಂದು ಹೊಂಬಯ್ಯನು ಗದರಿಸುವನು. ಆಗ ಕುಸುಮಾಲಿಯೂ “ತೂಗು ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲೆ ಹೂವಿನ ಪರಿಮಳ ಸವಿಯಿತ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಪುರದ ರಾಜನು ಗಸ್ತಿ ತಿರುಗುತ ಬಂದು ಶಟ್ಟಿ ಮಗನಿಗೆ ಮನ ಬಂದಂತೆ ಬಯ್ಯನು. ಆಗ ಶಟ್ಟಿಯ ಮಗನು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿ ತಂದು ಬಿಟ್ಟಿರುವನು” ಎಂದಳು.

‘ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವೆ ನಾರಿ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನು ನೀ ಉಳಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತುರುಬು ಹಿಡಿದು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಹೊಡೆಯಲು ಕೈಯತ್ತಿದಾಗ ಶಿವನು ಬಂದು ಕೈಹಿಡಿದನು. ಎಲೆ ಹೊಂಬಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಗೆ ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿರುವೆನು. ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿರುವನು ನಾನೇ ಊರಲ್ಲ ತಿರುಗಿದರೂ ಕಾಳು ಕೊಡದಂತೆ ಮಾಡಿದವನು ನಾನೆ ಶಟ್ಟಿಯು ನಿನ್ನ ಸತಿಯಳಿಗೆ ಒತ್ತೆ ಇಡು ಎಂದು ಕೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದವನು ನಾನೇ ನೀನು ನಿನ್ನ ಸತಿಯಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದವನು ನಾನೆ. ರಾಜಭಟನಾಗಿ ಪಹಿರೆ ತಿರುಗುವ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಶಟ್ಟಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಸತಿಯಳ ಮಾನ ಕಾಯ್ದಿದವನು ನಾನೇ. ಇವು ಎಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಲೀಲೆ. ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೈಲಾಸ ಪದವಿ ಕೊಡುತಿರುವೆನೆಂದು ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು. ಹರ ನೀನು ಒಲಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ನರಲೋಕದ ನಾವು ಇರಲಾರೆವು ನಿಮ್ಮ ಗಿರಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರೆಂದು ಹೊಂಬಯ್ಯ ನುಡಿದನು.

ಆಗ ಹೊಂಬಯ್ಯನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಶಿವನು ತನ್ನ ಮೇರು ಗಿರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯುವುದು.

ಓನೇ ಸಂಧಿ

ಮುಂಗಾಲು ಹೊಲಸಾದ ದುರ್ಗಂಧ ವಾಸ ಮೈಯಾತರ ಕುಲದವನು ಇವನು. ಎಷ್ಟು ನೀತಿ ಮಾರ್ಗ ಹೇಳಿದರೂ ತನ್ನ ಜಾತಿ ಧರ್ಮದ ಬಿಡವಲ್ಲ. ಪಾತಕ ಮಾಡುವ ಘಾತಕನಿವನು ಬೇಗನೆ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟಿರಂದು ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಸಭಿಕರು ನುಡಿವರು. ಸಭಿಕರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಶಬರನು ಕೋಪಗೊಂಡನು. ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರೆಲ್ಲ ನೀತಿ ಮಾರ್ಗವ ಬಿಟ್ಟ ಕರ್ಮ ದ್ರೋಹಿಗಳು. ಇವರದ್ಯಾವ ಜಾತಿ ಎಂದು ಶಬರನು ನುಡಿವನು. ಎಲೇ ಶಬರನೇ ಜಾತಿ ಮಾತುಗಳಿಗೇಕೆ ನಿನ್ನ ಕೋಪ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಕೊಡುವ ಒಡವೇ ಪಡೆದು ಹೋಗಿದೆ. ಆಗ ಶಬರನು ಎಲೆ ದೊರೆಯೆ ಸಿರಿತನ ಬಂದರೆ ಮರೆ ಮಾಡಿ ಉಣಬೇಕು ಪರರು ದುಡಿದೊಡವೆ ನಮಗೆ ಸಲ್ಲದು. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಿ ನಮಗೆ ಕೊಡು ಎಂದನು. ಪಕ್ಷಿಯ ಮ್ಯಾಲೆ ನಿಮಗ್ಯಾಕೆ ಈ ಹುಚ್ಚು! ಬಡವ ಬೇಡನ ಕಾಡಬೇಡಯ್ಯ ಅರಸ. ಬೇಗ ಪಕ್ಷಿಯು ಕೊಡುಯಿಂದ. ಈ ಪಕ್ಷಿಯಿದ್ದರೆ ಬಡತನ ಎನಗಿಲ್ಲ. ಪರುಷ ಶಕ್ತಿಯು ಇದರಲ್ಲಿಹುದು ಬೇಡಿದ್ದು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಈ ಪಕ್ಷಿಗಿರುವುದು. ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಪಕ್ಷಿಯಿಂದ ಬೇಡಿದ್ದು ನಾಪಡೆವೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿ ನನಗೆ ಕೊಡುಯಿಂದ.

ದೇಶಕಥಿಪತಿ ಈಶ ಸಮಾನನೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವೆ. ನಾಳೆ ಬೇಕೆಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಮೂರು ಪಕ್ಷಿ ತಂದು ಕೊಡುವೆ ಇಂದು ನನಗೆ ಪಕ್ಷಿ ಕೊಡುಯೆಂದನು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ಗಡಗಡನೇ ನಡುಗುತ್ತ ಭೂಪರೊಳು ಭೂಪ ಮಹಾಭೂಪ ನೀನು. ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾರೆನೆಂಬ ಭಾಷೆ ನಿಮ್ಮದು. ಈ ಬೇಡನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶ ದೇಶ ತಿರುಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮೊರೆ ಬಂದಿರುವೆ. ಹಡೆದ ತಂದೆಯು ನೀನು, ಹಡೆದ ತಾಯಿಯು ನೀನೆ. ಈ ಬಡ ಶಿಶು ನಾನು. ನನ್ನ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿರುವೆ. ಬೇಡನಿಗೋಸ್ಕರ ಮನ ಕರಗಿ ಎಲೆರೆಯ ನನ್ನ ಕೈಸೆರೆ ಕೊಡಬೇಡ ಎಂದು ಪಕ್ಷಿಯು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಎಲೆ ರಾಯನೆ ಗಿಟ (ಛಪ್ಪನ್) ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಣಾಳು ದೊರೆಯೆಂದು ನಿನಗೆ ಬಿರುದುಂಟು. ನಾನಿಷ್ಟು ಬೇಡಿದರೂ ನಿಮಗೆ ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲವೆ ಕರುಣಾಳು ದೊರೆಯ ಕರುಣೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಿ ನಮಗೆ ಕೊಡಿರೆಂದು ಸಭೆಯೊಳು ಘುಡುಘುಡುಸಿ ಶಬರ ನುಡಿದನು. ಜಗದೊಳಗೆ ನೀತಿವಂತ ನೀವೆಂದು, ನ್ಯಾಯವಂತ ನೀವೆಂದೂ ನ್ಯಾಯ ಬೇಡಿ ಬಂದಿರುವೆನು. ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯ

ಮಾಡದೆ ಪಕ್ಷಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸೆಂದ. ಆಡಬಾರದ ಮಾತು ಆಡಿದನು ನಮಗಿಂದು ಪಕ್ಷಿಯ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಕರ್ಮವು ನಿಮಗೆ ತಟ್ಟುವದು ಅಧರ್ಮಿಯೆಂದು ಜಗಕೆ ನಾನು ಸಾರುವೆನು. ಧರ್ಮವಂತ ರಾಜನೇ ನಾನು ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳುವೆನು. ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯು ನನಗೆ ಕೊಡು, ಪುನಃ ರಾಯನು ಎಲೇ ಶಬರನೇ ನಿನಗೆ ನಾ ಕೈಮುಗಿವೇ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಬಂದಂತೆ ನಿನಗೆ ಹೆದರಿ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿರುವುದು ಈ ಪಕ್ಷಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಪಕ್ಷಿ ಕೊಡಲಾರೆ. ಎಲೇ ದೊರೆಯೇ ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ನಾನು ಕೊಲ್ಲಲಾರೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಇದೊಂದು ನನ್ನ ಮಗುವೆಂದು ಸಾಕುವೆ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಇದಕ್ಕೂ ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿಸುವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಲ್ಲಲಾರೆಂಬ ಯಾವ ಭಾಷೆಯೂ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುವೆನು. ಎಲೇ ರಾಯ ಒಡಲ ಆಸೆಗೆ ಅಡಗಿ ತಿರುಗುವ ಈ ಹುಸಿ ಮನುಷ್ಯರ ಮಾತು ನಂಬಲಾಗದು. ಹಸಿ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವ ಹುಸಿ ಮನುಷ್ಯರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ನೀ ಕೊಡಬೇಡ ಎಂದು ಪಕ್ಷಿಯೂ ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಿಪ ಶಿಬಿರಾಯನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು. ಎಲೇ ರಾಯ ನಾನು ಆಡಿದ ಮಾತು ಎಂದು ಸುಳ್ಳಾಗದು ಹಿಂದೊಬ್ಬ ಶಬರನು ಮೋಸ ಮಾಡಿದ ಕಥೆಯ ಹೇಳುವೆನು ಸ್ವಾಮಿ ಕೇಳೆಂದಿತು ಪಕ್ಷಿ.

ಜ್ವಾಲ ನೇತ್ರದ ಬೇಡನೇ ನೀನು ಈ ಕಥೆ ಕೇಳು. ಉತ್ತರದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಿ ಕುಲದ ಶಬರನಿದ್ದನು. ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಅವನ ಕುಲ ಕಸಬು. ದಿನ ದಿನಕೆ ಬೇಟೆ ಸಿಗದೆ ಬಡಲಾಸೆಗೆ ನೊಂದು ಬಡತನದೊಳು ಬೆಂದು ತಾಪದೊಳು ಹೊರಳಾಡಿ ಅರಹೊಟ್ಟೆಯಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿ ಬದುಕುತಿದ್ದ. ಹೆಂಡರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಪ್ಪತ್ತಿನ (ಒಂದು ವೇಳೆ ಊಟ) ಅನ್ನ ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಅವನಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿಯು ಅವನಿಗೆ ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಿರಕಿರಿ ತಾಳದೆ ಬೇಸರದಿಂದ ವನಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಕೊಣಲು ಕೊಂತಳ ನೀರು ಹರಿವ ಝರಿಗೆ ಬಲೆಯ ಬೀಸಿದ. ಗಿಡ ಗಿಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಸಿಕ್ಕ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದು ನೀರಡಿಸಿ ಬಂದನು. ನೂರು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗುಂಪು ಕಂಡು ಬೇಡನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಬೇಡನ ಬಲೆ ಕಂಡು ಯಾವ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಹಾರಿ ಹೋದವು. ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿಯು ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿತು. ಚಡಪಡಿಸುವ ಪಕ್ಷಿ ಕಂಡು ಬೇಡನು ಬಲೆ ಎಳೆದನು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ಎಲೆಬೇಡನೆ ನಿನಗ್ಯಾವ ಕಾಷ್ಟವಿದೆ ನನಗೇಕೆ ಹಿಡಿದಿರುವೆ ವಿನಯದಿ ಪಕ್ಷಿಯು ಕೇಳಿತು. ಆಗ ಬೇಡನು ಹೊಟ್ಟೆ ಆಸೆಗೆ ನಾನು ಹತ್ತೆಂಟು ಪಕ್ಷಿಯ ಹಿಡಿದು ಪೇಟೆಯೊಳಗೆ ಮಾರಿ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯ ಕಾಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕುವೆನು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ಎಲೆ ಶಬರನೆ ನನ್ನದೊಂದು ವಿನಂತಿಯಿದೆ. ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು ತಪ್ಪಲಾರೆ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಎರಡು

ಮರಿಗಳಿವೆ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ ಹಣ್ಣು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗಂಡನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವೆನು. ಇದು ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಆಸೆ ಎಂದು ಭಾಷೆ ಕೊಡುವುದು. ನನ್ನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಂಬಿ ನನಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳುವುದು. ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶನ ಆಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವೆ ನಾನು ಮರಳಿ ಬರುವೆನೆಂದು ಪಕ್ಷಿ ಹೇಳಿತು. ಆಗ ಬೇಡನು ಪಕ್ಷಿಯ ಮಾತಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಮಾಡಿ ನೀನು ಬರುವವರೆಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವೆ. ಜ್ಞಾನ ಸಾಗರ ಪಕ್ಷಿ ನಾನಿಲ್ಲೆ ಇರುವೆನು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಮರಳಿ ಬಾ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ಮರಿಗಳ ನನೆದು ಹಂಬಲಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು. ಹಸಿದು ಬಳಲಿದ ಮರಿಗಳಿಗೆ ತುತ್ತು ಉಣಿಸಿ ದುಃಖ ಪಡುವುದು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಾಲಾಣಿಸಿ ಮುದ್ದಿಡುವುದು. ಮರಿಗಳ ಉಪಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಬರುವುದು ತಡವಾಯಿತು. ಆಗ ಶಬರನಿಗೆ ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷಿ ಮರಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಕೋಪವ ತಾಳುವನು. ಪಕ್ಷಿಯ ನೀತಿ ಮಾತಿಗೆ ನಂಬಿ ನಾ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಬಹಳ ವೇಳೆಯಾಯಿತು ಇನ್ನು ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿರಲು ಮತ್ತೊಂದು ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿ ಬಂದು ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುವುದು. ಮೊದಲೇ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಶಬರನು ಇದನ್ನು ಈಗಲೇ ಕೊಂದು ಬಿಡಬೇಕೆಂದನು. ಆಗ ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿಯು ಶಬರನಿಗೆ ಹೇಳಿತು. ಎಲೇ ಶಬರನೇ ನನ್ನ ಸತಿಯು ಹಸಿದು ಮನೆಯೊಳಗಿರುವಳು ಅವಳಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಕೊನೆಯ ಬಾರಿ ರತಿಮುಖವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೇಗ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷ ನೀಡುವ ಶಿವನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವೆ ನಂಬಿಗೆಯಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಬಿಡುಯೆಂದಿತು. ದುಷ್ಟ ಶಬರನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕನಿಕರ ಬಂದಿತು. ಪಕ್ಷಿಯ ಮಾತಿಗೆ ನಂಬಿ ಬೇಡನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವನು. ಸರಸ ಸತ್ಯತಿ ಭೋಗ ಅತಿ ಸಂಭ್ರಮದಿ ಸತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬೇಗ ಬರಲು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಗೂಡಿಗೆ ಬಂದು ಸತಿಗೆ ಹೇಳದೆ ಮನದೊಳಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಡಿದ ಮುಖ ಕಂಡು ಚಿಂತೆಯಾತಕೆ ಪ್ರಾಂತಿಯೆನುಂಟುನೆಂದು ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಪುರುಷನಿಗೆ ಕೇಳಿತು. ಆಗ ಗಂಡ ಪಕ್ಷಿಯು ಬೇಡನಿಗೆ ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ಹೇಳುವುದು. ಈಗ ನಾನು ಮರಳಿ ಹೋದರೆ ನಿನಗವನು ಕೊಲ್ಲುವನು. ಕೊನೆಯ ಬಾರಿ ನಿನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿ ಹೇಳಿ ಹೋಗಲೆಂದು ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಇತ್ತ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಲಾಣಿಸುತ್ತ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಮರಿಗಳು ತಾಯಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಹಾಲುಣ್ಣದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತವು. ಆಗ ತಾಯಿಯು “ಬೇಡನಿಗೆ ನಾನು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿರುವೆ ಬೇಗನೆ ನಿಮಗುಣಿಸಿ ನಾನು ಹೋಗುವೆನೆಂದು” ಹೇಳಿತು. ಆಗ ಮರಿಗಳು ಹಾಲು ಉಣ್ಣದೆ ಹಠಮಾಡ

ತೊಡಗಿದವು. ತಂದೆ ತಾಯಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಾವಿದ್ದು ಫಲವೇನು? ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ನಾವು ಬರುವೆವು. ನಿಮ್ಮ ಬಿಟ್ಟು ಬದುಕುವ ಶಕ್ತಿ ನಮಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದವು. ಆಗ ತಾಯಿ ಮರಿಗಳು ಕೂಡಿ ಬನದೊಳಗಿರುವ ಬೇಡನ ಕಡೆಗೆ ಬರುವವು. ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತ ಬೇಡನಿಗೆ ಪಕ್ಷಿ ಬಂದಿರುವದು ನೋಡಿ ಹರ್ಷವಾಯಿತು. ಆಗ ಮರಿಗಳು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಾವಿದ್ದು ಫಲವೇನು, ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನು ನಿನ್ನ ದೇಹ ಚಿನ್ನದಂತಾಗುವು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿಗೆ ನೀವು ನಂಬಿ ಬಂದಿರಿ. ಅದೇ ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದಂತಯಿತು. ಜೀವದಾಸೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟ ನೀವು ಬಂದಿರಲ್ಲ ಅದೇ ನನಗೆ ಸಾಕು. ಇತ್ತ ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದ ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿಯು ಕೂಡ ತನ್ನ ಸತಿಗೂಡಿ ಬರಲು ಶಬರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪದಂತೆ ಬಂದ ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ನಿಷ್ಠೆ ಕಂಡು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವನು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬೇಟೆ ನಾನು ಆಡಬಾರದೆಂದು ಶಪಥ ಮಾಡುವನು. ಎಲೆ ರಾಯ ಪಕ್ಷಿ ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯ ಮನಸಿಟ್ಟು ಕೇಳಿದೆ. ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪದಂತಹ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಿಯಿದು. ಇಂತಹ ಪಕ್ಷಿ ನಾನೆಂತು ಬಿಡಲಿ ಇದನ್ನು ನಾನು ಚಿನ್ನದಂತೆ ಸಾಕುವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಆಣೆ ಮಾಡಿ ನಾ ಹೇಳುವೆನು ಎಂದು ಶಬರ ನುಡಿದನು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ರಾಯ ಮತ್ತು ಶಬರನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಿಯ ಕಥೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ ಆರು ಮುಗಿಯಿತು.

೭ನೇ ಸಂಧಿ

ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಪಕ್ಷಿ ನಾ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಾರೆನೆಂದು ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಬೇಡನು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಕುಳಿತನು. ಪಕ್ಷಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಅನ್ನ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ನಾ ಪ್ರಾಣವನು ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಬೆದರಿಸುವನು. ಆಗ ರಾಜನು ಎಲೆ ಶಬರನೇ ರಾಜ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿನಗೆ ಹೊರಲಾರದಷ್ಟು ಮುತ್ತು ರತ್ನ ಹೊನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಆಗ ಬೇಡನು ರಾಷ್ಟ್ರದಧಿಪತಿಯ ನೀನು ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವ ಕೊಟ್ಟರೂ ನನಗೆ ಬೇಡ. ರಾಜ ಧನವ ಮುಟ್ಟಬಾರದೆಂಬ ಶಪಥ ನಮ್ಮದು. ಪರ ಹೆಣ್ಣು, ಪರ ದ್ರವ್ಯ, ಪರಮಾನ್ಯ ವಿಷ ನಮಗೆ. ನಾ ದುಡಿದ ಕಾಯಕದಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಿಡಿ ಅನ್ನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದೇ ನಮಗೆ ಪರಮ ಸಂತೋಷ. ಪರಧನ ಮುಟ್ಟುವುದು ಪಾಪದ ಹೊರೆ ಹೊದ್ದಂತೆ. ನನ್ನ ರಟ್ಟೆ (ಕೈ) ಗಟ್ಟಿ ಇರುವ ತನಕ ನಾನು ದುಡಿದು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಯಕವ ಮಾಡುವುದೇ ನಮಗೆ ಪರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಎಲೆ ಸಭಿಕರೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಈ ರಾಯ ಮನಗಟ್ಟಿ

ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವನು. ನೆರೆದ ಸಭಿಕರೇ ನಿಮಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳುವೆನು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಿಯು ನಮಗೆ ಕೊಡುಯೆಂದು ನಿಮ್ಮ ರಾಯಗೆ ನೀವು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿರೆಂದು ಹೇಳುವನು. ದುಷ್ಟ ಬೇಡನು ಇವನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳನು ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಪಕ್ಷಿಯು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿರಿ ಎಂದು ಸಭಿಕರು ನುಡಿದರು. ಸಭಿಕರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಪಕ್ಷಿ ಮತ್ತೆ ಗಾಬರಿಗೊಂಡಿತು. ಗಡಬಡಿಸುತ್ತ ಧಾವಿಸಿ ನಾ ಬಂದೆ. ಎಲೆ ರಾಯ ಜೀವ ರಕ್ಷಿಸುವ ದೊರೆ ನೀವೆಂದು ನಾ ಬಂದೆ. ಯಾರ ಮಾತನು ನಂಬಿ ಮೊರೆ ಹೋದ ನನಗೆ ಕೈ ಸೆರೆಯ ಕೊಡಬೇಡವೆಂದು ಕಳವಳದಿ ಪಕ್ಷಿ ಕೇಳಿತು. ಎಲೆ ರಾಯ ಹಿಂದೆ ಮರ್ತದೊಳಗೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ತಮ್ಮ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೈಸೇರಿಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕದಿ ಹರಿಹರ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೈ ಸೇರಿಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕದಿ ಹರಿಹರ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕವರ ಕೈಸೇರೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಶೂಲ ಬಂದರೂ ಸಹಸಿ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಕೈಸೇರೆ ಕೊಡಲಾರದಂತಹ ಮಹಾಮಹಿಮೆ ಅವನಾರು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಕಥೆ ಹೇಳೆಂದು ರಾಜನು ಪಕ್ಷಿಗೆ ಕೇಳುವನು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯು ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.

ಧರೆಯೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಓರಂಗಲ್ಲವೆಂಬ ಪುರವಿರುವುದು. ಆ ಪುರವ ಗಣಪತಿಯೆಂಬ ರಾಜನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ತನ್ನ ರಾಜದೊಳು ಎಲ್ಲರೂ ದುಡಿದುಣ್ಣಬೇಕು. ಪರರ ಹೊನ್ನು ಯಾರು ಕದಿಯಬಾರದು ಕದ್ದವರಿಗೆ ಶೂಲಕ್ಕೆ ಎರಿಸುವುದೊಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ದೇಶದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಡಂಗುರ ಸಾರುವನು. ರಾಜನ ಡಂಗುರ ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ದುಡಿದುಣ್ಣಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಓರಂಗಲ್ಲ ಪುರವು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಗಣಪತಿರಾಯನ ಕೀರ್ತಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹಬ್ಬುವುದು. ಕಳವು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವರೆಂಬ ಭಯ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಭೀತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಸೂಜಿ ಕದ್ದವನಿಗೂ ಶೂಲ ಹಿಡಿಯಕ್ಕೆ ಕದ್ದವನಿಗೂ ಶೂಲ, ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕ್ಯ ಕದ್ದವನಿಗೂ ಶೂಲ, ಗೋವು, ಕುದುರೆ, ಆನೆ ಕದ್ದವನಿಗೂ ಶೂಲ ಜಾಳಿಗೆ ಹೊನ್ನು ಕದ್ದವನಿಗೂ ಶೂಲವೆಂಬ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯೂ ದೇಶದ ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಇತ್ತ ಈ ಓರಂಗಲ್ಲ ಪುರದ ನೆರೆ ಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನೆಂಬ ಶರಣನಿದ್ದನು. ಕಳವು ಮಾಡಿ ಎನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೊರೆ ಬಂದವರೆ ಎಂದಿಗೂ ನಾನು ಕೈಸೇರೆ ಕೊಡಲಾರೆನೆಂದು ಕಾಳಿಯನು ಸಾರಿದ. ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ಬಿರುದನ್ನು ನಾರದ ಮುನಿಯೂ ಮೇರುಗಿರಿ ಪರ್ವತ ಒಡೆಯನಾದ ಪರಶಿವನಿಗೆ ಹೇಳುವನು. ನರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಶರಣ

ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಬಿರುದು ಕಟ್ಟಿದ ಕತೆ ಕೇಳಿ ಶಿವನು ಬೆರಗಾದನು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರು ಕಳ್ಳರಾಗಿ ಗಣಪತಿ ರಾಯನ ಅರಮನೆಗೆ ಬರುವರು. ಗಣಪತಿರಾಯನ ಕೋಟೆ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾಗುವರು. ರತ್ನ ದೀಪದ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಅರಮನೆಯೂ ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿರುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗಾಗುವನು. ರಾಜ ಬಂಡಾರದೊಳಗಿನ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ಮನೆಯವರೆಗೂ ಹೋಗುವರು. ಬೆಳಗಾಗಿ ಎದ್ದು ನೋಡಲು ರಾಜ ಭಂಡಾರ ಒಡೆದು ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳು ಕಳ್ಳತನವಾದ ಸುದ್ದಿ ರಾಜನಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವದು. ಆಗ ರಾಜನು ಎದ್ದು ಬಂದು ರಾಜ ಭಂಡಾರ ನೋಡುವನು. ರಾಜ ಬಂಡಾರದಿಂದ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳು ಸಾಲು ಹಿಡಿದು ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡನು. ಇದನ್ನು ಬೆಳಗಿದ್ದು ಪುರಜನರು ನೋಡುವರು. ಚೆಲ್ಲಿದ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳು ಅರಸನ ಸಂಪತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದರು. ಯಾರು ಮುಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅರಸನು ರಾಜಭಟರನ್ನು ಕರೆದು ಇದು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ಹೋಗಿರುವುದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ಆ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಬಲವಾದ ಕೋಟೆ ಹೊಕ್ಕು ಕಳವು ಮಾಡಿದವರು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲ. ಇವರು ಮಹಾಕಳ್ಳರು ತಿಳುವ ಅರಸನ ಶೂಲದ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಕೇಳಿಯೂ ಕನ್ನ ಹಾಕಿರುವರು. ಇವರು ಯಾರೇ ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಎಳೆದು ತರಬೇಕೆಂದು ರಾಜಾಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ರಾಜ ಭಟರು ಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯರು ಕೂಡಿ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳೂ ಬಿದ್ದಿರುವ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಹೊರಡುವರು. ಅದು ನೇರವಾಗಿ ನೆರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಮಹಾಶರಣ ಗುಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ಮನೆಯತ್ತ ಹೋಗುವರು. ಅವನ ಮನೆಯೊಳಗೂ ಕೂಡ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳು ಚೆಲ್ಲಿರುವುದು ಕಂಡು ಇವನೇ ಕಳ್ಳನೆಂದು ಭಾವಿಸುವರು. ಗುಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯನೆಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದಿದ್ದನು. ಇವನೊಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷನೆಂದು ಮಹಾತ್ಮನೆಂದು ಜಗವೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆಗ ಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ಗುಂಡುಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ನೋಡಿ ಮರಗುವರು. ಇಂತಹ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ ನೀವು ರಾಜಧನವ ಕದ್ದಿರಬಹುದು? ಹರಭಕ್ತನೆಂಬ ಬಿರುದು ಹರಿದು ಹೋಯಿತು ಎಂದರು. ಆಗ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮನು ಅರಮನೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಮನೆಯವರೆಗೆ ಈ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳು ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ಆಣೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಹೇಳುವೆ ಇದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿತೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಏನು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ ಅರಸನ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವೆಯಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಾಜ ಭಟರು ಅರಮನೆಗೆ ನಡೆಯೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಗುಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ಸತ್ಯವೃತ್ತವನ್ನು ಕಂಡರಿದ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಇವನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ರಾಜನು ನನಗೆ

ಶೂಲಕ್ಕೆರಿಸುವನು. ಈ ಶರಣನಿಗೆ (ಬೈದರೆ) ತೆಗಳಿದರೆ ಅರಸನು ಈ ಶರಣನಿಗೆ ಶೂಲಕ್ಕೆರಿಸುವನು. ಈ ಕಳವು ಮಾಡಿದವನು ಈ ಗುಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನಲ್ಲ. ಇದು ಯಾರದೋ ಕೈವಾಡವೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವುದು. ಯಾರೋ ಮಾಡಿದ ಕಳವಿಗೆ ಇವನು ಇಂದು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಎರಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಮರಗಿದನು. ಆಗ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನು ಇಂದು ನಾನು ಮೈತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಪರಮಾನ್ನ ಉಣಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ನಾನೇ ಅರಮನೆಗೆ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಆಗ ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಬ್ಬ ಜಂಗಮ ವೇಷದಿ ಒಂದು ಎಲೆ ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹಳವಿದೆ ನಿನ್ನ ಕಳ್ಳತನದ ಹೊರೆ ನಾನು ಹೊರುವೆ. ನಿನ್ನ ಬದಲಿಗೆ ನಾನು ಶೂಲಕ್ಕೆರುವೆನು. ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕದ್ದ ಕಳ್ಳನು ಇವನೆಂದು ರಾಜನಿಗೆ ನನ್ನ ಕೈಸೆರೆ ಕೊಡುಯೆಂದನು. ಆಗ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮನು ಪರಶಿವನ ರೂಪ ನೀವು. ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಕೈಸೆರೆ ನಾನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವನು. ಆಗ ರಾಜಭಟರು ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳಿಗೆ ಕರೆದು ಕೈಗಳಿಗೆ ಸಾಕಳಿ ಸರಪಳಿ ಹಾಕಿ ಕೀಲಿ ಜಡಿದು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಹರುಷದಿಂದ ಹರನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಶಿವನ ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆವನು. ಪರಮ ಭಕ್ತಿ ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನಿಗೆ ಅರಸು ಭಟರು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಪುರಜನರೆಲ್ಲ ಕೇಳುವರು. ತಾಳ ತಮ್ಮಟೆ ಝಾಂಗಟಿ ಭಾರಿಸುತ್ತ ಹರಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಪುರಜನರೆಲ್ಲರೂ ಅಡ್ಡ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವರು. ನಿಮಗಿಂತ ಅಪವಾದ ಬಂದದ್ದು ಕೇಳಿ ನಾವು ಮರ್ತ್ಯದೊಳಗಿರುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ನಾವು ಬರುವೆವೆಂದೂ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವರು. ಆಗ ಗುಂಡು ಬ್ರಹ್ಮನು ಪುರದ ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕರಮುಗಿದು ಮರಳಿ ಹೋಗಿರೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಪುರಜನರೆಲ್ಲ ಹರಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನಿಗೆ ಉಳಿಸೆಂದು ಶಿವನಿಗೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವರು. ಇತ್ತ ರಾಜ ಭಟರು ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳಿಗೆ ಗಣಪತಿರಾಯನ ರಾಜ ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುವರು. ಈ ಜಗದಲ್ಲಿ ಹರನೊಬ್ಬನೆ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಅವನೊಬ್ಬನಿಗೆ ನನ್ನ ನಮನವೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿಯೆ ಪರಶಿವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವನು. ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ತನಗೆ ವಂದಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಣಪತಿ ರಾಯನಿಗೆ ಕೋಪ ಬರುವುದು. ಇವನೆಂತಹ ದುರಂಹಕಾರಿಯೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿಯೆ ಕುದಿಯುವನು. ಈಗಲೇ ಇವನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಶೂಲಕ್ಕೆ ಎರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸೀಮೆಯಾಚೆಗೆ ಚಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿರೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದನು. ಆಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಟ್ಟಣದ

ಬೀದಿ ಬಾಜಾರದೊಳಗೆ ಮೆರೆಸುತ್ತ ನಡೆದರು. ಪಟ್ಟಣದ ಶಟ್ಟಿ ಮಹಾಜನರೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಮರುಗಿದರು. ಪಟ್ಟಣದ ಜನರೆಲ್ಲ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ಹಿಂದೆ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ನಡೆದರು. ಆಗ ಪರಶಿವನು ಜನರಂತೆ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಜನರ ಜೊತೆಗೆ ನಡೆದನು. ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗೆ ಅರಣ್ಯ ಮಧ್ಯದೊಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಯಾವ ಪಾಪ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಈ ಶರಣನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ, ಯಾವ ಕರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಶೂಲ ಎಂದು ನರ ರೂಪದ ಹರನು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಗಣಪತಿ ರಾಜನ ಅರಮನೆಯ ರಾಜಭಂಡಾರ ಕಳವು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶೂಲವೆಂದನು. ನರ ರೂಪದ ಶಂಕರ ಹೀಗೆಂದನು “ಕೇಳಿರಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯರೇ ರಾಜನ ಮನೆ ಕಳವು ಮಾಡಿರುವವರು ನಾವು. ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿರುವೆನು. ನಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಈ ಶರಣ ಶೂಲಕ್ಕೆರುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಎಂದು ಸಭಿಕರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಕೇಳುವನು. ಎಲೇ ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳೇ ಈಗಲಾದರೂ ಈ ಸಭಿಕರ ಮುಂದೆ ಕಳವು ಮಾಡಿದವರು ನಾವೆಂದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವೆವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೈಸೆರೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ನಾವು ಶೂಲಕ್ಕೆರುವೆವು. ಆಗ ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳು ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ನಾನೆಂದು ಕೈಸೆರೆ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಶೂಲಕ್ಕೆರಿಸಿರೆಂದು ಕೇಳುವನು. ಆಗ ಸ್ವತಃ ರಾಜನೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ. ಈಗಲೇ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗೆ ಶೂಲಕ್ಕೆರಿಸಿರಿ ಎಂದಾಗ ರಾಜ ಭಟರು ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗೆ ಶೂಲಕ್ಕೆರಿಸುವರು. ಶೂಲವು ಮಾಯವಾಗಿ ಪುಷ್ಪದ ಮಳೆ ಬರುವುದು. ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುವನು. ಎಲೆ ರಾಜನೇ ನಿನ್ನ ಹಾಗೂ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಇದು ನಾವು ಆಡಿದ ನಾಟಕ. ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಬೇಕು ಬೇಡ ರಾಜ ಸಕಲ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುವೆವು ಎಂದನು. ಆಗ ಗಣಪತಿ ರಾಯನು ಸತ್ಯ ಶರಣ ಧರ್ಮ ನಿಷ್ಠ ನೀತಿವಂತ, ನ್ಯಾಯವಂತ ಶರಣ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಕಾಡಿದೆವು. ಎಲೇ ದೇವ ನಮಗೇನು ಬೇಡ ಶರಣರಿಗೆ ಕಾಡಿದ ಪಾಪ ಅಳಿದು ಹೋಗಲಿ ನಿಮಗೆ ನಾವು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುವೆವೆಂದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಎರಗುವನು. ಆಗ ದೇವನು ಎಲೆ ರಾಯನೇ ನೀನು ಈ ರೀತಿ ಕಾಡಿರುವದರಿಂದಲೇ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ಸತ್ಯ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳ ನಿಷ್ಠೆ ಈ ಲೋಕ ಅರಿಯಲೆಂದೆ ಇದು ನಾವು ಆಡಿದ ನಾಟಕ. ಎಲೆ ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಗಳೇ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿರುವೆವು. ಶೂಲದ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ನೀವು ಹರ ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮೈಮರೆದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಮೆಚ್ಚಿರುವೆವು. ಯಾವ ಪದವಿ ಬೇಡತಿ ಬೇಡು. ಈಗಲೇ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಪರಶಿವನು ನುಡಿದನು. ದೇವ ದೇವನೇ ಮಹಾದೇವನೇ ನಿನ್ನ ಕಾಣಲೆಂದೆ ನಾನು ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿರುವೆ

ಇನ್ನೂ ನೀನೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡ ಬಳಿಕ ಈ ಲೋಕದೊಳಗೆ ನಾವು ಇರುವುದು ಸಾಕು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಮೇಲುಗಿರಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರೆಂದು ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಕರಮುಗಿದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಪರಶಿವನು ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನವನ್ನು ತರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವನು. ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನು ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡತಿಯರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನ ಹತ್ತಿದ. ಆಗ ಶಿವನು ಪುಷ್ಪಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಶಿವಗಿರಿಗೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುವುದು. ಎಲೇ ರಾಯನೇ ನಾ ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯ ಕೇಳಿ ನಿನಗೆ ಅರಿವು ಬಂದಿರಬೇಕು. ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಕೈಸೆರೆ ಕುಡಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕೈಸೆರೆ ಕೂಡಬೇಡವೆಂದು ಪಕ್ಷಿ ಹೇಳಿತು. ಆಗ ಬೇಡನು ಎಲೆ ರಾಯ ಇಂತಹ ಜ್ಞಾನದ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ನಾನೆಂತು ಬಿಡಲಿ ಈ ಜಾಣ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಬೇಗ ನನ್ನ ಕೈಸೆರೆ ಕೂಡಬೇಕು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ೭ನೇ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯುವುದು.

೮ನೇ ಸಂಧಿ

ಎಲೇ ರಾಯನೇ ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ೫೬ ಭಪ್ಪನ್ ದೇಶ ತಿರುಗಿರುವೆನು. ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡದೆ ಈ ಬೇಡ ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿರುವನು. ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಧೀರರನ್ನು ನಾ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬೆನ್ನು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕವರ ಕೈಸೆರೆ ಕೂಡಲಾರೆನೆಂಬ ನಿಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿ ವಾರ್ತೆಯೂ ನಂಬಿ ನಾ ಬಂದಿರುವೆ ಎಂದು ಪಕ್ಷಿ ಹೇಳಿತು. ಎಲೆ ಪಕ್ಷಿಯೇ ನೀನು ಎದೆಗುಂದದಿರು ಸ್ವತಃ ನಂದಿ ವಾಹನನೇ ತನ್ನ ನಂದಿಯನ್ನೇರಿ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ನಾನೆಂದಿಗೂ ಕೈಸೆರೆ ಕೂಡಲಾರೆನು. ಸುರಲೋಕದ ದೇವೇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಬಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಕೈಸೆರೆ ಕೂಡಲಾರೆನೆಂದು ಪಕ್ಷಿಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟ. ಆಗ ಶಬರನು “ಎಲೆ ರಾಯ ಪುಣ್ಯವಂತ ಮನುಜರ ಮಾಂಸವ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು. ಪುರದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಪಾಪ ಮಾಡಿಯೆ ಇರುವರು ಪುಣ್ಯವಂತರನ್ನು ಹೇಗೆ ಹುಡುಕುವುದು. ರಾಯನೇ ಪುಣ್ಯವಂತರನ್ನು ನೀನೇ ಹುಡುಕಿ ನರಮಾಂಸವು ಕೊಟ್ಟರೆ ಪಡೆದು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗುವೆ. ಎಲೆ ಶಬರನೇ ನೀನೆಂತ ಪಾಪಿ ನೀನೆಂತಹ ನೀಚ ನರರು ನರ ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನುವರೆ ಎಂದು ಸಭಿಕರು ಕೋಪದಿಂದ ಕೇಳುವರು. ಆಗ ಶಬರನು ಎಲೇ ಸಭಿಕರೇ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹರನು ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಲೆಯವರ ಮಗನ ಮಾಂಸವು ಊಟ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ? ಹರನು ನರ ಮಾಂಸ ಊಟವು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ನರನಾದ ನನಗೆ ನರಮಾಂಸ ತಿಂದರೇನಾಗುವುದು. ಆಗ ಶಿವರಾಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ನಿನಗೆಷ್ಟು ಮಾಂಸಬೇಕು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಶಬರನು ಎಲೆ ದೊರೆಯೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯ ತೂಕದಷ್ಟು ನರಮಾಂಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಷ್ಟೆ ನನಗೆ ಸಾಕೆಂದನು. ಆಗ ಬೇಡನು ಎಲೆ ದೊರೆಯೆ ಶಿವನಿಗೆ ನರ ಮಾಂಸ

ಊಟ ಮಾಡಿಸಿದ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಲೆಯರ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಕೇಳೆಂದನು. ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿಯರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ನಿಷ್ಠೆ ಒರಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಶಿವನು ಜಂಗಮ ವೇಷದಾರಿಯಾಗಿ ಬರುವನು. ಮುಪ್ಪಾನ ಮುದುಕಾಗಿ ಮೈಯಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟು ನಾರುವ ಹುಣ್ಣುಗಳಾಗಿ ನಾರುವ ದೇಹದಿಂದ ಬರುವನು. ಶಿರಿಯಾಳನು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವನು. ಚಂಗುಳಿಯೊಬ್ಬಳೆ ಮನೆಯೊಳಗಿರುವಳು. ಆಗ ವೇಷಧಾರಿ ಶಿವ ಬಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿ ಎಂದು ಕೂಗುವನು. ಚಂಗುಳಿಯು ಹೊರ ಬಂದು ನೋಡಲು ಗಬ್ಬೆಂದು ನಾರುವ ಹಣ್ಣು ದೇಹದ ಜಂಗಮ ಕಂಡನು. ಇದು ಯಾವುದು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಚಂಗುಳಿಯು ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕುಳ್ಳಿರುವಳು. ಆಗ ಚಂಗುಳಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ಕೇಳುವಳು. ಮುನಿ ಪುಂಗವರೆ ಯಾವ ಪರಮಾನ್ನ ಮಾಡಿ ನಿಮಗೆ ನೀಡಲಿ ಎಂದಾಗ “ಎಲೆ ತಾಯೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟು ನಾರುವ ಹುಣ್ಣುಗಳು ನನಗಾಗಿವೆ. ಪುಣ್ಯವಂತ ನರ ಮನುಜರ ಮಾಂಸ ಬೇಯಿಸಿ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಹುಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲ ಮಾಯುವವೆಂದು ವನಮೂಲಿಕ ವೈದ್ಯನೊಬ್ಬ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಕೆಲಸ ನಿನ್ನಿಂದಾಗುವದೆಂದು ನಂಬಿ ಬಂದಿರುವೆನು. ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಬೇಡಿದ್ದು ಮಾಡಿ ನೀಡಿ ಕೀರ್ತಿ ಗಳಿಸಿರುವಿರಿ ಎಂಬ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿ ನಾ ಬಂದಿರುವೆನು. ಆಗುವುದಾದರೂ ಹೇಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೋಗುವೆನೆಂದನು. ಆಗ ಚಂಗುಳಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಜಂಗಮನ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವಳು. ಆಗ ಶಿರಿಯಾಳ ಶಟ್ಟಿ ಬೇರೆ ಜನರ ನರಮಾಂಸ ತರವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಗನ ಮಾಂಸವೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ನೀಡು ಎಂದು ಹೇಳುವನು. ವೇಷಧಾರಿ ಜಂಗಮನು ಹುಡುಗ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕರೆದು ಹೇಳುವನು ಎಲೆ ಮಗವೆ ನಿನ್ನ ಮನೆಗೊಬ್ಬ ಜಂಗಮ ಬಂದಿರುವನು ನಿನ್ನ ಮಾಂಸವ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿರುವನು. ನೀನು ಈ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ನಿನ್ನ ಕೊರಳು ಕತ್ತರಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮಾಂಸವು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ಊಟ ಮಾಡಿಸುವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ನೀನೀಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ತಲೆಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದನು. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಬಾಲಕನು ಎಲೆ ಮುನಿಯ ನರರಾರು ನರ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನರು, ಇವನ್ಯಾರೋ ಮಹಾತ್ಮನಿರಬಹುದು ಇಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ನನ್ನ ಮಾಂಸವ ಊಟ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ನನಗೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪುಣ್ಯವೆಂದು ನುಡಿದನು. ಆಗ ನೇರವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಓಡಿ ಬರುವನು. ತಾಯಿಗೆ ಮಗನನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖ ಉಮ್ಮಳಿಸುವುದು. ಆದರೂ ಶುದ್ಧ ಜಲದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಎರೆಯುವಳು. ಇಂತಹ ಮುದ್ದು ಕಂದನನ್ನು

ನಾನು ಹೇಗೆ ಕೊಲ್ಲಲಿ ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಇಡುವಳು. ಆಗ ಚಿಲ್ಲಾಳನು ಅಮ್ಮಾ ಇದು ಹರ ಕೊಟ್ಟ ದೇಹ ಈಗ ಬಂದವನು ಹರನೆ ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ದೇಹ ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸು ನನ್ನ ಮಗನೆಂಬ ಮೋಹ ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಹರ ಕೊಟ್ಟ ದೇಹ ಹರನಿಗರ್ಪಿಸಿ ಹರ್ಷದಿಂದ ಉಣಬಡಿಸು. ಆಗ ಚಂಗುಳಿಯೂ ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಮಗನ ಶಿರವ ಕತ್ತರಿಸಿ ನೆಲವಿನ ಮೇಲೆ ಇಡುವಳು. ದೇಹ ಮಾಂಸದಿಂದ ಷಡ್‌ರಸಭರಿತವಾದ ಅಡಿಗೆ ತಯಾರಿಸುವಳು. ಆಗ ಚಂಗುಳಿಯು ಜಂಗಮನನ್ನು ಉಣಲು ಕರೆವಳು. ಆಗ ಜಂಗಮ ಮನೆಯ ಪುರುಷ ಜೊತೆಗಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಊಟ ಮಾಡಲಾರೆನೆಂದನು. ಆಗ ಚಂಗುಳಿ ಬಜಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗಂಡನನ್ನು ಕರೆತರುವಳು. ಶಿರಿಯಾಳನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ಜಂಗಮನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಹಾಕುವನು, ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೆಲವಿನ ಮೇಲಿರುವ ತಲೆ ಕಾಣುವುದು. ಎಲೆ ತಾಯಿ ದೇಹವೊಂದೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ತಲೆ ಏಕೆ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆ ಎಂದಾಗ “ತಲೆಯ ಮಾಂಸ ಬಿರುಸಾಗಿರುವುದೆಂದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ” ಎಂದಳು. ತಲೆಯ ಮಾಂಸವೇ ನನಗೆ ಬೇಕು ಹದವಾಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ಬೇಗ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡೆಂದು ಜಂಗಮ ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಚಂಗುಳಿಯು ನೆಲವಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಶಿರವನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಒರಳಿನೊಳಗಿಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಮನದಿಂದ ಕುಟ್ಟುವಳು. ಮತ್ತೆ ಷಡ್‌ರಸಭರಿತ ಅಡಿತ ತಯಾರು ಮಾಡುವಳು. ಆಗ ಶಿವನು ಮತ್ತೊಂದು ಕುಟಿಲವ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಊಟ ಮಾಡಲಾರೆ ನಮ್ಮೊಡನೆ ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಇದೊಬ್ಬ ಮಗನಿಗೆ ಕುಟ್ಟಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಸುವೆ. ಇನ್ನಾರನು ನಾನು ಕರೆಯಲಿ ಎಂದಳು. ನಿಮ್ಮ ಪಾದವ ಬಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಇನ್ನಾರು ಗತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಶಿವನು ಹರನ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಹಾಕಿ ಜೋರಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆಯೆಂದನು. ಆಗ ಚಂಗುಳಿಯು ಹರನ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಹಾಕಿ ತರುಳನ ಕರೆಯುವಳು. ಬಾ ಬಾರೊ ದಯಾಳನೆ ಬಾರೊ ಎನ್ನ ಚಿನ್ನ ಚಿಲ್ಲಾಳನೆ ಸುತನಿಲ್ಲದೆ ಊಟ ಮಾಡಲಾರೆವೆಂದು ಮುನಿಯು ಮುನಿದಿರುವನು. ಬೇಗ ಬಾರೊ ಮಗನೇ ಎಂದು ಕರೆದಳು. ಆಗ ಚಿಲ್ಲಾಳನು ಈಗಲೇ ಶಾಲೆ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದವನಂತೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಓಡೊಡಿ ಬಂದನು. ತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ ನಿಂತು ಮುನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಎರಗಿದನು. ಬೇಗ ಎಡ ಮಾಡು ತಯಿ ಹುಡುಗ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಚಂಗುಳಿಯು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮುನಿಯು ಮಯವಾದ. ಆಗ ಚಂಗುಳಿಯು ಎಲೆ ಮುನಿಯೇ ಎಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿರುವೆ. ಎಡೆ ಮಾಡಿ ತಂದು ಇಟ್ಟಿರುವೆನು ಕಾಡಬೇಡನ್ನ ಬೇಗ ಬಂದು ಊಟ ಮಾಡೆಂದಳು. ಮುನಿಯು ಬರದಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಗಂಡು ಕತ್ತರಿ ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ಕೊರಳ

ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹರನು ಬಂದು ಕೈ ಹಿಡಿದ. ಆಗ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಲೆ ಸತಿಪತಿಗಳೀವರೂ ಕೂಡಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಹಾಕುವರು. ನಿಮ್ಮ ಕಂಡ ಮೇಲೆ ಈ ನರಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಾವಿನ್ನು ಇರಲಾರೆವು. ನಿಮ್ಮ ಮೇರು ಗಿರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರೆಂದರು. ಆಗ ಹರನು ಶಟ್ಟಿ ಶಿರಿಯಾಳಗೆ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ, ಚಂಗುಳ ದೇವಿಗೆ ಮಗ ಚಿಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಹರನು ಮೇರು ಗಿರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಎಲೇ ರಾಜನೇ ಅಂದು ಹರನು ನರಮಾಂಸ ಬೇಡಿದಂತೆ ಇಂದು ನಾ ಬೇಡುತಿರುವೆ ಬೇಗ ಪಕ್ಷಿ ತೂಕ ಪುಣ್ಯವಂತರ ಮಾಂಸ ತೂಗಿ ಕೊಡು ಎನ್ನುವಲ್ಲಿಗೆ ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯುವುದು.

೯ನೇ ಸಂಧಿ

ಎಲೆ ರಾಯನೇ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗುಳಿಯರು ತಮ್ಮ ಮಗನ ತಲೆ ಕುಟ್ಟಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆಂತಹ ದೈರ್ಯ. ಅಂತಹ ದೈರ್ಯ ನಿನ್ನೊಳು ಇದ್ದರೆ ಬೇಗ ಕೊಡು ಎನಗೆ ನರ ಮಾಂಸವ. ಎಲೆ ಬೇಡ ಬೇರಾರ ಮಾಂಸ ಬೇಡ. ನನ್ನ ಮಾಂಸವ ಕೊಡುವೆ ಬಸ್ಸೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಬರುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವನು. ತೂಗು ತಕ್ಕಡಿ ತಂದು ಕಟ್ಟುವರು. ಒಂದು ಪರಡಿಯೊಳಗೆ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಪರಡಿಯೊಳಗೆಲಿಂಗವ ನೆನೆದು ತನ್ನ ಬಲತೊಡೆಯ ಮಾಂಸ ಕೊರೆದಿಡುವನು. ಆಗ ಪಕ್ಷಿಯ ತೂಕ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಶಬರನು ಎಲೆ ರಯ ನಿನ್ನ ಸರ್ವಮಾಂಸವು ಇಟ್ಟರೂ ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ತೂಕ ಆಗದು. ಬೇಗ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಈಗಲಾದರು ನಿನ್ನ ಮಾಂಸ ನೀನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಎಂದನು. ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ನಿಮಗ್ಯಾಕೆ ಬೇಗನೆ ಪಕ್ಷಿ ಕೊಡಿರೆಂದನು. ಆಗ ರಾಯನು ಎಲೆ ಬೇಡನೆ ತಾಳು ನನ್ನ ಮಡದಿಯರು ಐವರು ಬರುವರು. ಮಡದಿಯರೈವರು ಬಂದು ಶಬರಗೆ ವಂದಿಸಿ ಕೇಳುವರು. ಎಲೆ ಶಬರನೆ “ನಾವು ಐವರು ಕೂಡಿ ನಮ್ಮ ಮಾಂಸವ ಕೊಡುವೆವು ತೂಗಿಕೊಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ನಾರಿಯರ ಮಾಂಸ ನನಗೆ ಸಲ್ಲದು, ನಾರಿಯರಿಂದಲೇ ಮನೆಗೆ ಸಕಲ ಭಾಗ್ಯವು ಸಕಲ ಸಂಪದವು. ನಾರಿಯರಿಲ್ಲದ ಮುಂದಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಗಳಿಗೆ ಗತಿಯೇನು, ನಾರಿಯರಿಂದಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಆದರಿಂದ ನಾರಿಯ ಮಾಂಸ ನನಗೆ ಬೇಡೆಂದ. ಪತಿವ್ರತ ನಾರಿಯರ ಮಾಂಸವ ಬೇಡನಗೆ ಪತಿವ್ರತ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೇಡು ಬಗೆದಂತೆ ಎಲೇ ಶಬರಣ್ಣ ಅಂತಹ ಪತಿವ್ರತೆಯರು ಈ ಧರಣಿಯಲ್ಲಿ ಯ್ಯಾರಿರುವರು ಹೇಳು. ಆಗ ಸತಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಶಬರನು ಪತಿವ್ರತೆಯ ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಆರಂಭಿಸುವನು. ಬ್ರಹ್ಮಸಾಲಿ ಎಂಬ ಪುರದೊಳಗೆ ಇರುವ ಸತಿಪತಿಯರು ಸುಖದೊಳಿದ್ದರು. ಅರ್ಧ ನಾರೀಶ್ವರನ ಭಜಿಸುತಿದ್ದರು. ಸತಿಯು ತನ್ನ ಪುರುಷಗೆ ಕ್ಷೀರಾನ್ನ

ಮಧುರರಸ ಘೃತಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ಎಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪರ ಪುರುಷರನ್ನು ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತನ್ನ ಪಿತ ಸಮಾನರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಪುರುಷನೇ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದೂ, ಷೋಡಶೋಪಚಾರದಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಶಿವನು ಇವಳ ಭಾವ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಒರಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಧರಣಿಗಳಿರು ಬಂದನು. ಆಕೆಯ ಗಂಡನಿಗೆ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿಸುವನು. ಕೆಟ್ಟು ನಾರುವ ಹುಣ್ಣಿನ ಜೊತೆಗೆ ತೊನ್ನು ರೋಗವು ಬರುವುದು. ಇಂತಹ ವ್ಯಾದಿಯು ಗಂಡನಿಗೆ ತಗಲಿತೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿದಳು. ಯಾವ ಔಷಧಿ ಕೊಟ್ಟಿರು ಗುಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮರಣವೇ ಮುಂದೆ ಇವನಿಗೆ ಗತಿಯೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಆಗ ಆಕೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಚಿಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಇತ್ತ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರು ಇಲ್ಲ ಅತ್ತೆ ಹೆತ್ತವರು ಇಲ್ಲ, ಬಂಧು ಬಳಗದವರು ಇಲ್ಲ, ನೆರಮನೆಯವರು ಬಂದು ಮನೆ ದೇವರಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊರು ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಆಗ ಮನೆ ದೇವರಾದ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊರುವರು. ಮರುದಿನ ನಾರದ ಮುನಿ ಅವಳ ಮನಿಗೆ ಹೋಗುವನು. ನನ್ನ ಪುರುಷನ ಬೇನೆ ಎಂದು ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಯೆಂದು ಕೇಳುವಳು. ಆಗ ಹರ ನಿನ್ನ ಪತಿ ಭಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಗೋಸ್ಕರ ಈ ಬೇನೆ ತಂದಿರುವನು. ಆ ಹರನನ್ನೆ ನೀನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರು. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಹರನು ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರಲು ಅವನ ದರುಶನ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ರೋಗ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಗುವನು. ಇತ್ತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗಂಡನ ಉಪಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವರು. ಕೆಲವು ದಿನದಲ್ಲಿ ಇವಳ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಎಲೆ ಸತಿಯೆ ನಿನ್ನ ಪತಿವ್ರತ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ನಾ ಬಂದಿರುವೆ ಏನು ಬೇಡತಿ ಬೇಡೆಂದನು. ಆಗ ಸತಿಯು ಕರ ಮುಗಿದು ಶಿವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಕೇಳುವಳು. ಅಷ್ಟ ಭೋಗವು ಬೇಡ ಅಂದಳೈಶ್ವರ ಬೇಡ. ನನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ರೋಗ ಹೋದರೆ ಸಾಕು ಯಾವ ಜನ್ಮದ ಪಾಪ ಈ ಜಲ್ಮದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬೇನೆ ಬಂದಿರುವುದು ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸು ದೇವಾ ಎಂದು ಕೇಳುವಳು. ಆಗ ದೇವನು ತತಾಸ್ತು ಎಂದು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಲೆ ಆಕೆಯ ಪುರುಷನು ರೋಗ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗುವನು. ಇತ್ತ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಮಾಯವಾಗಿದ್ದ. ಪತಿಯು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರನಾಗಿದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಂಥ ಪತಿವ್ರತೆಯರ ಮಾಂಸ ಬೇಡ. ನನಗೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿ ಕೊಡುಯೆಂದು ನಿಮ್ಮ ರಾಯಗೆ ನೀವು ಹೇಳಿರೆಂದು ಶಬರ ನುಡಿದನು.

ಆಗ ಶಿಬಿರಾಯನು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಉನ್ನತಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿ ತನ್ನ ರಾಜ ಪರಿವಾರದವರೊಂದಿಗೆ ಪಾದ

ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಥ ಸ್ವೀಕರಿಸುವನು ರಾಜ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು ದೇವ ದೇವನೇ ಮಹಾದೇವನೇ ನಿನ್ನ ದಯದಿಂದ ನನಗೆ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯ ಲಭಿಸಿದೆ. ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯಿಂದ ೫೬ ದೇಶದ ರಾಜರೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೆಂದು ಸನ್ಮಾನಿಸಿರುವರು. ಯಾವ ಯುದ್ಧವು ಮಾಡದೆ ನಿನ್ನ ದಯೆಯಿಂದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆ. ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಿದ್ದವರ ಕೈಸೆರೆ ಕೊಡಲಾರೆವೆಂಬ ಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವೆನು. ನನಗೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡದೆ ನಾನಿರುವಾಗ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಒಲಿದು ಬಂದಿರುವಿರಿ. ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮಹಾದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಅರಿತೊ ಅರಿಯದೆ ಮಾಡಿರುವಂತಹ ನನ್ನ ಪಾಪ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ಇಂದಿಗೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋದವು. ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ನನ್ನ ಶರೀರ ಪುಣ್ಯ ಶರೀರವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವ ಆಸೆ ಅಳಿದು ಹೋಯಿತು. ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ ಇದೇ ನಾನು ಬೇಡುವ ವರವೆಂದು ಕರಮುಗಿದು ಕೇಳುವನು. ಆಗ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ಎಲೆ ಶಿಬಿರಾಯನೇ ನಿನ್ನಂಥ ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠರನ್ನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಈ ಭೂಮಂಡಲ ಜನಕೆ ಮುಂದೆ ಗತಿಯೇನು? ನಿನ್ನಂಥ ಸತ್ಯ ಪರಿಪಾಲಕರು ಈ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನೂರಾರು ಕಾಲ ಉಳಿದು ಪ್ರಜೆಗಳ ಯೋಗ ಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಲಿ. ಧರ್ಮವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತಾಗಲಿ. ಈ ಧರೆಯ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ನೂರು ವರ್ಷಕಾಲ ದಯಾಪರನಾಗಿ ಮಹಾದಾನಿಯಾಗಿ ಬಾಳು. ಆ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆಸುವೆವು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಹೋಗುವರು. ಮುಂದೆ ಶಿಬಿರಾಯನು ಅನಂತಕಾಲ ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಧರ್ಮವಂತನಾಗಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿದನು.

ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಬೋಧನೆ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿದೇಶನಾಲಯವು ನೀಡಿದ ಅನುದಾನ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವರು.

ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಯೋಜನೆ ಭಾಗ - ೨ ರ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಶೋಧಕರು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಪೊಲಿಸ ಪಾಟೀಲ ಅವರು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅಪ್ರಕಟಿತ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸಂಪುಟಗಳು ಅಪೂರ್ವ ದಾಖಲೆಗಳೆನಿಸಿವೆ.

ಪ್ರೊ. ಈ.ಟಿ.ಪುಟ್ಟಯ್ಯ
ಕುಲಪತಿಗಳು